GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPT LIBRARY
INDEXING FOR TELUGU MANUSCRIPT

Sl. No.	Particulars	Details
1	Language	TELUGU
2	Material	Paper Mss.
3	Bundle Number	TEL B 0393
4	Work Number	D 0982-VOL-I
5	Page No (From... To)	1 to 606
6	Name of the Work	RAMAYANAMU [DWIPADA]
7	Subject	RAMAYANAMU

B. 393
D. 982
Vol. I

This is a copy of the

Dwipada Ramayan

commonly called the

Ranga Natha Ramayan

This copy was made for me in 1839 and I have caused the devious readings in fifteen manuscripts to be added — Upon these the new Edition is to be founded

C. P. Brown

That new Edition has since been prepared: In the blank pages of the present volume I have written an English Summary of the Story, which is translated from an abstract or Summary prepared under my directions in Telugu.

Began writing from the mss in 4 vols 21 Sep 1867

బాల కాండ

I began to prepare this book, by recording various readings, at Madras on 19 Sep 1839. The collation of 15 manuscripts terminated on 7 Jan 1840 but I had six people continually employed

[illegible]

A చరణాబ్జ సేవిత జనమునిరమ్య

[illegible]

Mem: of Pages in this ms. — Order of Binding

I	Bala. pages	636	sections	27	vol 1 (the present volume
	Ayod	470	"	20	
II	Aranya	424.		18	vol 2
	Kish	382.	.	16	
	Sund	526		22	vols 3.4.5.6 ✓
	Yuddha	2608	= 5046	110	vols 7 and 8
	Uttara				

[illegible stamp]

బాల కాండ

సోగివుహాన్నపలలసం దిలాంతారధి [illegible]

రెహానిసంధర్గతౌచ్ఛ్న దయోత్రిచారు

శ్రుతిశిలాభాగేవిశుద్ధచైతన్య

చతిలోకేసర్వలోకాత్రయుకొల్లాకు

ఖిలాండకోటిదవతాన్త్రికాయుతనిత్య [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] A

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

A పంతాలవిన్యుశ్, సర్వశ్, వర్ష

శ్రీంవర్ష్ణు

బాల కాండ

[illegible]

In the blank pages of this volume I propose to write a summary of the whole Ramayan, referring to the pages of the present manuscript.

This Ramayan is vulgarly attributed to Ranga Natha: but I cannot discover the reason. The poet in page 17-40 distinctly names himself Cona Buddha Raz son of Cona Vitthal Bhupati. And these names are repeated in the final page of the Uttara Canda, or Supplement.

The Poet states that his Father was King of some portion of the Andhra Country: but the name of his principality is omitted: as is also his era. Perhaps he was cotemporary with Nannaia Bhatta. Neither poet mentions the other.

Some of the learned are of opinion that Ranga Natha is in truth the name of the author who as usual attributes the work to his Patron.

సీ॥ యాదికి నాది రౌద్రి యన్న మరిన దేవ

తనచర విమ [illegible]

మనసు రూపమగు [illegible] బంధ [illegible]

వి శ్వ [illegible] లు మలు

కా [illegible] బందపావకుడు

మెరాగా [illegible] వలు [illegible] లానంద

రెరా [illegible] బు ఫలములు గా [illegible] వెలిగి [illegible] దుచున

తీరు భిమలు తాంత [illegible]

విభ [illegible] వంబు [illegible] దపపై విలసిల్లు పరము

పర [illegible] నవ్వ [illegible] పరములు కల్గి [illegible]

పర [illegible] సప్త [illegible] కా [illegible] గా కర్త

మాదివ్య కేవల [illegible] మం మేలు దివ్వ

తే॥ [illegible] ది నానందము [illegible] సిల [illegible]

భావించి కీర్తించి ప్రార్థించి ప్రేమతో —

క॥ భావించి యుల భిమత సిద్ధి [illegible] దలచి

బాల కాండ

[illegible]

Preface to the Ramayan

I Page 20-40 The Poet Valmiki is called
upon by Narada to sing the praises
of Rama. The well known story
of the క్రౌంచపక్షులు or Curlews which
were embracing when one of them
was shot by a Savage. Valmiki
utters a curse on the (boya) savage
40-44 - This curse forms the first
of all Stanzas.

Bramha now requests Valmiki
II to sing the Tale of Rama.

N.B. The Roman numerals
III in the margin denote the Sections
or Cantos of the Sanscrit Original

40-58 List of the Cantos.

The descendants of Rama pray
IV the poet to compose this Song. 59-62

Description of Ayodhya, the
V City of Rama. 63-66 Ramas
father Dasaratha was the King
VI and his wives were Causalya,
Kaika and Sumitra 67-70

బాల కాండ

శ్రీ రమణి [illegible] ... [illegible]

[illegible] వర్ణన శారదరు గణపతించవలయు [illegible] పాతం A

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible] పాతం B

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible] పాతం C

[illegible]

A - నరరూపుండగ నవచ్చెన క్కులకెల్ల
బలితమ్మె సాంపారు పారిజాతంబు
కలకాల [illegible] - -

B - విలసిల్లు [illegible] నుద్దా వెలుగొందువాడు
గురుదత్త [illegible] -

C పరివర్తి మునవిఘన పరిపాటుం నిలిపి
నిత్య [illegible] - -

~~C - [illegible]~~

ప్రియతనూజున్ను జైత్రదివిషాండ్రు

కుధర ధరాకృతాంగుడు కుద్రే నిర్మలాంగుడు

రుద్రాస్త్రుడగు కౌనరుద్రనరేంద్రు

ఖ్యాతాం [illegible] గుండు ప్రతిష్ఠ [illegible] నుడు

గోత్రద్వేషిండులకుల గోత్రవర్ధనుడు

దివిజేంద్ర విభవుండు [illegible] —A

భువనవిఖ్యాతులుడౌ బుద్ధిభరాంవిభవిష్ణు

తనజన్మద [illegible] దాత్రేంన్నా [illegible]

ధనదాన్న ధనదుండు ధర్మధర్మజుడు

శ్రీ తిఫలంన్నా [illegible]

[illegible] జన్మదాదన్వ [illegible] సుండు

కావిలనికా ముడు ఖండవిత్రశయుడు

దానవ [illegible] రెలాదారరణావిశారదుడు

చందనమందార చంద్రికా [illegible]

[illegible] దండము [illegible]

A వేఱుకాన్కప్రతిభల ఎటువంటి [illegible]

దివిజేంద్రవిభవుండు ద్రుతిసమానయుండు

పరగగర్గనాన్వయ పారిజాతమున

పతిపత్ని ఫల [illegible] పరగిన వాడు

పొలుచు గౌరనాన్వయ ప్రాప్తియుండి

వెల [illegible] భ్రా [illegible] విలసిల్లు వాడు

[illegible] గౌరనాన్వయుడు గర్భమయుండు [illegible] A

పతిపూర్ణచంద్రుడై భాసిల్లువాడు

విలంగ [illegible] మునసమానవము [illegible] దీపించు

పగ పురి [illegible] వాడు

బలవ [illegible] రాతి బల [illegible]

గలచెలువొ మందారి గతి [illegible] వాడు

విపుల [illegible] లాంధ్ర కార

కవుల [illegible] బింబ [illegible] సంబువాడు

తపనబింబోగ్ర [illegible] భావిభవ

విలసితామరవధూవిమలాన్యకమల

[illegible] వాడు

అరి [illegible] నిలావరణభుజగ

వరభుజ [illegible] వాడు

A పతిపూర్ణచంద్రుడై భాసిల్లువాడు

నిష్ఠయుంపంతకు నిర్మలంబగుచు

దిక్కులదనపూర్తిదీపించువాడు

దానధర్మ(ప్ర)యూతాత్పర్యశాలి

ధ్యానయుక్తివినతులిడనరారువాండు

మంగళమి ౨

[illegible]

VII Description of the felicity enjoyed by Dasaratha. – 72

VIII Dasaratha was childless: and in hopes to obtain an heir he determined on offering an Aswamedha, or Sacrifice of a Horse. 73-78

IX – XIV. Suta informs the King that he shall obtain offspring through the agency of Sanatcumara – Relates a story* ~~which induces the King~~ to send some (vesias) courtezans to Rishya Sringah, a hermit who lived in the desert – At their calling he came, and his blessing brought the rain – whereupon the King gave the monk for a wife his daughter Santa. – And this sage shall grant thee three sons. You must send for him – The King follows this advice 79–98. He now resolves

---

* which though here narrated as a past occurrence will be found further on, and here seems prophetical – This story is

* regarding Romapada King of Anga who in a time of dearth was induced

అవతారిక — బాలకాండ

[illegible]

౧ శ్రమము ప్పుట్టవిడ మార్గమున నా పెర

కలితముజెప్పెడి ఘనకావ్య శతకి

గలవవు [illegible]

resolves on celebrating the Ashwa-medha. The monk prescribes certain articles to be provided. The King assembles other princes and friars, and appoints Vasishtha his priest: the whole being under the superintendance of Rishya Sringa. p 100–104 Process or preliminaries for the rite. The horse is sacrificed with 301 other animals which are ordained in the Vedas.

Dasaratha now dismisses the guests and intreats the hermit to grant his prayer for offspring. 116

XV–~~XVII~~ The gods ~~led by Bramha descend~~ ~~On their way the gods~~ complain to Bramha that Ravanasura is the irreconcileable

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

irreconcileable foe of Indra and the other gods. Bramha replied. Ravanasura in old times prayed to me and obtained as a boon that he should be invincible to gods. This prayer I granted. But he omitted to request security from the power of man: accordingly I will grant that he shall fall by human weapons. In old times he was born as Hiranya-Casipu, and now is called Ravanasura. And to vanquish him we must address our prayers to Vishnu 117-122.

Hereupon the gods fled for aid to Vishnu, ~~who replied that~~ and prayed that he, Vishnu, would descend

[illegible] బాలకాండ

[illegible Telugu verse lines]

X [illegible] A

[illegible Telugu verse lines]

A [illegible Telugu insertion]

రాజులు 3

descend on earth in four human forms (viz Rama, & Laxmana. Bharata & Satrughna, as will be afterwards explained) and be borne as (Rama) the son of Dasaratha. Vishnu consents to grant this prayer. The gods return home -130

XVI ~~XVIII~~ The Sacrifice being completed, the god Vishnu appears in human form on the altar and presents Dasaratha a goblet, containing nectar, drinking which shall obtain sons to the three queens. He then vanishes.

The King now gave half the miraculous draught to Cansalya, (his favorite wife) - The remaining half was divided into three parts. The first was drunk by Sumitra, the second to Kaika, and the third was likewise given to Sumitra - who thus

[illegible]

A [illegible]

B [illegible]

thus drank two thirds of half. The three queens became pregnant. The King full of gratitude offered rewards to Rishya Sringa 131-136

XVII. Bramha now declares to the gods that Vishnu is about to be born on earth; and directs all of them to descend on earth in the form of monkeys as his soldiers. Accordingly they assumed the following characters

Indra became Vali, Surya became Sugriva, Agni became Nila — or — as here expressed, each god created a monkey as a hero, whom he contributed. -142

XVIII. At the end of twelve months the three

బాలాకాండ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] దశరథ రాజున [illegible]

[illegible]

జయశాలి [illegible]

కంబుకంధరుడు [illegible]

[illegible]

~~three~~ queens bore ~~three~~ sons; Sri Rama was born to Causalya: Kaika bore Bharata, and Sumitra bore Laxmana and Satrughna. These were born in different months. -148

These four were named by the one name Rama. They were educated by Vasishtha. 149-154

Dasaratha now wished to contract marriages for them. Viswamitra came there. -158

XIX. He requests Dasaratha to grant him the aid of Sri Rama to protect him while celebrated a Yajna which is disturbed by Márichi and Subahu. 159-160.

XX Dasaratha objects to ~~consents to and~~ allow× Sri Rama who now was but fifteen years old, go on so dangerous an expedition, but offers his own aid and that of his army -166

XXI. But Viswamitra replied saying Thou didst

బాలకాండ

వేదకన్యలవాడు విప్ర [illegible]

నిడుదచేతులవాడు నియతవర్తనుడు

వేదవేదాంగ [illegible] A

వేద|విద్యాపరుండు|వివేక భూషణుడు

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

కౌసల్య [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

A జయశాపి [illegible]

Thou didst first swear to grant what-
ever prayer I should make – and
as thou hast broken thy word I
renounce thee.

So saying he was about to depart.
But Vasishtha advised the King to
grant his request, in conformity
to his solemn oath. -176

XXII. The King being persuaded
resolves to send Sri Rama, accom-
panied by Laxmana, who accor-
dingly set out with Viswamitra.

At the close of the first days
journey, of two leagues (coss) they arrive
on the banks of the river Sarayū.

Here Viswamitra taught the boys two
prayers (mantra) or spells, called Bala
బల and Atibala అతిబల which ren-
dered

[illegible Telugu verse lines, left page]

A [illegible Telugu prose, five lines]

-dered them independant of hunger and thirst. They then listened to various holy legends narrated by Viswamitra, and went to sleep 177-182

XXIII. In the morning the boys perform their prayers to the Sun, and salute Viswamitra -

They then continue their journey and behold many hermits who are scattered over the countries between the Ganga and the river Sarayu 183-184

Rama sees a particular hermitage

[illegible]

mitage and is informed by his guide ~~that~~ this is the ~~abode of~~ Ang-asramam ~~(or the~~ Anga (or Monastery of Anga) and proceeds to narrate the legend regarding it as follows.

In ancient days Siva was performing penance on this spot, but was disturbed by Cupid, who presumed to shoot an arrow at him – In wrath Siva opened his lightening-eye, the flash of which consumed Cupid (whose name was Anga or Body) and he became (An-anga) Incorporeal. From this event this spot is called the Monastery of Anga.

They determined to say their prayers

[illegible]

[illegible]

[illegible] గవయ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] బహువత్సరములు

[illegible] వాల్మీకి

[illegible] ఘోర [illegible] జూచి

[illegible]

[illegible]

[illegible] విస్మయంబు [illegible]

[illegible]

[illegible] ఘోర [illegible]

[illegible]

[illegible] వంబు [illegible]

prayers at this sanctuary, and on entering the monastery were hospitably received by the monks who told them many holy legends -188

XXIV They next day took boat to cross the river Sarayu: and while crossing it they heard a ~~tremendous~~ roaring sound: Viswamitra stated that this was the roaring of the river Sarayu which fell from Kailas and surrounded the city of Ayodhya. 189-192. On landing they pursue their journey through a dreadful wilderness that resounds with the cries of wild beasts. Their guide states that in old times Devendra slew the giant Vrittra-asura, whereby he contracted sin and blackness. To remove these evils the gods brought him to this wilderness, where were two towns named Maladam and Carusham మలదం and కారుషం which were denominated from Malam, filth and Carusham defilement [This etymology of Carusham is singular]

[illegible]

A. [illegible]

[illegible]

[illegible]

singular] And as he was here freed from his sins he bestowed great miraculous powers on these places. But these towns are laid waste by Tataca తాటక daughter of కేతు Keta the Yaxa; and she is a giantess equal in power to a thousand elephants.

193–196

XXV. Rama now asked his guide by what means Tataca had acquired this prodigious might. Viswamitra replied stating that in olden days the Yaxa (or gnome) Suketa prayed to Bramha for a son. Bramha replied that he would not grant a son, but a daughter who should equal the powers of a thousand sons. Accordingly

23539

[illegible]

dingly this prodigious daughter was born to him. In course of time he gave her in marriage to Sundu సుందుడు to whom she bore two sons named Marichi and Subahu. After his death she came to the monastery of Agastya and kept the monks in daily terrors. 197-198

Hereupon Agastya ~~curs~~ inflicted a curse upon her and her sons whereby they became (Raxasas) giants: They therefore were metamorphosed into raxasas and devoured men and ruined the land. Viswamitra then desired Rama to slay this ogress.

But as killing a woman is declared to be equally great a crime with the murder of a cow or a bramin, Viswamitra to encourage Rama relates the following legend.

In old days there lived

Mandara

౭॥ బాలకాండ

నేత్రచెప్పాదుల | లవణపవనల

మున్నన | విరించిపాదర | మునిగరువి | వత్సలపతిరయు

దండకారణ్య | వనములు | విరాధు

జెండవిత్ర | మునులనందు | సంప్రాప్తించుటయు

చిరమప్రందారమ్మ శరభంగు | గాంచుటయు |

చెరువడిమునులతో త్రిదిశ | విస్తృతయు |

చని | అగస్త్యుని మునివ | శ్రమమున | వెచ్చుటయు A పా

మునిచారుచెట్టి పంచవటియు | శ్రీయును |

సేమంబు తోపంచవటి నివిల్చుటయు

సౌమిత్రి ఘంటమున కూరుగ్రుంచుటయు

శూర్పణఖ రామానుజుం | సడుమూర్పణఖ

ముక్కను చెవులను | కోసెను | మేయుచుటయు

సురువడి రఘురాముడొక వడగి |

ఖరదూషణాదుల ఖండించుటయును |

సెగరావణుని బుద్ధి సెలవిచ్చుటయు

తుటిల్లి మారీచు | ప్రాప్తిచెప్పుటయు

చనియుగసుస్థిని బట్టి అనేపాదం మొదలుగా సురువడి రఘురాముడై

కడు అనే పాదములలోగా వుండే చరణములకు బదులుగా ౧౦౦౨

నంబరు (పు) తాలూకు పొరిచిన పాతం యేమంటే

A దనుజస్వామిని బట్టిదండించుటయును

త్రిదిశాయు ఖరదూషణాది శిరులను

సెదవజెప్పుటవారకులిశి | వచ్చుటయు

సురువడి ౩

బాలకాండ

[illegible]

Mandara, daughter of Virochana,
and she was slain by Indra.
Besides - Did not Vishnu slay
the wife of Bhrigu? Believe me it
is no sin to slay a woman when
requisite. -202

XXVI. Rama hereupon consents, declaring
that the command of his Teacher
was as mighty as that of a parent.
He therefore twanged his bow in
preparation.

The ogress hearing the sound
she rushed upon them like a
winged mountain. She assailed
them with a shower of stones.
But Rama warded these off and
Laxmana cut off the nose and
ears of the ogress, who to daunt
them assumed various forms
203 - 208

But the Guide now remarked
that it was drawing towards evening,
the hour at which giants become
most potent: he therefore advised Rama
to slay her without delay. The hero
therefore

బాలకాండ

[illegible]

A [illegible]

B [illegible]

therefore smote her on the breast with an arrow. And she gave up her life to the great delight of the gods. And as a reward Rama received the various weapons in the possession of Viswamitra.

Viswamitra now counselled that they should rest that night in the forest. They did so. -210

XXVII. Viswamitra now bestowed the celestial weapons called Danda and Chacra (the mace and the wheel or quoit) on Rama instructing him likewise in the mantras or spells to be used along with these. 211-216

XXVIII. Rama now requested to be instructed in another set of spells which should arrest the power of the various weapons which his enemies

[illegible]

బాలకాండ

[illegible Telugu verse lines with interlinear corrections] ×[illegible] B

A-- [illegible]

[illegible]

B-- [illegible]

enemies might use. This request was accordingly granted. The celestial weapons named Flame and Smoke now appeared in visible form, but Rama desired them to wait his pleasure. These living weapons saluted him and departed.

They now prosecute their journey and reach another forest tenanted by birds and beasts. Rama enquires its history from his Guide 217-224

XXIX Vis. replies that Vishnu ~~long~~ lived as a hermit in this forest for some thousand years, whence it derives its name of వామనాశ్రమం Vaman-āsramam: another name is సిద్ధాశ్రమం Siddh āsramam.

In old days Bali the son of Virōchana, being wealthy, was puffed up with pride

అవతారిక

బాలకాండ

కరుణా [illegible] ... [illegible] ...

కాండు వేవెం [illegible] కుతలంబు నేలి

వెండియు కథ దెలిసి [illegible] నంత

వెలయ [illegible] నాల్గు వేల శ్లోకములి

గలిగి యేను నూరు సర్గల విస్తరిలి

కాండంబు [illegible] [illegible]

యొనర్చి రామాయణ [illegible]

[illegible] కథలు [illegible] కాండ

వమన [illegible] వాల్మీకి ముని నాదుడంత

[illegible] కథ [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] కథ జగములో [illegible] [illegible]

నను చుండ [illegible] లవకుశలు మానసులు

వలనసి బాకారులు [illegible] భాషలు

with pride, and tormented Indra &c
who fled to this place and offered their
prayers to Vishnu, whom they
intreated to release them from
the insolence of Bali, who has
now performed a *yagam* and
grants the prayers of all who
adore him. They therefore entreat
Vishnu to go to Bali and offer
some request which shall
restore the gods to ease. 224.-228
Visvamitra then addressed Rama,
and related that in former days Vishnu
assumed the shape of a dwarf to per-
form penance, whence this place
was denominated (Vaman Asramam)
the Dwarf's-lodge: but others call it
Siddh' ásramam (the Hermits lodge).
Now in former days Bali the son
of Viróchana ~~performed~~ ~~[illegible]~~ was
inflated with pride and rebelled against
Indra. The gods therefore came to this hermitage and
bowing to Vishnu (who was then in the
dwarf-form) they prayed his aid. They

బాలాకాండ

[illegible] సంతోష సాహిత్య [illegible]

మునివేష ధారులింపుల వచ్చి [illegible]

[illegible] రామాయణంబు [illegible] చెందువ

[illegible] చెదిరింపవలయు

విన సంతోషించి [illegible] రుడు

తన మనోరథ [illegible] సనుచు

[illegible]

దాయతంబగు రఘురామ [illegible] చరితంబు

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] సంగతులెరిగి

[illegible] చెదు [illegible] వారు

stated that Bali was now celebrating a (yagam) sacrifice, and granted to all comers whatever they desired. They therefore suggested that Vishnu should go to Bali and obtain a boon that should restore them to ease. 224 - 228

Now Casyapa (a bramin so named) had been for a thousand years engaged in penance, with his wife Aditi, and hereby he obtained a sight of Vishnu; whom he requested to display ~~in his~~ the universe in his (Vishnus) body. Vishnu asked whether he had anything else to ask. Casyapu replied, we further request that you will condescend to be born as our son, for the purpose of rescuing the gods. Vishnu consented: he was thus born as a dwarf and approached Bali, whom he requested to grant him three steps of land. This being granted Vishnu took the first step on earth, the second in the heavens and placing the third on the head of his hapless benefactor plun-

బాలాకాండ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

stated that Bali was now celebrating a (yāgam) sacrifice, and granted to all comers whatever they desired. They therefore suggested that Vishnu should go to Bali and obtain a boon that should restore them to ease. 224-228

Now Casyapa (a bramin so named) had been for a thousand years engaged in penance, with his wife Aditi, and hereby he obtained a sight of Vishnu; whom he requested to display the universe in his (Vishnus) body. Vishnu asked whether he had anything else to ask. Casyapa replied, we further request that you will condescend to be born as our son, for the purpose of rescuing the gods. Vishnu consented: he was thus born as a dwarf, and approached Bali, whom he requested to grant him three steps of land. This being granted Vishnu took the first step on earth, the second in the heavens and placing the third on the head of his hapless benefactor plun-

బాలకాండ

[illegible]

ged him into hell. In those days Oh Rama didst thou in that dwarfish form dwell in this abode, and again hast thou now returned. The hermits residing there now offered adoration to Rama & Laxmana and Rama ~~now~~ then requested Viswamitra to commence the yagam (a rite during the performance of which it is not lawful to speak to any one) Meanwhile, said he, I will attack and destroy the Giants. Viswamitra consented and undertook to perform the rite 228 - 234

xxx. Viswamitra was thus engaged when Rama and Laxmana duly armed ~~for~~ set out to slay the giants Marichi and Subahu. These two giants approached the place where the sacrifice was going on, and rained blood all over it. Thereupon Rama smote Marichi with a miraculous and plunged him in the sea: while he also sent a fiery dart at Subahu, and slew

బాలకాండ

[illegible]

[illegible]

him. Viswamitra expressed his thanks.

–240

XXXI. These two heroes next morning ask Viswamitra what he would next wish them to do: he replied saying, King Janaca is now performing a sacrifice; and in his house there is a celestial bow, which none of the (gandharvas) ~~sylphs are~~ sylphs are able to draw. Let us go and view this. They therefore set out for Mithila. 234–

On their way they arrived at the river Sona, and after performing their evening devotions. The place was thickly peopled. ~~and in answer to a question put by Rama~~ (–248)

XXXII. Their guide informs them that in former days Cusu the son of Bramha having four sons who were celebrated for valour, their father desired them to act as guardians of the earth. One

[illegible]

[illegible]

[illegible] × [illegible] A

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

A. [illegible]

[illegible]

[illegible]

One of them named Cusámba built the city of Causambi; while Cusanabha built Mahódaya; Anurta-raju built Prág-jyo-tisham: and Vasu built Giri-vrajam: which place you now behold.

In old days, the second son (Cusanabha) wedded a sylph (apsara) named Ghritáchi; and she bore him an hundred daughters. The god of wind (Vayu) proposed to marry them all: but they all rejected him: declaring that they awaited the pleasure of their father as to whom they should wed. The disappointed god thereupon cursed them all with crook backs. They therefore appealed to their father: who asked how this happened -258

XXXIII. They narrated what had occurred

బాలకాండ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Their father congratulated them on their submissive conduct, and calling a bramin named Bramhadatta, he bestowed all his daughters on this bramin. Thereupon their hump backs were cured. Their father now brought the bridegroom home 258-260.

XXXIV. But their father having no son, his father named Cusa predicted to him that he should have a son named Gadhi and thereby attain heaven. This son was in due time born, and I (named Viswamitra) am his son. I have a sister named Satyavati, who with her husband ascended to heaven without suffering death.

Now there is a river named Causica near the Snowy mountains and this river is ~~that~~ in truth my sister who bears this form. Such is my genealogy, now let us go to sleep. -268

XXXV. Next morning the hermits awakened Rama, and after mattins, Rama enquired of Viswamitra regarding the great beauty of this river Sona; after crossing which they arrive at the river

బాలకాండ

[illegible] సంయుక్తములు

అనఘాత్ముడు [illegible] వాడు విజయుడు A

[illegible] వాడు [illegible] వాడు మరియు

శ్రీ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] సంస్కృత [illegible]

[illegible] విచార చతుర [illegible]

[illegible]

[illegible] చేరింప్ర దురు

[illegible]

[illegible] కొలువ

A [illegible] ప్రతిభేదములు [illegible]

[illegible] యున్నది.

river Ganga, and to the guide now describes the history of this sacred stream. 260–276.

XXXVI. Viswamitra replied saying; The Lord of Snows (Himavat) had two daughters named Ganga and Parvati. Now the eldest, Ganga, was invited to sup with the gods, and the younger was wedded to Siva. And in his eager embrace he held her for a ~~thousand~~ hundred years. The gods were filled with dread lest the issue of this embrace should be an invincible power, and to interrupt with earnest flattery him the gods assembled and entreated Siva to desist. Siva replied Is there any one among you who can sustain the semen which I have emitted? They replied Let the Earth sustain it. Siva therefore poured the semen over the earth. The gods now desired Fire to devour the seed. He obeyed, and ~~from this~~ the semen fell on Himavat which thence ~~water~~ was called The White Mountain – Hence

బాలకాండ

[illegible]

[illegible]

దశరథుడు లదలరె నాతని దేశమందు

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

* Note – that this story is differently told in the Mahabharat (Aranya

*was Cumaraswami (Orion) ~~or~~ ~~(Mars)~~ born – 286 But the goddess Parvati was enraged at her coition being thus interrupted, and cursed them to be for ever childless. And as the goddess Earth had thus appropriated the seed of her spouse she cursed the earth to be the wife of millions. Then with her husband she departed to Himavat. – 286

XXXVI. The infant Cumaraswami (Orion) was delivered to the Crittica nymphs to suckle – wherefore he was named Carticeya – And those six nymphs suckled him for he had six heads: hence his name Shan-mukham

XXXVII. The gods now requested Bramha to appoint Cumaraswami to be their general. He consented. 287–290

XXXVIII. After narrating these tales, Viswamitra told the legend of King Sagara who performed Tapassu to ~~But~~ Bhrigu, who ultimately became visible and granted that his first wife should bear sixty thousand sons: and the other should bear one son. But

Sagara

బాలకాండ

తనకు సంతతి వేవిల తలచి [illegible]

తన మంత్రి వరుల [illegible] జూచి [illegible]

పెక్కు దానంబులొప్ప పెక్కు [illegible] పలుల

పెక్కు [illegible] పర్వంబు [illegible] పెక్కు వగంము

[illegible]

మఱి కృప మీరా వంము మంత్రులుగలుగ

కొడుకు వలె దేవిలు కొడుకులు లివెవి

కొడుకు వయిమె [illegible] గానికుల మద్దరించు

జనులతో డను నాకు సంతతి ప్రియము

కొడుకుల [illegible] కున్న [illegible] ప్పుము లి

పడఁతుల [illegible] పలు లొక పద్మ ముల [illegible] రుసు

[illegible] ప్రత్రులు [illegible] గానా కు పలయు

గాన మయినది లోక తముఎల్ల మెచ్చ

తలకొనె [illegible] మేధము చేసి పిదప

* The Sanscrit says that the wives asked the question

Sagaru asked* which wife should be the mother of sixty and who should bear the other one. He gave them their choice, to have either a numerous progeny or one son himself a host. He left the selection to the husband. Accordingly the elder wife Kesini bore Asamanjus, and the junior named Sumati bore (tumbam) a gourd which opened and proved to contain sixty thousand sons, who were carefully preserved in tubs of butter.

But the elder son Asamanjas grew up a tyrant and amused himself with drowning infants in the river Sarayu: wherefore his father expelled him. His son was named Amsuman. - 288

XXXIX This story being ended Rama begged to know the deeds of his own ancestors. Viswamitra ~~sa~~ therefore stated as follows.

King Sagaru* once celebrated a yagam; and his grandson Amsuman had the care of the horse to be sacrificed. But Indra [Jupiter] carried off the horse and hid it in Patalam (the sub-

* The sea, Sāgar, (with the temporal augment) is named from this personage Sāgar. i.e Oceanus, Neptune ~~or Tethys~~: and his 60,000 sons (the Oceanides) are the personified rivers. According to English pronunciation the sea is Saugor, and the fathers name is Saggar

బాలకాండ

నెల మిత్రో ప్రత్ర కామేశ్రీ [illegible] దను

ఆని తగ్గని సులకుల వందర బనెంప

నఘులు మరి పశి ష్ట్రాదులు వచ్చి

ఆలవజ్రే నే చెయులు హాయము మేధ [illegible] పాతం A

నెల కాని [illegible] ంతని వర్ణ వాం [illegible]

మదినెంన కపిలే మేమ రాజువావు

ఆయిదిగాన ప్రిత్ర కామేశ్రీయు జెప్పు

తనయుల గాంచె దేఘం స్నేహ సప్తల

నవృ డుహారు షించి యువని నాకుడు

అందర్శబనిచి స్వద్దాం [illegible] జొచ్చి

సందర్శమగుల కౌశుభవార్త జెప్పి

ఆ సురతి మేకాంత మయ్స్యంన మేళ

వనభులంరుల సాహిబి నియె భూపతికి

వరశీశనేక సంతాన సంప్రాప్తి

A పాయుపొందనే చేయుము ప్తి (త్రి) కాపిలుష్ట్రి

నెలకాని [illegible]

(the subterranean Elysium) where he concealed it behind the throne of the prophet Capila. Sagara therefore sent his 60,000 sons to search for it. They ransacked all the foundations of the earth and dug down to (Patalam) hell, whereupon the gods were terribly alarmed and fled for aid to Bramha - 302

XL. Bramha told them that the sons of Sagara on reaching Patalam would be consumed at the glance of Capila. But in the mean time the sons of Sagara returned to their father confessing that they could not find the horse. He however insisted on their continuing the search. They did so, and after digging down to Patalam, they found the horse hidden behind the seat of the legislator Capila [Minos]. Him they concluded to be the ~~horse~~ stealer, and treated him with contumely

బాలాకాండ

ఖరమైన తధములున్న వినాదదనేను

భూవిలాశవినలమంగ భూవిలాశుకాడులను

కెలామపాదెదు గేంకరూ దుందుకొల్లి

తానేలెపాలించు ధరసిపై నేందు

పానలు వేతున్న వగలన్ జెంది

పరములనీంద్రుల చే తవర్గ పాపములు

ఖరల వదిన్ యెంచి వెదయు కానున్న

భూరికెలాకంబు నెపొగలు చు పెన్న

యేగున్నా రాజుగను గ్నాని యెం వయు నులనికి

పరకొలాలాంన తు దు విభాం ద కె సు తుడు

తీర ప్రంశ్నె నిధిరు ష్ట్రీత్రుం గు డు సు పొం దు

నగ్రైర్సెప్ర ఖ్యి నా ఖ నలం డి ంరయును

సగర చే శ్రీ వయు తెం న్న ద నలు నె రు గ షిని

ఆ తడొండదు ఈాండు పొందు పొ వ పెరు నె రుగ

tumely. Hereupon he gave a terrific glance which reduced them to ashes.

—3/4

XLI. But Sagara now mourned the loss of his sons, and sent his grandson Amsu-mant, to seek for the horse. He followed the path or way made by his uncles, and meeting the Cardinal-Elephants, he was led to the throne of Capila and beheld the ashes of his uncles, as also the horse. Grieving that their ashes should lie unsprinkled, he was informed by (Garutmanta) the Eagle that unless their ashes were sprinkled with the water of the Ganges they would never attain heaven. Now Capila (Minos) had bestowed the horse (Pegasus) on him, at his request, and this he brought to Sagara who sacrificed it as he had originally intended.*

But grieving at the sad fate of his sons, he bound himself to obtain by (tapas) prayer and mortification the blessed water of Ganga which should confer immortality on his sons. But he failed

* In Greek mythology the horse was produced by Neptune and sacred to him

అతడెండు ప్రండునని యడిగెదరేని

అతడు తాపసవృత్తిని దప్పులనుండు

వసుధేశ రేలు తడిందు వచ్చిన బాలు

వెస బ్రాయము సమ్యన్న | నాప్రపిష్టి దెపోషంబు X పాతంA

నాపుడు [ద] వయ[మ్మ]ని నాడు నగరిమేరెలి

క్రాలింతలని విచార [ముయ్యి] [illegible] [తలలి]

అసురగ్గడుల ప్రథలగు [వా] పారసతులల

విసుత యుష్ట్రీనరలాప విభ్రమ వపతుల

వలసని జిషోవాన వలంత్ర దేవతల

[పరిపాలించినతడు]

బని చె [సె] | [illegible] | వారి బాపించి యుతడు

అతివలందు | [illegible] ని యేలున్న యెడవితిబోయి

యుత | నిని | [illegible] | [illegible] | X [illegible] |

చతురనర్షత కళాసంగీతగతుల

ఎటవని తిమ [illegible] | [illegible] |

A అనవుడు [illegible] | [illegible] గుణసప్సర | స్త్రీల
[illegible] వారిం బాయించియతడు
అతివల B

he failed of this object: he died and went to Swarga (heaven). -322

XLII. Then ~~Amd~~ his son and grandson also died after a similar disappointment, but their son Bhagiratha after long tapas (prayer) obtained an interview with Bramha. And Bhagiratha complained that his ancestral kinsmen were to this day lying unburied their ashes not having been sprinkled with holy water. Thereupon Bramha consented that (acasa-ganga) the River of heaven should descend on earth. Thereupon the holy flood poured down: but it was added that when the flood descended, no one could be able to endure it unless Siva would undertake the task: Bramha therefore desired that they would entreat

బాలకాండ

[illegible]

entreat Siva to sustain the heavenly flood. Then he commanded her to descend. - 328

XLIII. Then Bhagiratha addressed his prayer to Siva who consented to endure the heavenly inundation. Then Ganga descended into the ambrosial tresses of Siva, wherein she was entangled; and at the further prayer of Bhagiratha the god released her and she pursued her course toward Ocean.

But on her way she bore away the hermitage of Jāhna a holy saint; who enraged at this impertinence, swallowed her. But at the prayer of Bhagirathi, he consented to let her, to save her credit, escape through his ear.

Then Bhagiratha led her to Patalam, and sprinkling the holy water on the ashes of his fathers released them from purgatory - 346

బాలాకాండ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Brahma then bestowed his perpetual blessing on [the rivers] the sons of Ocean, and bestowed on Ganga, from these events the names *Jahnavi*, as born from Jahnu, and Bhagirathi. Brahma thus bestowed on Bhagiratha the blessings which were fruitlessly sought by his progenitors. Bhagiratha then resumed his duties as a prince. Viswamitra concludes the legend with the customary benediction on all who shall ever be the hearers. – 354.

XLV. Next morning Rama and his companions crossed the Ganges, and visited the town of Visāla, which is also named Ujjain (Oojein) regarding which Viswamitra related the ~~xx~~ following legend.

When the gods and the giants churned the ocean*, which thereupon produced (apsara) the nymphs and naiads, with all treasures, the gods appropriated all that they wished for. Then a war arose between the gods and the giants for the nectar which the churning produced. Then Vishnu

* (The details of this operation are given)

బాలకాండ

ఋషిగెద వివరింపు మనవిభాండకుని

(కి భాండకమునినాడు - - -)

ఆదరుశేరస్త్రల (కశ్యపాత్మజుండగు విభాండకుని)

కొడుకకస్నేరుష్యశృంగుండు డన్నాపేరు × పాఠం - C

విపుల తపోనిష్ఠ పెలయేయని యడవి

తపవచ్చనెయ్యి యకనైతగి వివర్తింపు × పాఠం B

వినడు విలాసిచతుర విచ్చేయుకపన

వనపుడు నైతి త్రిపాదుర్భాం డనైతి

వినవనుల నివారి నాశ్రమంబునకు

గానితాయి ఋష్యశృంగుడు పూజించెను × పాఠం A

యులనాగలింపు నియిచ్చినపూజ

లలరుచు స్త్రీ కానిరయు తనివిచెంచి

ముని పరమానవనంబు నడచ్చినార

మనుప మెఫల రాజ్యయునుచు లలితములు

బహుతాంబూలంబుల తనివిజెలంగు - - -

అతిరసంబులు మనసెరావారవలు నైన - -

మధురయుక్తరుమంజిగలు - - -

యుతిలవితమధురవైయలరు వస్త్రములు

A తమయుత్సాంబులే తకుతలాసముల

తమరంబుబుపుంచితరశాస్త్రలంత

యులనాగ ౨

B భాగీరథిస్నానపరతమాంతంత

యోగిపుంగవులతో యోగసాధనాదు

వినుడు ౨

C - కడు విపులభాగ్యాన ఘనతత్త్వభాని

విపుల - ౨ -

[illegible] సమములు చవులుగ్గడించి — [illegible]

[illegible]

పేరల పెట్టగ రాని పెన్నిధి [illegible] పులు

[illegible] | [illegible] |

[illegible] వలు లుచు | [illegible] డ నెడ చూలు |

[illegible] జపులు

[illegible] చు | [illegible] | [illegible] లతల చూచి X [illegible] B

వలు [illegible] లపలు లు పుని పరులారా

[illegible] | రు గవ్వు [illegible] వనంబు [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] కను [illegible] |

[illegible]

[illegible] | [illegible] మాలి |

[illegible] | రుపాంబులెత్తి | A X [illegible]

[illegible]

చదల [illegible] | గవలు

A సయ్యన మోహములు చవిచూపి మరియు

పలుకులు ఇ·

B [illegible] మింగుచు కొసరి విడుచును

[illegible] చునందుండ [illegible] చియు జూచి

మున్నిప్పి [illegible]·

బాలకాండ

పిలుఫలల సెలఫలల [illegible] చియుతని

హ్లాదయంబుగ [illegible] గవలి

గదియించి [illegible] రపి

అనఫల ప్రాంరుద [illegible] మంబు [illegible]

ననివిభాండ [illegible] X పాఠం B

బెనగానన తనిప్తె పెన్గ నలిగి

[illegible] చేరువనుండి రావనంబున నను X పాఠం A

అరవిందలోచనలెరిగి [illegible] పదప

వారింక [illegible] డువత్రు రేరాయనుచు

నారుష్ప్రత్రం గెడు [illegible] నిద్రచేత

రేలా రాత్రి వేగించి [illegible] రునాడు

చేతలా వలదంబు వచిరు నవ్వ దెలాప

రేలా తడ గులక [illegible] చెయి లేర

A ఆప్పుడు వారింక యుపవత్తురను

అప్పుడు జూతునే యీమ్మువాములుల

చేరతివేగుదు మీ మీద నుంచు · ఖా బరా

నారుష్వ శల్యంగుండు [illegible]

విలు న కు ప్రతిభ్రమ

యుం వచ్చిన బరగాం

వసె మంటె

నని యని నాలా యు మాన సుంద గుబు

B చేరువనుండు నా శాల లను లుగాంచి

పెనగొని ఇతరా

బాలకాండ

ముందుచెయ్యు ... రయుంగనసలదుకాదిగి

లందండపట ... యుంచలనడల

ఘనరత్నభూషణకాంతిజాలముల

మనుసలకలచాలవిస్మయముప్రబ్బించి

గొనబైనపయ్యెదకొంగులుజార

పెనగొప్పువదులుతన్నెలపేరులల్లాడ

గిలుకుమెట్టెలుఘల్లురులుగిల్లురులురనంగ

అలసయానంబులనందియల్ దిప్ప

ఘనరత్నమేఖలాఘంటికల్ మ్రోయ

కొనగోళ్ళవముగురులువ్రాడదువ్వుచును

తనువారతనమువెంటయుగానుపించ

నిండినయవ్వనలీలలవిడిద

ఖండశర్కరలతెరచిపినభ్రష్ట

Then Vishnu assumed the form of Mohini (Venus; see her origin in Hesiod) and thereby possessed himself of the nectar (amrit) and ambrosia which he delivered to the gods. And this gave them that might whereby they slew the Titans, or giants.

-357

XLVI. But Diti, mother of the Titans grieved at the slaughter of her sons and complained to her spouse Casyapa that Indra had led the gods to battle and rendered her childless. And she prayed him to grant her a son who should slay them. He consented on the condition that she should perform (tapass) penance for ten centuries, after which she should bear a son who should slay Indra, who is also named Sacras (Shucru)

But alarmed lest she should attain her object. Sacrus (Indra) presented

బాలకాండ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] + A

[illegible]

A [illegible]

[illegible]

presented himself to be her attendant,
and constantly supplied her with
the sacred grass and holy water.
He (Jupiter) completely gained her confidence,
and seizing an opportunity when
she was asleep smote the child
in her womb with a thunderbolt
and divided it into seven pieces.

XLVII. Grieved at this event she
desired him to divide each of the
seven sons into seven, and these forty nine sons were named
Marut, which name originated
in Indras exclamation ("Ma-ruda")
"Weep not." Diti then prayed
that these forty nine should be rulers
of the winds and reverenced as
demigods. This request Indra
granted –

The town you now behold was
the scene

[illegible] × పాఠాంతం A

[illegible]

A [illegible]

[illegible]

[illegible]

the scene of this event, and was built by Sumati son of Visala. And these are like thee O Rama sons of the (Surya Vamsam) or princes who claim the Sun as their progenitor. Let us visit them.

The prince Sumati* received his kinsman Rama with all honour – 372.

XLVIII. Sumati enquires of Viswamitra regarding his pupils: and next morning the travellers proceed on their way to Mithila. Perceiving a forest, they are told the following legend regarding it.

XLIX Viswamitra stated that in former days this place was defiled with the crime committed by Indra who here possessed

Bala 5
* In Careys Edition of the Sanscrit text the name is Pramati which in the Telugu & Southern Sanscrit mss. is Sumati

బాలకాండ

[illegible] దశరథుండా యూపుపాఠు

జననాథుల [illegible] జనిరి ఋష్యశృంగు

[illegible] సత్వారా చా [illegible] గారా [illegible] నియమించి

లీల [illegible] దశరథుఁ [illegible] యాగ నాథున్ జేరి

[illegible] తని [illegible] సాధ్వి కనర [illegible] కును

చేతలు [illegible] శాంత [illegible] గూడ × పాఠం A
× పాఠభేదం B

[illegible] సారుష్య [illegible] శృంగుని దెచ్చి
[illegible] పురమును
[illegible] పురంబు
[illegible] పురమున నలిచి
సంతసిపురంబు [illegible] శృంగు — C

[illegible] తాఘ్నుఁ పాదాన్వ దివిధుల బూజించి

[illegible] శాంత [illegible] తా [illegible] నైతి నని సం [illegible]

[illegible] సమయంబున నారాజ్ఞ [illegible]

[illegible] సన్న [illegible] దయ [illegible] × పాఠం D
[illegible]

[illegible] భూపాల [illegible] వఁరాల్నే దలిచ్చి

బహువిధంబుల [illegible] చిరంత

[illegible] గాలమున తల తలవలయ [illegible] జనులు

సంతోష [illegible] సగ [illegible] వ సంత. మే తేర

A గీ॥ బహు [illegible] భాగ్యయోగ్యుఁడు నయోధ్యకును
[illegible] అయోధ్యకును
విహితవాద్య రావ విభవంబుతోడ

A వచ్చె చూడఁ దాతల లక్షలను వేడ్కఁ జూచి
[illegible]

పుష్పముం దపవారి పురమునే నగరు

వాసవపురి [illegible] భవనం [illegible] సగ

[illegible] సేయవలయు సు [illegible] వేగ [illegible] రు

[illegible] నిపల్లెవారును సరిగిపారులను

వినుపింపఁ జేసిరి వివిధశిల్పములు

దుందుభి శంఖాది తూర్య నాదములు

ఆనందము [illegible] యంగ సంతభూపతియు। వారకాంతలు

ముందఱ [illegible] మును [illegible] ముదమున

జెంది శాంతయు ఋష్యశృంగుండు [illegible]

పురమునకే తెంచి పురజనుల్ సేయు

[illegible] మంగళ [illegible] యగ్ని [illegible] | అంతఃపురం

యూరెవి [illegible].

B మునివరశిష్యుఁడైన సన్మునివరోత్తములు.

గనుగొనిరు [illegible] యుగ [illegible] వరియించు

యూగోపకరణముల్ [illegible].

C శాంత [illegible] వని యమ్మునీంద్రు। వితతాది

వారకాంతలు ముందఱ [illegible]

వడ్రెడుల వేడుక నారు షష్టిత్రంగు

తడకు భూపతి వచ్చి తడు బ...
నేతెంబ భూపాలంతుంతు ---

సన్ని తద్దితిజు స్నిసంయస్వమిత్రవర

చనెన్నందిజన్నంబు కేయింపవలయు

నని విన్నవించిన నాగాతయును చు

యిని తలలొత్తవలు జూచి యింపారబలికె

వేగంబె తెప్పింపు విధింపంబులైన

యాగసంభారంబు లన్నియు నధిప

అసల నష్ఠ డుతగు వారి నయూ... తరంగు

లోసరింపఖనుచు నిదెలాగి ... బంచి
సుకురు ... స్వ...

అఖిలసంభారంబు లర్థిదెప్పించి

మఖములు జూచి టకసే వుంతు నినంబులె

తేకయు ... నాధు ... నాధు

D అలరుసంతసమున నానాంతరపుడు

వలసిన భూషణవస్తులను వేడ్క—

మహాత భూషణ ౨

నాకౌశిరాజునవ్వి హాపత్తేజు

జన కౌశికరాజాధిప జ్ఞాధి జనవాధవరుల

ననఘచరిత్రుల నర్థిఁ ప్పించి
చెలుకించు

ఘనసజనాయకుడు పలుమంతు హోనవియో
నింబ్రాచి

ననఘు లిపి వేదవేదాంగ పారగులి
విదుల

వాపేధులగు వారి గృహతంత్ర బాష్ప
గురు తంత్ర భాష్య

వలపాతాధర్నిశ్చయమతులి భూసురులి

పరసు సియు గ్రజ్ఞ బాలి కస్పప్రని

సుకుచిరాత్మని వశిష్ఠని వామదేవ

రయలవలున దొరల్యానిర వల్లునీవనిన

ప్రియ వలున నాతలు పెంపు తెరా నరిగి
మారయిప పోయి పిలిచియాప్రోడె

రిపు రుబుత్రి నందర షెగి తొండితేర

పరులవడి త్రైవాత్ర షస్న పదాన్ధులిచ్చి

నిమ్నలల త్రతనిత్రెని వాద్రదర్న త్రైన

here possessed himself of the Ahalya wife of his confessor Gautama - Enamoured of her he assumed the guise of her husband and corrupted her. On detecting them Gautama cursed Indra who became an eunuch and likewise had his entire body covered with shameful marks which were subsequently converted into eyes. [Note. Indra being Jupiter, the thousand eyes are the stars.] And Ahalya [whom the Greeks called Alcmena] was doomed to become a rock until, struck by the sacred foot of Rama she should resume human form.

Accordingly this was performed and she appeared before them restored to her ~~a~~ original shape, and glorious as a goddess. They pay her all honours, and in return she adores them. She returns home with her husband. ~~384~~ ~~385~~ - 386.

L. Rama and his companions now arrive

[illegible]

× This king was about to celebrate a yajna or hecatomb.

now arrive at Mithila where the king, named Jánaca receives them honourably.× Viswamitra informed the king that they desired to see the wondrous bow that he possessed -394

LI. Now Satánanda, son of Gautama and Ahalya was the family priest of the King: he thanked Rama for relieving his mother Ahalya from the curse: he also related the story he of ~~regarding Vasishtha~~ Viswamitra -400 as follows.

LII In former times, said he, Viswamitra was a prince, and one day being engaged in the chase, he was thirsty, and approaching the hermitage where the monk Vasishtha dwelt, he paid him his respects, and being honourably received, the hermit desired Camadhenu, the holy cow, to shower

కలిగెదరని పల్కి వేడు సంతసిల్లి పావకుం A

సవినయాగాగ్నింబైన జవనాశ్వమున

భువనపావన మూర్తి పూజించి మొదల

ప్రకటిత చిరుదాంత్ర పఙ్క్తి గట్టి

శ్రేయకరేలుడు దీననయిచ్చు మన్నికై దైవరింపు

సమకట్టి వడిచే సకలంబు రచింప

విమల హోత్రులగు శ్రైస్ని విభులతో గూడ

తంపవన్నిప్పాదులను మతిశాయ

వింత గాశిల్పి తోవిదుల రావించి

సరయూపు సుత్తర స్థలి యాగశాల

విరచింపగా బంచె వేదోక్తసరణి

మరియును నానాదేశమున జనపల్లభుల

వరదవి ప్ర జనపాలలక్కైశ్య శూద్రులను

A యాగసన్నాహాంబులు వదవాయము
(గోపచారంబులు)

వేగంబె వెడిచి రుత్విజులక్షీర్పించి

యెన్నవతళ్ళవమెందు వెనుండ

నున్నతంగా వింపుదొప్పగా నేదు

శతశాప చారంబు గతిగిన బాపన
(గృహ్యకారణంబు)

శ్రేష్ఠులై చెరుతురు ఋషులు రాత్మ్యసులు

అనిపట్టి చేష్టలై యెడ మద్ధ

మొనరించి భూవిభుడుత్తమమార్గమున

బహువుల్లు మున్నారు

రప్పించెనంత వశిష్ఠముని కామధేనువ

ఎరుప్పుఖ మధు వరాసవమ్ము | తేరసప్పుడు | తెంచుపయును

చిరతప్పైనాని ధిరుష్య త్రుంగసు | నసుమతిని — సుస్మృతియు |

గురుని యానతి | యు | గ్గైకొని మంచివేళ రాజవరుడు

విహిత సంభారవర్ణిత పెరా మగుండ కాంచ

సవిహిత వ్రైష్మైక వింశతి రప్సయాప

వివిహిత వ్రైష్ట్రౌతధర్మ త్రియాచార

విహిత వ్రైమాయా ప్రవేశాద్వైతేయు

రవిహిత వ్రైసకలాఘ్ను రవిహిత వ్రైయెప్పు X పాఠం B

యాగవాటము జొచ్చి వాయువు వచ్చునయు
సాపకరణములవాయుము చెప్పించి - - - - - - -

యాగదీక్షప్రవహించి | యువుశుద్ధిబొందె X పాఠం A
స్నావిధినతి -

A శాంగరాజుంగ జననాధవరుల

అనఘుబారితులనద్దిదెప్పించి

పశువులు

B మహానిఘ్నముగుయాగమంపంబమర

యాగవాటము

shower down all the requisites of a feast.* -406

~~LIII. Accordingly~~ [*Camadhenu (the Io of Greece:) is in the braminical mythology she was one of the marvels produced at the churning of the ocean) -

LIII. Camadhenu accordingly produced every luxury that could be desired, and Viswamitra feeling anxious to obtain possession of this most convenient cow requested Vasishtha to ~~sell at~~ sell her to him at any price. The reply was that she could not be sold as her milk was requisite for the daily sacrifices -309

LIV. Hereupon Viswamitra stole this wonderful animal, but she ran away and complained

మునులవశిష్ఠాదిమునిజనస్తోత్రముల

మునులరుత్విక్కులు గాఁ బిలిపించి [illegible] × పాఠం B

సవినయంబు [illegible] పూజించి [illegible]

ప్రవిమలయాగబంధంబులైన

జలచరంబుల రత్నచరములు [illegible]

మునులనర్చించి బలుపెద్దలుగా నెప్పి

పశుపులును [illegible] ప్రదీపాతకులు

విశ్వసించి [illegible] [illegible]

[illegible] మంత్రములతోడ [illegible] ఫలంబుల్

[illegible] [illegible] గా [illegible]

[illegible] మంత్రములతోడ నాఫలంబుల్ [illegible]

[illegible] రుత్విజులు × పాఠం A

[illegible] సప్త [illegible]

A అప్పుడు దశరథుండా ఋత్విజులకు

నొప్పుడు గోవుల నవలర్పనిచ్చి

ప్రకవదివ్యాంబరవి

B గంధపుష్పాక్షతల్ [illegible]

బంధురధూపదీపంబులొనరిచి

పరువడి యాగసంబంధమైనట్టి

వరుస తాంబూల [illegible] లనుప్పునుంచి

[illegible] (?)

C ……… ఋత్విజులు [illegible]

[illegible] కౌసల్య

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] యాగ [illegible] సాంగముగా [illegible]

[illegible] + [illegible]

[illegible]

చెప్పదిన్ని

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

and complained to Vasishtha, who
told her he was not sufficiently strong
to resist the robber. She replied that
if permitted by her master she would
at once destroy the robber and his
host. Hereupon she bellowed aloud
and that sound created a host of warriors
who are named Paplavas,ˣ and the

[ˣ Paplava is the spelling in ~~to~~ all
the southern mss both Sanscrit and
Telugu. But Careys Sanscrit edition
reads Pahlavas and his note inti-
mates that this has some connection
with the Persian word pahlvan, a
hero or wrestler. This seems improbable.]
Here the northern and southern copies
vary greatly.] even in the story.]

Yavanas were produced from the yoni,
and the Mlechhas and Kiratas from
her ribs and sides. A battle takes place
wherein the entire hosts commanded
by Vasishtha were destroyed, with his
hundred sons. He therefore addressed
his prayers to Siva and obtained
celestial arms, which however were
of no avail. Ultimately in despair he
set fire

బాలకాండ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

set fire to the monastery wherein his enemy dwelt and consumed it to ashes -418

LVI But the sage exclaimed Now will I shew thee the potency of a bramin-saint over a Cshatriya hero. Then he called round him all the miraculous weapons and commenced a battle which is minutely described ending in his victory -422

LVII. Then in despair Candica (that is, Visvamitra) addressed his prayers for ten centuries to Bramha, he and his wife together: and ultimately Bramha granted that he should become a *Rajarshi*, or *hero-saint*: but not content with anything less than being born as an actual bramin he again resumed his devotions: and Bramha again appeared to him, and consented to grant him the grade of *Maharshi*, or *chief-saint*: but not content with anything less than being an actual bramin, he again resumed his austerities.

But

పరగ భూసురులకు భక్తి పెంపెసగ

వరుస పారితోష్యము దీవనలు గైకొనుచు × పాఠం B

ప్రకట దివ్యాంబరాభరణ | దానములిచ్చి / సాదు లోకసరి / గాములొనర్చు |

ఇల కలంక చేతు పైడిల్ల పవిత్ర తం|బూలాది

(౧) | మం మూళ్ళ / షోడశ | రుష్యశృంగుచే బ్రతు | గాంచె బుత్రు

కామేష్టి | చేయింపగానె గుడెంచి | యుగ నపుడు వెళ్లి - - -

క్రమమెుప్ప రాగ భాగములు గైకొనుటకు

తుమ వరులు తొరావణు నాత్మ లోదలచి

బ్రహ్మ | గ నట్టి | గారి | బ్రహ్మ మిన్నెల్లి నిలిచి

బ్రహ్మనీ వరశక్తి పంజి కంధరుడు

త్రివిధలాచారుల బ్రహ్మర్షివరుల

దివిజుల మునుల బాధింపుచున్నాడు × పాఠం A

దారుణ వరశక్తి బలపరాచేత

A పెక్కండ్రు నడచిన భేదమ్ము దైవేదు (above: ఐశ్వర్య విక్రముడు)

దిక్పాలురను వృత్తి విద్రిపద్మజుడు | దేవదానవయక్ష దివిజులచేత

చావకుండ | గ వేడు సమయంబు | వరంబు నందు

~~[struck-through line]~~

~~[struck-through line]~~

నాచేత | వేడు కోసురుల చింతింప

స్వేచ్ఛ బలాత్ముండయుగాన వాడు

మనుజులచే జచ్చు మనుజుడైపుట్టి

వనజోదరుని విష్ణు వలయు బ్రార్థింప

ననవుడు దేవతల విష్ణు గాంచి

వనజాక్ష ఇ.

B - దివ్యాంబరంబులు దివ్యభూషణములు

క్రమముప్పగ్రైకొని నిరంతరు త్విబులు

నపురు × ఇతా —

వారిజాసన [illegible] వారింపబడదు

సురగణంబులతోడ [illegible] వులబట్టి

[illegible]

గంధర్వ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

తేజమువదలి [illegible] విదిరుగంగ వెరచు

అన్నివాచరు [illegible]

మున్నవారు [illegible] యుంగ వెరచు

యెప్పునగనప్పు [illegible]

But there was a king named Trisancu who was desirous of attaining heaven without death, in his bodily form, and resolved on celebrating a sacrifice for this purpose. To this rite he invited Vasishtha. ~~and his four sons~~ hundred -430

LVIII Vasishtha ~~told~~ him that the object he had in view was impracticable. But dissatisfied at this he had recourse to the hundred sons of Vasishtha who likewise were engaged in performing austerities. (~~who then refused~~ They not only refused him but cursed him, whereby he became a Chandala, (or Pariar.) In his distress under this infliction he resorted to Viswamitra, and prayed his aid in entering heaven in bodily form -436

~~LVII~~ LIX Viswamitra consented to grant his request

[illegible]

request: and therefore desired his disciples to summon all the holy bramins in the neighbourhood to the sacred feast. On enquiring ~~[illegible]~~ they learnt that the inviter was not a bramin but a Cshatriya, and the person to be benefitted was an outcast. They therefore refused and derided the invitation. Thereupon Viswamitra uttered a curse on all who had derided him; and doomed them to become (Kiráta*) Nishada & savages, and hill-people, and eaters of dogs flesh. ~~402~~ 444

~~Viswamitra~~ then told Trisancu that he would ~~celebrate~~ a (yagam) rite, so potent as to convey him ~~to~~ heaven in the body, without death. Vis: ~~invited~~

LX. Viswamitra now requested the munis to aid him in raising Trisancu to heaven in the body: and in fear of ~~the~~ Viswamitras curse they performed the rite; and hereby Trisancu went to heaven in mortal form.

But Devendra objected to a Chandalas entering heaven, and turned him out. So Trisancu

---

* The poet Valmiki, author of the Ramayan was by birth a Nishada, or savage. In the Telugu country such are called Erikelas, and Boyas.

బాలకాండ

ధరియించి వాని విదారించినాడు

వాడె విశ్వామిత్రి వసు ప్రకలు బుట్టి

నాడుల గావ్రన వేడు నారాయణుండు

వేని నిర్జించెన విష్ణు నభయ

దానంబు / మనమిం / వలనరిం / క | ధరకష్టమదిదలవలయు |

వని దేవతల హైహాడన / విష్ణుగావించి
అనపుడు దేవతల ---- న

తన ప్రాప్తి సేర్చిలో తత్త్రయాప్తి

తన ప్రాంల యహా ప్రత్తి వసుపలతీరప్తి

తన ప్రాప్తి / వహాతె / మిన్నకమాకె - న్వి - స్తుదికష్టతేరు

విశ్వపత్రి డప్ర దత్ర నింత్రి విహావహా ఆ

గొహాపందపరి ప్రాణార్గ గుణంచి దానందx పాతం

దేవజగన్నాధ దేవాదిదేవ

దేవ ప్రసాం రత / కందివన్ని / చ పాం ర

A నా విన్నపములెల్ల మది విచిత్తగించు

దేవజగన్నాధ హరి

Trisancu returned to earth: and to console him Viswamitra framed another heaven to rival that of Indra: and even set stars and constellations therein. Seeing this the gods entreated him not to start this opposition heaven: he consented to stop, but to ~~conso~~ soothe Trisancu he placed him at the top of the starry sphere. Then the gods and hermits went home. -454

LXI. Viswamitra now observed to the other munis that this place was not well adapted for their tapass: so they departed to the town of Visata where they prosecuted their penitential schemes:

But here there was a king named Ambarisu - who was about to perform a yaga, when Indra stole the goat which was prepared for sacrificed: but to console him the bramins who superintended the rite stated that he was at liberty to substitute

బాలకాండ

శుభమయూర్తి రఘురాముఁ జూచి సకరుణా|

నేభయంబు|విడచి|త్రి|పురాసుర సుప్రతాపభీతి వాసి X పాలెA

తలఁపరాయల దానవదర్పశనస్సు|బాహు

బలవిక్రమంబులఁ బెరిఁగు లోకములు

భక్తవత్సలని నమ్మి|పరితాప|నగుదె

భక్తి|మానగరిమ దక్షు|బెట్టుమాటలను

మధుర|సమాదన|సన్నుతి పలికిన|దలేచు|

సత్కృతఫలములెందు నాపద|లే|గలవె

జగదుద్భవస్థితిసం|హార|కర్తలుల

తగవి నెఱుఁగం బల్కె దేవరులు నీవాయు

ఆధారభూతమై యఖిలలోకములు

మాధవ తాల్చి నీ|మహానియల్లసనవ్వ

అహోరాజప్ప నీయలరు పైభవము

A మానవుండై నెఱుమర్త్యలోకమున| బుసంబు

భానుకులంబున బరమపుణ్యునకు

దైనరథేశ్వరునకు తనయుండై పుట్టి

దశకంఠుఁ జంపెదు దేవలుదువుదేవ

యనవుడు సురలతో నవ్వుచు యనియు

కానియేమనంత వైకుంఠవల్లభుడు

అప్పుడు ౩

[illegible]

to substitute a human victim (nara-pasuh) whereupon he offered a bribe of a herd of cows to the hermit Ruchicu, to get him to give one of his sons as a victim. Ruchicu had three sons: he refused to give the eldest and his wife declined giving the youngest. But the second son seeing that nobody cared to rescue him was affronted and proposed being the victim himself if the cattle were given to his parents. —457

LXII. So Ambarisha put the boy in his chariot at his side, and alighted at a holy well close to the abode of Viswamitra; who was the boys uncle. The boy called on his uncle and told him how his mother had given him away. Viswamitra was much annoyed, and thereupon proposed to his sons that one of them should go in the boys stead to be victimized. But his sons by no means approved of the proposal — so he cursed them to be Dogeaters for a thousand years. Then he taught the boy his nephew a couple of magical spells

వర వులాపుర్ లొప్తి గ్ర నాలు గంకవుల

వర కృష్ణా దర నీప్ర జనిస్తోయుం । పవలయు ✕ పాతం। A

వర శత్రి సురలత వృం । ధుల్ జయుండు — । లోక

వరి తాపతరుల్తైన పంక్తి కంధరుని

మునులగంధ । ర్వకింప్రరుషుల । సుర్గల
(కెందిసురుల — ఖ్యాల మును మిది —)

వనులు పతి జంపిన । పాపాత్మ జంపి
బదిబిమొంబిన యుష్టు

వవన వులు । తే । శయుంప్ర సంయల్విలవరుల
సకల సంఘములు

భవసపులెరక్షింప్ర ప్రండరీకాక్ష

అవని వివిన్న వవులు శో రయునవురులి జూచి

వనజ పిజ్ఞ గతి । వన । జూడ్ర దనియెను ।
వనజనాభుండు నంత । వారితో ననియె — — — —

సురలార విలాశింత సుఖ । వలిన । సుండు

దరి । గిఁ పలు తర్న వులు నెన పతారపెయుంటి ।
(సౌశమనరింపనవ తరింపెదను — — —)

ఆదఘ బంధు ప్రత్రా పలాత్సి సౌత్రి । ~~[illegible]~~
బంధు మిత్రా వాంత్య ప్రాత యుశోవున — — —

A పాపాత్మగపుర్తైన పంక్తి కంధరుల । అవిష్టు
నైంతగాప్రాస తప్పించి।

spells which he directed him to recite when he should be bound ready for sacrifice. And said he, the effect will be that you will be rescued and the sacrifice will neverthe-less be completed. All this happened accordingly – and the King gained all he prayed for. -463

LXIII. Visvamitra now continued his tapas for another thousand years, and at last Menaca (one of the dancing girls of Olympus) inspired him with love – and thus aimed at foiling all his religious undertakings. The saint fell into her snares and for ten years turned lover: at the end of which he opened his eyes to the snare laid for him by the gods and ordered her to leave him and go home. Then he resumed his tapas for another thousand years: and then Bramha appeared to him.

Bramha remonstrated with him urging

[illegible] —A

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

A [illegible] యేమంటే [illegible]

urging that he ought to be contented with being a Maharshi without attaining the rank of a Bramharshi; Then as he would not listen to reason Indra desired Rambha (Venus) to tempt him to sin with a view to baffling his endeavours. -471

LXIV.

[illegible] A

భూనాధ వినుము యజ్ఞపురుషుండనుచు

వేదవిదులు | గొరి దేవతెంచినాడు

నాదపనిపాయసాన్నంబు నిచ్చి

నేనే పుల లకుల చెప్పి నిష్క్రమించె | న — A

చెలువలరాగవలు నబొందెదరు వనీశుడతని

నన యసంబు | ప్రాజించి నాపాయసంబు

తానందలకాని సుధాకలశంబు

చేనందుల కాంన | పతీ వలాఘ్రి

అంత ప్రాభాతప్పడఘ్ఘు వలాయపెన్న

అంతః పురంబు నకరిగి భూవిభుడు

రవల నై వెదల కొస (పు) వలదాబ్ది దెల్ల

వలరని వినత పెన్న యలా పాయసంబు

సగవలు | కాసల్యకు సగవలు |

A వేలు గ్రంథమందు యిట్లు .. నిప్త తోనంబు,

పనితివా త్రంబు తోవా యసాన్నంబు

వెన చెప్పి దచ్చరదో ల్వనాధుపతికె

నన యలంబు పూజించి ౹౩౹

సగములు రెండింటను సగసగము వృద్ధి
సగము సుమిత్రకు సగములో సగము x పాయసమ్ము A

ప్రాకటంబుగ | సుమిత్రకు నిచ్చె | [illegible] x పాతం B
తగ సుమిత్రకు నిచ్చె దశరథేశ్వరుడు - - - - - - - - -

ఆ పాయస పాత్రంబు లిడి పూజించి

ఆరు [illegible] x [illegible] | [illegible]

తగ | విప్రాశీస్సుల | [illegible] దశరథేశ్వరుడు

మిగుల నానందించి | మెరసె చూపరకు

వెలుగొందు శృంగారము | [illegible] నిజజనంబులకు

తగ నర్చనము లిచ్చి తా [illegible]

పరమానురాగ [illegible] దానను

ధర | [illegible] | [illegible] గడించె

తమ [illegible] బాగ [illegible]

నవ రసలు తమ లోన | [illegible] | [illegible] |

A కైకేయికి నిచ్చె [illegible] సగము

ప్రాకటంబుగ [illegible].

B అంత ప్రజాపతి దత్త పాయసము

సంతోషభరితులై సంభ్రమంబులను

ఆ పాయసంబు x [illegible].

ప్పుడు నమరుల
వాకంబు జగ|ద్భర్త దేవేంద్రాదుల|కాచి

లోకరక్షణ|కాంక్ష|లోలుడై శౌరి

ధారుణిపై నవతారంబు|నొందె|
రఘువంశమున

మీరు సుధాభోక్త|లు మీ కానవలయు
సుందర వలయు

శ్రీయుగానలోకహితార్థవర్తనుల

ముఖ్యను
పటుపరాక్రమరూప|బలపయోనిధుల

యుండు
బలిగర్వములవిపన్నప్రతిబోల్పజాలి

బలియురవానరపటులవీక్షింత్రు x పోతం A

కిన్నరగంధర్వఖేచరయక్ష

గామునరత్నరత్నభామినులందు
నవరసిద్ధభామల
పన్న|గాపతి రత్నభామల|యందు
గసురవర్ణభామినుల

పుట్టింపు డేవులనెల్ల పుట్టించె నాఢు

నెట్టన బలపయోనిధి జాంబవంతు

అదిలయుట్టి|దనిన నే|నాపులించుడుయు

A పుట్టించె నాకుండయుర్వి వరింపు దేవసుగుణవైవేరసి
వాలియుని బుద్ధిదినుడు సుగ్రీవు
కిన్నెర -x ౩

బాలకాండ

సిరియించె జైరు తరాయుష్మంతుడగుచు

శ్రీనిబ్రహ్మ | త్సనత్కారుడ | నానతిచ్చు పయిని

మునిసంతసించె యోగావేళ్ళలందరును |
మునిశనాపలబ్బెల్లవిలసిల్లుచోయి

అనిమిషరతి వారి శ్రీనయని(దును వేలు

పినపు ద్వారసలశ్రీ | ప్రస్కార్తి జ్యోం దుం వా డు |

సింధువల్లభుండ్ను | స్ఫో గువర్వి | ఖడు

గంధమాదనము | విశ్వ దీ త | రక్తంతు | నయని

బుడు ప్రైల్లిడుండు దివిజ ప్రైంద్రులను
దివిజ | ప్రైద | ఆ | యుగంబు ద్వివిధ ప్రైంద్రులను ×
పాఠం B

దివిరిపజర్న్నాన్న దిదేవతశరభు

గరువవ్వివానువంతుకదగిప్రజ్ఞింప

ధరశ్రీ ప్రజ్ఞించిరి | ప్రతినసురలు

తపము తపము సత్తిపయిలే | తగబచ్చెపరిచె |
తలకానివజ్రి

విరుమితపారుత్పలు | పానపావదేవవరుల్ల | × పాఠం A
బుట్టిరగవరులుగుము

A పయిపరాన్తమరూపబలవంతులైన
యూవానరులు ౩

B శరభుడువానునుమంతుకదగిప్రజ్ఞించి
ధరణిపై బుట్టిరి × ౩

శ్రీవానరులు జగదాప్తవర్తనులు

దావాగ్నిరూపులు ధగద్విచిత్రవులు

పర్వతాకారులు ... వారు ×పాఠం A

గరుడ ... కడలను ... వారు

భీమసాహసికులు ... వారు

కామరూపంబుల ... వారు

పరివిలయబుద్ధులైన ... వారు

పరిపెత్తెండలనైన భేదించువారు

నఖదంష్ట్రా ... వారు

నఖిలలోకమైనాత్తరు ... వారు

ధారుణినైన విదారించువారు

నైరూడ్తుతై ... వారు

కొందరు సుగ్రీవు కొందరు వాలి

67

A -- సర్వలోకములందు సంచరించువారు -- దానికి తర్వాత కొన్ని (ప్ర)తులలో ఈ యుద్ధమున్నది | భీమసాహసి

బాలకాండ

సెందరు మానుమంతు కొందురు వీలు

కొందరు వలి పెత్రంద శుము దుల గెువచి

యెందున భెదస్ప త్రైయుప్ప ద్విం చి

ముల ంరు దు ద్విర గంధ మాదన విం ద్య

ములి వెుదలి గస్త్రైల మున స్త్రాన నముల

బహాు నది జలనిధి ప్రాంత్య దేశముల

విహరించు చుండిరి వీహ్మా సంత

మహా నిరస్స హారు సమహిమ చేష్టలి

రుపిహా మాంస క్షులి పత్తిలందు గభ్యే ముల్లు

ఆలవద బంధాన పైవది వెుదలు

నవిమిస్తై శాఖ పెద తాను లెంతయును

ఆత్రు శాస్త్రరు చిలోనన ద్గగత వివి

గమటంచె సన ఢిహా [illegible] బారె

తా వసింప సామ్రాజ్యసేవము మున్న నలుప్ర

గా వించుచు ఁ బెసు సూచకములు లెవి యునగ

ఆనవ త్సే త్రా దొఁ గా షమంతఁ బయు [illegible] ల

పెయు న [illegible] నా ద [illegible] ల న్న ము [illegible] లి న [illegible]

చె [illegible] లి వ ల [illegible] చి [illegible] ము లె బ గి [illegible]

[illegible] నా భు లి వ శు లె [illegible] ము ల కు బా సె

[illegible] ల [illegible] లె మౌ కర్ణ లం త ఁ డు [illegible] మం బు న ను

[illegible] విశ్వామిత్రుండు [illegible] పిదప - - - - - - - -

ల [illegible] నిం డు ఁ బయు

[illegible] ల [illegible] ని పుత్రుండు నిండిన పిదప - - - - - - -

[illegible] గ త ప ధు [illegible] స వ ర శు క్ల వ క్ష

[illegible] నవమి [illegible] బు ధ వా స ర ము న

[illegible] వ ల [illegible] సు తా ర ము [illegible]

వల [illegible] పునర్వసుయుక్తం [illegible] గ న - - - -

[illegible] హా వం చ క ము [illegible] ద న ర

హా ల గ కె [illegible] డు చం ద్రు డు గూ డి యుం డ

ఁ [illegible] కర్కాటక లగ్నంబునందు

సర్వలోకాధారు జగదేకవీరు

సర్వాధిదేవతా సంస్తూయమాను

దివ్యలక్షణకళాదక్షసృష్టిజు

నర్వేయలు నసమానుల వదాన్యదైన్యహారుని

శ్రీకమలలోకదిరు | నదాంశ్రోత్తేమైన [illegible]

కాకుత్స్థకులరాము | కౌసల్యకనియె

[illegible] | యింద్రునిగన్న యనువున దూర్పు

సదతి చంద్రునిగన్న చెప్పున నంత

భూలోకవి | [illegible] | ప్రష్నె నతిత్ర

లాలితంబగు వినాశ లగ్నంబునందు

కమలాప్తసమతేజు క | మలాప్తవంశు

కమలాప్తధరణుని త్రైకేయుగనియె

త్రివిసుతింపదగిన వభ్యుదక్షికారకమున

గలితకలోదయ లగ్నంబు | ననయుందు | దు

సర్వాధిదేవతా

ఉపంతాగము

తరళాక్షి లోచన సలిల త్రాదేవి మిత్ర

ధరలు లలితగతి కనకపుష్పముల గురిసె

దివి మ్రోసె నప్పుడు దేవదుందుభులు

దివినాడి రప్పుడు దేవకామినులు [illegible]

సెలరేగి పుష్పముల వానసోన కురిసె

వరలె [illegible] ప్రహ్లాది సురలు

కలయిక నెరవేర్చగల వారలెల్ల

వెలసి రప్పుడు మునులు వీరు వారనక

అప్పుడు దశరథుడు [illegible] వశిష్టు

రప్పించి జాతకర్మములొనరించి

పుత్రోత్సవంబున [illegible] — B

నేత్రోత్సవంబుగా నిఖిల [illegible]

పురుడు తీరినయంత పుణ్యాహవేళ

వరుసగా సుతులకు వంశోన్నతులకు

A భువినిండ వర్షించె పుష్పవర్షములు

~~[illegible]~~
వివిధగానంబులు వివిధ సన్నుతులు

వివిధ|విధంబుల విన్నవించిరంత| [illegible]

సారవిఽ - [illegible]
[illegible]
[illegible]

B వేరు వేర గ్రంథములలో [illegible]
పుత్రోత్సవంబుగా [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
సుకుమార [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
వీరులు [illegible]
[illegible]

బాలకాండ

లక్ష్మీసమున్నతుల గురామభర[తులకు]|

లక్ష్మీకాశ[illegible] [illegible]లపై తా[illegible] సగ

[illegible] యగినా మకరకాంబు లొ|[illegible] జెయించి|

తగవర్ధన[illegible]|యులు|దా|సంబు[illegible] [illegible] x వాతం B
తగునంతభనవలు దాసంబు[illegible]

వారు [illegible] తల్లులు వరుస దాదులును

[illegible] రా విలుద్ధ వయు నర్థ [illegible] బోధింప [illegible]

[illegible] న గప్ప లక [illegible] లడ రచి

[illegible] [illegible] [illegible]|[illegible] వ్యాధు|డు గులు బె [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] మూ యులు నె చి x వాతం A

[illegible] గాంపు|[illegible] [illegible] నె|ల బ్రాగె [illegible]

[illegible] కా యెల దాటు వలల యు చె[illegible] [illegible]

(వ్యా) క వంబు x|పాల బాగెం డుకళల
మును సాఁలు ఘంట లు మెరయ|

(౧) [illegible] రా [illegible] తి రావి రెకల లన్నెడ

A మల్లవారి [జూడ] జాల|యింపులొనచి - [సొంపలర]|

గొబ్బిగా [illegible]

B సంతనానలువురు నభివృద్ధిబొంది

సంతతపుణ్యులైన సముచి[తు]లగుచు [సత్వ]

వారలతల్లులు 2 , మరియొక్క కొన్ని (గ్రం)థ విభుల గాం|

[illegible] లుబాండవులు వ్యాపారాబినంబుల నుండ నలవడకలిగిం
చినరసాధ్యులాంత. దాసవల కేయించు తగవరి ఫలండును. భూ
నాథుడానందవంన బొంగె మరియు. సంతనానలువురున
భివృద్ధిబొందె. సంతతపుణ్యులైన ఘనస్తులగుచు. వా
రిలతల్లులు వరుసదాదులును. చూరా విలితమనర్ధ
బోధింప బారిగి. యుల్లన x [illegible]

బాలకాండ

పెంగడొందు మంగరాల ఫ్లి[illegible]వేలి | ×పాఠం B

జిగిడొండ మెలలయందు చెందులు[illegible]

యడనేడ బలుపచ్చ | వెలయ [illegible] గెలుత

[illegible] నెప్పు మెలల సరాళ్ల ఘంటలు [illegible]

మువ్వలందెలు పదంబులరొందు | [illegible]

నవ్వు | [illegible] | బాల్యనపనవేపదగ

విద్య | లు | [illegible] | చు | విభుల నిమయందలను

మలద్దలు గులకుచు మెలా పాత్రలమలి

[illegible] తనానలు వ్రుల సభిప్రభ్యులు బొందె

సంతత వ్రణ్య [illegible] నవున తప్పలగుచు ×పాఠం A

దవల లోనతేవ గూడె దశరథాత్మజులు

రమణీయమ్మ మయూర్యులు రామలక్ష్మణులు

భరతశత్రుఘ్నులు వొయంత [illegible]

A సమహితక్షితిరాజసుతులతో గూడి

రమణతో చెలరేగి రాజమార్గమున

రాముడు చెండాడ రాకుమారులు

ప్రేమతో సొంపారు లెల్ల పిలుచుచుండు | కేమి

కదసి వచ్చెదుతరో కైకేయిదాసి

మదవతి లాసి యామందరదాసి

యెదురుగా రాజసుదంటి యెలమి మైదాని

సైదుమున దారాలల నిచి నంబూచి

నూత్న ప్రకాశమనోహారంబైన

రత్నదీధితులచే రాజిల్లు కొడుకు

చిరచిర ద్రిప్పియా చిలబోష్పి పదము

విరుగనేసెనన చెవెస కైకనగరి

కరిగి తద్వృత్తాంతమంతయు దెలుప

తరిమిడి కైకేయి దశరథాధిపున

కెరిగించె నంతయు నెరిగి భూపాలుడు

తనయులనంత విద్యాభ్యాసములను

ఘనర వసిష్ఠుననుపప్పగించుటయు

తమలోన [illegible]

B - శ్రేతులు వశాస్త్రిలకడి యమములే మెరయు

కాంతి శోభిల్లు మును[illegible]ముందరను

ముద్దులు [illegible]

బాలకాండ

విశేషములైన లెక్కలెల్ల పన్నిదముసమాప్తి పాఠం A పాఠ
B పాఠ

కరివా యాగాలాహా స్త్రమములు వెలింగి

వరరథాశ్వాలాహానై ఖిలదేశలసి

అఖిల వేదంబులు అఖిల శాస్త్రములు

సకల శాస్త్రముల విద్యలు నేర్చిరంత

వారిలోన రాముడు పార్థు గార్థపనుస

శూరలక్షణాదిసద్గుణవతులై

ఆశ్రితజనరక్షణ విఖ్యాతులుగాన

రాజశ్రేష్ఠుడా దశరథుడు నంత

కొడుకుల పెండ్లిండ్లకాపు రాప్తయ

నదరి చింతింప విశ్వామిత్రుడంత వేగాని

వచ్చి నిల్చి ఋషి దశరథుని కల

వచ్చి యెదుట దశరథపసుడైన జూచి

B పరగ పంక్తిరథప్రాయంబునాడు
సరిరాజుకొమరులసంగడికాడై
రాముడు చెండాడి రాకుమారకులు
ప్రేమతో నెందరు పిలుచ నందరము
కదిసి పట్టెదు తరికైకేయదాసి
మదవతి లాసియామందరదాసి
యెదురుగా రాజసుదేవసెలమెచ్చెదాని
నదయుని దానాలనచిన జూచి
నూత్నప్రాణమనోహరంబైన
రత్నదిద్దిదతులచే రాజిల్లు బడుకు
చిరచిర పచ్చయాంచింబొట్టు పదము
విరుగవేసినసచవెసకైకేసనగరి
కరిగి తద్వృత్తాంతమంతయు దెలుప
తరిమి కైకేయ దశరథాధిపున
వెరుగింప నంతయు నెరిగి భూమిపుడు
తనయుల నంత విద్యాభ్యాసమునకు
నేనని పంపిన కాప్పు నించుమయి । తమలోన గవసూజి దశరథాత్మజులు ।
వరివాయిరోవానా

These two fragments A & B are equivalent. One of them must be preserved.

A మాయావినోదముల్ మరిగియుండుచును

ఆయెడ రఘురాముడాప్పుల్లుడాను

నిండారు ప్రేమతో నెప్పేలుగట్టి

చండదోర్దండంబు చేయివొప్పుబట్టి

తరిమి జియాడెడు తరిసె సైలేయు

పరువుదామొందరబడినెగుదించి

చిప్పిగ్గిశాతల చందురదెష్టుపయు

కప్పల్ల రాముడావేష్టుంబుచే త

నడిచిన సెక్రొలమప్పు కుజిరిగ

తడయనందందదీమసించిమరియు

నడరవేడుకతోడ నాడంగజూచి

కేడ యునయప్పుడాదశరథేశ్వరుడు

యలమి వసిష్టునయ్యాదతురావించి

వలగొని ముస్ని మోవరమునిచంద్ర

వరిలెల దాది విద్యలన్నియును

నేరుపుదనుచు నానృపుడప్పగింప

ననఘుడమ్ముని నాదునప్పనావించె

జననాథతనయులాసంయమితెరుగ

నరిహాయడె.

వచ్చియయాదశరథపసుభలుడుంప

బాలకాండ

శ్రీ వధారుడవ విశ్వవిల [శ్రీ] పితాని

త్రివిరి వాశిలి [illegible] గుడెంచి|యు న్నాడు

శ్రీ నవ్యుడు దశరథుం|దాఖ్యుల హైొాడ

మునివశిష్ఠుడు దానవుద [illegible] నప్డుడు

పరమేష్ఠి తైదు|గుణ కాను|పాకశాసనుని

కరతీ|నె దులైలని ఫలనభిత్రి [illegible] రగి

శ్రీ వత్సని గ్రాని [illegible]|ఆ ఘన్నీ పావ్వములి

నె విష్ణు|బ్రహ్మా జనిచిన స్త్ర ప ఘూచి యతెడు

కుశల లక్ష్మి ప్రజలకు కుశలమెనితకు| x పాఠం A
కలయుంబున [illegible]| x పాఠం B

కుశలమెనె వుద్దినైదుకు తే ప్రలకు

విశద ప్రతాచారవినుత వశిష్ఠ

కుశలమెల మునులార|తప|శలమె యునిన

ఏమెంచ వారత|తె దము ధన్నలము

A దశరథయనృపుడు [illegible] పాలకుడు

ఏమెంచి

B కుశలమే దశరథక్ష్మేశ [illegible]

విశద ఇ [illegible] ములలాయి [illegible]

కుశలమేదేశముకుశలమేదేవ। విశద ప్రతాచారగణ్య

బాలకాండ

నేప్ర విచ్చేసితి నేడు మా కడకు

గ్రావనలోకములవిఖ్యాతుండవైతి × పాఠం A

మానవాధిపులలో మాన్యుండవైతి

మీరాకకుగల కార్యము
వచ్చిన కార్యము వలనెప్ప జెప్పు

ఇచ్చి వెల్లజేసెద యేకార్యమైన

ఋషి విని విశ్వామిత్రుడా రాజు చూచి

జననాథ దశరథ రాత్రి సవసంబు దాడగి
మేరుమంచరంగంబుతోయు - - - - - -

కూరి స్తే చే యుచు బోరు ఘోర రాత్రిసతి

దారుణాకారు లిద్దరు వచ్చి
శ్రీకరా -

మా యాగశాలలో మాంసరక్తములు

బోయుచు కలిరి యచ్చటి ప్రబల్లి విఘ్నములు

చేయుచు నున్నారు చిక్కి యమాకు × పాఠం- A

నా యాగము ధ్వంసంబు నందక | లగదగదు లగాదు రాజగలరు దుండవలయు |

~~A~~ మీరాకకుగల కార్యంబు వలనెప్ప జెప్పు

A గావున యాగంబు కడతేరక యుండ
రక్షింపగా రావలె

[illegible]

[illegible]

[illegible]

లనిచూవలెరులచేనతనిచేగాని

[illegible]

[illegible]

[illegible]నఘురాముడుబాలుడనుబుద్ధిమాను

[illegible]కుండనులోభముడుగు

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]మూర్ఛిల్లి x ద్గదకంఠుడగుచు

A [illegible]మూర్ఛిల్లి[illegible]

[illegible]

తలగి 3

పలికె విశ్వామిత్రుఁ బ్రార్థించె నృపతి

రాఘవుఁడు | బాలుఁ గన్ | ఁడు రాఘవుఁడు శిశువు

రాఘవు | డీరుం | గఁడు ర | ణాంగణ శౌర్యాల దై

పదియాఱు | నేండ్ల | ప్రాయంబు వాఁడు

గద వెత్తి చిప్ప కూళు గలవాఁడు

పరిశీలింప నయందుఁ బగవారియందు

నరుఁ | బలాబలగతులు | పొంపేర్త్రు

యుయిపంటు వశి | చిట్టి నెయ్యే విడివివి

కట త పౌఘనద యూతవిహుండ | వయ్యి

బహుచిత్ర శస్త్రాస్త్ర పరులు రాక్షసులు

వహింత మాయావేషాయ | మగులు రాక్షసులు

నిష్ఠుర సంగర కళానిధు | లు రాక్షసులు

విపుల బా | హుబలాన్విత | లు రాక్షస | లు

వారిపై | భారాండవశమెరామునరు [illegible] రామురు చాలరనపు [illegible]

వారెద | వీరెద | వరవుని చంద్రు

త్రిర్ఘు వడి వెతేండ్లు త్రివని పాలించి

తరి దప్పి వులు జి | సియూ | తని గజ్జి నెను

తిమి తని బు | [illegible] | జాలనయ్యె

త్రిపుర త్రై | [illegible] | వి చారవుల తెల విన్నా తల

తెలనల సేనల గూడి యాత్రో [illegible] కదలె

వ్రా నివచ్చె ద | యిదే | పు [illegible] | విద్యా వెనక

వుని నాధు | వి | యోగ వులు న | వి ప్రతలె

లిప్త | వారి [illegible] | [illegible] | లవి యంత గలకె

వారెప్పు | సెవ్వరు | వారి పై శవి

యూరా ఘుపు [illegible] నె భంగి గెలుచు

నిన్నె | విశ్వామిత్రుండనిరెలె భూపతికి

ముసపు లన్న | [illegible] | మునమపుడు | [illegible]
మునిమనముండు

Bala 8

ఆ విశ్రవసు సుతుండఖిలకంటకుడు

రావణాసురుండు(గ) సంరంభుడై పెనుప

కలహాసక్తుడు సంతాపము పైపిడప

బలిశిఖామణిచు సుబాహుల సైవారు

నవిలేగి [illegible] వి ఘ్నములు [illegible]

రావులు [illegible] రణభూమ [illegible]

నావిచందంబున [illegible] రాక్షసులు

ఆని నమ్మకమై [illegible] ధిపతి [illegible]

మునినాధు మొగంబై [illegible]

[illegible] నమృప దర్పోన్నతుండగు [illegible]

[illegible] పెచ్చెకరదము లుదొకిన వాడు

[illegible] రావణుని చేతను [illegible]

[illegible] వారలగెల్వ నే నొకండను జాలు | x పాతం A

వారిలో పెరుగక వచ్చెదరను చు

మారిపలికితి నింక పెల్లనిచనుడు

(ఆ)నవుడు ఇ— మరియతగ (గ)ంధర్వం [illegible] | వప్రదన నిజ పౌండు నిర్ ముద్వేగ.

మౌని | (ఆ)నవ్వ డుర్గి —

[illegible]

A [illegible] బాంతె తి విఘ్నడు x పాఠం A

[illegible]

81

A బాంపెదువా జాళ్ళ పురుషుఁడే | తెలిపె / యెఱిఁగె

బాంపితిని నుజూడ బోలదు నాకు

క్షమురత్యుకై ఇ

కలిగె లోకంబులు దిగ్గజంబులు [illegible]

దివిజులు విరచింప దిశలు [illegible]

సకల [illegible] గజ [illegible] సకల భూతంబులు

[illegible] డు [illegible] పాలుర [illegible]

[illegible] సభావించి దశరథుండు [illegible]

శ్రీపతి [illegible] డు బట్టె [illegible]

భూవల[illegible] యంబున [illegible]

[illegible] దు [illegible] [illegible]

లక్ష్మియు [illegible] లా [illegible]

యుష్మ దనిష్ఠ [illegible] బోలి [illegible]

[illegible] గా [illegible] సకల ధర్మంబులు

దశరథ్రాధీశుండు ధర్మాత్ముడనగ

విశదకీర్తుల [illegible] దుడు

ప్రథమిలో నవనీశ భువన రక్షకావు

గర్వంగ గంధర్వులు గలవేరాజులకు

గ్రానశ్రీ రావులు నని చ్చి గాధి నందనుని

మానితంబుగ ననుపు
మానని యస్సు నిఖంపు మానసపాదీశ

ఘనబలోన్నతులు రాక్షసు లేకపురారు

సఖుడ [illegible] గాధసుచే నితెలు దుతేల

శ్రీ లవంబున నింత కంతింప నీల

క్రానికు డుండంగ కెల గనె ఘయుపు

[illegible] పవిశాపిల ప్రపసతుని గ పవుపు

[illegible] సామహాధనంబుల ల తివిచిత్రంబు
నియమనిష్ఠ ములు

భూనాధయి వృష హరప్ర [illegible] ంబుదేవ

దానవ గంధర్వ దై [illegible] లక్షం

నేరుగు దివాస్త్రంబు లే వృష హ బాపా
మహాయుడు

శైరు గని విషయంబు వెంబుడును లేపు

A మానవాధీశ్వర మఘురప్రహారము

ఘూనియుష్మ యమలుపు త్రు నిరాయము

అనివసిష్ఠుడు ని

బాలకాండ

స్త్రీ పతురకృత్యముల | [illegible] | [illegible]

కాపతు తి [illegible] [illegible] [illegible] బాలికి [illegible]

[illegible] [illegible] విదస్ని లి [illegible] జాయు | X పాఠం A

కలశి | [illegible] యువి బడి పరిపలి [illegible]
భూపాలు యుయువ [illegible] [illegible]

[illegible] సరా ము నిబం [illegible] | [illegible]
రక్షహారను |

[illegible] లాక్ష్మ సరిచ్చ [illegible] లు

[illegible] నివశి [illegible] బల్లి [illegible]

జనసాధు [illegible] ము చంద్రుని | [illegible]

[illegible] జాంబవుని బూచి [illegible] | [illegible]

యూలింగ నవలు [illegible] [illegible] | [illegible]

చిప్ప కలాకయుడు [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] దధప చింతిం | [illegible]

[illegible] పాపాచనభూ [illegible] | [illegible]

[illegible] [illegible] టంబు లి [illegible] హూవముహులు లి

A తలచి శుభంబులు తలపోసి జయ

తలసి ౩

శ్రీ మహా ప్రాభ | ఘ నిఘ్న | క మునియన్న మిత్ర
నములు

వుపాశ భూష సావులు వున వెరా రనిచ్చి

రాయుగి దా ను త్రా సల్లయులను వశిష్టుండు

దగినదీవన లిచ్చి దశరథుడ్డీ రుడు

ఘనసలగ్నంబున మిత్రా రతు | పదిల |

త్రి హస్తుదగు గాధిప్రథ్ర నిచ్చి

మ్మన్నదింప
[redacted] నిష్ఠయు | త్రాగు వరయు | నిరి బాసగానగ |
కొన్నాయుల్ల గునిరిమన్నదింకు

ని పట్టాని గెలిచ్చి పోష్టాని వీడుకొల్పి

లక్ష్ముడుల త్రీగాలుందారా | ... |

ఆపైని జేత్రై సూరానస నను జని రెను

వాదలి | ప్ర ప్పెల వాన | హారి బూరి | గురిత
భూంరున

వదలక రయను కలాలవారయు పవైచె

వరపురాష సుదర్శ పాద్ధ మువీ | ... |

సర్వలక్షణలక్షణ సంపన్నుండై చూచి శ్రీ తి

శ్రీరామచంద్రునకు నాగరాజ గౌరవమ్ము

శ్రీ లంబి శ్రేష్ఠ పాదారవిందములైనవి

శర చాప హస్తునై సంయుగమ్ములో

శరమ్ములు సంప్రతిష్ఠిత భాగాలు A

శ్రీజానకి సన్నిధి చేరి

ప్రాప్తనర్పణలక్ష్మీ చెంత నిలిచె

సర్వ ప్రశస్తమైన రథమ్ము

సర్వరాజ్యము లెల్ల

రాముని మిత్రుల రమ్మని

ద్వారములు దాటి వచ్చె

శంకర గర్భుని శక్తి

జనముల సర్వ దానములు

87

శరముసంప్రతిష్ఠై అనే చరణాంమిందల్ని బలయుతిబలయుసంబరగు

అనే చరణములు లోగా వుండే చరణములు రెండుగా వచ్చినవి

దములు - యేవంటే రఘువంశమున గల్గిన

పుండప్పుడు గంగే చిత్రముల్ల -

A నారాకృపులు నంతనంగుళి తయము।

నారిష్టాఘ్నులు మహోన్నత చాపములకు

మహాతపోనిర్మల మండలము । సమాజంబుగా బూని సంస్కృతములు

బహుర త్నభూషణ ప్రభలుకొల్పి

అరవిందభవు పెన్న నశ్వినులుచనిన

శరణిన మ్మునిపుల్లావనీవెనువె

అనఘమూర్తి యనాదు అరయోజనంబు

జని చలద్విజులుచల్లనిగాలి

దనరార సరయుపుదక్షిణాతీర

మున నిల్పి విడ్చి రిమునిపరుండంత

బలయుతిబలయునం ౭

బలరిపుతి బలలలనం బరగు మంత్రములు

నెలవిలు వారల కెక్కె కాకకలడు

శ్రీరాముల ... మంత్రశక్తి

సాకేత ... పొందు మిగిలి ...

శ్రీకవి నేరు ... గారు ...

సిరాతకబ్బల ... రంత X పాఠము A

సరయూనది ... నాయురాలి

తరుసాకేలావలల ధర్మ తల్పంబు నందు

కౌశికుడు ... కథలొప్ప వినుచు

దాశరథులు ప్రమోదమున నిద్రించె

నాగాద్రి తనయుండు ... మున

వేగంబె ... చిత్రమున

దినరంగ ... తల్పంబులందు

A మరునాడు గంగా[?]మము జూచి దాని

తెరగు కౌశికుని చేత దెలిసె రాఘవుడు

సదయుడై ... ౨

నల వెలార్చి యయుస్సరాఘవు డిట్లు చెప్పెంచె

వేదరుహిం దయుం బయెస్సిదియు నఘాత్ములార

నిరుపమ ప్రాశస్త్యశాని తన్నిత్య స్తవములు

వలయుశ్లాఘ్యమంబులు పరుసగా వింప

వలయు ఫలిల్లినవలయుమీరధిన

తలితీర్థ సంధ్యావిధుల దక్షిణాశుని

కలరు చిత్రములు లక్షలనతిభక్తి ప్రేరితి

చరణీ వంశలాత్తములు వ్యాధర్మ జనుదే

సర యురూ సరాష గ సంగ మంబున సు

బహు సహస్రాబ్దములే పాయనిభక్తి

బహుల తపంబు లుకేయు పరమ సంయమలి

నసగెలని సంపెంపాక లిలు వేగాది

తన యయుబిలా బలసౌధరరద్ధాన్యబుదే

అలక్ష్మీరియాశ్రమంబిది సంయమిమాత్ర

అలక్ష్మీ| రు నందురు | యీతప్పా భూమి

అనఘుడు | కా| మహాయల| నంగాశ్రమంబు
కంధర్పనాశమంబనఘు
కందర్పు

వినబడునిది. లోకవిఖ్యాతము గెంచు

యీయాశ్రమంబు న| రులవిం| తాంతపము

లేయుచు నీలవెల్లికిఫ్రడున్న జూచి

కందర్పు| డును బాల| గర్వహుండగుచు
దతిదర్ప

నిండుకెఖిర విూదనె యలుంగ| బూని X పాఠం A
జూనుషయు
జూంచుఖయు-

అదరి యీదేవ్రఫాలాగ్ని| లంబుననపు
మహాదేవు లశధిక రోష మున- | ల షుున

బడుట ఉరు సంగాఖ్య బరగె వల్లన్నభుడు

అంగనేంగవి| తడి. యన్ను శ్రమ భూమి|

అంగదేశంబయ్యె- - - -
అంగాశ్రమంబదియ్యె నంత నుండియును

అరల దారత|పక్షు|లె యాశ్రమ భూమి

A నాముహాదేవుండున ధికరోష్యమున

కాముజూచిన తెరవన్నులడరించి

వడిచూారి వింధ్యపర్వతసమీపమున

బడుయ. ౨

చేరియుంచు ప్రశ్నలు చెరితా ధర్మవేంచు

వినుచల విశాల్య విలస దత్తరంగెల్ల

వనల విలచి యూరదలు వరు లిదాను

నివిచినా |దానా వానీ నీసంగ| ము వున

వలశికంసత్ర నాది విధుల నలపించె
లాచరించి --

నానంద |పలంధి| తదాశ్ర వలవాసు
ముదవ -

తైవవు |నేదయు ల లోత్త్మలేరనేరిని

రమణీయమ్ము మూర్తులరావలక్ష్మీగుల్లు A పాఠం

నవిలత తత్త్రాధ నస్తైన తాశిసజు

గానివారయు వేల్పులు కొనలొత్తినప్రడు

వినుతాపూర్వ పాదాదివిధుల ప్రజించి

పుణ్యవేదాగోష్ఠి ప్రదల్కి |నారాత్రి
తా దశి - -

పుణ్యరాత్రి కలు |చేరి ప్రశ్న సంయములు X పాఠం B

రమణీయమ్ము మూర్తులు అనే పాదం మొదల్కుని పుణ్యవేదా గోష్ఠి అనే పదము మధ్యకు మధ్యవుండే చరణములకు బదులుగా [illegible] నంబరు గ్రంథపత్రంలో వ్రాసిన పాఠం యేమంటే -

A నేమరంగ తనుగొని వాత్సల్యంబు నొంది

వినుతాపూర్వపాదాదివిధుల బూజించి

పుణ్యాత్ములగుచున్న భూపాలసుతుల

పుణ్యసత్వ్రతి నర్థి పూజగావించి.

పుణ్యవేదాగోష్ఠిని. మరి వక్రప - తి ఉన్నండే దీని నమరవిశ్వా
విత్స) నలిగించవల యెను (ననుబు విచారించి యిప్పుడు వారి(
గానివారయిన పూర్వపాదాదివిధులబూజించి(బుగా వేల్పు
లగుచున్న భూపాలసుతుల (పుణ్యవేదా X ఇ -

B ననువేగాగరతిరి నరనాథసుతులు

వనినావర్తైనెక్కి సంయమివారు

నరులు వ్రాతలుబో ఇ - -

మరలనాడల | విశ్వామిత్రమునిఁ జూచి... [illegible]

[illegible] | ...తెలిసిరాప్పుడు--

[illegible] | నావనెర్పుతోనిరు. .... | [illegible]

[illegible]

[illegible] X పాఠం A

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] | గరమాస్వర్గమందిగా......

[illegible]

[illegible]

[illegible]

A ననఘుపుణ్యుండంతనాగారయనుచు
వారలఁబూజించివసుధేశసుతులి
వారికిభ్రుత్యమిల్లివారలదీవనలు-
వారకసైకొనుచువారుదమ్మునుప
నారుష్టితోగూడ ||

బాలకాండ

నరయఁ గ్రమానససరసి జన్మించె

[illegible]

గంగ [illegible]

అని పలుక [illegible]

అంత నవుల [illegible] దాఁటి యరుగంగ చోట [illegible]

కరులు సూకర [illegible] సంచరించు

[illegible]

[illegible] × పాఠం A

గలవన [illegible] విశ్వామిత్ర ఘనుని రాఘవుడు

బహుళకంటక [illegible] పరివృత [illegible]

[illegible] × పాఠం B

[illegible] భూపతి వినవే శ్రీరామచంద్ర

ఇరువురి యాత్ర [illegible] మునుడు

A కడుపుచీరుగు సూకరములు కరులు

మొదలుగా నురుసత్వములనుండునవియు

పెల్లుగా త్రాచులబ్జీవకోట్లాన

బిల్లిపాద్భవులన చెరువొందునవియు

ఖదిర తిందుక బిల్వ [illegible] నింబ

బదరి [illegible] పల్లవాళి వేతరుల్లు

బహుళి ౨

B నరుదారనివ్వనంబనఘ యెవ్వరిది

పరికింపుమని మహీపాలనందనుడు

అడుగ విశ్వామిత్రుడంతయుజెప్పు

దండిని యారామలక్ష్మణులతో ననియె

అలుక నింద్రుండు వృత్రాసురుజంపి ౨. [illegible]

అలకనింద్రుండు వృత్రాసురుఁ జంపి

మలకలుషప్రాప్తి మల [illegible]

సురలును మునులును సుస్నాతములు [illegible]

దురితములెల్ల నిర్జించు [illegible] దూర్చి నివచ్చి

[illegible] ములను పుణ్యము [illegible] ములు [illegible] ంబులు [illegible] మునసా

[illegible] భూలువా [illegible]

[illegible] లకలుషంబులన విరిండు రెండు నిచిరెండు నప్పుయిరెండు

[illegible] ములచే శుద్ధి బొందె వాసవ్రుఁడు

మల [illegible] నదిమలదంబు కలుష

నదిబొల్లు గంగ రూపంబు నదిమొప్పుగా యదిబొల్లుగా [illegible] నది గా [illegible] కాశంబు [illegible] నియు

[illegible] పాపంబుల [illegible] ×పాఠంA ×పాఠంC

విలసిత [illegible] భాన్వి విభవ సమృద్ధి ×పాఠంB

A జనపదంబులు తొల్లి జంభారి తనకు

వృత్రవధపాపమందు దీరుపయ్యె

పాలుపొంద ఇ

B అలరంగ పురములప్పుడు సంగె

ధరణి ఇ

C వనజుగెపానికెన వాసంబు గాఁగ

విలసిత ఇ

బాలకాండ

వాలుకాంద వరములా ప్రరమునకిచ్చె
నవియుత్ప్రభూసురావలికి - - - -

ధరణి ద్రౌపదికి యిరుసుదానప్రరాలు

కరులు పెయిం యుతి గల్లలాప్ప గలిగి
గలగనల్లాంప్ప - - - -

[illegible]

బాలకాండ

గలిశరాసు నిచ్ఛితి సలపలు పొంప్పననన

స్థిరంబున దాని నాతడుగాం

భావింపం ... భా ... గాజె ...

... ఘోరసల్ల

వకులవరాశి చల నల బాహులనా ...

... కరప్రాప్త ... యుసు

సుడుకులదానుసు | గూఢిగర్పించి ...

ఆయింతి వల కోరంగ సాస్త్ర ... సంబునకు

భాయి | పితా ... లస్త్రా ... | బాల ... శాలింప

... ళ ... డా పాపు ... రల లి జూచి

... లగి | రాత్రిసులు గండ నిశాప మిచ్చె x పాఠం A

... డింయాడి గా రాష్ట్ర సారు | ... ల భూని

యసదనశలానవ్రలి నా పాశంబు | పలు లేసినసు x పాఠం B

A | ఆదయా తననలు ని ...
నదయు స్సున వస్త్ర ... వాల్ ... గసు ...
యున యుల యశముసు బాస్త్రము ముల్లు

తానుసు | సుబు ... దగిలి ... ంచు

చనిజంపగ

B. యీపురంబుల రోషమింద్రునిజ్జార్ప
దుంపునవరములేని విపేస్సంయుండు
శాలుపారనాపురంబులు రెండు బొన్చి
నలమి మనుజులప్రింగునన్ని తేనెపు డు
తానిందు ...

తానిందు వశియించె ధరణిగాశించు

దీని జెంపగ తేరు [illegible] గల వని [illegible] రుపు

[illegible] తపు దత్త [illegible] చేసి తగాని

చావ దాడ [illegible] యని చెంప [illegible] దన [illegible]

యలన యల గౌ [illegible] గాపా తభిన జాలి

చన [illegible] విని జనుల రాజులకు

[illegible] రు [illegible] దలి [illegible] జెంప జెంతించు

[illegible] దు. రాత్రైన [illegible] దతి వలందర [illegible]

[illegible] తి విరోచన కలాతుల [illegible]

[illegible] తి [illegible] వటగా [illegible] దయలందు

వె ర యిల లో [illegible] ములకు నిద [illegible] వట [illegible] గా

[illegible] రల [illegible] లించబడి యుగ

[illegible] ధ [illegible] యుగ [illegible] గుపత్రి

చెలువొప్ప విష్ణుండు చంపఁడె తొల్లి

ఆదిగా నలోకరక్షార్థ మంగనలు ప్రసటులు

బాలదివిచంప్రఁ యేసె నగ్నస్త్రంబులనఘ

అనిన విశ్వామిత్రు నతఁడిలె వాక్యములతో

తన తండ్రి పనుపు నాత్మఁ దలఁచి రాఘవుఁడు

హరుఁడు తగ భార్గవుఁడగు విశ్వామిత్రుఁ

దాటకాయు దండింతు ననుచు

ఘనను ధనుఘోషము గగనంబు నిండ

నినదించు యయు నఖండ నిండ గేలాడించి X A

కనక పేరు విరోధాకరవును కద్వీ ని ని

ఘటాని తారకాసుర పెట్టేలా యుగుడు

రెండువాస్త్రవయు తోత్తి రెక్కలఁ దెంపి

A విప్రులాప్పుడు హోసంబు విస్తృత దంష్ట్రములు

శరగాఘుంట్లనములవలలసత్త్వములు

ధరణికి తెల్పుము ఇ--

కాండరిప్పున వచ్చు కావురుదేపింప

విదితాఖ్యవాసంబు విసదంష్ట్ర రుచులల్లి [illegible]

పెదచల్లి దివియల్ల పెసబెల్లగిల్లి

చరణాఘుష్ఠినవయుల్ల ఛాయులసత్విం బు

దరశిరితెల్లి దరయెలతెంబిచు

తాయిచ్చి దూచియదశరధ రావు

దాపూంప వెలుప్పింగె నని ఒరల ఫవ్వునకిల

చరాచిపలత్త్వనా చూచిపదని

చందప్పాయందప్పాయల త్రిద్ధి

దనిచలాచ్చినగుండె దిగుపరితైన

వారానలనే వరుయుగానవుద్దింపుదిని

ననుచలండ పుల్లిన లల్లకసంబగల

చనుడించి వదధూళిసకలంబుగబ్బై

నలిమీరాలిమిరారి దాళనవ్వరాయిరాలు

[illegible] రాఘవ్రుడు గెలాపించి

శ్రీనుప వరాస్త్రంబు వీన [illegible] శిలలు

ఘను నల ఫలాది దానిచే [illegible] పాతు A

శ్రీ ష్పడులు [illegible] యుండు స[illegible]రేకు చరియు

[illegible] గా విరతు నే నన్న [illegible]

[illegible]

[illegible]

వరాయలు ధరియించి మరియు [illegible]

లా [illegible] గురియు విశ్వామిత్రు డనిరి

ఆనఘ సంధ్యావాల [illegible]

[illegible] సంధ్య [illegible]

[illegible]

[illegible]

గాధేయుడు [illegible]

A శ్రీదయుచిలు [illegible] యగుచు

గదిరిన [illegible] భర్జింపబూచి

ముల్లె [illegible] మోడుగా [illegible]

[illegible] మిత్రా దారుణ శస్త్రముల

మాయలు [illegible]

బాణము నమ్మను పాయుల గాచె —
పెరుగంగల బాణముల సర్వ మసగాచి
బాణముల నమ్మెడవారి యుల గాచి —

నాచుక చుపిడుల గుచెండుము న

నడతెంచు చుప్తదాన వినివిక్రించి

మరి హా ద్రి పుల కఘ [illegible] రగాద ముయు

విహార రక్త ధారలు [illegible] నవ్వినిత

[illegible] సుల రక్త త్రారంభము [illegible] దాదిరాము

సెలసగ్గె సెరాశరములు ల శవి వారమునగ

[illegible] శయ మరారుతమున బగిలి సంధ్యా [illegible]

[illegible] లగురాలు తెరగున నిలగురా తెఫ్యాతి

[illegible] దానందించి రమరులు మునులు

[illegible] దానందించె నబల [illegible] కమర — రాతముల —

[illegible] దామము దీవించె వేరాలింగనంబు

[illegible] రపంబున బెడి [illegible] దంట

దేవగంధర్వాది దివిజు [illegible]

దేవేంద్రుడచటుండె తెచ్చినరావు

దేవుని గాంచి ప్రార్థించి పూజించి

నవవిధేయులుగా భటులు వీక్షించి

మమ్మురక్షింపంగ మమ్ములుబ్బను

యజ్ఞమును రక్షనసేవిమ్ము శాస్త్రములు

పంపాన పిల్లని యస్త్రములు శస్త్రములు

సంతయయని చెప్పి యస్త్రవిద్య నడిపి

యిసుమంతశస్త్రంబులు ననయంబు నాదుండె

మునివీరుల నాధురామునిత్రపుమెచ్చె

రాముడు విశ్వామిత్రుని కడకేగి

చేలు మెచ్చి తిమి

శ్రీరామరఘాసుతయుద్ధములు

నవ సహస్రమునకు నయస్త్రంబులనుబు

నవయుతసాస్త్రంబులు లడదనొనుచు

సమదురువకు నస్త్రశస్త్రంబులనుట

సమనెయుడెరాడసు స్వధర్మపు గుణంబు

A సార[struck] మాహాత్మ్యంబు సప్తావనంబు

వారుణమైంద్రంబు వాయువేగంబు

రౌద్రవైష్ణవమును బ్రహ్మాస్త్రంబు మొదలు

శస్త్రాస్త్రరాముని ప్రతిదినంబు లిచ్చె

ఆదిదేవతలు శక్తులారవాంఛలు

విద్యుల వారణములు పేర్వరచెలికే

ఆలోనగల మంత్రసన్యాసాదిదేవములు

బాలసేనచాడం చూపెయున్న రాఘవుడు

తలచినప్పుడెరాదు తగడయెప మీరు

వలదిపుడు పొందని వారి వేద్యాలిపి

యేరుగుచోనపై ౨ — ౨౨౨ పేజి - ౮ - పంక్తి -

నేయోసని విశ్వామిత్రుడల మితోదూర్పు

దినముగా బ్రహ్మణాస్త్రరుడు రాముని వలె

దండచక్రంబును ౨ — ౨౨౨ పేజి - ౨ లయిన్ లో వుండే పాటం యిక్కడే రెండో లయిన్ లో నూ—

బాలకాండ

వినిన పతి రామ వృ[illegible] ఖమై గావించి

[illegible] మల మలన స్త్ర[illegible] ఖిలంబు వలచె × పాఠం A

[illegible] చక్రంబు నధర్మ[illegible]

చక్రంబు మరి కాలచక్రంబు విష్ణు × పాఠం E

[illegible] పాశము ధర్మ పాశంబు [illegible]

పాశంబు [illegible] దశూ [illegible] లముసు

[illegible] | [illegible] మసు [illegible] పముల — — | గమునసు [illegible] ముసు — — —

[illegible] తంబులుస్థ — | × పాఠం B

[illegible] శరవాలవాల — [illegible] పాల — | ఘులుసల్ల

[illegible] ముదాలుగా [illegible] గతుల [illegible] చబాణంబు × పాఠం C

[illegible] జంబు [illegible] జలుల [illegible] — — బ్రహ్మతేజః — — — | [illegible] | [illegible] చముసు — —

బ్రహ్మ శిరంబు [illegible] | బ్రహ్మాపసవము — — | [illegible] బ్రహ్మ [illegible] ఖు — — |

[illegible] | బసునందన [illegible] బసగ — — | [illegible] × పాఠం D

[illegible] | సారసు — — — | [illegible] | [illegible] సంబులుసు

103

A సముచితోవృత్తిన్ సర్వజ్ఞమూర్తి

దండచక్రంబు నధర్మచక్రంబు

ఖండనాది దండ కాలచక్రంబు

[illegible] శక్రము [illegible] సంహార ఘోర

విక్రమక్రమ [illegible] విష్ణుచక్రంబు

పాశి పాశము లి /

B అఖిల దారుణ [illegible] యమర్త | పొందవైయు

[illegible] | నుల్లసిల్ల గదలు రెండు

కంకాలు లి

C శస్త్రంబులాగి నిచ్చి సద్మదండ బెసగ

అస్త్రంబుల [illegible] యు మన నేర్పున దియు

[redacted]

శి బ్రహ్మాంబు లి

D వారక నుతి గన్న వైద్యాద్యరంబు

స్వారంబు మథనంబు సంతాపనంబు

[illegible] ధనంబు — — [illegible] రంబులు

[illegible] మసంబును | జగదా [illegible] వారుణము |

[illegible] — — —

ప్రశమనం బులి.

E [illegible]

Bala 10

బాలకాండ

ప్రకటముననంబును విల్లాయుధములు సలసత్తింబు | x పాఠం A

విశదప్రభల బోల్చు విద్యాధరంబు

వారుణసౌమ్య సంవర్తాస్త్రములును

మాయాధరాస్త్రంబు మానవమదన

సౌమనస్యాశాప సంతాపనములు

తామససౌవానలదర్పశాస్త్రములు

హయశిరాశరంబును మాయలదంచి |

జ్వాలలవిలచెప్పు గాంధర్వసమ్మోహనంబు

సెలరదిలై క్షితపులసట శైలాఖ్యసఖ్యంబు | పాఠం B

నరులదలగా నాన్గురుమునుసాయకంబు |

నెలవిలనిచ్చిన వాంఛితలైత్రానుచె

సలలిరామలుడు సంభ్రమహర్షని జూచి

మునినాధ సకలాస్త్రధరములు భోవతైరుణా

A శిశిరావిధానంబు చెల్లు సంజ్ఞయును

వామనపైశాచ వాయువ్యసత్య

సౌమనపైశాఖ్యసంవర్తనములు

హయశిరంబును మాయలదర్శించునదియు

జయమిచ్చు ౨

B గరుడబాణంబును కౌబేరశరము

నారసింహాస్త్రంబు నాగబాణంబు

వారింపరానట్టి వైష్ణవాస్త్రంబు

రౌద్రబాణంబును రాక్షసాస్త్రంబు

భద్రప్రదంబైన పాశుపతాస్త్ర

పెనగ వజ్రరథచక్రములు సమోఘాస్త్ర

మిగ శితంబైనట్టి యస్త్రజాలములు

నెలమి ౨

గని శ్రుతాదులైన దస్త్రతిగావుననింక × హాతా A

సలలితంబుగ నుపసంహారమంత్ర

ములు నెలసంగ నుపన్యసమదమండియుపడు

సత్యవంతము రభసము పరాఙ్ముఖము

సత్యకీర్తియు దశాక్ష|ర|మును వాఙ్ముఖము

ప్రతిహారతరము మహారణము నుశుచియు

శతవక్త్రమును దృష్టములు లక్ష్యాలక్ష్యంబు|

(శుచి) శకనంబు నైరాశ్యయు నిరుపమము|రుచియు|
కరవీరకరనిరాము - - - -
రవిరక నిరాయి - - - - శు,

దశశీర్షము నుశతోదరము జ్యోతిషము

విమలంబు మకరంబు విరుచి నిష్కలియు

ప్రమథనంబు సునాభంబు సర్ప

నాభంబు మహి|దుందు పద్మ|నాభంబు|పద్మ ధురిదు|

నాభంబు దృఢనాభ దైత్యసైన్యములును

కామరూపంబు యౌగంధర విరు|కృశనము|

A మెగి ప్రయోగింపను నుపసంహారింప

తగు భంగులెరుగింపదగు నామునని

తత్పుణ్యాంబులున్ ౧౧౮ - ౬౫ - గంధోద్భవ

సౌఖ్యన సదారోగ్య సంతానవిభవములను

వేదశాస్త్ర విద్యావిశేషములు మహనాభ

బాహు విక్రమ విఖ్యాత జీవితవత్సలములు దాసీ

ధనధాన్యములు కీర్తిచంద్రికలు సుచిరంబు

తుష్టిపుష్టి యశ సౌభాగ్యము ఆయురారోగ్యములనగ

తాపత్రయంబులు గల మహాదోషములు

భూమి గోదానములు కన్యాదానఫలముల యాదవ

కావ్యనవ్యగానవేదశాస్త్రము

నిత్యము సేవించు వారలకును

తద్భావంబులు తన్మంత్రములకును

తత్ప్రయోగంబులు ఫలసంపత్కరములు

విలసిల్లు సుజ్ఞానము విచ్చేర వాసి

విదితంబుగా శస్త్ర విద్యాకలాపస్య
పుదియుల్లసెరునించి మర్త్యయున సహస్రమైన
సలిలశాస్త్ర ప్రవిష్ణనంద నాదలములి
గలదుష్ప్రలిప్త వాస్పత్వకళ్యులను
రభసంబు త్రినిపాతరణముకైవును
సభయంబ్లు నాదేరణంబ్లు సత్యమము
దిశవత్త్రమున్నసనిద్రవముదయాత్రమము
దనశిరంబును తోదరముసంతతము
ప్రమథనముస్సనాభ్రమ్ముసుజృంభ
నముద్రామరుచియునుద్రామరూపియును
ధనముధాన్యముయుగంధరమునైదాన్ని
మనువాజ్మ్యఖ్యములును మున్ను వివాదములు
సరిరుపా నాచ్ఛంబుసర్వనాభముసు
వరుణాంబు శృధనాభ వర్తన రంభములు
లేదనంబు శాంతియుగరణుదవయుంబు
నదితంబులగసు ప్రాప్తవర్తమహావాములు
జ్యాతిరంపంబును సరిజేయుమరియు

బాలకాండ

~~ములు సత్యమును చెల్లుమని రాతురు సేయు~~

~~అంగారసదృశంబు పై స్త్రైకారా~~

నాతత దళితినదమగు విహారనంబు

హరిదిమహాబాహువు సురుచిబాహుయువులును

విరుచియు మహేరంబు విశ్వభూంబు లునక

కౌమరూపంబులు గలమహా స్త్రములు

భూమిశు సంగస్త్రాలు పార్థనవియు

అంగారసదృశంబు ౨

బాలకాండ

వైద్యాతృ ----
భంగుల ధళావళి విభంబులై కాని
మహాతాళ్ళ వారసీమంబులై కాని
యలషా మలాంకశిరనా మయుంబులై కాని
అలనుశమ ద్విష్టి రత్నంబులై కాని
తనదారలబె మాడిపై తనువులై కాని
బిరుదడిచెంద్ర ప్ర భింబులై కాని
పనికింప భా స్వద్ద్విష్టంబులై కాని
బేహాల శాంధకార శాస్త్రమతములై రూపంబులై కాని x పాఠం A
యహారాజులై జస్పై యలులరుచు కాని
యెలతలంకి మయూరోర్మి విద్యామరసేతెంచి
మలుకలశిత శాస్త్రముందరనిలిచి రరయుగ్మములు లెత్తడని ల్చి
రేలకార్పై మెయునరింతు మెరిగింతు -- వింతమవ్వులనుకు విల బ్బసుప్ర
మగాతెవిలయానతే మలునలబలారేక
అనవుడు అనలవదలచిన యఘ్ఘడుమారు

A మహాతాళ్ళవారసీ ~~[crossed out]~~ భీమంబులై కాని
యుకలంకి ౨

[illegible]

A కతంనంబు యుగంధరంగిరి పై బాలా ~~[illegible]~~ పదియవల ... నమున నేబదు

యూవున్న గ్రంథంయేమంటే -

బాదివినెలాశ్రములే బాలియు చెన్నవియు।

యిదియవ్వరాత్రమంటే రుదింపుమనిన

యందువస్సపునను నదితిర గర్భము నిండు।

నెందువామను దగుచు/వ్వాకత్రతాబుప్పై

సాలయ/యింద్రాదిసురలపై బోయి

బలినిద్రిన్ప్పై వేడి బంధించితొల్లి

క్రాదిమొదలిదివామ నాశ్రమంబయెల

క్రొదము దియోగ్నాత్రమంబ నఘులు లంర

సినిచెప్పి కౌశికుడాశ్రమంబున వెు

జనిప్రతిరామలక్ష్మణుల బూజించి

నంతరామ్రుపుడు ఇ- — [illegible] - 3 - పంక్తులు

B పయినమై చనుచు భూతలి [illegible]

నయనా [illegible] గాధినందనుం జూచి

యూపర్వమము ఇ

C కలిగినానావిక్షికలకలధ్వనులు

కలయిట్టి [illegible] కములలకలిగినింపెసగ

యుప్పిళంబున ఇ - - - [illegible]

బాలకాండ

వలస్నది యిహాస్త్ర షం బర సంయలపాం (తిద)
యిస్పష్టంబున నలు -
నిష్ప్రదంబున నెసెప్పినిపసంచెపిరా రాద్ర - - -

యెలస్త్రం గ ఖ్వ వ న్నె ల్లు ధుం త ప్రలు
యుష్పరిద చెల్లె మునుగింపుమనిన - - - - - - -
వం - చెల్లి

సలక్రీల నుస్న వి చూడని శ్రీ డితి

అ నిఖిలగ్నిరత్త డ నీ యగ్ల భూమి

చేయ నెం డిచ నలదెం తలరేచి రాక్షసుల

చేయ లోభ్ర వలయు పౌరు జిహ్వాం బుచేరు ప
లబలోద్ధతుల

యాగరక్షణావల గా సఖిల రాక్షసుల

నిజవంశ విన సఖ్యాగములు - - -
నిర్యాణంచద విజయ విజాలములు - - -
నిర్జంతుల విశ్వాత్మ నినవ × పాఠం A
బీజాలములు - -

తనుఁ దెరిసి కొను లాగద భిరాను ప్రాపు

వినయ సంభ్రమ తోబలికె - -
ఉత్తరము నర్పించె ప్రసు తై పలికెన్

అగ్నిపైరుగని అర్ధంబుగలది

వినుమనా చేవిన వెరుకరెవెని

మలనలవి ష్ణుం దేవుండు మునివిమల సత్య పదు

A అని నవిశ్వామిత్రుడా రాజుజూచి

యినవంశవరా త్వయా యజ్ఞము ముని

విను దేవదేవుండు విష్ణుండుభువుడు

గానకాని రావించుకొరకే నేయిచట — పేజి - ౨౨౪ - మొదటిలయిన్లో -

కెలనకాని కావించు కారుకన్నైయుచవి

రయు గవుల లనే కంబు లుం| నిందనము ంగన్నన ఘు|

వెగసు వాము నాశ్రవుం బం| ద్వపన్నములు--- ముయిని--- వయు నిం దిని ---| మమనియుం వయునను

వలశి యులునసి దాథిశ్రీ వుంబు నవనగ

వికల| నయా రచ్చి| శ్రీ వువనవు లోకవులలి

జనానాభ బలివిరొహాచనసు| నయుండు సాఘుండు|

ఘనరాజ్ఞి పదవి ప్పదవులన్నీ గ| ర్వంబు| మారి విగిరి

యెచిపురత్నాల యేంద్రాదిసురల

బచిత్రాతింపంగ విబుధులు మునుల

యూయూశ్రమంబున కేతెంచి ప్రెల్లి

యుజనాభుని| కౌండ వ్రాసనిరి| తో నిప్పులనిరి -......

శరశోగత ప్రియ సర్వలోకేశ x వాతం A

సరసిజోదర విప్రకరణంబు వేలాను

A శరణాగతు లను మమ్ము చేనుగావనేను

ఘన్నగా

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] × పాఠం A

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] × ప్రతిభేదం B

A యిష్టసిద్ధులుగలుగునే యీయాశ్రమంబు

సత్యప్రశస్త వినవయ్య సిద్ధాశ్రమంబు
సిద్ధాశ్రమం చెప్పిన కథ —

అనవుడు ని.

B మూడవ అడుగున మూడు లోకములు

వేడిమిమిగులంగ వినాక్రమించి

లోలత నే మూడు లోకముల్ గలయ

నేలు మునివంచు నిప్పైనింద్రునకు

యీయాశ్రమంబునయునవంశతిలక

పాయకరాత్మసబాధవర్తించు

సర్వరాక్షసులను సమయింపవలయు

పూర్వమున మునమునే డుండెదమిచట

ననియావనంబున నరుగున చ్చెరప

మునివరులత్యంత మోదంబుతోడ

కౌశికు రామలక్ష్మణుల బూజించి

రాసమయంబున నతిభక్తితోడ

నంతరాఘవుడు ని — ౧౩౮ పేజి - 3 - లయిన్

C ఈ గ్రంథమునందు [illegible] ॥ [illegible]

[illegible] । దేవేంద్రున [illegible]

[illegible]

[illegible]

బాలకాండ

పస్రగా పుష్పము బలియలు సువాడు

ప్రకంద ఖస్రంబు కాకొరలు చుస్రాడు x పాతుA

త్రిభువనదానవుల యుద్ధ మహాపాటకుల

నెవ్వరేమడిగిన నెయిచ్చుచుస్రాడు

ప్రతిపుణ్యదేరత వలస్రకా ప్రింపంచు మూకు

ప్రాతమంచు ప్రార్థించి రెల్లదెవతలు

త్రిసమయంబున నద్ధిపి పెబాగూడ

భూసుర (ప) తనిష్ట బిరగ్గలకస్సఫుడు

ఆవిష్ణులింతవవలు ప్రైయెంపలు మను చెసె

సమ్మదంబున విష్ణుసాత్రాత్రింతించి

నిఖలవరతపవలన నిఖిలలోకవలు

సెబావమాకర్ణలొచన చూప్రవలు మంకటు

ఆద్వంతరహితుండ పగు నిస్సంది

A నివ్వటత్రైడుకేర్తనెత్తె సంపదల

నెవ్వరేమడిగిన ౨

బాలకాండ

రెండవదు|ం|గుల నెదుర త్రియయు|దివియయు

దండి వెళ్ల కొల్చి యరూధనుస్సు బంధించి

లోలత నిమయూడు లోకములే మెరయ

నేలువారు నీ వ్రంచు వింత్రున నిచ్చె

నదిగాన నిది వామనా(శ్ర)మంబెంచ్చ

ఇది యెల్ల యా(శ్ర)మంబోప్ప భూమి

సిద్ధించు నిలత పంశి ద్ధయిగాను

సిద్ధా(శ్ర)మంబు ... డల

ఇదే వామనుండు ... గడి త్రివి(క్ర)

మావతారము దాల్చి నట్టి విష్ణుండు

నాడు నుండె ... వనంబు శ్రీరామ

నేడు నన్నేలి ... వనంబయ్యె

... నన్ను ... సిద్ధా(శ్ర)మంబున

... రామలక్ష్మణుల ...

A నట్టి వామనమూర్తి హితదేవతార్తి

గట్టిగా జేసె నికృష్ణ ... తపము

నదిగా నిదిట్లు ...

B యీ యాశ్రమంబున నయనవంశవేర్పు

పాయక రాక్షసబాధ వర్తింబు

సర్వరాక్షసుల సంహరింపవలయు

యుద్ధశనేడు మునమయుండు ...

యని యలా వనంబు కరుగ ...

మునివరు పెంతం ... మునివరోత్తముని

కాశికు రామలక్ష్మణులు బూజించి

ఆశీర్వదించిర ...

అంతరామునకు ...

బాలకాండ

శ్రీ సృష్టి మలినిజనం బంతయు | గాంచి

మఱచ్చి ఓడిరా మఱునే ప్రాజ జనె

శ్రీ నంతరా షుప్రల విశ్వామిత్ర జూచి

సంతసంబున మఱి నెవ్వరని డలభిలారు

ఇయ్యాగ | దశరథ ... జనులు | సు మఱా నమ్మలు దిగి |

ఇయ్యాగ శత్రులనెల | నడ చెప్పద నెస | నెచంపెదను

శ్రీనినవి శ్వామిత్రు డయి మాపించి

మఱునలల ర | క్షించెన మఱు ని | జత్రి వదల

ఇయ్యాగ వేదుల మఱునల లడ్గ గావింప

ఇయ్యాగ గాంగ మఱు లఘ ప్రా | స్త్వై | వెల్ప

శ్రీ చి | తాటకా మాంటల | ల దండ ... రసగ

మించిరి ఈ గ్గుల మండి పిడు మూలి ...

మేరు మహా తి ప్రభావించు | బహుళ ... లు

ప్రవహించుచున్న తపసులు ...

బాలకాండ

సామగాది వేదప్రసంగ పారాయణములు

[illegible] దేవతాం[illegible] [illegible]దనాదములు [illegible]

[illegible] [illegible]నాదములు

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] చుండె

దాన[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] × పాఠ A

[illegible] [illegible] వాని

[illegible] [illegible] గాకుండ

[illegible] [illegible] చంద్రా[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]డునాళ్లు

A [illegible]యాజ్ఞాచు చును

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

విశ్వ[illegible]

శ్రీ లక్ష్మి శ్రీకవగూర్చి యూరవనాడు [illegible]

బలిమిలఁ బాఁర్ధుచ్ఛస బాహు | లితెంచి |

షెఁ విఖ్యర్థ ధన్యహంతి మురుఁగులు గారగ

గ్రాలు తాలూంబు దేవాత్రి రవులు | [illegible] |

దశ వలు లి దారు స | ద్భుతన్త్రి త్రి విలంబి |

నవచి భిజ్ఞ | స | వలు లు | నిగులుడించు | బి విలంచి

వదలత [illegible] యత్ర్హి వెంబు లోవ

వలదవలు నస | [illegible] | వలా సరత్ర వలులు

స్త్రీ రయు చెవా తెల | [illegible] లాహాలంబు

గరిమ సదస్సులి తల | [illegible] | నైలు

వరి బార కుల దీన బాధునా ద్వీనియు | రవవులు |

బరితెంచి వినిరావల భద్రుదల వాంగి

లక్ష్మిని చూడువాలా వంచు విజయంలు

అ [illegible] ధసల మూర్ఛ ల | [illegible] | జె సగ

నెలకొని వినువీధిని జిద్రుప్షిని విపి

బలువిడి స్ఫురి వాయు వ్యాబాణపేలయు బంయు

ఫ్లైరల పడి పూంకొచు స్ఫ్లైగాగ
పరముప్నాన్నాపు -
నెప్పింతానాకా - -

సరభసవృత్తి ప్రైశఠంయెూజనములు

గొని పొలయు సద్దివరి స్ఫూర దానక్షుసిల్లి

పినదిలొర పల బొర ప్రైచె నానరము

కనగినత్రికెసొంటిశరియనం జైరాంధి - - - -
దరి పడ్రి మునతల నలరి యుం జొడి
దరిబలుయమ్మున నదరియుం ఛైరాంధి - - - -
ఛదన ప్పై నాళ ఫ్ర బ్బడి లెలన ల్ప్పు సురxపాంతుం A

రాఘువుడయెంద్ర - -
రిపులరి పలరి రాపుల దగ్ర బాణావులనను
రాఘువుం
రఘురామ - - -

సురకొసల బాణావలిని సుర వెనె చంపె

ధత్రి నర రాక్షసదశపుల సైన్యకత్రి

చక్రాది మహాస్త్ర వరము వారణ్ణి ముపొ

సరలుపెూదిచిబజ్జె జిజ్జై త్రిక్షి

A యెుకతిదరొజెరి యుగ్రాంశు రులని

యుపరింపవి(త్రి)ముంబుదంద బాగడి

దనుజులబాసి యవాతతనిష్ఫతోద

ననయుందునాసుచంద్రాశ్రమున్ఛాయి

ఘొరతవిడిచి యూసురవృత్తి నడచి

ఘొరత పంబున్తైవానసే యుచుండ

ఉరిముని ౯

బాలకాండ

గురిశిరివలు నికెలా పట్టి కొని యరాదిరతని

తిని నిష్ఠ వెలయు విశ్వామిత్రు డక్కత

శ్రీ ప్రతి కర్ష పుయు కడ తెచ్చి వచ్చి

వెలసె నెర పుర రామునే ప్రసాదమున

గలుగ గె చెప్పింప గడ శక్తు తుద

ఘనశ్రీ హార్ధ దస్తైతి పేని కొంగిలించి X పాఠం A

వినుతించి రామునె దీవించి హర్షించె

పురు నాడు రామలక్ష్మణు లిరువురును X పాఠం B

సరగ నే నిపై లత్రి వి శ్వా మిత్రు జూచి

యింకయే యన్నది కార్యమెరుగింపు మనుచు

నంతరుల వసు నీదు త్రైవలు పోత్రులవు

ఆచినసచ్చె ఘటి వెరాన ఆందరు గాధి

తన యుఘు పట్టి డుకొని నాపెట్టిలనిశ

* This fragment of a line appears only in one ms.

A యతనిజపించి సంయమము హర్షించె

సనపు మానసుడు విశ్వామిత్రు డంత | జనకభూపతి* సేయు జన్నంబు బాల్య

అనురాగమ్మున బొంది యుచ్చపుదాను

భూవరులారా త్రిబుచ్చి ...

పేరిన పూర్వపన్న విభులాచరించి

మునులకు ప్రణమిల్లి మునులతో గాధి

తన యునిగి కొని తాపసవర

యింతకుమీద మా కేది కర్తవ్య

మంతయు నెరిగింపుడని సచిత్తమున

నలరి విశ్వామిత్రుడా రఘురాము

నెలమి గనుంగొని యుపన పలికె

జలజా... ౯ — ౧౮౮-౬౭౨ - మొదటి పంక్తి-

B మెరసిన వడిమి మిథిలకు నడిచి

పోయి మొన్నా నదిపొంత నాడుండి

శ్రీ రఘురాము ౯ — ౧౭౮-౬౭౨ ౪ పంక్తి-

జలజాప్తకులవర్యు జనకభూవిభుడు

చెలిమి జన్నంబు సేయుచున్నాడు

మునివరులందఱు బోదము మనము వేడ్కనింపు

[illegible] కాంచుదివ్యకార్ముకము

గంధాది [illegible]

గంధర్వ [illegible] సవరులు

[illegible] కులకు

[illegible]

జననాథ [illegible] విలోకనము

జనకుని [illegible] జూడనీక

[illegible] ధాదిగాసకల

[illegible] దానరథులు

[illegible] రంబునకు

[illegible] నంబు [illegible]

బాలకాండ

తీరమార్గమున --
సెంధి భాగీరధీ నపత్ర రతటము

జెంది హేమాద్రియు సిద్ధాశ్రమంబు

వలపట విద్భిరలత్ర వన్న భుదికను

పాక్షుడు ష్ణాన్నిభూసురులు --
త్రిలుపార బారిందిన భూరిమార్గమున
జాంగిన --

మాడల రొమాజనములు మాడు రఘూములను

దిసమీపమున
నాడెగి యుట కొన దమలు తీరమున
దితీరమునను --

విడిశే తీర్థ స్నాన విహిత శ్రమములు

నడచి గమన్న త్రిసర నాథునకులు

సంతోషమున మునీశ్వరులు రాముసంధి

ఈసంత కౌశికుని హంనాగాముడనియె

కరము ఈ భావ్రద్ధి గలుగు నీదేశ

మసరిలి తువ్రిరి దశమున మాత్రి యుసిన

భూనాధ విసుమ బహ్మా వ్రిత్రుండు శ్రనగుడు

బాలకాండ

నాగరికత్రయుని వసవాల్మీకి గలడు

అతడు నవ్వి దర్భయు నస్నింతి పలన

సతులవత్రర గాంచె సురచరాత్రతుల x పాతం A

ధనితాత్మ నిధరాతర జస్విగ్ర శాంబు

శరనా భువసలభ నత్ర వురులు విరాళి

అనివార్య శార్య త్రయసుప వులెల

దశరథు వసుధర త్రధర్మంబు నడప

వెడుకల చరితంబు గుణములు చూచి

వేడరు నిత సవు తెనా కుసుమదనియు

కొలల జూపాల నమ్ము బాల విలగాపింప

డిల ఘయుతే ఖర్ణలుగల్గి నన వులు దంబంది

త్రావలంబు వనె పిగా ... ంబుండె

A నతికి శాభుడు నే శనాభుండు పేరిం

సులను సుపేర్మి రయుండు నువసువు

అనివార్య

బాలకాండ

కౌశాంబి యను పేరుగా విం చెపురము

దశరథాత్మజు లవు పోంచ దయ వను పురము

లేక నాభుడెలవరించె కుశవిలస్సిధర నికి పొంతం A

ద్వారంగ భూ తర్క ర ఝుండు నిర్మించె

నారంగ పుర ధుద్దస్సార శ్వోమనగ

నామములు నెల కు చెన్నుండు

బాల పొన్ని గద దేశం బెల్ల వసు

ధర్మములు

రంగ నా కుశ నాభు

ర వివ క్ష్మా చి యుండెలవి

లవ రు ల గవులు సెన్ను

రులల

గ వి ని పురు ఘలు ని కాంతి

126

A యెుప్పిన ధర్మారయుండు నిర్మించె

నెప్పు తిలకంబు పౌర్జు తిప్పంబు

వసుమతి రాజమ్ము పేర

బ్బసను ప్రుణంబు బోవి

యిది ప్రసిద్ధ లుదీ శంబు

ముదమందియుడు ముండ ఓ నుప్పు

సమధుముంబున రుద్దు మాంగ

దానామమున ౩

బాలకాండ

వినుత యరుఫ్ఫై న కాంతి [illegible] విస్ఫూర్తి తుల్లల [illegible]

మంజీర [illegible] బిల్లావలు ధుర వాబాలి

మంజులకింకిణీ [illegible] వలు ధ్వనించి [illegible] సంరయు [illegible] వలు [illegible]

[illegible] రవెయు ప్పు [illegible] తా కగ [illegible] గుహాడి

వెయ రంగు పీల [illegible] వలు లుస ల్లువారు

వలు కె పెంబు [illegible] వెయ [illegible] ధంగాడి

పరవా [illegible] వలు లు వె [illegible] వాయించువారు

[illegible] లల్ల [illegible] లతలవిత

వి [illegible] మధు [illegible] వి [illegible] గాగ

మాకంద [illegible] మధు పానమత్తి

[illegible] లధ్వని గూడి [illegible] నిపాడువారు [illegible] B

నగుచును [illegible] నం [illegible] దింప

A క్రీడావనంబున క్రీడ బాడుచును

పాడుచును సంతరాబ్జామి సేవకులు

కరమొప్పు [illegible] - - -

B నెరిగప్పు కొప్పులు నిటలంబులొప్పు

మరివాలు మూపుల మాటతీపులును

నిక్కిన ముక్కులు నిగ్గుచెక్కులును

చక్కెర పెదవులు చారు నేవ్వులును

చుక్కవంకవ నవ్వుచు సన్నలక్రొప్పు

మిక్కిరాయరులగోముసొబగుమెడములును

నగుచును ద్యానంబుల [illegible] - - -

ప్రాదత మా తంత్రి యుండ మా యంత

గూడునే | యిరు ఓశా | యు కేలలు | మోని గాడె

యురవార | మా తంత్రి యెవ్వరికి చెప్పె

పరిశింప నా పడు పతిమాతు యెవనిన

పవనుండు | ... | బట్టె తత్తు

యిరు వంరు వంబుల జొచ్చి యూ తలోదరులే

కడ దియుంగ దిగిచిన కలబ్బె తై తంత్రి

కదె యీరుల నెరుగింప నందరు వచ్చి |

విప్ర శ్రీపద నారవిందంబు | వోంచి

పచ్చిది నిప్పి బాష్పవులు లేనించు ఉయు

కలశనాభుల కప్పు దా కూతు లైన

దశర జూచి వెరగంది తత్త్వారికని యై |

యిప్ప రూపవులు ఖాతేల నాగలా రా

వగిలియూచె లవల తప్పక చూచి
తావుహాంధుత్రై సర్వగతుత్రైనపవను
దావూనినుల జూచి యరుద్ర జూబలితె
నస్సవరింప్రుడు నవినాత్రులార
సస్సరనవలరత్త్ సిద్ధిత్రైరామడు
యున్నడు జతెనియుల జెప్పనంబు
మన్నత యుశవు విహారాపాప్రరగలుగు
ననసన్నలనసప్ప యునిలుండు సకల
జనవార్త దయుంబులి జరియుంటులేప
నీవెరుంగుదువు వుల్ల నీవుహాత్సంబు
చూవింపన్నది రెపె విలుపలిలితి |వకల|
నియుత పర్త్ర వర్తించు పెద్దల ధర్మ
నయులీల డగు|కల|నాభు నూతులము

128

బాలకాండ

వెలసి పాయిత్తెనప్పుడి యుత్తరాన వచ్చా

మారీల పలుకరు విహారింత [illegible]

కారణంబున నప్పుడు కేరవములు వెలిగించి

తన తండ్రి తొలుత [illegible] ధవళాక్షులవిరి

పలు చూచి పవనుండు మానంబు విడిచి

తన్నవరింపుడు ధవళాక్షులార

అన్న నా వలయింతలు [illegible] గా కరుణ [illegible]

మా తండ్రి వడుగు మీ మనసియ్యే వినిన

నా [illegible] లాకామాండుడై ఎరుగని పలుపు

[illegible] లగా జేసె క్రూరాత్ముడనిన

నబ్జలోచనలతో ననటం [illegible] దనివిరు

తగదు నను ధర్మంబు [illegible] విలాసి [illegible]

తగదని | కేల [illegible] | దాల సెలాడితిరి

శ్రీ నిరులార విలాగారవం | బు సన్నె |

సస్త్ర తసస్త్రీ త్రిణి | సెండె | నా తులవు

ధీవలా వివయను మెదెని యెసుల [illegible]

[illegible] విదివిసా రసనపెంచు తెల్ల [illegible] |

ఘవలయెనె | సత్యంబున | ఘవలయెనె | [illegible] |

ఘవలయెనె తపంబున ఘవలయెనె తీర్థయున

ఘవలయెనె | ధర్మంబు | నవల ఘవలయెనె | లోకంబు

నవలరంగ | [illegible] | చుసని | విచారించి |

తనిమంత్రి వరులతెలా తెలపెవారి బూచి |

శ్రీన ఘూత్మ దగ్గు సూతీయును ముసెంద్రనకు

తను జన్మదగు గుసెలా త్ర రుద్రి వన్మదత్తు

దను వారి రక్షించి యెసు వలవా త్మనకు

బాలకాం

యను వేరగల ప్రజ్ఞ్వంని రెంకుంగించి

పరమ ప్రియంబున బ్రహ్మలోకమున

తరిగెనా కపటమ్ము గాధిపుత్త్రు

డశరథ పుత్త్రుజి గాధితనయుండు దేవ

కులవంశ కౌశికుం డంద్ర సన్న

భృతి ధర్మవి యున్న

బలి భక్తి త్రిప్ప సురర్షి రలోకమునను

విధుత్తన ప్రాణ విభుత్త్రైన రుచ్చిక

తేలాదశశీరంబు పొందదానరిగె

యీ లోకమున లోకపాల ప్రచరింప

ప్రాణయ పత్ని ప్రాంత దేశమున

శతానాము నది యనియె దానస

వెలసి నప్పది చెంది విహారిం

ఖదిరద్రుమ వాలములు పెరించి నెరతన

నద్ధింబు గాగ్రము దద్ధంబనైతి

ఆదినుండియు మదియన్నేన్ని యుద్ధితియు

నేదిశవిధములను నేర్పడవింపు

వరుసల్ శాస్త్రి యమెతించి నరకలోక నాథ

వదల దస్సి నాదప్పి కెనల వెలారము గాక

చెలియుంట తన్నవి సకల క్షేత్రములు

మెలగు పవన భూమి పట్టగ సమయామములు

నెరిసివి వాంగ్బులు నిలయములు చేరి

పుర చియుల్నవి తవిత వుంబుల ద్వీపులు

యమాషాస్వచరల యమరాత్రులు

భూమి విక్షులవిడి బొరి జ్జురించె దర

దిశలు నాకసము

బాలకాండ

కాయశ భూళినశరసి పస్రవియు

నీలాంబి రంబునెని ం| [illegible] |ముటి - - -

సీవించి బ్రహ్మండగెహాగూళి వున

[illegible] గావులుత| [illegible] నబరని - - | త్రి నఫ్లు

[illegible] గణాంబుల హూడ పుస్త్ర [illegible] | నింగ

[illegible] దరంగ| దనుజులక్షా సందముడుగ - - - | జనుల [illegible] నానందపుంద| మొత్తక

[illegible] డురాజుప్రదత్తంచు చుల్లు వాడనిన

[illegible] పురాంలలకు మెచ్చి [illegible] లనం [illegible] ముటు | సరవ [illegible] నసం - - -

నంపుల - - - నా [illegible] ంద్రుటిహూడ| ననిరప్పుడెల్లరి - - | నప్లుడిల్లునిరి

[illegible] రయుపేవంశంబు నిర్మలంబనపు

గు| [illegible] తెని |పల్లి [illegible] వు [illegible] |కులలవువారెల్ల | [illegible] నియ్య - -

(బ్రు) ప్పస వహాసులు పరితెంచి [illegible] చ్చూడ

(బ్రు) గులుతింపనే [illegible] - -

[illegible] జంబున బ్రణుతింపనరుదు - - - - - -

(బి) [illegible] [illegible] సవుసను| పరితింపనై [illegible] | బ్రణుతింపనెప్పు -

(బ్ర) [illegible] బుపెంచ్చంబు - - -

(బ్ర) [illegible] వరవేవు ప్రవత్తశెలుడవు -

బాలకాండ

వసుచుల విశ్వామిత్రుడేవుడ్ని విశ్వరులు

విసువించి రంతర [illegible] భూములు సంయుతములు॥సు।

శ్రీరాత్రి నిద్రించి నా[illegible] భాతములన X [illegible] A

నారుషి పుంగవ [illegible] గాది సుతులు।

జననాథ నిద్రులు చాలింప్ర దనిన

వినితేరి ప్రాశ్నవన్నా విధుల [illegible] చరించి।

కౌశికుల జూచి యుగాధ [illegible]

[illegible] రత్న [illegible] తరలు వ్రగునె
[illegible]

[illegible] విరానంబు లతిరమణీయ

[illegible] తంబులు సుమ్ర స్నానయుము

పరిచితమాంసాది పత్రిసం [illegible] పములు।

[illegible]
[illegible] తరంగములు [illegible]
[illegible] తరంగ [illegible]
[illegible] తరంగములు

[illegible] దిరలు స్న [illegible] వపూత్త్మ [illegible] మనము

A నా ఋషిపుంగవులు [illegible] ంచి

తెరగొప్ప నప్పుడు దేసమున్న తుల్లు

జనకాంధ తనయుల్లు బాల తుల్పుయు

వినతెరి ౩

బాలకాండ

శిలయెల దాయుదపై | రంగత x పాపం B

తరువుగా పునుతెలి దాపెడు మార్గ

పెలకగిప్రాదవుతుంచు సవుద | భార

కలపాంస | సార స | కారంటపాడి

జలపక్షురవపులు | సరితంబు | బిలుచ్చ

విధపున | జలపుసు | పునువింపార

దాశింపె | పుభ్రాపక్కాలపున

నిధపునెం సంసెప్ప తర పునే x పాపం A

గిప లకం | రి త్రి

బోలుపారుజాప్తాపిపాద గాంచిమైత్రి

గాధెయల | మూడన గాధపై పెరాచెరా |

నాధులనెరత్తంబు సపుడాయప్రావ

పింతనెయన్నదితెల్పు | నాతనెన

నరనాధయెలు దిశలాననదపులుప్రైంచి

A శుద్ధపుణ్యాన్విత స్త్రీప్రాపావమునే

గలిగినదై

B సమ్యగాధిజలంబున శోభిల్లుచాచి

దరుచూచి.

బాలకాండ

[illegible] జనంబులు | [illegible]

నగరం బన్ను [illegible] యుండారు | [illegible]

[illegible]

[illegible] | [illegible] | [illegible]

[illegible] | [illegible]

[illegible]

[illegible] గంభీర [illegible]

[illegible]

గంగాతటంబున ఘన | [illegible]

సంగతంబుగ సమస్థలము న | [illegible]

మనుజేంద్ర తనయులు [illegible]

కొనరించి ముదమంది [illegible]

[illegible] చున్నంత

బాలకాండ

రాజన్య తిలకమగా రామచంద్రుండు

రాజ [illegible] దశరథ [illegible] రాజీవ [illegible]

రాజిల్లి రాజిల తరంగ త్తరంగ

గంగ నాలోకించి కౌశికుం జూచి

గంగ యీ వసుధ [illegible] వచ్చె

[illegible] రంగున బోధించి [illegible] నాకు వినవలె

[illegible] తాళ వలెన [illegible]

[illegible] వారల [illegible] గతి [illegible]

[illegible] చందమున [illegible]

[illegible] శ్రీ రాము జూచి

C [illegible] విశ్వామిత్రుడు [illegible] A

[illegible] గల [illegible]

[illegible] గలరు

A అనఘ [illegible] యయోధ్య [illegible] సగరు [illegible]

ఘనుడు [illegible] గలడు

[illegible] తుది దాను

తపమొంది [illegible] తపమాచరించె

తానుగా తనయ [illegible]

[illegible] అసమంజసుండను వాడు

మఱి [illegible] సగరు

నరువది వేవుర [illegible] గాంచె

అసమంజసు ౨ ౧౨౬ - ౩ - పంజిల్

C యా [illegible] వచ్చిన [illegible]

చెప్పంగ [illegible] హర్షించి

అనఘు ౨

బాలకాండ

శ్రీ అమరులందరు గూడి యాగంబు కొరకు

పూవేడిరియాయి

గురుల బ్రహ్మవిధియగు పెద్దకూతురగు గంగ

నిరుదార గానిచ్చె యయ్యె పాతం A

ధరణీధర పార్వతియను పేరు కూతు

నిమ్ము తపోనిష్ఠ నుపరిశ్రేష్ఠ

కౌలలోచనసుతను పత్నిగానిచ్చె

నాలోలలోచన నానగాధిపుడు

సురుచిరగతి గంగ సురలోకమునను

నరిగి భాసురనదియనుపేరబరగె

ననిచెప్పి మునినాధుడవనీశు జూచి

వినుము వృత్తాంతంబు వెండియు నెలయు

పార్వతి వరియించె పరమానురక్తి

A నరిగి భాసురనదియనపేరబరగె

ననిచెప్పిమునినాధుడవనీశుజూచి

వినుము వృత్తాంతంబువెండియునెలయు

యుపమీంద ౩

బాలకాండ

పార్వతీకాల|మున|చంద్రశేఖరుడు

శ్రీతిలోకగతిలొబ్బైదివ్యవర్ష

శతములుధారతితేశిసఖర్ప్రచన్ద్రదను

కమలలాసనుండాదిగా సర్వసురలు

జలలోననెంతంరిరులు దార్ల్లుచింతించి

వెల|యోగనిద్ర|రుద్రవిష్ణులతేజంబు

తలపనెవ్వతిదివిధరియింపవచ్చ|

శీనుచల నందరులనెవ్వహోదేవ్రకడకు

జేసదెంచి విష్ణుడుత్రైసద్భ్రత్రి మెప్పుపొంతం A

దేవదేవు|నటపార్వతీనాధ సకల

దేవవిస్తారకదేవనీవుపోవు

సర్వశీర్వాదములు సంస్తుతించెదరు

సర్వజ్ఞమహాకుప్రసన్నుండవేగుము

శ్రీమహారవిహాతజమెన్నెదడోల్లు

A... పరమేశపరమాత్మపరమాణురూప

పరమప్రరంధామ భవరహస్యస్వ|రూప
(సంధానక--| హారస--|)

దేవదేవురఇ॥

బాలకాండ

మ్రొప్రదు|ఘు|గానసుడుగుడు షిహ్రాషిథవు X పాఠం A
శేదేవనెంప్పింపెవలదు - షి షి

సరిబ్రహ్మచర్యంబుచేరియుండవలయు X పాఠం B
X

వనవృడుసాగాకనేనుచునాసురల

కనుగొనివృద్ధవుతెల్లొగార్తెశుడనియెను
వృతతా - - - -

చరియుం|చనిపదినిజా చనిసదినిజ దిజ్ఞస్థానంబువలన

నెలకొనివిలాలోనవిజర్రులార

యుష్మరుదాప్పదశేజపులిప

నిష్ఠసుందరదాప్పెనింపారననిశ
యుక్తరవిడువు -

వారలడలనాసురలతెలెసాగాకనేనుచు| X C
అనిననావాయడునెఘ్పవవింప - - ----

ధరణిపైగావించెపట్టిలొత్రినావు

దివిజులయన్నిడనస్త్రిదేవునేలించి

పవనునితెలగూడ్గపావ ... |వ్రు|

సిలమాదబిడియుష్ప|యుష్మ|యుష్మవతేజ

A { కరుణాదపోవ్రత్తిగ్రైకానిమారు| ---- వకగ్రంథములలోయుష్మా
అరయుమావిన్నపంబాలించియుంక| ---- వకగ్రంథములలోయుష్మా

సరిబ్రహ్మచర్యం ౨

B { పరమేశమాకుప్రసన్నుండవగుము| వకగ్రంథంబులలోయుష్మా
నవవృథు ౨
సురలకునింపుగాసుముఖుండవగుము. వకగ్రంథములలోయుష్మా

C మునములనంతయుమరియునిర్ణించి

దివిజుల ౨

[illegible stamp]

బాలకాండ

పైలలవిల|బ్రాసింప్రవయుయుం|పారసనిసె

వవసఖలంధల|నస్ఖుంగి|గావింప్త

లేలవనిపై ప్రేతాత్రియు నక్షేదునెల్పు

వరంలనాత్తెలంబు నందుల క్తువూరు

ఉరలదారజస్నించె|వారుని|టెజవయున

జనక్షప్రదేశంబు శర|విరాంబె|గుడు

జననాధయుత దొప్ప శరజన్మడగ్నుచు

యులత్ర్రతి కలిచ్చస్త్ర విచ్చుల్ఫజేసి

యులరుచు తాతిర్థ తెరలాఖ్నిచెన్నుందుల

శ్రీరయిరు|గ|న వష్ణాటలారుప్తిరు గాన

వారు సంతోషింప వదనంబులారు

ధరియించి వేవుచి తస్త్ర స్వేవానంబు

బాలకాండ

పరిణమిల్లఁ జేయుట బహుళమ్ము లందఱిలో

తరుణేందు శేఖరు లీలాసుధా ... మునకు

శరీరధారుల కానందము నొసఁగునట

పరువడి దివ్యసుభ్రాజితమ్ము ... నెరిగి

సురసమరాఙ్గ్ని శిఖసమాన సురలక్ష్మి నెరిగి

గిరిజాత్రినేత్రులకింపాదిగ గ్రూచి

సురలారయ నాన శంకాపహారకుల × పొతం A

ధరణిగాని వన్మధరణీని

బహునాయకత్వంబు పాటిల్లని వమ్ము

బహువిధంబుల వస్త్రవలి గొలిపించి

కలగిరిసురలంత గ్రాంగి హేతువయ

... పట్టు మహా ... నియమవిశ్వీరుడు

అమరేంద్రదాదిగా నఖిలదేవతలు

A యిరవొందు ధరణిపై యెల్లరాలింబు

బహునాయకత్వంబు చె

రాచసంచరణముచె.

బాలకాండ

కమలసంభవుఁడు స్తకడకు దాకగి

జలజసంభవుఁ డు జూ సత్యసంపన్న

నెలమిగ సేనాపతిని వృష్ణ హూకనిన

వారిజగర్భుఁడు వానిని నిక్షేపించి

గారిక సత్యైన తాతి యుండు

నాథ పస్పింబు యు వినాకనిన

నానివింపులు వెర్రి నాగా కంయుసుచు

చెలె సేనాని

నాక వాయుకుల దవ

రఘురాముఁడు దశరథ సంతోష

పులన బోంది పలకెంయు నవ్వ్యుని నాధు డ్డూని

యూ పలపార నచి సంయు మిక్తి రత్రి పద

గామినియు గు పిల్లి స్వాగం బనిన

అనఘుడా సౌశీలుండా రామ యెరుంగుచు [illegible]

వినుము పలసి [illegible] ఘనశీలుడై యుండె [illegible] సుపేరుడై [illegible]

అనఘుడు అయోధ్యకధిపతి యైన సగరు

డను చక్రవర్తియు ద్భుత కీర్తిగల డూహాతం A

హిమవంతమున [illegible] సుతుల

తపమొనరించి భృగు మునివరు దయనాచరించె

కెంత నా భృగు మునివరు సంతసంబున నతడు

సంతుష్ట హృదయుడై సగరు నీక్షించి

శ్రీ [illegible] సుతుల

[illegible] సగరుని [illegible]

[illegible] కీర్తి [illegible]

[illegible] నరులైన [illegible]

[illegible] సుతుల

వరమిడి [illegible] సుతుల

A -- అతడు సంతతి లేమికని శంబు వగచి
మతిలోన తలపోసి మంత్రులనునిచి
హిమవంతమ్మున.

బాలకాండ

సనివరంబిచ్చిన నారాజష్టపుటి

వినికరంబులు వేయుం(డ్రి) వినయంబు తోడ

మునినాథ విశ్వామిత్ర మహిమ మెప్పుసేక

తనయుడు సతి తను తనయుల్ సతిని

(అ)నవ్రతము వేడుకొని నల్లదద్దిత్తు

జనవంబులని పల్కి సంతోషమందె

యందగు మహాత్మి యనరఘువరుడు

సందనలు నెలకొని నరనాథు తోడ

మరి కోరె నా యజ్ఞమగు వంశయు సుతుల

నరువది వేల్పుర నధికతపోధనుల

సగరుడుండ బృగున తను సతులతో గూడ

నెగి(య)రి దత్తి వనమున తపమొనరించి వెళ్లి

పురవరమునకేతెంచి పెలుపారనందె

వరములు వేడుక కొంత కాలంబు చేసగ

పూసలగా దేవరయు | శ్రీ మహిమాషితేజ [illegible] యులు |

సూనవిసనము [illegible] సుందరవాని

గనియెనా సతి | స్తుతియున్నా | తను బుద్ధి

ఘనతరంబైన [illegible] సంభంబు X పాడుం A

[illegible] రతైన సరసాసుర కాంయు లాబుద్ధి

ఆరు వతి [illegible] పుర | [illegible] తళిల |

ఆంతరాజులు వారి [illegible] బాంధవులి

కొంత కాలము బెంపకెమ | [illegible] |

[illegible] నములు [illegible] గౌబిరిగి

కాపెద్ద వాడందు | [illegible] | దర్వమున |

వారెల్లా వదివృల్ల వది [illegible]

చాపలంబున [illegible] | పరయువు లోన

A వేగంబెయురు వది [illegible] పురు [illegible]

భోగభాగ్యము వియ్యంగనందు వెల్లడిచ్చె

అంతట

148

వైచిన నవ్వుల చెలు వచ్చిన విస్మగుడై

శ్రీయుచు చుండు దురయ్యె / నాడు పాత్రత్యతైన

దానసమంబె సన నేంత నంశల పుంతుండు

జడలప్లే జంబులు ఖ్యాపింప బెట్టు

సాయుస పుంజ సంధిత దుష్టచిత్తు

వైరయు గ్రుడైన బోరన భిచ్చే న్నారా జు రాతు A

శాశ్వత దుర్గ నిభ్య ర్తృ త్వైద్యైన / చేలచి

త్రిప్పి మేధవయు జోయున నిబద్ధ

తిన సీనతాళికట బలాచి యవనశ వుబదనిదెలు

పలు నినాదవారా వంశవు నీ పాకి శదలు

వినవే ఇక బుద్ధైన వివరించి చెప్పు

ఇట్టి నవవి శ్లోప విల త్రా దని రెయునా మేలు సకల

A అంతట శ్వేతమధ్యమను యాగంబు సేయ

ప్రతినిష్ఠ / పుంతున శవయిబు నంత

ప్రణివిష్టపతి ౩

౧౭౮ – శ్లో – పుటు –

బాలకాండ

విదులవతతాపసశైలవింధ్యశైలములను

నదులుము నాసగర్భజన్మంబు వర్తించి

యాగంబు చెరుపనంకుమలంతుండు
చెరుపనునమరవల్లభుడు

శ్రీగిరిశేఖరస్థంబు రక్షించి యెడను

ఆనిమిషపతి దైత్యసైన్యములు వంచి
ననయుబచ్చి

కానివారలు పాతాళ సహారంబు నెలచ్చి

కపిలసంయమివైన రథతరంగములు

ఆరుపతివిలతానందుడై యెగదివిరి

భూపాలుడంత్యంబు చూడగానచ్చి

తాపించి వందుచు కోడు తలల చిరిచి
లంఘించి

యేలుక్షత్రాన వృషంబు నెత్తి డోవచ్చి
యుష్మత్రాన వృషభంబు యిట్టుడు బయ్య

కపిలుడై వ్యుచ్చిరి కాని పోయినాడు

ముడులారకంబులు మ్రుసలమిడి వెదకి

వాడెప్పుడైనను వానిని జపించి

తెండుగ (ర) వలు వేగ తెగువ మైల

పొంద్రన్న సగరులు భుజశక్తి పైరసి

ఎరసి (బ) పన్నందంబు వెంటాడి జపించి

చెరలవడి తప్పురు నా ప్రోహి దరిలి

(శ్రీ) నాక | పన్నెం బులం పరుషు | వదరి

కానకెధర జెడ (ప్ర) కులతో | విరుషు స్వర్గి

(శ్రీ) త్ర కద్దొత్ర త విరాజు నం | బుర్ధ్రి

విరు క జెంబుగ (ధ) ప్వి దని | ఘోర్ఘరిం చి

వరల వడి ప్రాక్పశ్చి దిగ్భాగంబు దెసదిరి

ధర (త్రి) దర్నిరా వలు గాల (ద్ర) ప్వి దవు నవు చు

పారి బారి | కలదద్దిల | భూరి శూల వుల

ధరర సాతల వులనెం దాక (ద్ర) ప్వి చును

పాతాళవాసులఁ (ప్ర)కటిస [illegible]

భూతల సంతతుల చెంప్రచుడే లంగుచునుసు x పాఠం B

చెసన నప్పుడరువదివేల రాజనము

తేసమున ద్రుష్టి గాయుసమాన బేలు

భూరి సప్త ద్వీపములే జంబూద్వీపమున

వారక త్రిరి గిరావడి [illegible]

అమరగంధర్వ సిద్ధాదులు బెదరి

కమల [illegible] గర్భుని జేరి [illegible] కడ [illegible]

వన్నెప రత్న హ ద్వీపవతి యైన భూమి

చన్నె ద్రుష్టిచున్నారు సగరనందనులు x పాఠం A

అడుగుల బెూ [illegible] జే కరద్వినులు

కడు [illegible] యన్నిల ప్రదక్షిణములు గా ద్రువి

A బలువిడిసత్త్వసంపన్నంబులైన — ఇతర గ్రంథంలో యిట్లు

జలచరంబులు బట్టి చంపుచున్నారు

వీడుయుజన్నది

B మునుమిడియాశాన్నములనరుసే తించి

అనప్పూర్ణ్మది — ౩౧౪ - ౪ పంక్తి

పాతిమంతములను భూరిశూలములను — ఇతర గ్రంథంలో యిట్లు

ధర రసాతలమునందార ద్రువ్వుచును

పెసనప్పుడరువది

వేదుల యజ్ఞవేదిన తల విప్రుంబునసె

వేదశ్రీవారల దుంచు వేదుల ...

బలిరలు తమశ్రుష్టిపేదల వారిసెల్లి

జలజసంభవ ... ధాంచంప్రచునాయరు

లలచి ... సమాధానంబుశాంయ

వలయల ... ప్రవార ... నని రెల

కటలవల నేం ... వాడు

తప వలు ... ధామేయాదరుండు

అప్పని ... పాత్రి ... దం దవార్చి

... కలవారు

అనిపల్లిసురవెల్లనాగాకయనుచు

చనిరంతనత్తెదసగరనందనులు x పాతం A

చుఘ్నన ... చెప్పె ...

A పిడుగులబోలెడి భీకరధ్వనులు

కడుభైరాయనిల ప్రదత్తుణముగాగలియ

చుట్టును 3

153

శిష్యుగా నతఁ తండ్రి పొలిమేరఁ తెంచి

ఆశ్రమంబు పొడగాన వచ్చె లంబు పెదరి

ఆశ్వె చెలారుగా నవ్వె తిరిగి మేమును

తిలి పొపు విలసి యలు దలు

భూమాశుదలిగిమ్రూప్రత్తులకనెరె

అశ్వంబు కలగ్నెది తేదిని నా యదృష్టము

యశ్వంబు దేవి విలారకు దేర వలదు
వెదటి విలారలు దెంబు వెళ్లు - - - - -

శ్రీనిపల్లి నెంగాకు యసుచున్నాపగర

తన యెలు లుద్ధతి రసాతలముగ దరిగి x పాఠం A

పరువదిపూర్వదిగ్భాగంబు జొత్తరి

ధర బ్రదక్షిణముగా ప్రదక్షిణము చేసి
తరి బ్రదక్షిణముసు - - - - -

పెరకొని యందరు పూర్వదిక్కెల్ల

చెరపి గుర్రముగా నేక చూచ్చి సకల

A యిలమి శిరశికంపమేదిగాపోప

తలకొని యుందాదధరణిగంపోప

నాకుంజరము న్నావిరూపాక్షము నుదాని

పాకశాసనదిశాభాగంబునందు

పొడగాంచి వలగొని పూజసేయుచును

కడకతో యామ్యదిగ్భాగంబునందు (శ్రీ)

(అ)చలమహాపద్మమును దంతిగాంచి

యుచితప్రదక్షిణముసలిపి మరియు

తమతింబ పడమరిద్దిక్కునయచ్చోటసుమనసునరిగాంచి

సుప్రదక్షిణముఁ జేసి యందరు వడి నుత్తరంబునను

వెళ్లలవిడిదిక్కువిపులదవాంబు

భద్రోరుపాండురప్రభలసుల్లసిల్ల

భద్రాఖ్యగలయయ్యభద్రసామజము

యరుదారపొడగాంచి యాగంబునను

కెరముదిక్కతో బ్రదక్షిణముగా నొంచి

మునుమిడి యీశాన్యమునకు నేతెంచి

యనఘాత్ము ఇ   ప్రేజి - ౩౧౪ - పంక్తి ...

ధారుణీపతినందనార్ధరణీపతిద్వంద్వ
చారుభుజాదండసముదంతకాండ
చతురగ్రపులిధరాచిత్రంబు
చతురతరగతిజనానుజ్ఞాప్రయోగంబు
భూదగాంచి సంప్రీతిప్రాజించి
తదనంతరము హరి భూపాలుని దిశ నచు
భోజనానావిధంబులుపెంపలపి
స్వామి రత్నంబు నరయు చూపు దర్శ
సతతంబు నపృత సద్దా వేడ
జ్యోతిక్షేత్రిత కీర్తి కాశ్రితగజమూ
నిచాల భూజించి కడు పెద్ద పోరాడ
వినుతించి యు వ్రేల పెదకు చెంగ్యాపు
భాగంబు నకు నెసగి పరిశీలించి పాయుము

లాగుళింత్రైనను | లిత్రింప | ...

ఘనతరపుష్పములు త్రివిత్రములు నాత్రపుంచె

నవిధించు వాము | నంబెము | దంతిగాంచి

యుచిరించి యుష్పలికలిగినైరుతిని

జెచిరించె యుండున పుష్పములు గానలేక

కలములదమూర్ద త్రవములనకలములదవస్త్రములన

కలముదంబె నానలప్పి కలంబురెంద్రుంబు

గనినవలస్త్రా రవములల్గావించి యువల

జెనిచని వప్పు వలా | శా | ప్రదేవములన

పొదించి తురగంబు చెప్పింతయ్యైన

సాధింపవెత యుబ్జినశైలమునగ

రెబెతవదెనిరథ్యరంబులు గవిని

యంబునంబు నగబుంబె యూ్వైగాంచి

శరణ్వి విదిత తెలుగు సమయంబు నందు

ననతి దూరవున నవ్వంత గ్రియను జొచ్చి

తనను గవ పెంచి రేల తపము గూర్చుండి

[illegible] నిష్ఠ పొంది ప్రతపము సాచరించు

[illegible] నఘ [illegible] లవు వరవుని గాంచి

[illegible] తని [illegible] వరము నిచ్చెంచి

[illegible] జించి నయుడు [illegible]

[illegible] నరి వలు సగరులు నిగిచూచు లయు

నరవడి [illegible] రుల [illegible]

[illegible] గాని రాక చాల

[illegible] దవిన సగరుండు [illegible] ంబు నెంది

పసమని నయ్యం [illegible] పెంపు చేయు

జని [illegible] అంశుమంతుడు [illegible] హైం యు

అమరేంద్రుదెస విరూపాక్షుంబు గాంచి

సముచితస్థితి (బ్ర) దక్షిణములుగా వచ్చి|
ప్రామరుమీరగ వలగొను వచ్చియున్న - - -

మాతంగపు(ంగవు) గ మహాతండులవి చటి|
పెనతాల్చు - - -

తెలి తెంచి రేఖ ప్రాయి|రెండు సవారు|
మెరయు సున్నాలు - - -

మరగచెలారకొడ్లెందు దూరిన వాడె

వరుస పెన్నారు గింప వలయు నన్నన

నెడిశ్రేణి ప్రాంకు నాయుంక వంతు

నాదరంబున జూచి నేనుండి యీవని రెండె
లో బలతే - - -

త్రియమవారు నెన్నిరు చేద్వీప తనయ

తాయమలు గాంచి దవ్వున నాగాకరియు నచట

ప్రస్తుత దిక్కులెల్ల రులనన్నె నెగిరెంగ వ్యాది
లా దిక్కు - - -

నస్నేమి విచ్చెవి గినడు గింగ విలయు

పరువడి నావల్లె పెలంగ వినుచు
తో నష్టు లెకట

నరిగి [illegible] యుండరె [illegible] ంబు|గాంచి|

[illegible] లరుచబు|కపిల సంయమ్ని విల|పంటగనిరి [illegible]
సంయమిగ పిలుజుగనియెం — | గాంచి — వరుగాంచి — —

సరిబ్రో [illegible] నయెూ|సగర భస్మ కలులు

ని చాల [illegible] రాతించి|కడగి తంత్రిలకు
వగపంది — — —

నరతి [illegible] దకంబు [illegible] యు|[illegible]

[illegible] ద [illegible] ంబు|గానక [illegible]

నడ [illegible] గురుడు|చేసుడెంచి పలికె
ననగరుండు — — —

[illegible] పిలుని [illegible] లుత [illegible] గలచి న వెత్తౌని
నలు [illegible] ని నలబియు [illegible] ని — — — —

[illegible] సగరులు [illegible] ని [illegible] రి

[illegible] లచెూనిం [illegible] వులు [illegible] గు|
[illegible] — [illegible] —
[illegible] రములుడుగు — — —

[illegible] గా [illegible] పరదవిసవులు × పాతంA

[illegible] సంవందన్న చరణారవిందు
[illegible] నాథుండు సకలసంబద్ధ — —

దరవిందదళనేత్ర దాదిపురుషుం|డు

A బ్రహ్మాదిసురవంద్యపావనమూర్తి
బ్రహ్మాండకపటంబుపైనాడుచుండు
అరవిందని.

బలిదానవు [illegible] రు బంధించి నట్టి వుడు

[illegible] పల్లె నిండఁ జేరిగె X పాఠం A

యగణిత శక్తిఁ రెండడుగుల యుండు X పాఠం B

[illegible] గప్తి త్రయం బెల్ల సరిసాన్ద్ర మించి

జలజాత జలచర శంఖ చక్రములు

[illegible] లవడు [illegible] పాదపదాంబుజంబు

[illegible]

[illegible] పలు సంభవుఁడు

[illegible] పంచ పలు వేయు

జలములు [illegible]

[illegible] జలములు [illegible]

దగిలి [illegible] మందాకిని [illegible] X పాఠం C

A ధరణి [illegible] డుగులు దానంబు చేసి
యగణిత ॥

B యలమి యిద్ధరసాంద్రమించి యాకాద
యులవడునట్టి ॥

యగణిత శక్తిప్రియవనేతలంబు
తగనెలవై పాదమున తానుస్సైహానియు
వెలయంగనంత త్రివిక్రమమూర్తి
బలువడి రెండవపాదాంబుజంబు
కడుతని ॥

C తలచినంత సవారిధ నన్నలజేసి
కలకల్మషము లెల్లఁ గ్రస్సైన బాపు
నిరజేశ మూర్తిమిన్నీ తిన్నై రన్నప్పత్తి
బరగంగ దపము మఱ్ఱ దగాంచి పిదప
కడకప్పె ॥

౩౩౯ పేజీ - ౩ - పంక్తి -

బ్రహ్మాదిసురవంద్య పావనమూర్తి
బ్రహ్మాదికపకలంబు పైనాడుచుండ
అనిమిషులు మునివరులును మతిజేయు
యునగ మందాకినియనుచు రుబరగ-
నాపున్నలోకమున కరిగెదరింక
చనదెంచి గంగ యాసగరు భస్మంబు। ననలంబు దడపనుపాయంబుగలదు।

బాలకాండ

తన్నె భవనవి వింత | తపులసంభవుని

భావించి | తప | పము త్రిభువనము గావించి | గాంచి

[illegible] | యాకాశగంగ | [illegible]

[illegible] | [illegible] | వినగాని

పరలోకసుఖములు ఖడ్డయురు వేరు

గురుబుద్ధి పరగంబు గాని యెరుగు | [illegible]

తురగంబు గాని పోయి వెదకి యెయుంచెంత

తరవి | [illegible] | డుపవుతాతతోడ

[illegible] కొని

[illegible] | సుఖములు | [illegible]

కావించి యాకాశగంగ [illegible]

[illegible]

విడువక వలుపడి [illegible]

పృథివి యంతయు చేసి [illegible] వర్ధిల్లి

ఆ రాజు వలన [illegible] హుండు

ధారుణి గంగ [illegible]

వరుస వరుస పృథివి [illegible]

పరలోక గతుడు [illegible]

ఆతని పుత్రుడు దిలీపావనీనాథు

ఆతని [illegible] జాహ్నవి [illegible]

విరుల [illegible] పృథివి [illegible]

[illegible]

ఆ [illegible] తని పుత్రు [illegible] గీరథుడు

[illegible] రాజు [illegible]

సారస [illegible]

కూరు మున గుసన్నుతి సలుపు లి గౌరి యుసు

యిల్లస్థాపంబులు యెల విసాదబాధ

పెల్లంబుగా గంగదెచ్చె దననుచు

తీరవు దీర్ఘదపముగా తపోత్రముల వను

నీరువదుగా | పవిత్రే | వెల్లువబ్బపు | యను |

శ్రీనుపఘంబగుచున్న యీతపంబున నేను

ఘనజనసంభ్రమదంత వరదుడై | వచ్చె |

శ్రీరంగువలు వరమున్న యీ భగీరథుడు

కడువేత్రి ద్విజన్మకు కరవులు వేడుగిచి

ధాతమహాతాతల దగ్గులై వచ్చి

శ్రీతతనరుల లెంపాపుచే

సూరులు వేలం ... నన్ను తగలితేల

యీయారతి | టతి | ... యీస్స వారు

సదగి యోగాభ్యాసములల్లనగోదరవముల

తడపైతగతిలేదు దంతులేయు వసిద

పారుడారి పుణ్యదత లెగంగ

దరియించనేరరు దగిలి యరుప్పురువ

చివింతవారు నను నిష్ఠ తపము

గావించి ప్రార్థించి గంగ ధరించ

నిపవి పుడిలోన తదర్థించ

తన ... లనిచ్చి ... రకు

తన ... గంగ ధర ... ను

జని ... జని భగీరథుడు

...ంగు ... వని ... పై

...ంగ జవారు నను ... తి ఘోర తపము

తల ... ని ... యు ... పై ... డు

తల దాల్చి ... వం దాని నని ...

Bala 15

౧౬౫

(కాం)త భగీరథుం డద్రిశ్రీ (ద్రా)ఘింప

వింత దీప్రంబున నయుం దుండి గంగ
ప్యూనసం

గగన మండలమున నక్షత్ర మండలము
వాగగంబున — గగనమండలంబు — బగులి

బిగుల లోకమువెల్ల బిగుల ప్రాణరక్షణము
లంగప్రాయములు బహువిధిగాని

దల పర్వతముల మాకంభితి జేయుచు

బలిసి వవాదేవ ప్రవాశములనకు
బలిప్రాణి

గెలిచిలోప ప్రేరగున ఘోర ప్రభల
నగరతో — వహి — ననుభంగి

జనులెంచు నురలవడి జగములు బెదర
భంగిని

వచ్చు గంగను గర్వి మదలింప నీకు
నాగంగ — ఛాగంగ — బగాంప — ముబాంప — మదంప — గర్వంబడగ నీవుడు

చిచ్చి జూటము బెంచ నిగ్రహలో గంగ

వచ్చు వవాదేవ ప్రవర జటాఝూటవిధి

జొచ్చి వెలిపడ త్రోవ జొప్పదకున్న
దకున్న బాంధవ్యంబు నయ్యె

హరిజటాజూటంబు వదలి గంగ

తిరుగాడుచు పడుచు వెత చెందుచు నుండె

అంత భగీరథుండు [illegible] పావన

మంతయు నిప్పుడెందరికి సొంపు నరుచు

వెరగందె వురియును విషకంఠ [illegible]

హరి సెలని యట్టి [illegible] వ్రాచరించె X A

[illegible] భగీరథుని

[illegible] మెచ్చి కందర్పసంహరుడు

లలిత తన మౌళి లోపల నున్న గంగ

భూలోకతమున నింత [illegible]

పలనెప్పు జూటంబు వాకిలి వెతలి

[illegible] శాందవా [illegible]

తన దివ్య దృష్టి మందాకిని [illegible]

A ఆంతరిక్షంబు నయుండుంచె గంగ

అరయుం గగనభమునవు [illegible] మండలము

అపరిమిత [illegible]

నఘుని మహామునులకెడు [illegible] తి | గడచి / నుండి / బోయిండి / మండి / బాండి / యుంబండి

తగిలి నిన్నలచిన దారుణ [illegible] తల్లి

సగతి బెంపవచ్చు చు|నన్న దాని

తాని నిరుత్త మహారాయుని [illegible] | లదిగ్గెల్ల గెంచి

నసఫద్ధము తమ శంబుల | [illegible] | పరకు

[illegible] పరచి

శ్రీ దశరథ నవరత్నమని | [illegible] | ఘోం | వపెరచి

[illegible] వెరచి

సుచి | [illegible] తెర్రు గున సుడుల [illegible] | మిగుల

మహామోద | చను దెంచె | మలలయుచు గంగ

[illegible] ఱితిబోదు | [illegible] | మోద | నుచుచు

పరతెంచి సగ | ర సంభవుల పాపములు |

వెలర [illegible] చున్నవి మయుత్రయు [illegible] సగ

సేనాలి ప్రజముల | నుండ [illegible] కునన్న

యూరసవసహుపైమదలే ప్రేయు

భూతాధిపతి ఝూయువులనసుండి ధరణి

పెంచు గంగకు నెండ గాతుండ

గుడుగులు చెసెదెంచ్చు వురువ నంచ

లుడువీతి సైడి వడు నెపొరుచుండ

దెం దరి ద్యూ సగర్ల ఘహార్తరవులు

తడత పెల్ల ప్రాదొచు తరశలాయునగ

తవనియస్సే పర పమ్మె త్రిఘు నతరంగవులు

గవులంత తంతతస్రర వెయుక్కిమిగలి

తినప్పారి లోపలత గభీరదు

నపవులు అరత త్రిలదండ

నెరని భూతల పెల్లినింద

బరుసన సరరుప లు పరగంగ గంగ

169

D.982a
B.388

యుష్మదంక ప్పడు --- | మునులేమో నమామలే ---

(త్రి)ప్పుడప్పుడంతని | చిరుదీక | నారాయణంబు

బుప్పాద్దెగి దరుపాప్పుంగి సెడంపది పుణ్యులు

(బ్ర) బ్రహ్మాండ భాండ దంబుపటగులబె

(బ్ర) బ్రహ్మదేవ తచ్చుత్రి తారాబాగడే

చెనుడెంచి | యపబింధు సరసి | బింధు పసరసి | లారబ్రాచ్చు

యపయు (శ్రీ) వాహాంబు | త్రిదశ | లు | వ్యాప్తర

(త్రి) నభూ త్రిలోక పావని ప్రెడి ని | నవలి నగి

యస | (శ్రీ) వాహ | వ్యాప్తు | మహా | దర | గిరు ప్రవహ

పనపిన జలములు ముందెనిదూ ---
నదుల నలరారు తేజతారాపథ్యానక ---

చ (త్రి) | (భు) | సిం ధు | (లు) | నగ

గనలనసింధులునగ ---

భాతి తారా ఘూాడేసెపడపులుడిశశ

(శ్రీ) నెడరుచు నెల పొ్పింగి నందుల లారానెలకలు

త్రడగి భగీరధ బ్రాహ్మపాశ్చి పిరుద

భువనతర విశదెలాద | త (ప) వాశాంబు | (త) వ్యాపాంబు | కము (శ) శాహాంబు

విన విధి శరధ త్రి వి భ్రమోత్స్రాలయు|

ధివితేగ్రే పుతిలారవధి వృత్తి భూజనుల

వీరశ నిత్రె యుపుపుగాల ల మెనమ రు పందపుప

సల యినుఖి వింగి రయు హిమూ స్తుకు నిదత్రివా హాపీషుల ములు

గలయు నానా పూర్ణి త్రా ల్వైచు లపర

పుష్ప్యోభధిగి త్రికృపు దునెల్లప్రోపవులు

గసుపట్టిన త్రస్తములు పుంప
నాబుంగి చూ పుండ హలునా సుడుల పూవ
షణ్ముఖ సుఖ

చెలితి త్రాలతోండ ధ జయు పవ ర ది

ప్రెలి చెనేగి లి సంభజ బిందు వృతి నగ

భ పూర్ణ త్రులగు పారి ధర్మ తేరుల శ్రే

వి పూర్ణల పాలర వెల్లె నెరి భ్రాంతి నవచు

లీల త్రిం ల్సైర పూలిటె ఱ్ల నల్లె గ్రా పూర్ణల నత్రైల

పెక్కుకన్నెల జోలపాటల ప్రతిదివిహింపల్లి

మనత్రపవనము భంగిమత్తి ములల బాలిచె
ద్రోలలను ... తన్నెంబులమరి ----

ఇవిరి ఎంచేటి అమరాలిజలచరావళులి
తరగునజలధారితములు ----------

బారినెలప్పనేహించు భూలోకములనకు ×

శాంతరతాకృష్ణ అమరిచందమున

కాంతిమద్వృత్తరత్న ఖచితంబులైన
మద్విషహం ... దుష్టమున ---

నిజభూషణంబులు నింగి విలుగ
సరిసింగి

గజవిమానాధిపతిశ్వర మెరుగొప్పు

అమరగంధర్వసిద్ధాదులు చూడ
గొలువ
బొంగడ

...మరలగ నెరతించి రజ్జుటు నెపెంచు
ఏమరలు -- తర్కమెల్మయు ----

అయిపలవ ఘూలు నా ప్రవాహంబు
నానాగంబులా -- ముల

చటులవేగము చూచి సరి ... ఉంయుమ
గగ్గ

అంతయును నానిర్జరకాద్యులు చూచి
జగ -- చూలు

చింతించి జపములు [illegible] యంలోన |

ఆనది | [illegible] | యుక్త [illegible] వా [illegible] ంది

యానందమున బొందియాదిర [illegible] రములు

ఆమరవరులు నేంద్రాదు [illegible] | సంతోష

మున [illegible] రగా పుష్ప వృష్టి [illegible] నచరించిరెలమి

నా [illegible] నదిలోన నతిపాటరములి

శాపదగ్ధులు [illegible] త [illegible] ను [illegible]

[illegible] నుచుండ | సురలు నచ్చరలు గంధర్వ

దనుజ పన్నగ యక్ష [illegible] రాక్షసులు |

[illegible] రులు [illegible] | నారదాదులు [illegible]

[illegible] | [illegible] గాంచు [illegible]

[illegible] పర్వత ములు [illegible] భేదించు [illegible] నుచు

నరులు [illegible] | యూగ [illegible] | [illegible] |

బాలకాండ

యాగశాలాపరికరంబు | లక్ష్మణదర్భాయి... / మలలవిదరువభాయి... / మలపవరదర్భాయి... [illegible]

యాగవిధ్వంసంబైన | [illegible]

నెంగి రేయు | నను శప్పంగి వెరి నేగుదెంచె

గంగనాకర్షించి కలుషించి [illegible]

సవివిధ | [illegible] | భగీరథుడు

వినుతించి జటి [illegible] నివేదిన జూచి

[illegible]లు విలసి [illegible] యను సెల్లెలయు తడు

రఘునాథ్యై తనకత సర్గ రంధ్రంబు వెండు

వెదవింప | గంగానిష్పత్తి విధంబున నను / నిష్పత్తి విధమున గంగ

యుదరు చే జాప్నాడి యను పేర్మ [illegible]

ప్రరుష ప్రరాత్రి తప ప్రసన్నంబు | [illegible]

దేరకాన్నవి ప్రశ్నంబు | డేలాచి యేతెంచె

చైరవన నారాజు | వెంట [illegible]

శరనిధిలోఁ జొచ్చె నో జొచ్చె వేదివి

[illegible] రసాతలమున [illegible] యుండుట

సగరుల భస్మములకు సరినిండ బారె

ప్రాంతసంబు జగమున్ భగీరథుని

సంతసంబున జూచి జననాధ వినుము

జలనిధిఁ బ్రాకిన సలిలంబులుండ

తలపగా సగరుని తనయులందాక

దివ్యచేలాభరణములు దివ్యాంబరములు

దివ్యపుష్పంబుల దివ్యగంధముల

దివ్యవస్త్రములనెల్ల దివ్యలోకమున

దివ్యభోగముల ననుభవించుచుండెదరు × పాఠం A

దరంగ నదివెలుదలే నష్టల్లో పెర్గ

A త్రివిధులతేజుస్త్రై బహుశాంతిమెలమి

ఆదరంగని -

సడచ్చు భాగీరథీ నామ వ్రానదితి

తిసల లయాగంగకు త్రిపథ గామ్య యను పేరు

త్రిపథ గ యను నేగసరిద్వి పయను నగ

శ్రీ సజాహ్నవి యను నంగ నెగడెనీగంగ

తగపితాళ్ల తను జిలారధకపుల నర్పి

జగముల లక్ష్మిల సత్త్వసంధ్యం దవగువు

శ్రీ వసిష్ఠ సగరులందులు సంశ వసంపుండు

షనదిది లిప్తం డుగ్రైత్రా త్రిపథ

పేర ఖజాలరు పిప్ప నెర కంగ ది వి

పెరగాప్ప గంగ చెప్పు తి గావ

గంగా తరంగ భంగ భంగ రంగ

గంగాంబు నిర్మల కమనియ్య

పుంగ శిచిరకతి ముఖ్యాలుం డవగువు

మునికృపమునిప్పితీర్చి -
కాకుత్స్థకుల|జులగౌరవశ్రీల

కౌశరంబు గ [illegible] తన [illegible] గనుము
యాకరంబున

లలితధర్మములవిమలాలస్తంభశైలతి

[illegible] ఋపార [illegible] పృనూసైదకములు

పెలయుతీర్థస్నానవిధి [illegible]

పెలిపులై కానవలంచు పద్మసంభవుడు

తనలోకమున నేగె తదనంతరంబ

[illegible] సర గౌ గంగ [illegible] స్నానసద [illegible] గుచు
[illegible] స్నానసదగుచు - - -

[illegible] రువది [illegible] పుర [illegible] ర ఘుడు

[illegible] లోదకములు అనిష్టపూర్ణ [illegible]

[illegible] తిలోదకములు [illegible] నవరుల్పై సగరు

[illegible] తనిదీవించి [illegible] రగిరద్రి విరి

[illegible] నఘులు దలువరి అయోధ్యాపురంబు నకు

చనిభగీరథుడు రాజ్యమునేయుచుండె

[illegible] |యుపా|విలా|ఖ్యా|న|ంబు| [illegible]
[illegible]

157

బాలకాండ

చెలువార జెప్పిన చెప్పగా విని నా,
పూసిన ... జెప్పిన విన్న - - -

నెనర ప్రస్న వయు | లన్నా యఖ ప్రపంచుల గుచు |

దనధాన్య విలసిల్ల దన రుచుండుదురు |
మరుములు ... గల్గియుండు - - - |

రెల ప్పుడు | వారల | దేవతలు

నెప్పు (త్రి) ససత్త్రై యుండు దురెలవి

శ్రీవరంగ పిత్రించు | సతిల | కార్యవులు x పాఠం A

విభవ సంపదల చెవిల యలు చుండు దురు

పెనుపార ... | ... గంగంబు | ...

ననపట | ... | దండకలు గు | x పాఠం B
... దంబున నిశంబు గలుగు - - -

శ్రీని నేరాఘవ ప్రేడు గంగావతారంబు

విని యాశ్రిశుని జూచి వినుతులు

చెడు విశ్వామిత్రుని చూడవింటి

A సమునోనిసంచిత ప్రగ్రబృాగములు

పెనుపార ౨

B భరత ... గంగావతారంబు విన్న

పురుషులు | ... దయుదు | ... | పునీపవములు

శ్రీ వినరాఘవుడు ౨

బాలకాండ

స్త్రీ డి వేలవేగంగ భూలా లోకములనకు

(మంతవేయుచు . . . కరింపి — వేరగు)
వచ్చిన విధముసు వారి ధి విధము
(తివిర్భంబు — ప్రాదిర్ణంపు విధము)

వచ్చె రుపదరంగ నని ముదంబుండి

శ్రీరామ రుండుండి (యింతవేగుటయు / యిరుతిల లోకములకు / యీమరనాడు)

నారదా భి తెత్తి ప్ర రుచా (గంగ / నది / భిం / చా / యు)

శ్రీ విశాల ర్త ష్టింబు / మ / లన్నెంరుచు దీర్చి

బాహ్వేని దా ఉయి విశ్వామిత్రుతోక

ప్ర త్ర ర తపములందున్న సంయములు

చేతిం బులలర ప్రా / జన్మించి / వేషములను / వేసుచు

జ సుభూతివిశాలయనుపురము —
జన లోక వచ్చుడు —
జననిచనిరుదువు విశాలయనుపురము
గాంతలోత్తముయు రాఘువుడు —

కని బాహ్వేనందునను గను గాని పలికె
కని బ్రాహ్మ వరగ్గి న / గాంధేయులు జూచి
కనుగవతింపన —
కనుగొని యిట్టిదిన లాపు కృష్ణంని యి —

యీ ప్ర రి పేకేమి యెరాజు వంశ

శ్రీ ... (margin, vertical)

× పాఠం B
× పాఠం A
౩౫౬ పేజీ - ౬ పంక్తిలోను -

B యిదిమహారణ్యమ్మై యీపుణ్యభూమి

సుక్షేత్రలనున్నదిచూడ యీపురము

ననిచెప్పగా శ్రీరాముడపుడు వచ్చుపెరిగి

మనమునసంతోషమగ్నుడై సుమతి

తనపురోహితులును తనబంధుజనులు

వెలువడిచనుదెంచి విశ్వామిత్ర మహాముని

కనుగొనిసంతోషరతి తుడైసుమతి

సెలమితోనాసంయమి — ౩౫౬ పేజీ - ౬ పంక్తిలోను -

గవిగాద్రినందనుగను గొనిపలికె

నేరాజు పాలించునే రాజధాని

నారాజు నెరిగింపుమన ఘూర్ణత్యయునిన

యేనుఘ విశ్వామిత్రు డారాజు జూచి

వినుమింద్రువడిముద్ధు విన్నాడనేను

ప్రథమయుగంబున బిల్లిదుల్ ద్విత్తిలె

ల ద్విత్తరు విప్రము కలరు నందనులు

అదితి దితి ధర్మాత్మ్ములగుచున్న తనయు

లుదయించి యమరత్వమొంద జింతించి

మ్రోకిర సంభుల్ తెనోష్ఠ ధీల్గ్నెరిచి

పాలసముద్రంబు బలుపి దిద్రచ్చి

రూపయోనిధి బుట్టిన ప్పిసారములు

రూపించినమరత్వ రుచిర కాంతులను

లేటు సెప్పని మ్ములగ్గ కొంద మనుచు

లదలమందరగిరి కవ్వంబు జేసి

వాసుకి త్రాడుగావ దిట్టిర్తి తరువ

నాసమయంబున నాసముద్రమున

లేచ్చిన మన్మథ వార్ధిలో వెముల

ముంచి యుత్తగజాలు మురిపెములమర

కాంచిరుగ్రాతాశ్చర్యున నితంబములు

నించు కెన్నడుమ్ములు నెరయుచున్నవలు

సోమలభ్రాలతాహ దండు డ్డైన

కాముని విలు విధగతి జూచ్చునుప్పు

వడవంపుచూపులు వశ్యౌషధులు
వెడవింపుభుజలతా విభ్రమములును
శ్రమముసన్నాతనయుతననాభిరామములు × పాఠం.. B
నమ్మరనరువదినోళ్లనప్పురోగణము
నగుబుట్టిమరియు నయుష్ఫులాస్లోలకు
నగవులుమురిపెంపునవనవలుగలుగు
పరిచారకులునందువ్పరువబెట్టి
నరుదారతక్షేపనలవిగామండే
లలనామయస్ఫురత్ మలసెల్లి
సౌధాలవీదివతులున్నాతురయనుగనె గోనిరి
వ[illegible]రుసాధారణవనితలైరప్పుడు
వారకమదిలోనవరుణతనూజ
వరుణినాపెత్మంపత్వారునిజరాచి
వరియింపనెల్లనివారుగావునను
దితిసూనులసురశ్రేయుల్లైరదితి
సుతులువరించుప్రస్తారనామ్యొతరి
అంతనుచ్చైశ్రవమను తురంగమును
కాంతిమించినమణికౌస్తుభాఖ్యమును
అమృతంబుబుట్టెను నమృతంబువెనుక
నమరసుధాపూర్ణమగుచమండలము
వెలిగెధన్వంతరివెద్దత్తబుట్టె
వెలయుంగమరిపుట్టె విషము గ్రమముగను
పేరుపురోష్ణానలభావమైయున్న × పాఠంA
వారుడదియునుమ్రింగ అద్భుతంబుగను

A సురగముల్ ధరియించె సాలినవిషము
అంతసురాసుర ఇ. 3 పృష్ఠ B చూడు

B కమునియున్ భూషణకాంతిదాయములు
నమరసరువది..

నంత సురాసురలమృతంబు కొరకు
నంతయు తమలోన క్షీరాబ్ధి దర్పమున
ననుపమస్ఫూర్తి జిలోరన సురులసురల్లు ఘ్రాతం A
తను గాని సరుల స్త్రీ తను గానియపుడు
మోహిని రూపమై మధుమర్దనుండు
తానమృతము బంచి తగనిచ్చె సురల
కెరయగనాదితిసూను లందరు నంత
సురల చేజచ్చిరి సురరాజు మరియు
శ్రీ నాశము నరించె నధికతేజమున
సరసిజాక్షు నకృప సంపద వెలిగి
సకల లోకంబులు సంతోషమందె
శకలం ముక్తి రాజ్యమను భవింపగను
సుతులెల్లపయ్యె దితిశోకంబు నొంది
పతికశ్యపు నిజుడా చిపల్కె దైన్యమున
నా తనయులెల్ల నాదైవతనయు
లోపతతను గ్రోధియయు చంపెర్గంత
నీ నర నింద్యుని జంప నోపెడు నట్టి
తనయుని నొకనియుగ్రతపము జేసెదను
నాకుదయా బుద్ధి నందను నిత్తు
గాక నివని నా కశ్యపుడనియె
శుద్ధిచిత్తమ్మున నీ ... ఖ్య
శుద్ధాత్మ రాలపై శుభ్ర ... యున్న
మూడు లోకంబులు ముగిగిల్లు వాని
వాడిమిత్తై నింద్యు వధియించు వాని
గనియెద వీకపు శ్రీ గాంతు నావలన

A దనుపుల మునిగవి దురవైన రింప
హరి పురాయుధరిపుంచియమృతంబు గొనుచు
నరుగనాదితిసుత || - -

నివలి దితి పేనుమా స్రాంబు జమున
నయమూరర్ష్ఠరిమార్జనముజ్జేసి మరియు
దయన్చ్సీయ వ్రతేన తపమాచరింప
చ్చెనియెనాదితియును సమ్మద్దిసగ
చనియు తపమ్ముప్పసలుపుచునుండె
తనిమిప్పార్జిశుడునచటకేతెంచి
తనతల్లియగుదితి తగచేరబోయి
పాయక కుశసమిత్పలమూలవావ్
తోయాదుల తెచ్చి తోడ్పెచ్చుచును
చేరణంబులొత్తుచు సత్తమున్మరియు
పరిచర్యలునెరి పరిచర సేయు
పద్దితో మ్మనస్సుప తొంబది యేండ్లయు
కడచన్నయేడు నుగణనంబున్నయు
నెలరియాది తమ్ముప్పు దమరేంద్రుజూచి
బలబేది

3 [illegible]

శ్రేష్ఠ ప్రశంసించు నెఱుఁగింపు మునివర × పొంతA

దితిసుతులైన దైత్యులు నదితి

సుతులైన సురలు భాసురలీలఁ దొల్లి

అమృతంబు వడయుదమనుచు [న]న సుర్వ్రే

సమతఁ క్షీరనాసుధా |జలరాశి| సాగరంబు నను|

కష్టంబు తరి త్రాడుగా మందరంబు

నిష్ఠ సత్త్వని జేసి యమృతాబ్ధి దరువ

యాదిదేవస్వంత రియుచ్చైర ఘింటకు

శ్రీదేవి యమృతంబు నలయు కౌస్తుభంబు

పెద్దలైన సస్త్రపలే పెయ్యలి చెనాతె సుర

సురవ్ఛయుంచెక్షీరము నంత్యులు దధి మున్నవాన

దానిశ్రె సుర్కలను దానవులె చెనగ

మాని నిరూప మైన పయ ఘృష్టదనుండు

A ఘనుడు కౌశికుడు రాఘవుఁ జూచి పలికె

వినుమిందు రత్నమున్నె వినాడ యేను

దితిసుతులైన

ఆసురులకను బ్రాముణ యుద్ధముతంబు సురల

కానగి వారికి జాయు బాసనేం యుద్ధమున

దైత్యులయకెలాటు నందర భ్రమించియుండ్రు

దాతిరి త్రిజగంబులే ద్దిఁ బాలింప

దితియసంతప్త నసుల లేదగుటయే బొనివి

ఘతియెల్లన కన్ని ప్రీవెల దిచియుండ్రు

జంప బాలినవు పసంతప్త త తాప

సప్తపద్మ సన్నిలకని త్రి సాధింప్ర వునిన

పింగీకరించి సహాస్ర వర్షంబు

లింగన ఘుసు నుచి క్షేయుండగ ఆగ

నికఖ్య సుతు తన్నెల తరయుఖుండ
యుఖుండి

ప్రాకటు శుచి స్థల వనంబు నందు

అంతట వసిష్ఠుపుత్రులంగని కినిసి

చింతించి దివిజేంద్రు శిష్యుండు ...

యెవ్వనిచే యజ్ఞము సేయగావలయు

నాపలసిన ... నాతడు దెచ్చె

యుపచరించ ... చెప్పెడు

త్రిశంకుడు ... నాదింద్రుడు ... జూచి

యులకుచు పుదిరహాస్యము దోషకర

బిలచెదివినుము నాపలుకులనీవేళ

తన యులు నీగురువు ... నేనడుగ

వినుము ... పడిపడ

నిచ్చితి సుతులంచు నింపారనాతడు

నచ్చెగా ... A

... తెగినపడుచు

వయి ... భంగపడగలడు

186

A చటుల ప్రతాప విశ్వంభరుడైనట్టి

పటుశక్తి తముండు

అల...నీవ్రత...డు...గూడి

...లప్రారసేవలు దక్షువనత్రయంబు

వినుతతేజర్లల మారుల వెలసిల్లుచుండి

దని వ...యుంత వ...ప్రాకాలమున

తల్లి...కాల్లడతల...యుండగాగ

నలత వెల్ల విచ్చించు నాడితి జూచి

లత వసన్నడంత రయుసంతోషవుండి X ప్రతిభేదముA

పలత...రినదివేళనాకను చు

దితిగర్భము...గర్భ...జొచ్చి

లత...యు...ప్రత్యక్షకుప్రు

నేడు దున్న...యునె...బాలు

నేడు పదితియు నెంయప్పుడే...

వగ...మారు దేవమారు...యనుచు

లగు...బలికె బాలకుల జంపవలదు

పలదని...వా...మాలించి

A యతులవేగంబున నాకుత్స్యుజొచ్చి

గర్భంబునందున్న ఖండము...లాగ

గర్భమంతయు...వెలుపలికి

నేరయుక్తిపంబున నిర్జరాధిపుడు

మరియును మారుత మారుత యనుచు

తునియలు...రెండు తునియలు...యు

చనదింక జంపకు చంపకుమనిన

యోమాత వినియతడప్పుడాకయనుచు

నామాతగర్భంబునప్పుడు వెడలి

తరములు మెలంచి పేరటకు చిత్తమున

తిరమైన భక్తిననాదితి తోడబలికె

తనరంగ నేల్లడ తలయంపకాగ

గోనిముల్లేలేల్పై గోరు పట్టెసి

అర్యవధశుచి...ఘనత గువ

గార్భంబుతీరగ నుకడుపులోజొచ్చి

కొనరగాని నేను జంపపోద వు గర్భంబు

దునిమితినేనేడు తునియలుగాగ

జననిధర్మజ్ఞనై సైరింపవలయు

ననిన దుఃఖించుచు నాయింద్రుజూచి

నానేరమింతయునాకలొసగి

నీనేరము దిలేదు ని...వంబరయు

అనిపలికి

బాలకాండ

A యిరవొప్పగానుండెడి యింద్రలోకమున

అరయ విశ్వామిత్రుడు సనూతి యిద్దుండు

వర్తిష్ఠలబదియుంప వశమియుంపనిన్న

మొగి మరుత్తులుస్నాంగ మూడులోకముల

నెగడెనిమ్మ మహేంద్రనినిమిత్తమున

ననిపలక ౨

B నసేవారుగాబలిసానలోకమున

నెలమిమ్మైవారంతయురుపురుజనిరి

యినవంశజాతము ౨ పేజి-౩౮౮-౧చరణం-

అనిపలికెమరుదాఖ్యనెల్లమరుతేజంబుల నరంగనేడు వాయుస్కంధముల

తెనయంగ ఖండంబులేడ్గురునగుచు

నిమ్ములనాపుత నెలమ్మనెల్లెదలు సర్గ ౪౬ తేరింది

సమ్ముదమింపారచ్చరియుంపనిమ్ము

పరగసంబోధ్యైదు బ్రహ్మలోకమున X పాఠం A

నైరవారిచేనియుండనిమ్ము మోదమున

ననిపలికెమునుకశ్యపాసాబ్జులేగుచు

ననిమిష్ములోకేశుడాంతల్జూచి

శ్రుతులందరునిజగరత్నంబు

తాపారచరియుంతురింపారవారు X పాఠం B

సప్తఖండంబులై ౨ ౩౮౮ పేజి- ౧ పంక్తి-

వెలువడి గర్భ మ్మెల్ల ళ వాన స్ప్రదు

దితి జూచి యశుచి సుండి తి వయుగాన

దితి తత్తెతా నీ ... వెఘ లంబు వసుంది

సప్త సప్త నామక మ్ముండు గాన

... పని బరి బ్రిచ్చి స్త్ర జై ... బి

నావి ని దితి ఘ తె ... స వయు చి పలాద నని

నా వల్లెనర ఘ నాత్మ యిది గా వ్ర

సప్త ఖండం బులై ... పేరి

సప్త మారుత గణ సందనా ... ల

గా వింప ... నిం ద్రుం డు

యూ వి ళ్ళ ... రయు ల చెలా రయు సంత

వా రు సు దివ తా వ ళ్ల జై లివి

మారుత గణ సంజ్ఞ మ ని ది ష్ప ... లయిన

దేవేంద్రు దతి చ త్రి ది తి తి ళ శ్రాప

గా వించె ... గ ప్పి దెశ వలున

బాలకాండ

యినవంశజులైన ఇక్ష్వాకు మహీపతి వంశమున |పాతం A

జనియించె జనలోకచంద్రుడు సుమతుడు

ధనవరనిష్ఠ ధనదరవిశాల

ఘనముగ పెరగావించె సుమరంగపురము

శ్రీసుపవుస్థిరకీర్తి నామవిశాలునకు

జనియించె తగ హేమచంద్రుడు రాజు

యింపార బుట్టె నా హేమచంద్రునకు

సంపూర్ణయశుడైన సాచంద్రుడెలమి

శ్రీసుచంద్రునకు ధూమ్రాశ్వుడను ధాత్రీశు

భాసురస్థితి బుట్టె పటుబాహుబలుడు

ఆతనికి సృంజయుండను వాడు బుట్టె

నతులవిక్రముడైన నా సృంజయునకు

సహదేవుడను వాడు జనియించె ప్రీతి

సహితుడై పరగు నా సహదేవునకును

A

యెపారననెలుచునిందుండి పేర్మి

లదరనప్పరయుల భూసయుమగన్న

ఘ్నాపవర్ణుడనలంబుస – యెందుగన్న

కొడుకు విశాలుడు౯ కువలయేశ్వరుడు

పడమి సెల్లందును పొగడందుచుండు।

ధనదప్ర ... సమరంగపురము

ఆవిశాలుని పుత్రుడై హేమచంద్రు

డావిర్భవించినతడు సుచంద్రు

డతడు ధూమ్రాశ్వునియతడు సృంజయుని

నతడిందు సహదేవునతడు కృశాశ్వు

B

నాతడు సోమదత్తాఖ్యుని గాంచె

దాతని కంతయు సమరంగ సుమతి

యావిశాలపురంబు యేలె రాజు

భావింపనెప్పుడు పరమధర్మమున

అనఘులైశాలికులనపేరు జగతి

వినుతికెక్కినధర్మవిభవసంపదల

యిచ్చి రఘురాము

C

నాతడు సోమదత్తాఖ్యుగాంచెను

...

యావిశాలపురంబేలెనప్పుడు

అనఘులైశాలికులనపేరు జగతి

వినుతికెక్కినధర్మవిభవసంపదల

యిచ్చిరి రఘునాథ

సుతుడు గుణశాస్త్రీ౦డు శూరుండు బుద్ధి

శీలుతి చెలిఁడగు చున్న యేహాస్యశాస్త్రీ యనఁగ

సోమ దంతుఁడను సుతుడు దీపించె

సోమ ప్రతాపుఁడు సోమదత్తుఁడనఁగ

జనమేజయుఁడన జన్మించె దాను

జనలోకవినుతుఁడౌ జనమేజయుఁడనఁగ

సుమతినామ నుదయించె సూను డింపార

నమరస్త్రీ రవిలప్తి దడదేలుచుండు

సుమతి రవిలప్త రవి దేవ రాజు

లనఘ విత్ర వలు నధిక ధార్మికులు

ఘనమైన యోరుల్ శిల వారల్లగుచు

వినుతికెక్కి వారి విభవంబుఁ జెప్పఁ

యుచ్చ దీర పయి నాప యోరాత్రిసన వలు

ముచ్చి వేగిన జూడ బొద మూజనకు

అనఘ
ననగ విశ్వామిత్రు డటు ప్రెచ్చు పెరిగె।
ననసంతనాగ్రణియుడట్లు వచ్చువెరిగె -----

వినవయ్య|సుమ గాద్యు మరియుసు|సుమతి
ననసంతోషమున్నట్టి

మంత్రివరులు -
తన ప్రశిలాషాతులును తన బంధుజనులు।
(మంత్రి)

నెవెంచి
తన పైలాడ|నె త్రైర|క్షనపట్టణంబు
జనుపర

వెలువడి చేసు డెంచే విశాలమాగ్గమున

నెలమిహాతెల నాసంయు మహేంద్రు బూజించి

తరవములు ... కడు భక్తి బలిసి

భరణి ... ధం సన్నెం దనైతి

జరిహాం ... నా జనన|ంబు ...సుచు
మహంబులు

పరమ ప్రియంబున బలికె ... రుల్లి
క్షత్రితానతదు -

శ్రీ మురంగ కుచలంబుల జిగినమీద

సుమతి విశ్వామిత్రు జూచి హాననియె సగరుల

ముని నాధ యసమానమూ ...

... భుజులని మిత్రమువరాత్రములు

గజనులు
గమనమున
కరిరాజ|గమనమున|తంత్రరవములు
...

తీరినది

జగద్రక్షింప బ్రహ్మాదిభూరిసత్త్వములచే

లలితయశ్శాలివనములను ... తారజింద

దశవులలాగ దశనేత్రములు జైన్నెంద

తరవాలవులు నావల్తంబులు బనలు

ధరియించి తపము ... నాసనములకు

జగతిని ఘోర రవిచంద్ర సంచార లలిత

మగలు నాన సవులనల నవసరుచు న్నారు

యిరుపురుకులు ... ఎరులు చందవముల

సరియోగ చున్నారు జనుల చూడ్కులకు

యీతుపూరకు తెప్పొప్పనిసుతులు

నాతునేపడగాది సంధిన చెప్పవులు

వినవి విశ్వామిత్రు డంతయు జెప్ప

విని విస్మయుం ... నాసువత్తో

ఆరాఘవు లవప్పు డద్దెప్రాజించె

పా | రల ల | ప్రాజ్ఞల వరుల సగ్గె లౌను చు |

[illegible]

నా రా త్రి | [illegible] | నా (ప్ర) భాత ము న |

నా రా జు | ర వృ్ష ను వ | న ద్రి [illegible] జని కి

చని | చని | గౌత మా (శ్ర) మ ము [illegible] ఫు వృ డు

గ నుగు ని వ లితె నా గౌ ధి నం ద ను ని

స ము ధి లి ని ష్ఠి [illegible] (శ్ర) ము భూమి | సతల |

ర ము జి [illegible] ము [illegible] | ని [illegible] |

ము నిం దు త ప ము (స్స్) ము ని | [illegible] |

[illegible] | నిరు గింప | ము | ని న [illegible] |

గౌ త ము డి [illegible] | [illegible] |

[illegible] హ త ని [illegible] పా ల్ప మొ గూ డి

న తి ఘో ర త ప ము స్వా [illegible] | గ నిం (త్రి) డెకి గి

[illegible] త | ని | [illegible] |

ము ని వ ము న | [illegible] | ము రి [illegible] |

ము ని ని బ్రా మ [illegible] ము న | [illegible] |

Story of Ahalya

గౌతమురా కారంబిట్లైకొని వచ్చి

[illegible]

A ఋతుకాలమునకు స్నానించగలవారు

మతిదలంపక పెద్దమరిచాలగ [illegible]

పొలతుకని [illegible] [illegible]

పలుయుట ౧.

గౌతము శాపము ఖండ [illegible]

[illegible]

శ్రీహరి గౌతము [illegible] దేవి జూచి

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] గౌతము [illegible] × పాదుం A

[illegible] గౌతముడు

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

A ననుగరుణింపుము సాధ్వనాపిహాద

యనయ నీ వేళ పయనము యవ్వతంబు జిల్లు

మునిసనాపాళతో [illegible]

తెలిసి
తగి త్రాణ కనిన్ను [illegible] నజాలి

జల జలరుచ ననిదు శాపంబు దీర్చ
శాలశిలా [illegible] పడు [illegible]బు దీరు - - - - - - -

ని ని చెప్పి సే తాద్రి కరిగి గౌతమునికడు రఘు సగణసు

మునిపత్ని [illegible] రూపము నే సుండేనంట

సురరాజు తన [illegible] సురల తెలిపెదరట

చరవించి పత్ని చెపట [illegible] రు వేడి

పెరవరు [illegible] ఘనముల్ [illegible] దెచ్చి

సంయుక్తించిరి -
సురలు సంధ్రించరి సురలోకపతికి

[illegible] తల ప్రాప్త [illegible] కలదిందురాదిగా

[illegible] తుప్తుల జాం [illegible] రు కతగి [illegible] ఘములౌ

నాదాది గావుని పాదు శాపము న

త్రాడిపి చెడి [illegible] ప్రావనిను [illegible] - - -
[illegible] విను [illegible] తుల

[illegible] యుపాలి [illegible] తుల [illegible]
[illegible] వమున్నల [illegible]
[illegible] తపను [illegible]
సుంతుతుసిలతుల - - - - - - -

[illegible] యవెళ్ళి రావ [illegible] నావు

శ్రీ న చెప్పి గా త ము న్నా శ్ర మం బు న తు

జే స ద ర శ్రీ రా మ చ ర ణ ం బు సో కి

పె లు గు వె ల్ల వి రి యు సో మ ని క ళ ల్లా తె

ప్ర గ య డిం గి న మా వ్వ [illegible] ల తె

క ల క దా ల ం గి న క మ వి ని జూ రా వె

చె లు వ ప్పి గ డి గి న బం గా రు బొ తె

శ్రీ రా ము పా దా రా జీ వ [illegible] రా గ

భూ [illegible] శ్రీ తా ము సం దె బో ద [illegible] ల ప్పు డు

వె ల ది య [illegible] లా వే మం బు మా ని

తి ల కిం చి త న తెం డు దే మం బు బూ ని

ము ని స తి చే త రా ము ని మ [illegible] ం బు

వి ని న ది గా న యా వే దం డ యా న

[illegible] మ వం మ మ [illegible] నా [illegible] న

శ్రీ [illegible] ర యు ట క [illegible] గా న

చరితార్థనైతి విలాచరణాబ్జములు

దరిశించి [illegible] రామ [illegible] శ్రీ [illegible]

విలాపాదతలే [illegible] రజ భువన

శాపంబు తీర బాలబాల్య [illegible] నగ

[illegible] దలచి [illegible] దనవిచి

[illegible] శ్రీ పద్మంద భాండవముల [illegible]

శిలరూపిద్ది విహరించుచునీదు

పాదవములే నాదు శాపము బాప్ప దరుదె

శ్రీ నిరామయ [illegible] సంతగౌతముడు

వసుధించి [illegible] రామచంద్ర [illegible] ఈవించి | పాఠం A

పాకంబిష్ణ పాటలి [illegible]

క్రైశాని హెచ్చైతి గతివిల [illegible]

[illegible] దివాన కంబిని గురికి

నన్నెల వెవి మార్గంబు బు [illegible]

A అలరవేదుకనాపాంఘ్రికానిము

కవితతపోనిష్ఠకానియుండె

ఘనపుణ్యులందుండెద

తనసతిగైకొని తగరాఘవ్రులకు

ంగనయుక్తరాజులు జైసెనింత్రు సెంపార

ఘనవత్రి గుప్పెటిం దుండి తదలి [illegible] ॥ రచియించినాడు

చనరుద్రకారదయాధ్రపులన్నాధ్రపుల

[illegible] షులిసరత్నగేహావులుల బాంధవుల

రఘుతిరుప్పె రాజవరాగర్వుల దుగర్వుల

వలనెట్ల గంగారవట్టల జిష్ణువుల

ప్రోలుచు పంతతతుంభుల నిధులుసుల

నిసు వెంటను ప్రీతి [illegible] పతిలకునుగ (ప్ర)తిభేదం A

[illegible] చాలవెరగంది కానిశలెంండ

[illegible] లెంచి [illegible] రంత

కాంకింగ నెపాళి తనార్ధి [illegible]

వచాళి [illegible] గధవెంచాల

[illegible] బబర్ర కలంతలావెంది [illegible]

౯౬

A ననవెందుమ్మైరి వాగాన్ద్నిఖిలమును

జనములు నిఖిలములును దెంచిరంత

రాకిరంగ ఇ-

౧౦౩౮ నెంబరులో (ప) తిభేదం తేర్పునను ంయుదుం దుర్గా యుద్ధమైనది

తనసతి గైకొని తగరాక్షసవ్రాలకు

రయనయ ప్రాభు జైనెంత్రు నెంపార (యజ్ఞశిష్టుల ... రచించినాడు)

ఫలవతి ఇష్టించుండె తరలి

వనరత్నప్రకారములాధములనాధముల

వలరిన రత్నగేహములవాహములు

కపురిత్తుల్లె రాజమార్గములదుర్గములు

వలనెలప్పుల శృంగార వస్త్రముల జిమ్మనుల

తలపుల వింత తతులతోరణముల నిధుల

సుమపండుతై రిధాగాంధిలముకును (పాఠభేదం) A

తనివాలవెరగంది కొనికొండాడ

జనవనిమిష ధిలమున వలదెంచి

కొండింగనెపాళ్ళ తన్నాలల్లాలి

పూజిత వరగతి వాంచాలి

కరపాణి బజెర కలంతలు వాంచలి

205

A వనప్రాంతమున్నొరివగాన్ధిలమును

జనమునిమిధిలముకును దెంచిరంత

కొండింగ ఇ-

౧౦౭౭ నెంబరులో(ప్ర)తిభేదం తీర్పుగను ... యదన్నైనది

కేశవల్లభుల్ మరి ఘుమఘుమలుసు -
పలరు | ఫలరసాల ఖర్జూర పనస జంబీర వల్లభుల్లు
ఖర్జూర ... ఘలు ...

కోశాగారములు
ఘనతర రసాగారాపకర బీభాగములు
భాతిమములు

స్తనయుతన
వనరుహాప్రవరశుభ | బంధనాది రసాభివములు
సుగంధయుత తరూహములను

భూరిదీర్ఘ క్షీర ఫలపుష్ప కుంభములు

శౌర | సవిధ ద్వార | చారు | దేశములు

దర్భాసనములు
తగు పంచ్ఛావ రయుచు దర్భాసనములు | పాతా A
భద్రవేదిక భద్రాసనమున
దర్భాసనములు

లలిత ... యురతర పల్లవ తోరణములు

... చేయి బూ ...
పలు ... | ... ముద | సామజ వారణ | ములు
... కాలుచు ...
భక్ష్య భోజ్యములు దసాంబువములు

... దరిదాపాక్షించు సాపటాది వేదములు

... బడుగక వసల దెంచు చున్న | రాజులను

... డల విధి సల పొంగు ధూపముల ధూపములు

... దేవతల ... నాదములు
(స్తుతియు నరావములు)

ప్రాజీలు ... సందడులు

... బ్రాసురాంతముల - - - -
ప్రాజింప | ... పూనసుల
కడుసేవల ... సుర ... ముల్లు - - -
... పుష్పవనసులు - - -

A శ్రీగంధ పత్రముసేసు సన్నబ్దాపసోత్పములు
నుడువేధి ఇ.

వరుఁ దార జనకుని యరు[illegible]

కరవల ధి[illegible] [illegible] నాగాది సంధనుఁడు

అంత సత్య[illegible] నత ఘన వారాజవర్గ[illegible]

దంతయరు[illegible] [illegible] నఁ రుగా వచ్చి

ఘనిని నాథ సతి [illegible] ఘుడపెఘు[illegible] దేవుడు

తనసేవయు [illegible] జించి కలశలంబు లిడిగి

వి[illegible] వి[illegible] నేడనె పరవు

[illegible] నా [illegible] [illegible] కులము

అని చాల [illegible] నిరూఢి యెల [illegible] నిచం[illegible]

[illegible] [illegible] పిల [illegible] చున్న

గరుత [illegible] [illegible] కాంత [illegible]

[illegible] రులల ఘ [illegible] [illegible] సనల

[illegible] ఘ [illegible] గుల [illegible] గు [illegible] నసల

[illegible] [illegible] చు [illegible] ల [illegible] లు [illegible] నల

సదయాంతరంగుల సతతప్రసన్న

వదనుల భువనపావన చరిత్రులను

చారుప్రభా భానుచంద్ర సంనిభుల

ధీరుల నఖిల దేవతా స్తుతుల

శ్రీ భానుభావుల [illegible]

శౌర్యజీవనేత్రుల రామలక్ష్మణుల

చూచి యాశరచాప శోభితహస్తుల

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

జననాధ దశరధ జననాధ సుతులు

కపటారి దైత్యమగజ కంఠీరవములు

విప్రుల రూపవిలాస వితరణ శ్రేష్ఠులు

209

ఆయత పత్రి నారాయణంబు గాచి

యజ్ఞాయుధ వాల్మీకను స్తోచియును వేంపనేచి

నిరుపమ పరతత్త్వ మేయుంట నున్న

హారుల నిచాప షణ్ముఖ దెంచి

నక్షత్ర జనక పుర రాజు వాడి

కాని రాయల ప్రాజించి కెంక కర్ణ లేదు లుట

త్రాళికం గసు గాని గౌతమ సహాను

రాజ భానందు దెప్ప నియైన రాగిల్ల

నీ షూ రాములని దెచ్చి నెమ్మి వమ్మిలి

శ్రీ విష్ణు ధావ నెమ్మి దల సైరా

శ్రీ ధరి పరాత్పరి వాల్మీ పాపములు

గంధర్వ రాక్షస పాద తమల రేణు

గౌతమ శాప ఘన గర్వము విస్తరించి

గౌతమ వల్లభ కలనె మాత

రామచంద్ర నిపాద రాజీవ మహిల

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

స్త్రీ డవిలయుంతయు చేరిం ప్రచు బాలబడలి

తడయలక పాసావ గంధవము | తెడు వేలననస

బహాల గంధబంధుర ప్రసవ ఘుం(జ)రుల

బహాల ఫలంబుల | సెంప్ర | పాదపావళుల

బహాల పత్రిరవము లబ్బ హ్వాపాషవుల

బహాల సరోవరముల బ్బహ్మాం | వేదికల్లు | సల

విలసిల్లి దిత్త్వైర ప్రత్నస్వగలసి

[illegible] లరుచు బావిత్రైనాదుయితర

[illegible] నానావిధ ప్రము x ఘల్లు గలిగి

[illegible] లాంబ జీనగ ప | [illegible] | లై తపము

కాపరించు ముసులచే సలసెయుచును |
తపములయోగిపుంగవుల

[illegible] గంధరవి

[illegible] దులవాలిల ఖేలాన్వేదిముసల

[illegible] తపము బోరి | [illegible] |

[illegible] పరిపుణ్య నియరాశ్రమంబునకు x పాఠం A

A వచ్చినమునిపతివల | యునర్చనము |

విచ్చివిశాఖమి [illegible] లమి | దే వించి |

వరమధ్ధి [illegible]

౧౮౬౪ జ - ౨ - పం జ్ఞేల్ -

అవతి | మహదంబున వచ్చి | నా | యూపశ్వేతవనం | ఉగాసగద్యము

వతిజేత్రి ప్రైల్లు న యసుత ఘన ఘవించి

చి దాసనంబున | సనచిత్రాజించి |

చరర సావ్యచిచిహా | ఘూలతతలు

వరలసహానిచ్చి న వాక్ష్మిం గై తొసలచు

తరవల లలమలు తల లిం చి | కడుల త్రి తి | బలెతె

న ఘనా ప్పై త ప వలు లలు త్రి తి వొలు త్రమలు

జన లలతెసు ప మలత్తై జక్క గు చు స్త్రి దై

విూరలవిూ శిహన్నెలు విూయూత్రె హమలన

ర | గ | వరు వారనల్లవారు

వలదమలనసన్నారె మలనిసాధయునిన

నెలవ్వ సమ్మద మల నసన్నర షెమలు

నితిసహాజే యలు దివిప్రంజ్వంబు

త్రితిపెత | త్రిక | త్రసిమగ్గమలు

వలుద వెలున రాజాంగ ములు [illegible] తించె

వదలకని జిగింతె [illegible] లుశాత్ర ప్రల

కు|చెల|పు సర్పంబు కులలపునేకు

[illegible] కులకు|బంధు|లకు

[illegible] విలంబు|కలశల

[illegible]

[illegible] గుడిచి

[illegible] x పాతంA

[illegible] దలచిరప్పించి

[illegible] సకలసేనలకు

[illegible]

[illegible] విధంబుగా విందు|గా వింప

[illegible]

[illegible] వయు ౹౹కుసు౹౹

A నందుకు గౌనికుడనే [illegible] యు

విందుసేయుచు కునై వేగంబె యుతడు

తనవారము ౨

[illegible]

[illegible] ... [illegible] × [illegible] B

[illegible]

[illegible] సుదర్శనము [illegible] ....

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

A యీమహాదేవు(వు)యింతయెప్పుడగనే

గామించేనప్పురుగాగవించి(యు)(వు)డు

యీతపోధనుడు(న)యీమహాత్ముమున

(స)శ్రీత(త్పుణ్య)దనిత్య సౌఖ్యములందుచున్నె

యీకామధేనువుని

B - వైశాఖీలు శ్రీరాముడు వదలుతానెలును

వదలీ ఫలంబులులుబిబాలారక్షలపు

జిలుగలx ౩ -

చెకొందు ననుచు వశిష్ఠుని జేరి

లక్ష్మీగుణంబులు లక్ష్మీధనుల్లు

లక్ష్మీ యేమున్న గుణము లక్ష్మీలు మాటలు

నిచ్చెద ఖ్యాతి నడిపి వల్లు నాతనిన

యిచ్చి లోకములని నాధుడెంత యగుచు వగచి

యడి నాకు జీవనంబిది నాకు ప్రాణ

మిది నారద ప్రముఖ మునుల నా ధనము

మా పెద్ద తల్లి ంబులు నతిధి సత్కార

మహానిధానములుగని యహాస్నత్ర చేసెదరు

యేమార్గమున్న దేను వ్రాసె బాలనని [illegible]

నా ప్రార్థనలు విశ్వామిత్రుడలిగి

యిటు వ్యన్ని బెదిరి వరాలరెడు వేడనేల

రమ్మని భయ సహస్రంబులిడెదను

నిరాపవల ధరలు బహు కానిజోర వచనాల

బ్రతికల ఘనడి పటుని ప్రాంగణ భూమి

కోన వశి గ్రహ సంయమి చంద్ర వన్న

గొని పూజ చేసి నాడు క్రాంతి కాశి వరదు

వారి రంప వర్తిత దుర్గ్యా రపుండ వయ్యె

సురారత తగు నయన్న వెలుంప విన

శ్రీ నరోత్తమ నిరవ్వ దవప్రాలి గాన

నమసు వెలుంచు ఉన్నా యుపి పెతాని

క్షుసుల వేసు కుమార తా వశి పుండు

భునవయున ... ని పురు మహాబలి

దేవ నేల విడలపు ... తయు బలిమి

భూనాయకుడుగా నిల్చె నాయుడుగా

క్షత్రియులుద్దండ చారిత్రులైన

ధాత్రీసురోత్తములే దాసెంటవారు

యోగ్యాశ్రిత ధీపతి యాగాధి మనయు

216

ఈ ధైర్యాతిశయ బలంబు

దేవ విధంబు గనెల్లని తనివినివినవిన

గ్రావి విక్రమ సాధ్యనలవనిదేవ

వలవిసాధ్య దీవులనకంటెనెంబు

వినతింప నెక్కుడు విప్రతేజంబు

వనీశదర్పకా

దేవంబగా కలండటెనెరుంగుదువు

వసుప్రముఖ వసుబలములన్నెల్ల

వలసవిదిప్పించె వసునినాధ వినుము.

బలములబండింప

సహాంకారపు రించుటయును

సహాంకారంబు పాతం A

ధరాధిపుత్రుల కాంభోజుల బుట్టి

A పన్నగాని చతురంగబలములుపెదవే
క్షునతురాంగంబులకు జుకాద్రమెసగ
ఘునకాలిఙ

[illegible]

A [illegible] కాంభోజయవన
శరులు పెక్కం[illegible] విష్యమ[illegible]ములు
చిత్ర ౨

B ఘనమూపురమునందు కంఠంబునందు
సైనరజన్నలయందు నుదరంబుయందు
పానువందు యోనియందు[illegible]తంబునందు
మునరందు జంఘలయందు [illegible]
గాఢతరంబైన గంగజోలుదు
రూఢిగా ౨

C [illegible] ప్రవేశమున
[illegible] రులు
భ్రాంతి [illegible] ముల కాంభోజులియువలె
లారయున [illegible] తులును
[illegible] బుల్లను
[illegible]
చిత్రరూపంబుల ౨

D చిత్రలంపునముల చిత్రసత్వముల
చిత్రలోచనముల ౨

E చిత్రనామముల చెలగి వివిధముల
నైపరులపై [illegible] ౨

వైపోరు సేనాప

పోరుల పెరా రులపై నందందబలిలి

జేర రంగవిశ్వామిత్రు బలముల జంప

శ్రీరసా॥స॥

జూచి యీరాత్రాశిక్ష సుతులు సూర్పరుసు

వెలచి|స్నా|తా తి|ప్ర|పో మలుని గుడి

వచ్చి వశిష్ఠుని వద్ద యుంప గద్దిగి

...చ్చి యభిష్ఠ పైర రతని పారాంతు తిని

...ంత విశ్వామిత్రు తలిల స్నేనముల

...ంత కైపెయతి నరిగిన పగచి

అను తులలపరాత్రములల గుచున్నారసుష్టి

సు తులప్రి యతూ|చా ష్ట్రప్పు చూచి కొలచినంచి...

ఉ ప|దు|రా జన్నముల|నం|దు|త నస త్రు|సుని చి

తని పీరా మరాచలముల న... లమము ...ని చి

త్రి ప్ర రాలి గురాచి యల త్రు యుక్తముల న

తపమెలవరింప శ్రుతస్నేపితాళ్ళుయయున

హారుచాచ విపిధ వుల్లదని

యురుపడిచసుడంచె యుగ్రత్రైర

వెలునిపళిచ్చాలి పలంబునవపెన్నాళిఖలి

నిసయెలెవె నావత్తయరు బావగావులనలి

ప్పుడు బానత్రిలోశ్రవుంబెలి

తప్పవుండు క్షయుసు గనవశిష్యుండు

కాలదండముల గొన్న కాలుడెూయనగ

వాలదండములు దాల్చి కడకతలావెడలి

ద్రారివశాపె మంత్రక్షారిపాపాన్సి

కారిప్రస్ఫేశవుంబిలి గావల్లదసగ

యునయెవిచెప్రడయెనెరడనె

॥౨౫॥

పలనరాపచెత్రె కాశిపుంతర

తనస్ల కాద్రంబు నంద్రంబు

ప్రకృతములై ప్రకృతములు | సప్తర్షి గణములు నవవసువులు |
జ్యోతిశ్చక్రము గ్రహగణము ---

చలిత ఘనమానస | మానస సంభావనంబు ----
సంభావనంబు |
మహాశస్త్రంబు సాహసనాగ ---

విలుతర వస్త్రంబు బ్రహ్మపాశంబు

గుణపాశంబు ----

కాలపాశంబు

చక్రంబు కాలచక్రంబు

వాయవ్యము ----

ప్రమాదాస్త్రములు ----

పలువిధంబులు ----

బలువిడిసి గాఢమై బ్రహ్మదండము వెలుగొనెను

దశ విశాల పుత్రుల ----

పెక్కులు బాహాబలము ----
సంధించి --

సకల గీర్వాణులు సకల సంయములు

సకల పన్నగులును సకల గంధర్వులు |
గంధర్వులు సకల పన్నగులు -------- |

సకల భూతంబులు సకల దిక్పతులు |
దేవతలు -- |

సకలతారాగ్రహ చంద్రసూర్యులను

సకల లోకంబులు సంబులు సెందె

సకల దిక్కులు ఘుండెత్తులు లవేగపుస

బ్రహ్మాండ ఖండంగ బిరగింప బెంచి

బ్రహ్మదండము డాయుధ రపేర జూచి

బ్రహ్మాదులకు నచ్చ వడదానియఘ్ని

బ్రహ్మాస్త్ర ఘలవలిల బారంగ్రహంగ

సరచర బ్రహ్మతేజా పునార్తిపెయుగను

సరుదార రుపు ఘ్యోని రుంగనూహపుల

నరపరి పగరు నసేకబా గ్రహుల

[illegible]

[illegible] దండగిన [illegible]

చెడిరుంతరును నిజసత్రిపెంటరి

దరిగవిడి రామబ్రహ్మదండమున్ గ్రహిసె A

A సరువడి దివ్యాస్త్రవర్షముల్ గురిసె

ఇంతవిశ్వామిత్రునా బ్రహ్మబలము

యంతయు ఘనమని యుబ్బి లోవగచి

ప్రాతమ్మైనదియా బ్రహ్మబలంబు

క్షత్రియబలమని [illegible]

[illegible] బాలకాండ

[illegible] బరుకుని [illegible]

[illegible] చలుంబ యున [illegible] బలము [illegible]

[illegible] గుడి [illegible] లదాను

[illegible]

[illegible] ప్రతిభేదం A

[illegible] నావావిష్యంతు [illegible]

[illegible] దుష్యంత [illegible] విష్యంత నాము

[illegible] నను పేర వెలసె [illegible]

[illegible] వారధులనగ [illegible]

[illegible] నువాండు మరియు [illegible]

చలము [illegible] రఘు [illegible]

చేయుసంవత్సరములు [illegible]

[illegible] వావిబడసె

[illegible] దిగ్విజయ [illegible]

బాలకాండ

A వినుము దుష్యంతవాంవిష్యంతనాము
లను క్షితిసేత్రము వారధులనగ
చలము తింపతి౹౹— యీ ప్రతిభేదం ౧౦౦ కు ప్రతిలోభవ్రాప్తా
కంతిరిగేప్రతిరాలము కుమెప్పించకమ్మానా

వనజసంభవుడు తపస్సుకై ... [రసుఖీ పచ్చి]

సెగానియుంతయు ... [గుడు సించిపట్టి]

యాతపంబు సేసి ... [సేనిస్తి నేను] [నవునే నరయ మెచ్చితిని]

త్రిశంకు ... [పద్మజ] [పద్మంబునను] [ఋష్యపతి వనపు]

అనఘ ... [తపోవనాధ్యయుడంటి]

యున నయుంగ ... [భూని తపంబు] [తపంబు] ... [నియుండా]

... [illegible]

... [మనేదునా] ... [తనంచల గానేసుడు]

... [తరంగమే] [తనంచి]

... [మద్భ్రజేయుచునుండె]

... [లంబున] [వి భుండు] [విభుడు] [గనియైన]

... [కుంభును] × పాతం A

... [నువులోడనిస్రూడ ద్వాను] [స్ వేడు]

... [సెనరనేగక] [విరాగ]

A కొన్ని గ్రంథములలోయున్న జవెరె (త్రి) ము వచ్చిప్రాశినది యేమంటె

అరయుంగ కులగురుండగు వసిష్ఠునకు [నైన]

మారీచ దానవుడై మేనెల్ల బాల్చి

చనుదెంచి తను బ్రతికరణు జూచుచు యు [చ్చినను]

తన తపశ్శక్తి దుండు దరిపలుపయు ... ౧౨౦ పేజి - ౧ లయిన్ లోగూడ-

నరిగి (తి) శంఖున కమరేంద్రు తోడి

చలమున నవేరొక్క స్వర్గంబున చేసి

కడవ నన్నడి ౨ ౧౫౧ పేజి - ౮ - పంక్తిలోను

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

చిరప్రసన్న [illegible] వశిష్ఠ ప్రపౌత్రులకు [illegible] A

చరపథ్ర్తి ప్రశాఖిలి తెరవులు దెయుగిచి

దేవలోకములనే దేవాంబులాడ

ప్రావచ్చు యాగంబు పోయి పోరసన్న

యుంప్ర [illegible] వశిష్ఠ [illegible] రగు x పాతక A

సేయుంపరాదు [illegible] సిద్ధింపదనిన

విలాకదతిదీరాక మిత్రైన నిన్న

చెలని యుగ్నం [illegible] సేయుంపవలయు

నరయుత్ర [illegible] కలుగు వారు [illegible]

ధరణీశులలకు [illegible] ధర్మసాధకులు

కరయుంగ సనిపల్లస్వతి నిత్తో [illegible] నిరి

[illegible] న ప్ర దల సిద్ధింప దవ [illegible] వినవు

[illegible] సలదల వశిష్ఠుం దల గాదిన్న తిర్యగు B

నిపల్లల [illegible] తి [illegible] రుల్లై సెతుర్కొకిన్నాయు

దల [illegible] వగల [illegible] కల దార [illegible] ష పుల గాక

A సేయుంపుదానినే నే సేయుంతునే నుడు

[illegible] రాజు [illegible] యుమ్ముంచనియెవశిష్ఠు

[illegible] రాజుల్లనుజ్ఞయుర ప్రముపనియె

మాకడపేది

B నేతురుయి దినీతలదూషంబుగాదే

వనిపల్కి వశిష్ఠతనయులనీత్రిం ప్రాసబంగం

అనవద్యుడని కీర్తి [illegible] సయంపాండ్రు

తనయుల నీక్షించి ధరణీశుడని రెసు

మాతండ్రి నిరసించె మారుసుశ్రాయు

శ్రీరామ తెరణగుల నమ్మనివైరగుల

మాతబుద్ధితేని విస్తారేలనాలింక

నిహరుల చూతన్నె యుంచదగాత

అనిన చెప్పండాలుండవగు మంచుననుబ

గనుగాని పన్ని రాఘునఖుస్సిలంచా

భాసురరంబగ భూమిపాలు తేజంబు

వాఖష్ణమైహా పారిశ్రవడిగ్రాలె ననగ ప్రతిఖ్యాతి A

నెరాజువై శష్ట నానెరాప వన్నెవల

నాజాత్రితనరూపమెలినన్ జేజవల

శ్రీరంగపలినంబు [illegible]

చేరయు పైనెర చేరయు నవర

A నాంగుదనరి దేవాంబునురి

వీరయుష్టవరఖియమునదనర.

నంటనునబ్బి ౨-

[illegible] నమూవిన్న

వలంఘించు నీరూపము స్సు భంగి బెరాప

(ఖ) నాతిప గర్వ స్థూలాతి నబర గి [illegible]

మహిభూష [illegible] లేహ్రావు యమము [illegible]

రెూజబ్బెకష్ట నామోత్రి భేదములు

[illegible] జాతికను రూపమ్మె [illegible]

జనసాధు దతి ఘోర చండాల [illegible]

మెునరంగ [illegible] యుస్త [illegible] ంచి

శారధ [illegible] వూ [illegible] బంధు వగరంబు

లారాబ [illegible] రసించిరత నారాబు

[illegible] దవిన భయము వము [illegible]

[illegible] దుగుచు జనుల [illegible] సోసరింద్రిచును

చనివలవార [illegible] విశ్వవిత్రు గనిన

[illegible] గాధినందనుడు

[illegible] లన రెూద్వాని [illegible] తెడువీరు

లలవిలసిం బాలత్రీ బాలవాంఛితై

నతదలం జ్ఞ నఘచెరుగింప వలెన

శ్రీతండులము కులశితపాసుస్త్రీపలికె

యురవప్ప బాండజేయానింద్ర లోకము న

రుగచూప్ప దలనప్పు యోగంబు నన్న

యింప్ప సవశిషు రగల

యుంపరాదని చెప్పునత్తరము

శ్రీవశిష్ఠుని పుత్రులగువారు నతడు

గావింపరాదన్న గాదని పల్కి

రియతరుల యుంతు

పమునమాలవగువన్న

నశ్వ దనప్పంరయుద్ధరము

రంగమ్మున నేమ బాంకరొన్నడను

నరిం బాంకెనయుత్త

వెలుప్పయోపదలంబు

నస్పంబు నెనలుబా

పెక్కు జన్మంబులు పెక్కు ధర్మములు

పెక్కువ మోజేసి పెంపగ్గె కొంటి

గుర్తల ప్రాజించితి గురులు నా వలన

తెరుగా జ్ఞాలవి ధర్మకార్యంబు నీవిచె

పౌరుషంబు దైవబలములేకున్న

నెరవేర వర్తించు నిక్షేపంబరయు

విధంబున నెన్నెంక నాపాలి

దైవము ప్రేరణ్మింపగ గుడువ నీవెఱింగుదు | అపర తెలిసదే

ఆ నవ విశ్వామిత్రుడతని వీక్షించి

జననాథ నీ వింత సంతాపము దుగ

వినవె ... జప బద్ధతి నేత్ర శుద్ధిగను

యిది నిన్ను గైకొంటి ... ములు నల

మానసగా రక్షించి మ బి వలు మైయుంచి

జివాంబు ... విరిని పలుక

ప్రాణంబుగానుండ ... దజివితి

పాపంబున నిప్పు స్వర్గంబు కను

వినుము నిన్ను బరమ పవిత్రుగా వింము

వనిపల్లె నెట్టిన | లందగ | జూచి పవితె |

మును కౌశికుడా ఖిల్లమునల | బుద్ధి జుల |

గురునికం | ధృవసత్రం | కంవి | విరాగమునను

ఆనిని యాగించి సనతే వేగ |

మునివెరె గొన్నల వెళ్లి | పిలిగిచ్చాడి తెచ్చి |

కదిలి విశ్వామిత్ర కదల్చ గుదించి |

ముదమంద నధ్వాన్నములను తెచ్చితిమి

వెలసిన దివచ్చె | సంయమి వాశ్రమలు

కాలు వశిష్ఠ మహాత్మ | మహా సలె వ |

వారలు ఈ దశరథ | నున్న వారెల వచ్చి |

రావె వశిష్ఠుని శ్రీ త్రిలాడి |

విమలుడు వర్ధ్య పనమునే విశదంబు గాగ

శ్రీ పాద్య మలుపు విన్నదేను చు పౌరని శ

మతి విచారింప శిష్యు ఖి మనె యుంక్లె

నతడు రాజాతి మాలిద్దె నె యువాడు

ఖండార్లు ముఖి మున సత్కీల|భూసురులు|
[మునీంద్రు - - - -]

ఘోండి భూజనములే యుక్తి చెక్కె దర్లు

శ్రీ దతే|స్నేహగ|ములు లసరు గుడెంచె|దరు
[ముఖ- - - ; ధీర వచ్చె - - -]

యూతి పకేపుర్ల తె ఘ్నా వచ్చె దరు

వేదుకె సురలు పావి భార్గవులు లను

నరయు గురు ద్రోవాయు గుపానితెందు

పరితింపగా యాగఫల మెప్పు దురుకు

పరగవిశ్వా మిత్రు పావి పు|ం|డయిన

నరుడై న్నె భాం దెర్లు నాకలోకంబు

వినవిన్న యుం|బు యూవిధమని రంచు|
[బుకే విధముల న్నిధియను - - - ; బని కెలయు ధూషించి - - - -]

శ్రీ. నిస్తవ శాప మిత్రుదే|లు కే తెలాబవి|
[నని చెప్పె ; స్నేహము జి - - - -]

కడు విష్ణుపద మిమ్ము గావింపు చున్న
[చన నన్న - - -]

యెుదరి దూషించు పాపాత్ములందరు సు

పూతన గతి నేడు మూరు జన్మములు
[విజేంద్రు - - -]

భాంతి గాంక్ష వాని|ద భావంబు|మెల్లి|
[ది బాగుము కేపులకి - - - -]

మా స్వగ్రామున తాదివమాంసము లేదినుచు

హా నుత్రై చేరియుంప నిపుణ్యులొకమున్న

నీ సమును నన్న ఘనామస్థైర్యాదయము

వసుధని షాంఢుతై వర్తింపని పుణ్య

శ్రీ నిశ్చయించి సంయమ్యులన్వేషించి

మునుకౌశియా రాజముఖ్య త్రిశంకు

మున్నగు గుణాలోలు సురు ప్రయాసేలు

సప్తతదర్శగ్ర సత్య ప్రతిజ్ఞ

ప్రభు సత్త్వయుంత్వ దుగాత్రంబు పొడ

నితదిండ్రు ఖరి ... ననిన

శ్రీ రఘుపతి మాటల ... వమునులు

శ్రీరు విచారించి ...లోన నెరి

గాధిసూనుని మాట గాదంటివేని

క్రోధించి శపియించు క్రూర వాక్యముల

గోవత్సమయి యింత్తవుల త్రి షువు కౌశికుడు

మానుగా క్షత్రియత్వ నష వాతమార్గమున

ఱవనత్రిలి వులునువెల్ల నధ్వరకర్మ

వెలునరింప శాస్త్ర ప యోగాదులమర

ఆయోగాధిపనయుండు యాజ్ఞవల్క్యుండగుచు

యోగభాగములకు నేయమరులబిలిచె

పిలిచిన రామన్చికన్చె యుగతి

పిలిచి సురలయుగవిరా కౌశికుడు

దిశల రో వ్రానల త్రిష్టులనిగుడ

తుశపాత ను ఘుచాత గానికుపంబెత్తి X పాఠం A

నాకేంద్రలోకంబునక్షత్రిశంఖుండు

నీలేనారినయువతెని మ్రబుచ్చె దీను

త్రిశంకగనే బాల్యేమాదిగానియతి

విడువకత్రిపములగా వించితినేని

A దిశలరోవ్రానలదత్రిష్టులనిగుడ

నాకేంద్రలోకంబు త్రి

బాలకాండ

బొందితోడనే కృశాశ్వభోయ స్వర్గంబు

దలంచ్చు భో వసిష్ఠ నడుల భోవ్ర యయు

పా లుడఫు నేఫు స్వర్గంబు నందు

లెంచుష్ణ ననినిం ద్రు డుదరి | పొచు యయు

వడి కవి శాపె విచిత్ర తాపస్యేయు నచు

వడి తలత్రిందు గా వచ్చు చే | బలుక

శరణార్థి | రిం గు | న్నా | త్రి శంఖు నిపలుకు

కరుణ | నా పించి యయూ | గాడె యయు | ధనియె

జన నాథ నీ పాక | ంబున ని లుపు

ఘన నిపలు నిలు ప్పు చు నయ దర్పి నాపున

లికత్రి శంఖు నన | వ శంద్రు పోండె

నలవమున నేటుత్ర స్వర్గంబు

లల నండు నబ్రహుల | లినను | తారకంబు

లల రరదో బు ష్యం | చి రురా | నాక | వమున తు

వేరదేవతలగావింప నింద్రునకు

మారీంద్రుగప్పింప మదిదలంచుటయు

బాలభీతి [illegible] సంయమలు [illegible] సురలు

నాలి విశ్వామిత్రు నడిగె [illegible]

యాత్రలోన వమునినాథ యీత్రిశంకుండు × A

దలపోయ గురుశాపదగ్ధుండుగాన

తగ [illegible] సమ్ము సుండ తగదన్నమాట

తెగ [illegible] గాని గాధితనయుండు బలికె

సురలార యీతని [illegible] లోకమునకు

[illegible] మని తెమానని పలినాడె

నామాట నిజముగా [illegible] నాక

[illegible]

[illegible] లోకములెబరగు నేంబాక

నభములు [illegible]

A గురుశాపదగ్ధత్రిశంకు [illegible] డుం

దగనాకమున నుండ తగదన్నమాట

వినియు [illegible] నని యెం

సురలార × [illegible]

బాలకాండ

౭ లశి [illegible] రవీధి కంఠీను | విలాద
వినుల -

శ్లో లగానతి జంబు | [illegible] సుందరిందు -
[illegible] లువంది
[illegible] లుంగాంచి -
[illegible] జులహాంచి -

బృందారక స్తోత్రి చెంపొందిశిరము

త్రింశై త్రిశంఖుండు [illegible] రగుచు

తరవైలు [illegible] యారారకంబు లవడుపు

[illegible] తర | [illegible] సంత నిత్యనిన - - -
[illegible] లసుందని [illegible] నిన -
[illegible] యుస్సుంచనిండ నిన -

[illegible] నవతంప్రచు [illegible] దాయుసుగ్రీవము

కాని యడెవు నివేదకాని సురవేము నులు

[illegible] నిజ [illegible] లకు [illegible] రంత్రా [illegible]

[illegible] లవిత్రాశితుడు వయ్యెంద్రల బూచి

యువల్లాంది వివాద | [illegible] నుగ్రీవముని
[illegible] యున
[illegible] బునను -
యుద్ధే [illegible] వంబునకల

[illegible] దంచె -
[illegible] బాలంగగలి [illegible]

తంపవిశ్వామిత్రుడని యెవారలకు

యెంత యరు ప్రీతితో నెలకవాస్తిసతను

ఘనసలారవ నవింత ఘదే ఘచిత్ర ఘన × B

దత నర శైలేంద్ర తత జోడం దండు రండ్ల సచె

తడితనర ఢ్డి బ్రాని రద విలి శాల

తడితేగి యుం దుప్ల ష్ర ర ధీ ధ గ్గ విధిని మాడి మందు

అం బచ ఫలా హా రుతగుచెప్తెలింల్గ

వంటిన బి వ్రాని ష్టు తంబు గా వించె

రం బరి షుం దరామ ధ్వాని ప్రకారం ఉండు

నం బ గ్రు రిహ్ర వయా రిత్ర సవు డ త్సి యుడల్లు

ఫలశిన త్త తవ్ర గా వింపం గే బా ని

భిలభేది చే యాగ పశు వ్ర గో హ్వా యు

ఎరసితె తల స్ర స్తా యశ్రీ త్ర విధిని

నరపశు పడు చాల నా సాత్ర ఘు ఘుల × A పాఠం

A నరయిుబు నందంద న ఘయోత్తవెరాని
వరునిం యుశిడమభ్రాచరుడేగుదెంచి
భృగుతుంగ ౨ ... శృశ్కెపెజి - వెుదయు పం జెత్తులోను

B జనుపుని వారిని పెట్టి పెన తడు
ప్రవెఱ్రం డిప్పి వండి నేగ వెరాని
లని త్రవెరా విరా ల యును ఫు గావ్రరావిం
జని యెని న పెట్టి ర త పం బు నే యు డ కెం
నం తనం బచి ష్టం × ౩

A

B

భృగుతుంగ | మున నరుండు ప్రియ మెుప్పి నియతి
వాసియైప్ప దయి — ప్రియరాముననియతి

తగ నయస్ప | రుచితల నెద్ద తల | బెస్సాయి | మెు ... ప్రతి చేదం A

తరల సేద్ధ నయనల నరూగ మొశాయు బూని

పరికింప నేరత పశుప్రగొల్పి డితి

గెలన కొని సెలత పెరల గొప్ప లినిత్తు

గొని నాతల పశుప్ర గాసెల | దలిసె వలయు
మరియు నె కొడుకు నె వయ్య — గాడు కునె వయ్య

నా ప్రడల | పాలుండు | నా పెద్ద కొడుకు

ప్రియ ... | నయల దల పశుప్ర గానిన

నా ... ల మని పత్రి నా పిన్న కొడుకు

... నయుడు పశుప్ర గానిన

అని | ప్రానిని రుప్ర ... | ... ల ... మెుల
ఉరు పురు బూని

విని పలన ప్పప్పుడు | ... | ... జూచి

తన పెద్ద కొడుకు మా తండ్రి బా | లించె

తన పిన్న కొడుకు మా తల్లి | పాలించె

A అనఘవిక్రమశీలుడని యెనాతనికి

గొనకొని ౨

బాలకాండ

[illegible] వారు ఘన వారి లలిత [illegible] సహాస్త్ర ముని [illegible] సుగుణ

అనియు [illegible] బలి సమ్మతి [illegible] ఏలు ప్తుని ప్రత్రి

గానిర ధ ం తి ంచ తాని [illegible] వుని వ తి

జననాథు డెంతయు సంతోషము ప్ప
ఉండెన్

చనిపని ప్ర [illegible] శ్రీ ం వల భూపిల [illegible]

వ్ర చ ధి [illegible] తి తా [illegible] ని ప

నచి యుద్ధ [illegible] గ దె గాంచి

తన వేన నహూ వల యూ తడు గా న స్త్రవ

నన లారా ఘ్ర నల చి త ప్రనో వుడై పలి తె

వన టె త న్గి దం ల్లి నరవరా గ్ర హి

వన ఘరా ల్వ చకల లా గా న [illegible] పామ్మ నరి

చెలి [illegible] న [illegible] యు [illegible]

-చిలి యు [illegible] సె నా ప్రా [illegible] లి గా ష్ట

తన్గి యిలు ధం త్రి యు [illegible] గురు ష్ట

వారలిప్పుడు గూడ నిన్నెఱుఁగరు
శ్రీ [illegible] సుపర్వులు వారికి వేల నిలిపి [illegible]

శ్రీ విబుధ సుదేవ విశ్వామి [illegible] దీక్షాపరుల
[illegible] మాని

తన తపోభవ్యుల నందర జూచి [illegible]

శ్రీ శతపత్రంబు × [illegible] వరలోకవిలసిత

నిఖిలదాసులు [illegible] త్రిలోకి [illegible]

వరలోకవిలసితులు నాపాలిటి సన్న

శరణంబు జొచ్చె నీసంయమివిభుఁ డితఁడు × A

యితఁడు నావైన [illegible] తనిరక్షింప

ఘటనిర్మిత శ్రీ శతపత్రంబు [illegible] డు మారాతక

[illegible] దిగెద విలువున్న సద్భక్తి [illegible] యుడాడుడు

[illegible] దబడ కల్పన [illegible] గుడై [illegible]

కలనతపశ్శాంసపఠింపు [illegible] రదిపై [illegible]

[illegible] సుభవింపుడు దుఃఖము నిర్మాపణకై

[illegible] విసుద తపంతకారున [illegible]

నా పక్షపాతుల [illegible] యుక్తనచ్చారబిలిచి

[illegible] సుమంత్రములు [illegible] దిబ్బిద [illegible]

A శరణంబొసంగి నా యుత్కృష్ట సంకల్పము

మనిపలుకున్న దివేద స్ఫూర్తులి యుండెండు

యితడు నావైన + [illegible] -

ధానినసు [illegible] వదల తనీర

[illegible] సంబరీతునతను

[illegible] సఫలంబు [illegible]

[illegible] వసం [illegible] బు [illegible]

నన యుంబు [illegible] పెరా [illegible]

షరునాడువచ్చి [illegible] సుజపల్లి [illegible]

వరవె [illegible] పాటంబు [illegible]

[illegible] బూని [illegible] లాత్మ [illegible]

[illegible] చేసి [illegible] పమున బంధించె

[illegible] జపము

[illegible] చెవి [illegible]

[illegible] వచ్చి

[illegible]

[illegible]

[illegible]

నిరసైన ఫలములనసంతతము వెలసెండ్లు ౬-౹స॥స॥

ధరిత్రిపైన బ్రహ్మవిశ్వామిత్రగదని

విపులరుచిస్ఫురంబునై ప్రపన్నప్రీతి

జనకుల కూర్మినవి చారించి జనప్రవిద్య

సంతతవనియనక ప్రమాణ గపథము

సంతతనిరంతరతేజ నిఖిలచులనండె
జనులనుండె---

శ్రావణము రూపములవీల్లా ప్రాణసేచుర

కావుని బాణంబు ప్రముని యుద్ధకంబు

చెలువందునప్పర పఠునూత్రిదాంనై
...లలాముంబు---

పెలగేడు గతిడిలాపడినకయప్పుడు

లలితయువన కళలావణ్య మెప్పు | ప్రతిభేదం A

జెలనెలిశేపెనాస జూరుకాప్పై
మగ్గుబునందు---

చెలిచెలిచుపాల్ల హటచెకలలయుందు
లత్వకుచెక్కులువపుష్ట
నునుజ్ఞపెళ్లుమెమ్మ---

మెలుతవలు ంపలిపాలిఘులవెనప్పులిను
ముఖముతెంపిగు---

ప్రెంగారుతుచకలంభవలుపాదార్ష్నై

A చెలమిజలప్రదలావణ్యమెప్పు

నెలమిజలప్రదవేతెంచిపోలయు

నలరివిశ్వామిత్రుని ౨౬౬ పేజి - ౮ - పంక్తిలోను

బాలకాండ

బంగారు పాడి ప్రాలు బాహావయాల వులు

చిన్నారి నలాగారు శ్రీ గంబు క్షౌను

పొన్న పొత్తిలి యలు సట | బోదలెడి | పురుదు

యిరూ ర్పతీరు | వటనలా రూర గొచెూంచి

పెరు పాడి వురట ఉస్తె పెశె పెశె నార్శీ

భావీనంబు వెతానంబు శపవు బ్రూకాచి

పెనతేశతే (గ) వృత్తె పెనతంయింపు |

కలరి విశ్వామిత్రు దాపేమ జూచి

వలరాజు వల బిక్కి వలనెదిబవితె |

నంనత్రా | యుజ్జితె శీ | నవినాక్షి వ్యాంధు

వన్న | నావూటకు | నాగాకయునుచు |

ప్తొజియె | డులంధు శి | భావజ ముక్తి ఉ ప్రదేశం A

వులు దవులు సెంబించె | నా | వులు నినాల లాంగె

శ్రీంత విశ్వామిత్రు డంతరంగమున

నెంపయిలు చింతించి నది యులు డెవిశె

యీస్థలంమొదల్కొని కొన్నిపుస్తకములందు పాఠం
వ్యత్యాసముగావున్నదిగనుక (ప్ర)త్యేకంగా వ్రాయించడమైనది

A పాదియుడులందుండె|బ్రావ|జుప్రభ|
|ష్టుమది సారి| |జుకే శి|

సదమదంబుగ సౌఖ్యసర|స్సిదేశించె|
|సినిందలి-|

మరి వివేకముహ్రానిమానియంతేని

తరగనితన తపోధనము వే వృధ యు

పరితపించుచు మద్విపదిలంబుజ్జేసి

సురలోకమునకునాసుధ తివేద్వైపి

యింద్రునియత్నంబు విధియని తెలిసి

యింద్రియజయసిద్ధి యోగాంతునననుచు

సేతాద్రికరిగి కాశుక్షి పొంత జేసె|

నానతపంబున సుమవా తహబెప్పుడు x పాఠం.. A

వరప్రముల్ పెక్కైన వచ్చి|విరించి

వార్హించిన వుమవార్హ్షికై తప్పుచు| x పాఠం.. B

(బ్ర)హ్మదేవుడు వోవ పేరమ పావనత

(బ్ర)హ్మర్షి క్షిద్ధమేను బడసెదననుచు.

నారుపు వుచ్చుక నూద్వ్ర చాపుడు

మారుత

A (ఆ)మరులు శ్రీతిల్లింపఖునితో నవరి

కమలఖుని చాతగాధి నందనుడు

పరx మహార్షియనుపలుకునకర్హు

డరయంగనటమీ దయునిన (బ్ర)హ్మాయలును

వరషములిడ- - -

B.. నీరఖాసనన ష్టునీ వ్రసు బిత్త

మారంగ (బ్ర)హ్మార్షియునుసంతవార

చెరియుంతుతపమన్న చెరిఉంపృమునుబు

నరపిండభఫృశీగనంతగాశికుడు

(బ్ర)హ్మాదేవ్రుడి- - -

బాలకాండ

౭౬౨B

౭౬౨

కూరుతపోరుండు మౌనియునగుచు

ముందువేసగినగ్నిమధ్యంబునందు

పుం
ఫుండు వంటుచలిని ఫుష్కలిబియటి

సమయమున
జలములోబయిపవర్షాయునమున

నిలిచితపంబలినిష్ఠగావింప్ప

కోంతనాతపమున ప్రమరవల్లభుండు

చింతింపుచు సరంభజేరంగ బిల్చి

బగు
సురపాతుంబుగా గాంధిసూనుతపంబు

సురపాతంబుగజేయు సుందరియనుడు

గ్రూరతపంబు ౨ రంభపేజి - ...

నా తపస్థైర్యాది విఘ్నంబు నకున్ నిలింపు
చేఘ్నపించి గాదనలింపు

బుచ్చుతై
లిపిలోకదరిని విష్ణు పరిగితిననుచు

సురలోకవము నకు నా సలదతివేష్ణాలిచే

పరగంగ సుప్రార పర్వతంబు నకు

నరిగి తావులని గైలు నష్టవిచారవున

నరుల చారపె రత్నింపు నతి ఘోరతపము

... రంబు | గదిరిసబోధి
... లుసుమ్మాయు ...

నా ... లపనభూమిని నతి నిష్టను లపి
నలుల
జరుప

న ... రు | లిజేతిలి ... జుని తొనని
లపంపు నసష్టుడు వేత్తు ...

... లజిన్నచేపాత గాధి నందనుఁడు
| బుంధటపోయు |

ధరగపువాషి ... లుద్రి ...
... నకపట్లు ...

నసూడునదిన ...
ధర ... గ ... యునవ బ్రహ్మయుపు

నిత్రు పవా షిత్రైనె గడు లోకములు

నా ... ... వుష్ణు నినా ఘలంబు బేలిచె

వేర భ్రా సన న న్న ... ...
... లులర ...

మారంగ బ్రహ్మర్షిహ్టప్వం సంతదాన

క్షితియుంతల తపమున్నచరియుండ్రమనుచు

శ్రీరవింద భవ్రు ద్రిరి యంత కౌశికుడు
దొరింగెనంతగాధి సుతుండు

త్రిపురముననబోసి యుతినిష్ఠమూర్తి

బాహుబత్రి పురి పాయుభక్తి ద్రైవివిచి

వనిబడి క్షేసవి సంగి వంబాగ్నివలద్న

మును వరష్వములు వేయుబ్బువి ... బబ్బలయులి
వరష్వమునవేయు భువిబబ్బ బయిపు ...
వరుషపాలంబున నపునిబబ్బబరుల ...

ముంచెకాలంబున్న మడుగుల యుండు
నడుమ ...

నంచి తగ తిజ్జెసె నతప్ప గ్ర తపము
ముగజెసి ...

యుల భ్రంగి పై రత్నం డ్లు రాపుగిన విదప

స్రాంభాగ్న పతిరంభ జంభారి జూచి
చిత్తమ్మ తిరంబభూభాభిరంభా ...

యులలితహ్రాదేవతాశాంత కార్య మిదియు
తజ్జి ... మను కేటి

చెలువారినెన్నెన జెప్పెదవినుము ౬౩౨ ౪

కామపగరచకుర్చెసి కౌశికు తపము

కామపలించ నపిష్టు వారింప్రమనిన

నాతో శక్తాపించె వనితల పిలువంచు

నాతో నిసెడు [illegible] దయ గానవైరత్తు

యెఱిగి యెఱింగి తాశ్చర్యపెంగ ళులు

కేల రవిహ్వాతల్ క్రొ కల కెలసు వారు గలరె

స్వారథంబుగ్రాని యెట్టుయు తని

స్వారనాథర పలశచె నాథనీకు

మ్రొలు దైవ నవ్వ పరవల ఖఱని దిక్కు

నిలిచి చూడగ తేనె నో పాదమ్మా × ప్రతిభేదం A.

ఎలనిలి నచ్చర కని విలస్త్రీంద్రుండు

కను గాని వేలవను లాత్రివైరుప

కుసుమ [illegible] గంటు గంటులు [illegible]

నెసరంబు తెలిందు [illegible] తెంచు నన్నిన

నగుగా కంతు నిపలీ నా పంక జాడి

మగకేళి యెలంబులు మరు [illegible] తీనడువ

నదలీ గ్రైత్తై పడిన విలాసంబు

A యెఱిగి యెఱింగి తారె ఘృతపంగ ళులు| కౌశికి చేతల క్రొవ్వుతొ నుంచె

A మైనవిని యింత భయంబే లనేరు

మనసిజ మాధవుల్ మరి సాహాయము గ

వత్తురు చనుమన్న వనిత యున తని

చిత్త మెఱింగి యేస్వైర ఘూ ఖరిగి

గాధిసూనుండున్న ఘన తపోవనము

మాధవమున్నధము లయి సమీర

శిరమోశిల సుధాని రణము యూర

సారికా నిజ సఖి సహిత య్యె జొచ్చి

ఆరంభయ్యను మనోవారలాస్యము నటు|

నారంభము నరింపనలి గి శౌను కుడు

పదివేల వర్షముల్ పాప్రాణ బ్రావ   శబ్దాపేజీ-౬ పంక్తి లోను.

శ్రీధరి విశ్వామిత్రునాశ్రమంబునను

రాయించవదృష్టిన రంభ యావేంచ్చె

మాయలు లేగా యంగకేసల వస్త్రములు

కట్టనిలవ్వి బాదులు చుక్కేదియుకొలిపుడు

కైత్రి ద చూచియుం ద్రీ/ం/డు బుత్రైంచువెరెగి
పన్నాముకేనింద్రుండు పంపుట యెఱిగి - - - - - -

పదివేలవర్షములు వేషాషూరాభావ

మెలుదవంగగ్రైకొనినయుం/ దుమామిాద డియమాపిదప మిాద దిలను

సురతప్రాపిధిర్మసనైకవిప్రవలన

సరసిజానన బ్రాందుశాపము/ ప్రేరంబు

అనిపల్ల షాషాగావు యెన్నారంభ

మనసిజుండుసనేగె మద్దిడగుచు

తనతప/ంబాపొ్ృంట ధరిగిన/ సైతిగి సిరం తపోవం A

తనలోన యగ్నాధిచి/ తనయుం/ డూహించి

ఆశ్చర్యగనిరాహారుడైయూరుపు

బుచ్చి వెరాసంబు బూనిచిత్తమున

A తనలోననగ్నాధితనయుడూహించి

ఆ ఋషుడుకాముంబునుసెడగనాతపము

యిపుడుక్రోధంబున విచ్చిత్తినను చు

మదిలోనవగచి కామంబునైక్రోధంబు

వదలి నిరాహారవంతుడైనతి (నియతి / నాతి)

విజితేంద్రియ ఇ ౧౨౬ పేజి - ౧ చుయుక్ లోను-

విజితేంద్రియులాం డనైవ యువప్పరము

అలఘుడు వెలచ్చు గత్రివలతి నిషిసలి

త్రినయుంబు బ్రహ్మ శిరయు నిపించు తొనగ

చని యుత్తరము బొనిచని హూ ప్రదేశ

యునస్ఫుస వెంతి యు నుద్దివేంద్రింద్రయు

ఘనవి ప్రసలా ప్రస సల గ నిలిచి

అరుసు డెంచి యుంత సదా ప్రవ భూమి

నరు షారత పవుమ్న యుచు సాడదానగ

వరత ప్రాని యు ప్ర వషన సహ్యాద్రి

ఘలరుల గభారగా స్సా యు సని యుస్ప చెపం వి X పాంతంA

బలభేది యుతవు ది ప్రారు దై వచ్చె

నలశి శక్తి డవి ష్ఠి దై వచ్చి యుచు

నిలిచి గ్రా సమువేడ సై ప్ప హూ నిచ్చె

నా యుమరాధీశు దదరి భౌజనమ్ము

A పురిచి యున్నంబు నెరనెర డెచ్చి

యుష్ప యున్ననియు పారయుత్తమముజె సి

యారయదేవతార్పణముగా నొసంగి

వారల బూజియుంచు వడి దల బ్రమ యు

బలభేదిశప వప్పు బ్రాహ్మణ వచ్చి

పిలిచి గ్రాసమునిచ్చె నాతని కి

నాయుమరాధీశు డి

[illegible] ప్రవాశేషు A

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

A సావాశరముల్గొనె యతివిష్ణుసూ ద్దర్ల

బావడై మరివాయుభక్ష్యుడై నిలిచి

పను బళిపైసవిప్పంచాగ్నిమధ్యమున

వర్షకాలముస్న తపిల మీాద
ముసిమిరివర్షకాలముల్లబయల-

మంచుగాలంబునెమదుగులనుడుము

గ్రహించి తగ్గతి జేశి యతపం తపము।

అప్పుడమ్మునినాధు డు

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

శ్రీయని రసాతలమున నెంతయు జెప్ప

దానిన చంద్రవంశ్యుఁడు నబ్భాస్కరుఁడు దప్పమించె ౭౭సా॥

ఘనతపోనిగాఢి సంభవుండుగుంత
ఘృంధావా---

రఘునిలిపఘ్న నరాముల రఘునాథ్రై రఘువ్ర
యుంక్తి

శ్రీ రఘునుపమస్త్రీ విష్ణు యస్వారాత్రి దేవిచి

మనస విహాడు పడఫ్రి ననిస్త్రీ స్త్రీ స్వ్రీ ఘులిదేవిచి
విసుతింపఫూర్వప్వానిధుల్లాపృచిద్ది---

జనఘుపంతనరాముల నహితుదైవ్రాయు

శ్రీలిస్నస విన్నవిలత్రి రామయున్నాడు కమ్మరునాడు దండరువినగ

యనకెహాఘ్ననమతేజురెదివ్య మయూతుర్
విశ్వ

లనఘుకీర్తులు వీరగర్వ సహితుం గాచరుఁ
ననదోవరులు---

యూపస్పీ ద్దిలి నీ యంత్రము లోర్పనువ్వ
పనుస్వధ్య---

బాపంబు చూడుమన్న చ్చనుదెంచినారు

శ్రీనిధులు దప్పింక్షు మనస్థ్రండు జనక

బాలకాండ

భూవరు|డప్పు|డప్పుతపం దిపవితె

భవ్య దంధకాసుర భస్మ|సుకాది

జివిజూరివరులవు దిర్ంచె నావింట

విప్రులకెూపాయోపవిభవ్యులై

త్రిపుర|దుర్గ వలల్లు|సాధించెనేవింట

భ్రిల్లా సు|డ్ర|రు వ్స దు|గ్ర దానవుల

తాళ్లి యునేకులదృంచెనావింట

...వు లిద్ర్య యూగంబు

దేవేంద్ర వలుఖ్ని లె త్రిదకులె

నియుల తాత్ప|షూతె తనవిలుచల్ప వతిగ

నయుల గుర్వి తలనవల| తరవు

గుఁదె|వ|రా ప్తసె వారు|డి|డిచ్చె

యుగనిలబి| యూవిల్లు

విరాధాదిగా సంహృష్టవనవృక్షపాయుంత్రి

విభీత వ్రైయువిల్లు విసటలు లి|సంధిర్పై|

జాస్త్రంబు|గావింప|సమకట్టుదేమను

సన్నుతవినయతి భూసవిస్థిధి కారకను

(శ్రీ) తులకాల|ఘస్త్రనాగఘ్న|బాలిలోన

(శ్రీ) సతివెలయు త్రైబుద్ధి|సలిలయుకనాడు|

(శ్రీ) తీలోపేతంయునపేరాప్పబెప్పి

యూతన్ని నాకూతురని|పెంచుచుండ|

యులవ|సంతంబున|యేలడిగెబ్లాతి

నవినాదికశబ్లాలినానాయుబాదని

అయింత రమ్మైయింత రమ్మైరలజన్నేనమున

వింత రమ్మైపాయుంతి వెలయుటద్మెల్లపి|

తలకాని తరుణాతె|తగిన|బలాపతులి|

బలిమి యేయుటకై యేరలెంచి పదలచు నదవు రటే

ఉడిగిన వారల క్షంబు నేనచ్చు

ఉడుల రాజ బింబాస్య కులుం త్రుల వగలడు

హారు నవిలి డిడి నిన తిప్పి యుతి

బరికి యేల యెంచి వెరా పెట్టిన జాలి

వతనికి నాతురా తున బబ్బిత్రి నితు

వతి ఘాదవుల నసన్న సా పెన్ తెర్పు రులు

దెలత్రి నకడికహూ యేల యెంచి చాక

వెలత్రి నేరా పికప్రాదు నెందరే నిండియున

ధన విత్రి జాలని ధర కేశల వెల్లి

తన రారుక్ష గ్లిన ధలప్రత్రి దరశి

కూతు నిచ్చెదనంచు సూదండ వేయకయు

శ్రీ తిగానె పతిసిడి భంగించె [illegible] సకల

జనస్తుతిని విని సకల భూపతులు [illegible]

పని బట్టెనె సాధ్యంపు తలనవి చారించి × పాఠం A

వడిదేవతల గాంచి వారిచేసెను [illegible]

బద్దిసెన చడుల రంగ బలవలు [illegible]

విడిన బల [illegible] వేశ [illegible]

[illegible] కొంధరరుగ

కొంధరు [illegible]

చిందర [illegible] చెడి [illegible]

[illegible] నావిల్లు రాఘు

[illegible] × పాఠం B

[illegible] దనపలచు

[illegible] తనితుర్గ [illegible] మునరు

వి [illegible] గదె [illegible] నుచు

[illegible] దలలగు వారి పదివేళ్లు [illegible]

A చనుబెంచి కొలిప్పై సంవత్సరమ్ములు

ఘనసైన్యముల [illegible] విడియ

[illegible] నస్య [illegible]

[illegible] విల్ [illegible] దించి

వడిదేవత్తలగాంచి వారిచేసెపుడు ॥

B ననుచునప్పుడనున్నయుల ఘునత్తులను

కనుగొని జనకుండు ఘనుల [illegible] రమారు

విల్లు ॥

ప్రవిలో పావకా [illegible] వలెన వత్స్యేయుటంబు

వి వి [illegible] ంబు వి [illegible] లంబు ల గుచు

స ఘ రె డల ఘంద [illegible]

[illegible] వల వ [illegible] వారు

[illegible] గూడ క మల [illegible] ంబు
[illegible] లంబు దవ్వు [illegible]

గా ని వ చ్చ [illegible] గ తి [illegible] వచ్చి దాన పాఠం A

స భ లో వ [illegible] జనక భూవి భుడు

స భ వు వా తిన్ [illegible] యుగ [illegible] సూను [illegible] ంచి

[illegible] ర గంధ [illegible]

[illegible] వరుడు [illegible] రుడు [illegible]

[illegible] గజాల [illegible] చాప [illegible]

[illegible] రు లన ద [illegible] ంగ [illegible]

[illegible] రా ప ల [illegible] లను జూప

బల్లిదులగు అనే స్థలము ప్రతాపమ్మాయుం-

భాస్కరరామాయణం ६८८ పద్యంలో-

బదివేవురంబనిచె వివర్ భావుయసారాడ్పలన్॥

అధ్యాత్మరామయణం

జనకుడు శివధనస్సును తెప్పించుమని మంత్రులతో చెప్పితె ఆమంత్రి ఆధన

స్సును తెప్పించగ ఎుందులకు అనేకులను పంపగా అయిదువేలమంది

ఆధనస్సును తెచ్చినట్లు నల్లజనకుని మంత్రి అతెచ్చినధనస్సును శ్రీరా

ములకు చూపించినట్లున్నవి వాల్మీకి భాస్కరరామాయణంలలో భేదం

గానున్నది

A ఘనమైన పర్వతాకారంబుదాని

జనకేశ్వర వారాజుసభలో ననునుప
సునుజుాబి

సభలోన ఇ

భోగశాయన మస్త్రనెలమిన | ప్పు నిరయు |

రామచంద్రుని జూచిర ఘువీరవరలి

యామ వారధసు | రెత్తినే వెలిశెయు |

శ్రీదేవరా వామ్మై మృగవలల కైలాస

పెండినే టలమై మెర

ధనరవేవి వెంటదల ప్రా | యునవిన |

మనవరంశ తిల | కంబు | మండద

ధరణీభరంబెల్ల | సుమ్మ | ధనమారదబెల్లి

చిరనిద్ర | బొడియు సైన శేషాహియనగ

సొంతనిదిసుండినదివాహియనగ

కాలమేఘములోన నదలకరుచులు

భూలోక ప్పలచు | విద్యుద్దండ మనగ

నిరుపమాకారత నిర్మితా | రియుండు

...రవిలు ప్పు వినైన్త్రి గవిలిన | ప్పిచ్చి | X పాదంA

A ధరణిభారంబెల్ల తనపై వైచి

చిరనిద్ర జెందిన శేషాహి యనగ

కాలమేఘములోన గదలక నిలుచు

శాలక పోల్కి విద్యుద్దండ మనగ

గర్పించిరి.

బాలకాండ

గర్జించి | తనమేను వణికి / తనజవియగలంది / తనలదిగిపకదడి / తనసతిగడలి / తన్నెత్తగళ్లి / తనసత్తగత్తి | చేసెంచు

శృంగారచి | లవుల / లికియూ | వలుపలుగా | మ్రోగిన / శోనగ / మిగింగ / మ్రుంగి / భాంగు

అదురుకారత్తు (పు) (బల్లి) చేల సీమంతులాలుపై

చెరుగుచునిలుచుస్త్యైను | మంపజోలె / చిన్నలు పగలె

అశ్వజులుసూరులు ... బగువిల్లు ... గరాఘ ... పవిలబాము ... బగుబాపువమ ... సురనతి ... నిలిలగాదిము ...

చైలసజ్జెల్లు చుసుంత | నరిగి / దొరికి / నదిలి | గ్రాసహుడు

మారుని | చాపము / విల్లిత | రాఘుడత్తిసల్లి | (ముల్లి) యమి

చైనగిపోదిడయుస్త్రాజెల్లుచున్నాడు

అదరకుభూదేవి ఆత్మలారపవ్వ

చెదరిచలించుకసుకేపాతాళావీవ

వడకరిస్తరింపతముకవమర్త్యేంద్ర వవ

వడలేమురకముడువిశ్శేలులారమారు

అనియునిపలల | కుచో / కంగ | నాపెవ్రుగుపిలు

అదరకు భూదేవి అవేస్త్రులమందు తాళ్లమి (తా)డు భూదేవి పొందల

యునవాఖని శ్రీరాముల ధనస్సును యెక్కుపెట్టుచున్నాడు ఋ

కువవద్దు అనే మాట అధ్యాత్మ భాస్కరరామయుగ ~~[illegible]~~ ముల

యందు లేదు

గానంబు సేసె న్నించి గ్రొ కొన చెరా ఘ్ము సు డు

తన బాహు బల ప్రాభవంబు వర్ణించుచు మరియు

భవ తు నిజొ నాబా ము సనుండు నాబా వంబు భూషి

యిది బాలకాలు తన యిది బాలకాలు తరు

యిది బాలలను పుట్టి యిది బాల నలుత్తి

తెగ గాత్రు నను వదు దీని నా రుసురు

బెగడి తల వలు వరారు ఘురా పోల యు మచు

సుర లిఖి చు యు సురాసురలు లిరులు

వరులు యు గంధర్వులు నవి బల్లవూడ పాతం A

త్రిదశులు విల్లు గురావ్యాని చెపి నిలింగింబు

ఖగ రంబులు బెవి పరాతె నస్యగ పాతం B

తతి పట్టు పదవిన పెరుత్తి

తల్లి తల్లి పల్లనులను సైపు పైపు తల్లనులు

A సైదు పర తన జయోంపెప్పుడు జాతు

వొడుపు నవిలు ఇ

B చే తివియులుగు గొంబు బెవి సోర సాగ దుర్గి చి

వ రిర సులపెట్టు వవలిన స్నఘు

వ్రిపియు వద విన బెపుటి పెంటి

షైన షై శర్వను ఇ

గలయది తల్లియన దివ్య / గావిల్లవిరిగె
చెలగి దివ్యరుల భుజచాపంబు విరచె దవ్యము

విరిగె రాజన్యుల విఫలంబె నవులు
ఫలసత్వములు — అవమానములు — లవమానములు — ఫలనష్టము — ఫలసంగ్రమములు

వరింయులె బ్రాణ భూభా / గంబు బిగిలె
శ్రమాంతయును

చెదరె దిగ్గజములు లేపాపె వస్త్రాలె

బెదరె భూ / తంపులు / లు / త్రిలోచె లోకవులు
లోకంబు — తంబు — త్రిలోక్యస్సురులు — లోకేశులు గంపించె

జనకు ఘనాపుల ల్ల్మాలు / నవు / గాధి

తన యలయ ఘనెంగి దక్ష తృత్తి నవారు

చిత్రిలి పరూ భిన్నిష్ఠ ధివిపై / బడెరె
సెరిగిరి — సురగి —

చెప్పన వాడుముగా — తెలిసిరా —
చెప్పన / బోడవనే / నిపర్ర దన్నె నెని
ము నా

జనక భరా / విభు దంతు / సంపెూషవుండి
వరుడపుడు — వరుడుంత —

ఘనవిస్స / యలవు / నెవ్వందదె / కోలిసజూచి
యుమబాంది — యుంబున — యుంబంది —

నా పరాలి తప్ప ధు నావులద్ద కోలు

అధ్యాత్మ్యల్ సీతాదేవి సభలోకి వచ్చి శ్రీరాములకు వరమాలవేసినట్లు
ఉన్నది భాస్కర రామాయణముల యందు ఆమాయవే దూ వాల్మీకమందు
కూడలేదు

నీ మహిమా త్మనతి బ్బ్రెదనింక

తదయుత పంబ్రైదశరథాధీశు

కన దుస్తం త్రి వసు వును నిం కడి తి రింపు

పసన్న దశరధుసుతు సుతై రంగల్గ

విస్మయంబు చెందగ రపద బాలి

తన యఘాంత్ర సంత్రి ల తదయుక జ్ఞసుత

పని బ్రహ్మని వారికి త త్రి రబుద్ధి నరిగి | ౬౭ గాధలు

జనన మాత్రమున ల | వి | ధి సంతసింతు రిది

చివస త్రయము షు | కి లెంచి | పిగ షు స |

తన యముల స్రైపుంబు తెలప్పాలకులకు

వసరుచు నస్త్ర యహ వ్యసుధీశు గాంచి

విన ఉల్లైజనత | విభుం | డంపిన యుజ్జి

జనసుతవస్త్రపు విస్తృదిసుంచి

నీకు వహారుడు రామున్న పతి శౌర్య వము వ

స్వా శౌశికుల నియూగ పుష్పించ రక్షించె

జనకుల జన్నవలు చూడ జనుదెంచియుండు

మును లుంరా జన్నుల వలు దమంద చూడ

ధర సురాసురలకు దరియుంపరాని

హారుని విల్లు మోపెట్టి యున వీలవిరచె

వినుచి నీ జనక తనయా విభుండ దివ్యమైన కాపు

నర వసియంరా రాఘవులకు

శ్రీ రయు వమున్న షుంధిని చలు వజెయించె

రఘురయు వలన విచ్చె ఘయురా జన్మ వేల

జనవ త్రుడు జన పదె స్వా నందమంచె

జనకధాత్రి పెండ్లి చాటింపించె

ఘనరత్నభూషణకనకాంబరములు

జనకమంత్రి అకసనప్రవేశము [illegible]

అలరంగ గస్త్ర వల్లి గురులు [illegible]

చేరాత్ముడగు వామదేవ జాబాలి

ఘనవసిష్ఠ కశ్యపమార్కండేయులు

తనయులు [illegible] బాంధవులను తన [illegible]

[illegible] బిల్పించి [illegible]

సంభ్రమముండ [illegible]

పేరంబు [illegible] దేశమున

రంగారగ [illegible] రామలక్ష్మణులు

అందరురాజులు [illegible] బాగద

A ఘనరత్నభూషణకనకాంబరములు

అలరంగ ౨

నందనసాధ్వి పాదిందుశేఖరుని

చాపంబు విరిచి నజనకు|న్|దుహిత

సేతారామలు సన్నిశ్చయించి

రెల లవి|పౌంజె|... యెప్పు రెల గసదెప్పసచు|

భూలపార|... ప్రతీంచినాడె

జనలపంబగు గదాజనక సంబంధ

మునసరంధరల|సల|పెలచ్చి రామురునాడు|

పెయగివరిపాన్పిది సారయువ్యులతోగూడి

దశ|సల ప్రతి వలకలదివర్ధనల|తోగూడి
బంధురరాజ నర్తకుల
నందనుల

రమణిరత్న దివ్యాంబ|రములలతోగూడ|
రంబులతోడ

తత్వలనిరత్న రత్న సంఘమ్ములతో|గూడ|

తరిరథ|భట|తురంగ|సంఘముల తోగూడ|

పరమాత్మ పరమంత్రి పతులెటువంటి గూఢ

విమల తత్త్వ స్వాంగ నావిధ తిటోగూఢ

వసప వసత్త్వ భవం బలరక్షచేసి

వగణిత తత్త్వ భవం బలరక్షచేసి

జగత్తత్త్వ రుడువుండి జనవులు బాగడ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] లగాడుగులలేదు

[illegible]

[illegible]

[illegible]

బాలకాండ

సందండి చెప్పాయు వెంట భేరీ మైరళి

విరిదళ పాదవ్రద్దల చేత పసు పులి

నడుల ఘనపడు గా ల నాఖ్యైన వులు లు

చెని రెండు నంధు ఘలలను జనవులండు నంత

ఘనతలా ఢీత్రి నకు నెదురుగా వచ్చి

శ్రీ నివైళ్ళాయి పెంటలు శ్రీ నలొంత్ర నకృదు

జనపతి తెచ్చి తరప చారవులే స్త్రైసి

సాకెంతు దశరధ నరనాధ ర్మిసు

పిలువారు నితి చ్చి నిన్ను పెంధిలిని

నివవి లుపెంచిన నిర్ప విప్పెసి

తొయుగాన ర్మిసుమ్మె తా ఘ్రందనైలి

యూవశి మ్రుం దుసు రెంలువిల తెలువాపులు

దైవప్రచండులు వేయుదలు [illegible] వారిమునుల్లు [illegible]

నరేతలరాత్రి సిద్ధించె నా జన్మమెల్ల [illegible] జన్మములకే

నా కులంబతి పావనం బయ్యె నేడు

రవికులోత్తములైన రాజులకైన గూడ

[illegible] విరళ సంబంధ [illegible] పడినాతలగతి

[illegible] వశిష్ఠ [illegible] బిబి [illegible] లతోడ

[illegible] గారా [illegible] పంగవలయు [illegible] A

[illegible] దశరథు [illegible] మునబాంధి [illegible] నప్పుడు

[illegible] రాగ [illegible] అనుకొనుచు

జనక [illegible] వలచి [illegible] సదనరాజమున

వనరతి [illegible] యుంచె నంతనతడిరి

పదటి [illegible] నావల [illegible] గూడ

A యెల్లవారలు మెచ్చ నేకోరాచైనంబు

అనవుడు ౨

[illegible] విశ్వామిత్ర [illegible]

[illegible] దశరథు [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

రవికుల [illegible] రాముడు [illegible]

[illegible] విశేషంబున నధికుండవెందు [illegible]

[illegible] విశేషించియు [illegible]

[illegible] రాఘవ [illegible] మలక్ష్మణుల [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

నాలోని శ్రీ ... నలరించి

యాగంబు నవలు చేసి యున్న | రాగ | సేసె సగ |

జనకుల గొడుల నా | దివసంబున నంత

వసు రాగవులను బొందియుండు వరునాడు

మతిలోన నిష్ఠ యామరకయుం తయును

త్రిమకర్మమంతయుగడతేర్చి వల్ల —
అన యాగ కర్మ మంతయు | నెరవేర్చె చి

వరునాడు కల్యాణ | మంగమం | పంచిపెట్టను
మరియును కల్యాణ —

నెర మహామంత్రులతోడ | నేర్చెడు | కొల్చుండె

యిష్టులు అదన పురోహితుల శతానంద

సంపాదవలున బిల్చి చయ్యన నంబలికె
మరంబున జూచి జనకుండు

అనఘాత్మ నా తంమ్ముడగు కుశధ్వజుడు

తను గాన వలయును నీ కల్యాణ మంగడు

విరంబు
తీరవులు | గాని నిక్షుమతీ తీర భూమి |
తెలుగు విరంబుగా ఇక్షుమతీ భూమి — — — |

పాలుపొందె —
బాలిసె | సంకాశ్యపురినున్న వాడు

అని [illegible] నలాతలశిర్షజాడ

తన [illegible] నగుడెంచి

అన ఘన పరానస దుశతానందు నతలను

జనక భూ [illegible] సద్భిత్రి [illegible]

[illegible] లవిల [illegible] నంపరాన [illegible] దన

న [illegible] దసింహ స్వయు నగూచుండి

[illegible] సదా [illegible] దను మంత్రి జనకు

[illegible] రయువలు దయున [illegible] ంచి [illegible]

చనపశి [illegible] హరడ [illegible]

[illegible] నరయు లహితా గాడిదశిరదేశ్వరుని

పెర [illegible] దాంతని వేగరంపుసిన

పది గిరియా తరత్రి [illegible] పతిత

విన [illegible] నన్న

జనకసుతు బుత్రెంచె జనకలోకనాధ

[illegible]

[illegible]

[illegible] దశరధుని [illegible]

[illegible] X పాఠం C

పరగ వశిష్ఠుండు [illegible]

గురు [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] X పాఠం A

చెప్పి [illegible] X పాఠం B

[illegible]

[illegible]

A ముప్పిరిగొను సమ్మోదంబుతోడ
తప్పకనప్పుడు మేదినీనాయకులు కేవెరసి
చెప్పగా ౨

B X సరనాధవినుము [illegible]
హారసగుమ్మైక [illegible]
నిజకులమైనాభినీరజబంధు
నబునికళ్యాణంగవారి [illegible]
[illegible] జన్మించె
నామకరణ ౨ X [illegible]
[illegible]
[illegible]

C అంత సుధామా [illegible] మంత్రి జనకు
డెంత [illegible]
చనివశిష్ఠులతోడ సచివులతోడ
పరగ వశిష్ఠుండు పరమ దేవతయు
గురు లు [illegible] ౨ ॥

[illegible]

అతని తనూజుడు [illegible]

[illegible]

అతని తనయుడు [illegible] మాంధాత [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

అతని తనయుడు [illegible]

[illegible]

[illegible]

A

అతని [illegible] రాజు [illegible]

[illegible]

దతని [illegible]

(శ్రీ) కంఠుని ధుంధుమారుడున్నదుంధుమారు తీరు మొదలయినవా

రికి ఇయువనాశ్వాదులు ఉత్పత్తి నప్పు సంస్కృత శాస్త్రములు

చెప్పుచు ఇయాంతెలుగు [illegible] చాలాంతలిగి

ఇయుంతన్ని [illegible] ఉపదశేరు.

బాలకాండ

దయ్యవమాంధాతసుతుడును నంది—

సుతుడు | [illegible] గుసుగంధి
| మాంధాతసుసుతుడు [illegible] — — —
సురదిసు [illegible] సంధి — — —

[illegible] ధ్రువసంధి | [illegible] రాజు పుత్రు — —
సం. [illegible] యున్నారతనా నతడు [illegible]

[illegible] ఉం డు | X(ప్రతిజ్ఞ)
నతడు ప్రసేనజి త్తను రాజుగనియె — — — —
A--B

ఆయిలనాద్భవనఘుండు
[illegible] | [illegible] భరతుండు |
ధ్రువసంధునకు భరతుండు భరతునకు — — — —

[illegible] తనికి [illegible] తనికి

[illegible] — — — |
అరయ నాభ్వరతునక —

[illegible] [illegible] నాతనికి [illegible]

[illegible] | యములు — |

[illegible] రులు | [illegible] ములు —
| [illegible] — — —
| [illegible] ములు — — —
| [illegible] — — —

అరయు — —
[illegible] | [illegible] బిందులనువారు గూడి
లారయు —

[illegible] ముగ [illegible] యని [illegible]

[illegible] రాజు [illegible] పవిత్రుడు

గర్భ [illegible]

A ఆయిలనాద్భవనఘుండు భరతు

డాయ తపశ్చర్యసేతుండు నతుడు

అతనికి బాహుడుదాతుండు సగరు

డతనికి తను జన్మ౨ [illegible] — [illegible] —

B పరగంగ నతనికి భరతుండు పుట్టె

భరతునకు విరళ భవ్యతేజుండు

పరగుణావంతమైన యుశితుండు గలిగె

(అ)తడు రాజ్యము౨ —

గర్భంబు చెరుప నెంత్రతి విచారించి

క్రూరవిష విషము (బ్రి) రయోగించె నంత

ఆ వనితలు పోసాం (డ్రి) కి నదిగి

చ్యవనుని గాంచి యాసంయమీంద్రు నడు

(శ్రీ)లి రక్త భక్తి ద్రాభి యీయుగడు

నందన శ్రాకిండి యు నుసంతి (శ్రీ)

గాంధారు కరు నా ప్రత్యుండు జూచి

(శ్రీ) తప త్రీ భయ దండు పరవు ధాత్రీశుడు

నీలలక్ష్మి నిం తు లు గు సాత్త్వం డు సు నగుచు

ప్ర గడుండు కరలసాహా పుత్రుం డు నిక

నగు గాక కాళిండి యు సచుడ పించె

తెలక్ష్మి నియ పుష్పవృష్టి రు నతలపైచి

యుల విపొలా దక్షు యుంటి త్రైగిరయూయుంచె

శ్రీర మెప్పు త్రి తీ ని గా గాం చెన నా తీ శ్రీ హ
[illegible]

శర మెరు ప జని యం చి గా వ లోకే పుయు లే
[illegible]

తత ం బు వి లా శి స్వే న గు రు ం డి న గా
[illegible]

ప త ని తీ పా సు జన్నా డ స ప ం జ సు ం డు
[illegible]

ప త ని త సూ బ ధ ం డ ం సు పు ం టు ం డు
[illegible]

[illegible] ని పి డు వి వే పా వ నీ నా దు
[illegible]

[illegible] ని సుం న ం త భ హ స్తే గు భ గీ ర ధు డు
[illegible]

సు తం ద త ని తె క్ర తు స గ ర ను రా జు
[illegible]

[illegible] ని సా స ను ర ఘు [illegible]
[illegible]

[illegible] ని నం ద నీ డు [illegible] రా జు
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

అపంక్తి - దమరుశంకరుడు

మతు తూడా ముక్తుత్తునను — బాలకాండ

అతని కి నవ్యుండు పతని కి పుష్కు *B

నలువ తండ్రా తనికి ప్రభాసుండు నాతనికి

సలతలు దుర్యోధనుండు ... నాతనికి

నలువ దాల తనికి ... జనస్సుతనవ యుడుండు

సలవలు దయ్యయు ... తరము సోద్ధవుడు

అతనికి శ్రీభాగుల దిత సిక్కి తుడు

ఆ తనికి దశరథుండు ... దశరథుండు

సతలద ... సత్తల నిస్తులను సోరథుడు

రాముడు దశరథ రాజు ... సంద నుడు

... తనికి ...

యతనికి ... సింగుల

శ్రీ ... సభ ...

అనియు ఇక్ష్వాకు వంశ మ ఖ్యాతి జ్ఞాయి

వినికి వా నందుండు విమల బ్రాహ్మణుడు ప్రతిపా A

A జనకాను మతి సబ్బాసముతో లక్ష్మణగ

మునివశిష్ఠు నిజాంచి ముదముప్పుబలితె

రఘుకులరామ ము సర్వంబును వింబు

మధురార్థ జనకాన్వయము వినుజ్ఞంలె

మనమునర — —

విమలమూర్తి ౨ — శ్రుతిపేజి ౭ పంక్తి ౧౮ నె

B కొన్ని గంధములతో వచ్చిన శ్రమంబు తీర్పు వంచె

కరముద్రీవరుండ సుప్రసన్నుడు దయించె

మరునకు శుభంద సుమను శ్రీ నంబర్లె

సతు దుర్గి సంబరేషుడు ౨ — —

సంతోషమున బొందె సమయమున గ్రీడగుచు

నెంపరలు నిబ్బవారల | రణ్ణ సుతవినగ --- | × ప్రతిభేదం - B

మునినా | దప్పెశాంతమును దమారవింబ |

సన | ఘునీ | దశరథున స్వీయతృపము

సస్త్రాతితె ... నీజనకున స్వీయసము

చెంచెందవిలాతేను జెప్ప దవినమి

విశ్వ | లశాచారుడు | నేతికోవిదుడు

ధర్మ ... | జగ ... ... |

విపుల యశోతేజ త్రిలోక విఖ్యాతని ...

విపియుడు రాజు ... నామిత్రుండు

... నగనా ... | ప్రతిభేదం

దశరథ ... పాపసుందర నెమవరాజు | ప్రతిభేదం A

...

పరిశ్రాంత సభ ... నందిని

పద్మ సమ్మదమయుంచె ...

A తనయులుగదుసేంది వర్తనుడు సుకేతు

దను పుత్త్రుండౌతనికి | ... |

రాజర్షియగు ౨ — ప్రతిలో పేజి - ౩ పంక్తిలోను

B జనకానుమతిని సభాసదులు సమ్మతిని

మునివశిష్ఠునితో ధర్మముదమొప్పబలికె

రఘుకులరామము సర్వము వినుమిపుడు

అప్పుడా రాజ జనకాన్వయము వినుడింక

విమలమూర్తి ౨

(౧) తనయుండు జనకుండు తగనుద్భవించె

జనియించె నతనికి జనసుదామనుడు

పాలువారి ౨ — ప్రతిలో పేజి - ౧౮ పంక్తిలోను

బాలకాండ

పాలుపారవపనికి బుద్ధిసుక్షేతు

త్రిలఘువిస్త్రఫయు|ద్దిన యోగ్యా|సుకైతునను X ప్రతిభేదం C
[ద్ధిగసు · నా - -]

రాజుషిగిరిగుడుదేవద్రైకల
[స్థానముదిన్లైడల]

జపరాహుడు బుద్ధిదేవరాహునను ప్రతిభేదం B

రాజుని పలికి బ్రహ్మపుత్రుడుతపనుడు ప్రతిభేదం A
[త్తిని] [తపసు]
[స్వారోచిషజి పాడు]

భూపతస్త్రుడగు బ్రహ్మవాద్బనదర్పు

సుతుడరెన్నవతనికి సూస్త్రీత్రహుడు

విశతంబుగా వుపవీరుదానని

సలద్మిలయంత్రిసన్న ప్రభ్న సలజ్యతియోరాజు
[స్తులఘుద్రైపుత్రినసు - తనికి]

తిలకంబునకు బుద్ధిద్రోష్టతేటుండు
[ష్ట్రి]

ఆరుశ్రీ|డతనికి నమురంగ బుద్ధి
[పారుయిదాక్షత్రి ద]

ఆరశ్రీ|నకు వురుడను రాజుబుద్ధి
[పారుయిదక్షత్రి ద] [మరుంతాపురునకును - - - - - -] [మారుం] [వాడు]

పెల|యంగబ్రహ్మపుడునా|విభునకు బుద్ధి
[యుత్రబుద్ధుడి] [గర్భ]

పలువార నారాజునసుకీర్తిరహుడు
[స్త్రు]

C నావీరస్రంగప్రతగుబ్రహ్మద్యుతుడు X పాతం

అపరశత్రుప్రతాపసంయుతుడు

సుతుడయ్యెనీటుండు సుమనోవారుండు

వితతంబుగాని - - - - కొన్నిగ్రంధములలో యిట్లు

- - - బృహద్రథుడు | గర్భితశిప్రగళకంఠీరవనకు|యు

క్రీడుగవిమానాంతర్భీనునకును|సుతుడయ్యె - - -

A రాజర్షిదేవరాతుని బృహద్రథుడు తత్సుతుడు

శూరుని నందనుడు మహావీరుడతని

సుతుడయ్యె సుధృతి యాసుధృతికి దృష్ట

కేతుడాతని కొడుకు కీర్తి హర్యశ్వ

డాతనికి మరుడ్డామరునకును-

సుతుడు ప్రతీంధకుడాతని

సుతుడు కీర్తిరథుండు సుతుడగు దేవమీఢు

దేవమీఢుండు విబుధుండు విబుధు

డా విబుధుని పుత్రుడ్డా మహీధ్రకుడు

~~వానికి నిమహారోము~~ కీర్తిరాతుడు వానికి నిమహారోము

డార్తి మహారోముడు సుతుడయ్యె నాతనికి

స్వర్ణరోముడు బుట్టె సకలలోకముల

వర్ణనకెక్కెనా వసుమతీపతికి

హ్రస్వరోముడు పుట్టె నానరేంద్రునకు

భాస్వరగుణములు ప్రణుతింపదగిన

జనకభూపాలుడు కుశధ్వజుడ్ వీరు

జనియించితిరు పురుషాజన్మధనులు

జనకుడంతయు మహోజనులచ్చాలింప

గనియొక్క

గని యుద్ధన్నాడు సాంకాశ్య భూవిభుడు
ధన్వివిక్రముడును సుధన్వుడనువాడు
సైన్య సమేతుడై చనుదెంచి మిథిల
పైవచ్చి వారుని చాపమును సీతయును
గావలెనని పెక్కు వలపాంబుగోరి
జనకుండు సంగర స్థలి వాని గూల్చి
తన తమ్ము బన్నైదత్తుకనెసెనమచు
జనకుని ౹ సౌ౹పేజి - ౧౧ పంక్తులను -

B మరినిమిత్త్యకమైన వాక్యంబు దూపే
నావరపుంగవుడగు బృహద్రధుడు
జనియించెసుతుని వాజననాయకునకు
మనమారనుదయించె మహారధుండు
నతనికి నుదయించెనమరంగ కీర్తి
రథుండనుతనయుడారాజన్యునకును
అతుల విక్రముండు మహారోముడనగ
సుతుడుద్భవించెనాశ్వరోమునకు
హ్రస్వరోముడు బుట్టెనానరేంద్రునకును
హ్రస్వరోమునకు నామునుల్తిలపదగిన
యీ జనకుండును యీ కుశధ్వజుడు

పూజిత

పూజితశీలురై పుట్టిరాపిదప
జనకపట్టముగట్టి సతమ్ముని
మునివృత్తి వానప్రస్థము డువనంబునను
చనసుధన్వుండను సాంకాశ విభుడు
తనరి సమిథిలపైతానెత్తి వచ్చి
సీతాసమేతంబు శివుని విల్లడిగి
దూతవృత్తెంచిన త్రెంపుతవెడలి
గాసెల్లి జనకుడు కయ్యంబు చేసి
ఆసుధన్వుని జంపె నధికతేజమున
పాలుపారసంకాశపురికి కుశధ్వజుని
నెలమిపట్టముగట్టి యిమ్ముల ననుచు
జనకుని వంశంబు ౹ సౌ౹పేజి - ౧౧ పంక్తులను -

భూపరత్రె | [illegible] బుద్ధినాపనికి

దేవమహాత్ముడం బుద్ధి దేవమహాత్మునకు

జనయించె విబుధ | [illegible] | జననాయకున [illegible]

మనమూరనుదయించె మురిపెము [illegible]

ఆపనికి నుదయించె నమురంగకీర్తి

ముకుందనుతనయుడారాజునకు [illegible]
యతనికినయుతుండునమ్ము [illegible]
తనయుండునామ

ఆతల విగ్రహముడుముహా [illegible] ముడనగ

నలతలడుద్భవించె నాకూరాత్రమునకు

శ్రీకాంతరాముడుబుద్ధి సకలలోకముల

వగ్గనత [illegible] వసుధాధిపతికి

శ్రావస్తి రామడుం బుట్టె నానరేంద్రునకు

భాస్క | రగణముల | గుణంబులం త్రిగుణితం పదగిన

యాజనకుండు నయాకుశధ్రుజుడు

ప్రాజిత వేదన్ [illegible] | [illegible]

జనకుడు పద్యము గట్టి సంతోషమంది

ముని శ్రీ త్రి త్రా స్త్రి రో మహిడు తపంబున నను

జన సుఖ దర్శన సార్ధ సంనిభుడు [illegible]

[illegible] వినిరిన మిల ధిలప్రై దండెత్తి వచ్చి

సీతా సమేతంబు [illegible] విల్లిడుగ

ధూతంబు తెంచిన [illegible] వడల

గా [illegible] జనకుడు క [illegible] బులోన

నా సలక్షం [illegible] ని జెండెయు ధీర [illegible] వరమునన

[illegible] లక్ష్మణ సంతోష [illegible] రికుశల ప్రబుద్

నెలమి [illegible] మము గ [illegible] ని [illegible] నసుచు

జనకు నిర్వంశంబు [illegible] గ్ నంబు

కాని ంతూ ది [illegible] గల గామములు భాగది

విశద [illegible] తా ప్రని విమల భాషణుని

దశరథు గను గాని దశరథాధీశ

సీతను గాజుని రాఘవుని తన్నిచ్చి రాఘవు

సీతతో [illegible] చెలువొప్ప [illegible]

[illegible] ల ఘలు తో మర్లల బెండ్లి మనుశతానందు

పలుకులి దశరథపతి యెయు తన్ను పొంచి

భుసను [illegible] వశమ్మని గాధినందనుని

[illegible] సుగాని [illegible] తెచ్చి

వారితో గదులుబెట్టి బలిమి [illegible]

చారు [illegible] జనక భూమి విభుని

అరయి జనకుని [illegible] పోయి వేడ్క

విరాజ [illegible] గుండు స్వామి మంత్రి [illegible]

ప్రతి [illegible] భరతశత్రుఘ్ను

[illegible] జనకసు [illegible] గుండల

[illegible] జనక [illegible] కూతురలును

[illegible] వారు జనకుసక [illegible] రంగెల్ల

[illegible] రాజు గడిని

వినమ్ర [illegible] తెచ్చి [illegible]

జనకుని వారు [illegible] సకలంబుదెలుప

సకలంబు [illegible]

దశరథసుతులకు ... నామకరణ ...

వసురాత్రపులు ... యుగాపురునాడు

ఘనశుభగ్రహదృష్టి గలుగుటజేసి

పవనపదవియలుత్రిపదసీయుండ

జనకతనయల లగ్నసంధ్యయందు ... యుంచి ప్రతిచ్ఛేదం A

నరనాథుడాప్రతినతిసంభ్రమమున

మరిగానియుస్త్రీంగారపుల లేగుతోడ

పరువాక్షిబలుపించి పనిధనంబొసగి

కడలపడ్డ నగరుల శృంగారింపుమునిన

వారు సంతోషించి వైభవంబెసగ

చారువందనపులు ... యుంచి

చందనపుష్పమదక్షతాసమృద్ధార

గంధిల ... ధరాంగంబు

జనచినాంబరశ్రేష్ఠి పితాస

A పురముసేదనఝ్ఝుంతిపురముగ్గ సేయ

భూరిచారికులవిగ్గబ్బనిచ్చిన వారు

గంధకస్తూరికాకలితంబు పూరర

గంధిల ౩

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

వచ్చె రాజ్ఞి గతిశ్రీ [illegible] దికరం [illegible]

పెంచ్చు గ్రాని పి పియూ విరాదనీలంబు

బారెడులు కలరు విందవుల్లి దూలవలుల్లవ

బాంగు గానిడి తీరు తత్త చక్ర దంఢ్రు

గా పదికరం బులు [illegible]

గా [illegible] గార్వ రెలు సంగి

[illegible] లు యూ యు కారు వుల్లి

వాడంబుగా నాల్లు వాకెంత్రో వచెర్

[illegible] ందులు [illegible] రు చిత్ర రుక [illegible]

లంధింబుగా [illegible] చిన వా తిసలకెరలల్ల

× [illegible] రచించి [illegible] సంపు [illegible] గవులు

× [illegible] సనాన × [illegible] రించి

[illegible] వ [illegible] లు వూనవుల్లి

[illegible] బులు డంబుగా [illegible]

[illegible]

కలువ దవము లనగా పంచి భక్ష్యములు దళ్లైన వాడింటిందు లలం
[illegible] దవిలైన వాడిని చేర్చి కప్పి పడేటిన్ని
చిత్రమైన జండా గుత్తులు దళ్లైనవి -

రెయుత్సవసంతోషములు సగుచిత్రములన

భక్తిత్రిశుతునకభ్యుదయంబుకారకు

[illegible]

A మరియును సంబ్రాతమహాతపోమములు
పరమ(ప్రియంబున భక్తితో జేసి ... నంబులొసగి
తరుచుగా నందందు దానంబులొసగి

అమరేంద్ర ౨ శ్లో పజి ౧౨ పంక్తి లోను

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

బాలకాండ.

మారారమాహేకారా(ధి)శ్రీ౦గాత్రసోంయుగ

బద్ధితం క|గాంబుర దెప్ప|భక్తాంత భ్యూప
గుంతు

సిద్ధ పుష్పబుధాంత్యె సుతంత|గోపుచు లు|

యుద పలు ధర్మ బుష్పి ని యుల|పిదిశులు
ప్పన యుంది

ప్రదత్తి నేడన పూరరచలు లుచెంను మారక పాంతలA

తన నన నకారంబర|ంబిలి|రార గ

చ ర౦ార పలాలు చెప్పగాంశిబత్తి

యుత ప్రతి తాపిలు క|యుంశపు విర్పంత|

పైతాలి లపల పప|పలసుప్పలుదెబ్బ

యులుత్రి పైతాం చేంకలు రెయప్పిపేసులక్ష

వదన శ్రీ౦గారమాంపైఖరిసెప్పి

బాందలిశత స్వాదిబాలుచెపట్టి

పదపదిలత్రైష్టరతశ్రీ భ్యూ

లుద యూలాన పేబులోంజాంరుబ్బు పద్దిర|

A తనకనకాంబరత్వముభూగాముదెల్ప
త్యాంబుఘనచదాన్వేగను

తన
తనకనకాంబరం ౨

కలండలకేయూర కరోత్కర వార

పండ[illegible] కలుచు| సకలవారాదేవాపుల్లు

[illegible] రంధు సంధుడి[illegible]లల్లు|పుట్టిపున

పాసర[illegible] [illegible] వారాపసుజీరుదొప్పి

[illegible] నరత[illegible] బినరావని [illegible]

రాంతిపై[illegible] సాల[illegible]రుకన్నె రాపుగొలుల్ల

[illegible] యసైరం[illegible] కలబంప్పు వారు

భూసుకవల శిఖరిపై వారి|[illegible]

[illegible] [illegible]|బాడలపై[illegible] పాటలకు

కారితారకరవులు సందడి [illegible]

కలంకలవలకసుబ్రాత గారోజనంబు

సంకలవలదంబు|న|పాసన[illegible]దంబించి

నలు గ[illegible]|నలుగులు|వి|[illegible]

[illegible] [illegible] ధు[illegible]|[illegible] [illegible]

పా తం A

A వినిగబ్బిగుబ్బలుబెడగుముంగోరులు

మిగులసన్నంబులైమించుగానులుసు

బడిబడివారముత్పల్లవులగానగ

కదువడంబులగముర్గిరవింతగదల

వరపైనవయ్యదలుదుమ్మైజార

కురులసంపెంగని- [illegible]పేజి - మొదలుపంక్తి-

ఈపాతాళ్ళవుముంచిపచ్చలతచేతి

నయిదిప్రాప్తా కులవాండికేవేని

ఏ[illegible]తనుప్రాయురేవు

బాలకాండ

కరలలి సంఘగ సూనెగూచిక్యుంపొంద [illegible]

హారిచందన [illegible] పాఠం A

ఘనసారసలర [illegible]

జనక పుత్రికలకు [illegible]

జలగులతడి [illegible] చెంగావి వన్నె

కలువపావడలపై జాళువా [illegible]

కొంగులసొమ్ముడు కరాలపులి గజ్జె [illegible]

[illegible]ంగారముల [illegible]

గాఢిగానె [illegible]

[illegible] గా జాజినై [illegible] విరులందు [illegible]

[illegible]

[illegible] గూచి [illegible]

బంగారు [illegible]

[illegible]ంగుల రవి [illegible] పాఠం B

A కరమొప్పు జేనిబంగరు కొప్పెరలును

ఘనసార ౩

B నిగ్గైన సఖినల నిరసించి తమ్మి

మొగ్గలకును సిగ్గుమొలపించి పసిడి

తాళంబులను గేరి తరమైనవారుల

-పూవబంతుల [illegible]లతో [illegible]మేలంబులాడు

చనుకట్టుమీద ౩

చనుకట్టు విడదట్టు లబట్ట సరపు

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

A తలుపులద్దంబులద్దుప్పించి నిండు

నెలసోయగంబున నెంతె మరపెంచు

ముద్దుమోము ౨

(అ)ందెలు మెలుదలైన వ్యాళ్లి భూషణములు [illegible]

లందంబుగా [illegible] వర్ణ నవుడు కన్నెలు [illegible]

కారదప్రాణి మాచం[illegible] బింబములారా

చారువసంతవాసన [illegible] లతలారా

మాపవలుపే జూనువెలరుంగులారచితి

చూపఝ్ఝులదనని సూనబాణాపులారా

సానలదేరిన జాతిరత్నపులారా

(శ్రీ)నందపుత్రికి వాచిన సుందసంపు

గీ॥ వృష్ణ

[illegible] మరి [illegible] పూతిక [illegible] గినవము [illegible] యములారా

[illegible] తావి [illegible] లరుగంధంబు [illegible]

[illegible] ము నెరతావిసెలమగంధంపు [illegible]

[illegible] లారయ [illegible] పెండ్లి [illegible] లాప [illegible]

రంపలత [illegible] యని జనుల [illegible] రుపంద జంబంద [illegible] జమంద

వాతలారసేక [illegible] రక్షాత [illegible] విభాగ [illegible]

సారగన [illegible] జగదేకమాత

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

బంగారు వలు లుచేసి | చెలువలు నడువ × పాఠం A
మాలవడ - - -

ం స్త లు | గలవి భ స్మే కాంతులు నడువ

సం తత | బంగరు పు | హో ద | న ధుర్యులు నడువ
నంతాత

చేసి | గజేకని నాందలవులు వేనడువ
పాయి మత్తగజములు - - - - -

ఉ ం త | బంగరు లు | నడువ
గ గ ముల - - -

మదమత్త
చేసి | ఘనపుంత గజములు నడువ

చేసి | ఉం రం గ | మూర్తులు | నడువ × పాఠం C

ఐదు | నా | పుష్పు లు | త్రోవి ప్రులు నడువ
వివిధ

పలాదంబు మానిపులు ఖ్యులు నడువ × పాఠం B

సదస్తి రలు బిట్టన కలనినగర్లొమ్మ జెచ్చె

బ్ర డ మ డక్షుడు ప్రల్లె లు దాన

వసజు లా | చ లు నవా | ళిత లారసగ

విన కలుడ్డి డె దలు పా గేసం పుంబపగ

A. బంగారుమయమువైబంధులునడువ
క్రంతలు ఇ

సంగడిగాభ్రిరాజన్యులునడువ
క్రుతలు ఇ

B. తేమలతమాళా తమ్మ ధ్వనులు
నమిత భేరి పటహాదినాదములు
ఘనఘనాఘ్రాణగర్జితర్వనులు
మునిహానిమరపించి మొరయుచునంత
నడచి ఇ

C. పేరరథదంబులపెక్కువలనానానడువ
పురువీథులందుల్లభ్రాజనులునడువ
మంగళతూర్యములుమహాయెల్లనడువ
సంగచదివియెల్లనారంగప్రాయ
పొంది శుభ్రములుపాలుపొందజేరియ
సంగనులు లక్షణమూర్తితో జూడ
సందడింపుచునే డుజతురంగబలము
లందుదగొబ్బిరానాప్పులునడువ
నడచియజ్జనకుని ఇ

×× యిం ప్ర తిష్టేదములుకెం
తొనృదవతపదక్షేదంబతిరి
నాంప్రవరులుపోవంతలుగు
పచాందనున్నస్థితేటల అధర
తొంందితేళ్లతోవ్రులేతనున్న
పాఠలు లేదు.

[illegible]

శ్రీ రామ ధ్యానాబ్ధి తేల్పాత సద్భక్త

చారిత్రి గానము నిష్పాదిగా నముచ్చ

ధార ధ్యేయసను దేవతా ప్రపత్తి

ధార ధ్యాన దీప్త పాదద్వ ధ్వనువిహార × ఆతం A

ఇంతట | సుశ్రవణ వహం | ణ్ణ వనిహేరదియన్నే

శాంత సెంషోవము | ముసనుగోనసలరె | నస్సెనియలరె

రామునికనుగవరాతాసుధాంశు

గోవమునకేలరెడు | కువమువదంబులనగ
గోమరుననలదెడి

బావల చూప్పులనిచె వతిపాదయుగళి

రప్తేతఘంతండం | బైఫ్లాలె
బులశగ

యింతి చూపశాన్ధి చెదురెక్కవిరాన

సంతానసమ్మె రావము చంద్ర చూపదరె

వేదహాకాంతి ప్రహావము ధ్వనువున

A ధారుణీనందన తుగద్రారకోస

ఇంతటి౨

తరుణి చూపులు పద్మదళ తాళ్లై (విద్యుద్దగముపై వ్రాలె ----)

శారదినా జానకి చూపులు దనరె

కరదండ|ప్రబోల్చు చంచలలనగ

పతి చూపు ప్రతి చూపు సరసత జూపె

రతి చూపు రతి పతనేలా రమణుని చూపె

వెలలవిలసెలం|దారుండారు పెద్దగ రాకుండ (దారుమ్మెకునె ----)

కళలంపు దానిన గతి తొంట సెజ్జ

పెల్లిక సంతల రఘువీర కుంజరకు

చెలితే లతా|డంవిలంచె లుప్లలు బల్లి

తెలుం డారు|తే|బలలతించి యెలు కపిరముగ

నుండిపోనా వలవుల్లెరులు చుండిర్ధా|పెదవి

త్రిరవలనెలాద్ధనప్పై ఎనా యెల్లై శాకన్నె (సురవవెలా ----)

(సురుమతిరవప్తులు ----)

గరవలసంత్రి తిలక్ష్మనాక్షల మారువరు

పలసెంఘటి స్నాతకశేఖర్ భూతూ లులందు
లలితాయల తాత్రి హాసవిభరతునేతు|సు|
...బింబా ... తదేతి
...ష్యనతుని చెప్పె సంతోష ... జనకుండు పిలిచి ...
నగపెరాత ... విభుల ... వాగ్యములలు|సు|
... గిలితా ష్టించిరి దశరథాత్మజులు
తలబ్రాలు బోసి రంగదరులాజ్యహోమ
పలుకు ... కాంచిరేపు నలలవేవనలు
... ఛాయించి ... వదంబు భుజలు
... వివిధ ... గురిసెను ... వర్షములు
... ష్టదానందించి రక్షిల దేవతలు
... ష్టదానందించి రక్షిల ... సన్మునులు
... ష్టదానందించి రక్షిల భూపతులు

పాడిరి గంధర్వపతులు | [illegible] హెచ్చించి |

ఆడిరి సంప్రీతి నప్సర | [illegible] |

పైరగా పుష్ప | [illegible] | దివనములు [illegible]

వెర | [illegible] | రగున నందిని నిండుగ లయను

[illegible] | భవనములు | [illegible] | [illegible] వములు |

[illegible] లపండువెన్నెలగా | [illegible] |

పరమేశ కాధీశు దశరథాధీశు

[illegible] లు | [illegible] | [illegible]

[illegible] పించి | [illegible] |

[illegible] | [illegible] | రాచలంబున [illegible] |

[illegible] లందరు [illegible] | [illegible] వములను [illegible]

[illegible] జనిరి సత్వర [illegible]

[illegible] నందు [illegible]

సెప్పింగినజవ్వభూప్రాంతతిభేరిని

చెరవేయుచుప్పుబలద్ధులగరపిమోతలస్స

వరరత్న భూషణావళు | లబవిచి(త్ర) [illegible] |

చిత్రాంబరములుదాసీజనంబులును

నేత్రప్రదంబుగానంపి | [illegible] |

కరిరథవారణభటంగణభూషణాదు

[illegible] రసాంబుగా తినయమ్ముంత [illegible]

[illegible] యానవాప్తిసంయమములకుదశర

ధా [illegible] తలనవప్పనమాశ్రిల్ల

భూషణాంబు | లలరనచిత్రప్రా | బింబివినయ

భాషణాంబుల | [illegible] | పద్ధతినవప [illegible]

కౌసల్యలకొదండ [illegible] రామురాప్పగనుచు

నదిత్సుహాదశరథప్రా [illegible]

అదరి బిరిబాలాదిష్టను | స్వరుగణచాంత్రావ

వడిం చెచ్చి (ప్ర) తితాల వాయువు వెచ్చె |

తదయుతేడునిర్గమి | తమ్ములు | నిశ్చవులు

క్షారదచాపనప్పుడు భూపతిగ్గలగి

యాలక్ష్మివలు వినాధయుబంగి కేడగి

కోలలనిశకలనవుల తీవాదచ్చాపదాసగి

ననవ్వ | ధశర | థుండు నక్షు | కంపజూచి

యునయుపశిష్టసల్లయుమునిశ్చెబుంచి

సత్పిశవలుదరిసెనకవులవాభయము

దిజ్ఞియాలొనసెవాయుసైన్యా | ద్ధకవుల |

అనుచుటంక్షిపాయువ్వెలందందవ్వె

తసెతెనిపెంధూశిగప్పెకెప్పుడయు

తరులుబొదులు తురంగవులు | రావులు తులు
రాతులును – – |
రాత్రులును – – |

విరథుఁ పైరథుఁ [illegible] రపాఘు బడిరి

ఘనలు నలు దేశ చేతాకులబడిరెల

భానుమండలము [illegible] సంభ్రమము [illegible] సంత

యురువడి [illegible] మారెచిరాఘులను

తరమిలిడి చంపిన ధన్వి విత్రములు

త్రివిష్టప జలలో గౌతమి గంగ

[illegible] సుధు [illegible] పైచెమరించిన సగ [illegible] చంద

ఘోరపైల మండెడు తుత్తు కవిభవము

[illegible] మారద [illegible] చిరులు [illegible]

పరమ [illegible] సుదయ [illegible] లనేత్రము న

[illegible] మండుచు [illegible] పైన మంట [illegible]

[illegible] కంసుల ధర బంచి [illegible]

[illegible] పరిధి [illegible] నల [illegible] పైగయు

[illegible] మండెడు [illegible] పాగ్ని

బాలకాండ

ఱుగసిప్రె సలడిగాన్న్యురమంటలనగ

లలి ఝూఱు [illegible] వెడుజదల్లు

జలసఝూఉ [illegible] చుండ

త్రవలచ్చి భల జ ఱు ల [illegible] తగబఝ్ఝి యూడు

విదులనాళవులు తోఝ్ఝి విరిదంపి యునన

పరశువు వయూప్రనభేరి ఱుంచివచ్చు

పరశురాముని ఝూచి భయము [illegible]

రఱువున దశరథుఝా [illegible]

భయమునివారణా మంత్రి పరతంత్రలగుచు

[illegible] దుర్గగా నప్పర్ణ పాద్యములు

గానివెపె ములునలచే [illegible]

దశరథభూపాలు [illegible]

దశరథ రాములు మందర వచ్చినిలిచె

నిలిచిన భార్గవు నిజమూర్తి జూచి

తల [illegible] | [illegible]

[illegible] దురహ[illegible] | [illegible] స్తంభులు

[illegible] భయము [illegible] | [illegible]

నీ వెంత [illegible]

[illegible] | [illegible] | X పాఠం A

భూసుర | [illegible] | [illegible]

[illegible]

[illegible] | [illegible]

[illegible] | [illegible]

[illegible] | [illegible]

[illegible] | [illegible]

[illegible] | [illegible]

A భూసురోత్తముడవస్సప్పుడు మొదలయిన

భూసురోత్తమ [illegible]

ఖి వ న స్త్రం ఢ ల త్తా వి సం ద ని | స్నే స చే లి తి

చ ని త్రో స్నే | స వ్వా స్ర బా వ జు స్తే స్త్రం చి

ఇ టు ర వ డి యు త్త ఘూ ర్రే చి | ని రా జు ల స

ద ర వి ల రి చం పి ... ర ని వై దా లి

ఏ స్నే | తి ల్లా ద క వు ల నె త్యు ఉ నె ల స గి

తే ర గొ ప్ప వూ పి త్రో డె వ త్త తె లి

భూ పా ల శ ర వు ల బొం డొం ద ది వి లి

సై ర్యా ప న వు ల ... | సొ డి పె జ ని లి

ఇ ట్టు భా ర్గ వ రా వు | నె రు గ వె న న్న

వి యు త్నే ల రా వు ధ్రై యు ల బు ట్టి తే జ

రా | జు ల | బొ రి గొం దు రా ము నే | వు ల

రా జు ల | స్నె ... భూ మి స్నే న

రాజు రాముడన్న రవికులుని న్నె

రా జు నా వు ఢ లె న | రా ము ని ని నన్న

కులండ ... రాముడ ... కులంబున

౫౨౪

బాలకాండ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

బాలకాండ

[illegible]

బాలకాండ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

* [illegible]

* [illegible]

* [illegible]

* [illegible]

* [illegible]

* [illegible]

* [illegible]

* [illegible]

A సురలున్నవిల్లువిష్ణునకిచ్చెపిదప

పారిపార౩ ౬౦౦ పేజి - ౬ పంక్తులోను

The lines marked with stars are omitted in the new edition as not being authentic. Yet they had better be retained, though spurious

* వినికలాపములన బోరవిష్ణునిబిలువ

* సురలు గరుడోరగాసురతెల్లగూడి

* పరశు ఝాసను ఝోర జనివిచారించి
స గాన

* (ఆ) పని సంభృతనవులన యేసు క్షీలదివసులు

* లతురాసనెదు రెులక్రపు తక్రపలకు.

* హరిహరి సక్తి బుల | లరయులు దపుసుచు |
త్త్వంబులారయవిధి ------ ----

పరహరికల రెండవచాపమిచ్చి |
నర సిఝాసనుగానజనివిచారించి ---- ----

యురుపృథ్వింతయులునె | రప్పు | రయులు పయు

హరి | యులురుదృడు, బొర | రవులు గానప్రు డు / X పాఠం A
| రుద్రుడును ---- | నమరులుబ్రహ్మాంచి --/

నారాయణునిధిప్ప నారాచతీవ్ర

దారచెబెట్టితెడబడెతిప్రుడు |
| శివ్రునికోదండంబులసగము ---- --

పరవ్యునవిలుబొనగా విశెట్టె |
విరిగిషపె పెట్టినపట్టించియాపుట ---- --

హరిశక్తి ప్పునదలనియుపురు లందరును, |
పు స్సియుందియునెరిగి ---- ---- --
నందురు --

A -- త్రిపురదుర్గవములు సాధింపంగ నోపు
నపరిక్షిత ప్రాధినధను నిశక్తి --
హారిశక్తిని

బాలకాండ

శిలురఘువర భూస్వామి యాగశాల దావేళ
(స్పందించిన — శివరుద్రుడంత)

సరల చిత్రస్థితి జూచి యా చెలి
(యా విల్లు)

విరిగెన విల్లును వీక్షించి లబ్ధి

గరగుచు తన చెలి కార్ముకం బహు

రయమున సఖియా నదిదేవ తాహు నచ్చె
(నదేవతా — నన్నా —)

జాయలధన్య దాపటుడు జానకు నెచ్చె

వనజాదరలందును వలనెల్ప నిచ్చె
(జలజనహుమ — —)

తన చేతి చాపము తీరిరిల చ్చిరి నతు నరు నీ
(విల్లుయింతపలే చ్చున్నరు — నంనలి — — —)

జనకదశ నాటి — చెప్పెనిచ్చిలముగా నతడు — — బంచు
(చెప్పె నిశ్చలముగా నతడు — — —)

జనకదశ నాటి చెప్పె సదయుడై దేవి
(యుది నాకుసదయుడైపెసగ — —)

పెట్టె సనవనె పెటె త్రయుండే
(సుమవనదితాళి — పెత్తయింట)

గనిసె నవ విరతి గానభరానాథ
(గనిసెవువిరచితిగ్రాకె)

అలింగి హేమాయదేహ అరయనా చేతి

యా విల్లు యిడె విప్పి యుత్పరై బెయ్యి
నలకానియూవిల్లునే వెళ్ళైయి — — — —

[illegible] బాణసంధానంబు జేసి

[illegible] గదలని విననైన ౭౫॥౭౬॥

[illegible] దశరథాత్మజుడు

కడలకాని రోషంబు గడలు కొనంగ

[illegible] విలు దెరుగ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

నీవెరుంగవు నాదు [illegible] X పాఠం - A

[illegible] X పాఠం B

తెంపుని [illegible]

[illegible] కాండంబు [illegible]

A నీవెరుంగవు నాదు నిష్ఠసత్త్వంబు

తెంపుని విలు [illegible]

B విశ్వామిత్రుని చాప విభవమంతయు

విశ్వంబు తోడి దురభిల్లిన నెంత

తెంపుని విరిచి [illegible]

నీతో శ్రేష్ఠ [illegible] గవేళ నీగర్భ ఫలమ్మిచ్చి

[illegible] పలికె

శ్రీరఘురా [illegible] గర [illegible] బ్బ [illegible] దూలి

వరకు రాముల రాము ప్రార్థించి పలికె

[illegible] యుష్మనాడ

గానరా [illegible] లు నల్ల గా సెరని చెప్పె

[illegible] దినంబున [illegible] త్రావలంబున [illegible]

జనవల [illegible] చరణముల వలంరయు

నాతా [illegible] నాపాలి పెన్నిధి

లోకవరాగణంబు లాలోదింపనెరయు

శ్రీ నవ్య [illegible] రఘురామ వలుదా హాముదగ్నే

[illegible] నప్రాణ లోకవరాగ [illegible]

[illegible] భావముననుద్ధి జము దత్రి రాము

కదలను త్రైలోక్యకారకుడైన రాముడు

చూచి [illegible] సిద్ధసాధ్య

ఖేచరులు [illegible]

అంత భార్గవరాముడా రాముజూచి

సంతరంగంబున [illegible] తనిభావించి

[illegible]

విను [illegible] విష్ణుడవు

తాకు [illegible] బంధు

విను నేలాడు [illegible] నిందగాడంచు

నిరుపమ తరశక్తి నీ శక్తి [illegible] చూచు

[illegible] మహేంద్రాచలంబున [illegible]

పరశురాముని విల్లు ప్రార్థించ సెనగె

వరుసతో చేతికి రఘువరుండు దానెక్కిడె

[illegible]

నరయుబుసుర తెల్లిన [illegible]

[illegible]

[illegible] దశరథ [illegible]

[illegible]

[illegible] నందనందనో [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ×పాతం A

A రాజితాలంకారశోభనజూపష్టి

రాజమార్గంబున రారాజముఖులు

సఖులు దామములు సన్నిసాధుబులై

సక్షత్రారాకృతుల రాసుముల గన్గొనుచు

నేసలు జెల్లనాశీర్వాదమెలజ

ఘూసురులొసగ విస్ఫురణాబెంపొసగ

నగరికలంకారమై యొప్పుదెసదు

నగరు ప్రవేశించెను రనాధుడంత

కౌసల్యకేళి

కౌసల్య కైకేయలు ప్రౌఢ బాలపుత్రి

రీలాసలు విలసత్పుత్ర దేవి యిష్ట్యాదిగా గల్గ

శ్రీంత్రప్ర రాంగ తల ం దరల నప్ప

సెంత లరలు ప్రతి తెలె నెదలరుగా వచ్చి

స్త్రైరి వారల పాద దర్శనలు జేసి

నీరాజనంబు లునె రిచ్చి రంత

కొడుకు లందరు ప్రైలు తి కొదండలు వైర

తరలు ప్రతి దీవించి కౌగిళ్ల జేర్చి

సీతాది కాంతల చెలువంబు బట్టి

చాతురి గన్నుల చల్లగా జూచి

తనరారు చలంది యుగ్మ దశరధుండు వల

తనరలు లునలు గురు తను భజియించ

నాల్లి వరింపవలు లునె ప్రి నాకే బమసగ

బాలకాండ

పాలసత్త్వములనెల్ల ప్రభవించినాత్ముడనగ

ధనదారుచుత్రంధరా దశరథుండిల్లు

తనయులై దానవత్వవ|ములల్లనుండి|

పతులజనానంద|చరిత|పుడైరాజ్ఞ

వులతలంత|రక్షతలు|ద్వి|దెలులుచుండ్రి

ఇతనాడుదశరథుండు|ం|డు|చి స్త్రీ|చుమెరసి|

తాత|తలనవతలగవిలనవమావు|

న్యాతత పుత్రపౌనసనశంబు త్రిలురి

సురల|క్షాదలంచి|భూసురలపవప్ప

పరవలత్రిం రలంబునవిరిచర్వయు

పారచెనశ్ళి|పారస్వంద

నారుహాస్తహావుల శత్రుత్రవిద్యల

నెరివేదశాస్త్రముల్ సర్వశాస్త్రములు

సురులకశావిద్యలనొసగినప్పించు

A ప్రపంచ రభరమునిప్రెంచి

ఘనుడు విశ్వామిత్రుడు కయురాజ్యమును

కానిపోదమునిన్న|తోరియున్నాడు

గానశత్రుఘ్నుతో కెడలి విశ్వామిత్ర

తోనే నియతిని సంతోషమున రఘు|

మత్సవుడు ౨

౧౬౯ పేజి - 3 పంక్తులలో

ల కత్త్రై సాంబు సమ్మిరు ధపకనియతి

చెట్టిని నీ శిఖలు బెట్టి ప్రశ్రాం పుల

భ ని త్రైధ శల్లల తపని ష్టాలు నకు

వినకుదైర ఘలు రావు విభు నకు ప్రైలశి

తానసు క ప్తి పుష్పు డల తనమెస పరావు

తెలానె నపుష్పల నవు బరష్టుడలప్రి నుతుర రుడుడు

రాజపత్ర్యాంబనరవునిమిష్టైన

రాజు భానిషైరగి ఘలు శలవరా రశులదృ

తావతల తనరా శంగ దుమిగింప

త్రీతి పైల బంచె నా ష్ట్రి ద్వ్ విభుండు

బుత్తేర వెలధిని వేపలుండు

పష్పి సాంబు నకల భ్ర డమెరా రగావులు

క్షుల్పించి బహా పలా కలు కల్పి దప్పులు

కలతరుంగ జైతించి గంధిపా దకవులు

పాలు పారజలిరె ప్రైష్య ఘూష్టవులు
పొందవలరించు

బాలకాండ

తరవింపస్త్రా జవుగకపు లువాశింర

పరిచారకులు పెంచి పలయుం తుంగ గుచు

పనిపులు నిజుపుంత్రి పగనంబు తెలాడ

జసదేరనం తరయు సం జూపలం బెసగ

వరుసనానాతీత వాదప్లి స్వే వయులు

పరపైశల భాచారభం గులి నపుర

త్రితి నిదుపొర్దనిపి పారభండి

పూతపూ దజు నపు్య తులు లారి బ్లెలన

పసపిలల దరి త్రాని పు పౌ పు తర వబ్బె

పనగిలప్పై ఘ త్రిపెరా భరతుం డును నంత

తపు లా త వెలుదల్లగ్గా తగిన పెద్దలకు

పలవులు దప్పి కనపుసారం మ్మెల్ల

లు పారు వారశె ప్రా జ్ఞిం పు డగుచు

ఇట్టి టెల పస్త్రి వెపి పెరా తాతపెూనవి రెఖు

తి ర్లిసా పస్లి విదాప్లి భాప్లి సపుంర

శ్రీరాం

బాలకాండ

ర్యస్తవ బాచార్యస్త లేఖనము వారిని లిఖి
లఘువారి - - -

అభి ప్ర గిం ప్ర ఘ | న న్న స్త డు నాం | గం జు
యమ్మ నన వ్యా

చెప్పిన వారి చెప్పంగ్రె తులంబ గలచు

శిన భరవి దాన భ్రాన స పలం తం యులు జాత్రి
మధ్య జేయుటను

వి వ క్రి ర | మ తి రైలు కి వి ప్ర వి చేత
బుద్ధిలి ఎలియంగ నుంది

తి పు తంత్రి యలు గు న వ ర ర | [illegible]

స వలు చి త స్తి తి నె వలు స క త్రి వి ద్య లను

పలువంబు
కలంబు | గా న భ్రే స్కంబి తి వి సిం క
పై లుపొంద

త ల ప్ర బు త్స్య డు వ్రా తు త్ర మ జేం డ ప లయు

న వి జి | ప్రిలి పం నిన వ యో డాప్రి లం బు న క |
ప్రిపా మ్న స్న నిత యోధ్య పనల - - -

జ న లు దెంబి యు | ప్ర డు స్సి | జ న నా యు కు న కు
ప్రడు - -

రా జు | ప త్య ల కు సి | గా వు ల త్మ్య గు ళ్లి
ప్రీతి వేలయున

[illegible] | వింత యు | జె ప్ర యుల్లిం బు ల లర
[illegible]

అంతయు
[illegible] | [illegible] | యు ప్త గాం జ్ఞ వలు
దప్పం తప్పలి - - -
దయ్యున రాజన - - - A

A - -ప్రా- యుత్కఠమును పదిసయుల్లారా ఆకటవికవిలుగా ప్రస్తి
కాస్త గ్రంథములలో [illegible] మంకాస్త్రి గ్రంథ ములలో లయా గ్రిము
[illegible]
ప్రస్తి మని అని గ్రంథ ములలో యుంసి యం యా మహ్నద్రా

౮౩

బాలకాండ

నెంతపప్పుముగప్పనే ---- | తెలుప్పవారలకు ....

యుంతతంరయు చతురుడై | రేయితాఁ(గ) బుద్ధి | పాఠం A ఆక్షేపణ

బరిబుద్ధిమల్లవారలకు --- | మృతుమత్యమెల్ల

తమల తంత్రి గ్రో యుచుచే ధారుతి (ధీ) జలల

సమలు చిత్తుండై ధర్మ | సరితంబులు బూని | సంరమ్ము చేస్సి ----

లసమహేంద్రు వై చపలై యురాముచిభుడు

స్వతంయులు దాసును చ లి | పెద్దగూడి | కొండదగాసు --

సూతన | సత్తసుఖాన్యాసేదేవి | X పాఠం C ఆక్షేపణ

తత | సాంఖ్యంబు | లిదవచుసుండై | X పాఠం B ఆక్షేపణ | పంపాంచుబుండి ---

సతలలయకళానిధి యెసుచుంనవాని

సురసత్యమునుయుత్తి --
సురసత | యులుత్తి | యులుత్తంబు | సమితి మిథము

పరహితంబు సగా సబివితెంటువాని

సత్య గదసహా | ప్రాకాంబులస్వగ
గాంతస్మబవా

సంసతిగకాంచు చరియించువాని

సనుడినంబుచపెద్దలగువారినెల్ల

మన | మలుదమలంద | మసంనించువాని
మునసమాదించి --
మునవహాదంబు --

A ప్రాకటంబుగ నెందు బాధలేకుండ
తేనప్రభు
నిజబుద్ధి గానరు తంత్రిగారిచే
ధారుణి ప్రజలకు దయ్యు యిప్పుడైసి | యొసరించి -
వీరు వారనక తనివి శ్రుతలేరి
సముచితమౌ ధర్మ చరితంబు ౨

దవని
B ప్రబలదశరథోర్వి పాలుడు బలమి
పాలింపుచుండి చొప్పడనెన్నాడు
సుతులు నల్వురిలోన శుభతరమూర్తి
రతు యశోనిధి ౨

పాటకల
C చంద్రశాలల యందు సౌధ వేదికల | యుక్తదపాఠం లేనేల
ధ్వజలను
చంద్రకాంత ప్రవంశిలా వేదికల
[illegible] దు - ౬౨౮ [illegible] పేజి చూడు -
గాజుటద్దావరులు బంగరుపకిండ్ల
జాజి పూబాల్పుల సంపత్కృపయుక్త
నారికేళరసాల నారంగరంగ
ద్రాక్షావనుల కృత్రిమ శైల సానువుల | రాగాల కేళుల
[struck through, illegible] కేళీ కుంజపుంజములు | బలువ పురములనైవతస్థలులు |
శాలలందు [illegible] గుబురు సకల భోగంబుల

నాతత సౌఖ్యంబు లందుచుండెను - అని యూ
(ఖీ) భాష్యం - పేజి [illegible]
శ్రీ ప్రబల దశరథోర్విపాలుడవని
పాలింపుచుండి చొప్పడనెన్నాడు
సుతులు నల్వురిలోన శుభతరవ ౨

[illegible]
యీ మూడు చరణములు
B మార్జిలో వచ్చియున్నవి

౭౭ సటసు। రాదానున్నన మాత్ర ము

౬౨౪

మా ల్యాంధ

జితబంధుడెగు | వాని | సకల | భూపతుల
పాతబుద్ధియగు — | మల్లి | భూతముల్లు

హితవులు కారు నా పన్నై పించువాని
పునశ్చరుణాన —

శాలయి —
ప్రాల | చతువిధ ప్రరుషార్థగ్రతుల

సుశాంతి చిత్తంబున సూషించువాని

వినిశంబు సంతుష్టేంద్రియుం డైనవాని

వినుతవి స్తారంబు వెలసినవాని
హారు కైలిలసిల్లు —

వెరవరి ంరలు గువాని వివిధ హితకార | వుల ంబు |
| నుతకొర్యముల్లు — |

నరసినాలసున్నిత్తైనప సేయువాని — — —
నరులనేనగ | నాలన సుని దె | చెయుబాని |
| యుచేయువాని

నాధవిచారంబు గలవాని పరబ్రహ్మ

గూఢమంత్రంబున నెమ్మనాపు వాని (ప) తిభేదం
A

(అ) నిశరాసురలకు నవి జెయు డగుచు

ఘనసభా జంబల వలన సద్దుణాలు వాని

వనస్థలా షంబు లవు ధలేసవాని
కాంసకు

పూనుగా క్షేట్స్యం వుంత్రించువాని

A తప్పనిమోహంబుత గ్రసాదంబు

సెప్పగాభుజ్జ నెమ్మెనుప్పువాని

గజషాయి ౨ — ఆ౭ పేజి - ౧ పంక్తి

౮౧౬

బాలకాండ

గజరాజును తెలావాస్మ్రియు (జ్ఞ) వాని

విజరంబు గెలిని విలకిలువాని | పాఠం C
(అత్మసమవృత్తిస్వవాని)

నతిరథుండగువాని ఘనసుపాయవృత్తి

ప్రతిదినంబున పడిపొయించువాని
(బుద్ధి)

బుద్ధిజ్ఞహాప్పతిబుగుర్తించువాని

నిద్ధహేబంబున నివహోలువాని

నిపుతప్రజ్ఞానందమ ధరించువాని

కపులదబాంధవభంగి కాను | రాంకు | వాని x పాఠం A

శ్రీరణధర్మపాఠ | నరివచ్చి (న యురించు) | వాని

భూరిగుణాంబుల | జాలవా (పాలుపొందు) | వాని పాఠం B

పరగనరెలాబ్ధిఘపద్మంబుగత్తె

నరవరవారుడు తగునని విచారించి

జనలోకవిభుడు నిష్పలపలతేగాడ

ననవరతానందమందుచునుండె

A పరమగుణంబుల పాయించువాని

కరుణారసామృతరాశిఘనుడైనవాని

వేలమి వేదముద్రనుర్వ్రదశాస్త్రములు

అలరుకశాస్త్ర (దృష్ట్లలను జెప్పు) తీనమరసవాని

న్యాయమార్గంబున సద్రాజ్యజనంబు

పాయక చేయునేర్పరియైనవాని

సైరణాధర ॥

B నారామునదవడిన ఖలజాప్రజల్లు

ధారుసంతోషించె దశరథేశ్వరుడు

అంత శ్రీరాముని ॥ ౬౦౦ పేజి వెదాలపుటపంజీలోను

C ననిసురాసురలకు నవిభండగుచు

ఘనభుజాబలమున వెడుప్రాఖవాని

మానకెర్షుబు మదిలేనివాని

మానుగా భృత్యుల మన్నించువాని

అవిరతుండగు ॥

శ్రీంతరాముడు సీతననువందగుండి

యంతయు సుఖములయుంపొందిపొంది

కాంతాముక్తావిశాలవేదికల
చంద్రశాలలక్రీడాప్రదేశముల | కపోతంA
కేళిప్రదవేదికల---
వాటికల---

గాజులు/విపరులబంగారుపట | [illegible]

జోజిప్రాబానప్పల చెంప్పకేత్రములక

నారికేళరసాల | నాగవల్లి [illegible]
నారంగపనస---

శ్రీరామపుముల | [illegible] | [illegible]

తాలకులకేళకులకేళంజప్రంజములు

చలువ/చప్పరములస్త్రైకతద్ధులు

బాతురిపెలగుచుసకలభోగముల

నాతత్రసౌఖ్యంబులందుచునుండె

శ్రీనియేంద్రభూపభూపాధీశవిభుడు

వినుతసార్వైగమ్మున్నభవులమానసుడు

చాలితాచా | రఘుపతి [illegible] రఘువర

A చంద్రకాంతాదుశిలావిశాలవేదికల

గాందుఖ్యాని

భూతలరత్నవిదితగనబుధి భూవిభుడు

తమతండ్రి విశలదర క్షేమపేర

తమ ఖింరుస్వి గుణా వైరుస్వి కన క్రాంతి పేర

నలఘుని శ్చిలదయూయుత బుద్ధి పేర

లవిత నిర్మల గుణాలంకార పేర

వన జూదరుని పేర వనమాలి పేర

ఘనన పేర పరాసర గంధ్రుని పేర × లుతు A

శ్రీ చంద్రుల తా రరమణ కొంతె పరిమళి గిలి

బ్రహ్మచర్ర వటునస్వతి ప్రాఖ్యస్వ యిటమ్మ

ఆప్నవి మానవ లవితన బాద్ధర సంగతుల్

శబ్దార్థసంగతులరసి

రమిత పైలవాళ్ళ లెవం దుర్గా మాయగాంబు

వరగవ లంకార భావనల్లిండి

కరమదిన్ ఖ్యా బాలకాండంబు జెప్పి

శ్రీరమాధిసాయుధాలిరశ్వేవ్రై గ్రూదివాకాధ్వ

A పక్షిగాని యెరిగండభైరవు పేర

నాంచంద్రతారాంబై

బాలకాండ

శ్రీ రఘు వంశ సంభవ పెంపొందిన వాడు

[illegible] సుపుత్రుడు [illegible] చరిత

[illegible] చదివిన [illegible] విన్న

సాంబామూర్తి [illegible] రాము

నామ [illegible] భోగములు

[illegible] చారములు [illegible] విచారములు

[illegible] రాజ్యములు

[illegible] వలు

[illegible] దానాభి రతములు

[illegible] సంపదలు
యుక్తవర్తనములు
[illegible]

[illegible] పర్యాయంబు
[illegible] మలు [illegible]

వరప్రసాద లబ్ధియు [illegible] నాశనము

[illegible] చంద్రుడు [illegible] X పాఠం A

[illegible] కూడియుండు [illegible]

[illegible] పదవెన్నిబాణములు [illegible]

A ఈ విష్ణుముఖ వీరయుండ్లు లోన దాత
లావణ్యవయూపైన లలన లహొంచు
కొడుకులతో ౩

సంపుందరంబున బ్రంధుభుసుల గూఢులుటుండు | గూఢులు మాయు — |

శైలంపులు లుస్త్రాం మృగంబు తెడవృకలంటులుట్టు

సతతంబు దేవతా సంతర్పణంబు | జైతంబు — |

లలిత శ్రీ గజనగ | శ్రీ జెం | హారు | చుండు ||

తపవిప్రులు లుతెర | యుండి హాసదిత | యెప్పుడు —

లావణ్య నవ పతిలైన లలనల హొండు | యుతు

శ్రీ విలతసౌభాగ్యంబుల | విలసన్ | ప్రజ్ఞ వములు | వికసంపన్నులు — A

నవరంగ గాపంచు సంపువాత్సలకు

ప్రాణిన వారికి పరస్సు బైరాం నహులు

దానవులోకనివాసంబుగలుగు | పాణిలోకాది | వాసవలోకాధి | బ్రహ్మగాది — | వాసబ్బజేయు |

శైలందాంతకులకిరుతెందాక | శ్రీలభు |

శైలం దాకరవిచంద్ర శైలం దాకదిశలు

శైలం దాకభువనంబు | శైలం దాకతారక | లక్ష్మిపలింపు |

శైలం దాకవేదంబు | వేదపెంచు | శైలందాకధరణి — |

A రమణీయ్యస్వలయ్యగారి రామరాయణంబు

కామరాజు వ్రాసిన కోరికె లాదక్షు

నెందా ఆపకులజ

సందారక శ్లోక ధయుక్తగ్రంథ

సందోహ దోహ|మంగళా శ్రా|చారశ్రీ పృర ఘా పాతం A

శ్రీ రామార్పణమస్తు

నారాయణ నామ మూర్తి సహాయం

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీరామ

శ్రీ

శ్రీ ... శ్రీ

శ్రీ

A రమణీయమ్మైన యీరామాయణంబు
సమరదానంబిచ్చిన పృథ్వివారలకు
హరితురగాందోళికాచ్ఛత్రచామ
నవరత్నకలితోజ్జ్వలవివిధైక
భూషణాంబరగంధపుష్పతాంబూల
యోషాసహస్రసంయుక్తసలావ
భాగ్యావిశేషసంభావ్యసౌఖ్యతము
నేష్టానురంజననిత్యసంతోష
ధనధాన్యదివ్యరత్నప్రభావవిత
ఘనసామ్రాజ్యయోగసంఘటితరాజ్యపైన
మాణిక్యనిర్మాణమహనీయవంశ
తూలికాతల్పబంధురనృత్యగీత
వాద్యవైభవాళికావర్ణితాజస్ర
విద్యాప్రసంగప్రవీణాదిఘనత
ఘనతరైశ్వర్యసంగతభోగభాగ్య
వినుతులుశ్రీరామపెంచుసత్కృపాత్ము
వితరణంబులునచ్చివర్ధిల్లగలుగు
అట్లునాపుత్రపౌత్రాభివృద్ధిసంబుగను॥ శ్రీ శ్రీ శ్రీ -

అయోధ్యకాండ

B

శ్రీల దశరథ|రఘుశ్రేష్ఠ పాలు డవని

పాలింపుచుండి చొప్పడ దైయుక్తనాడు

సుతుల బ్రిస్సల్లో లోన శుభతరమూర్తి

నిరుతులందరకో నిధియగుచున్నవాని పాలు A

అనుదినంబునే పెద్దలగువారి నెల్లి

మనమున నమదమందు పన్నించువాని

మాత/బంధుర/గువాని నెల్ల భూసురముల

మాతవలె/నే గురు సన్నిహితించువాని

పొలుచు తు విద్య ప్రరుపార్ధ/గములలనె

నొవ్వి చిత్తంబున నూహించువాని

A సురసన్నుతుని నుయుక్తియుక్తుంబు మితము

బలిమి ముంబుగను గజబలిర్దువాని

పన్నగాదన బహు ప్రాణంబులనగ

సన్నుతప్రాణంబు ధరియించువాని

ననుదినంబును I

B ఈ రాముని గ్రంథములలో యీ ఆరంభంలేని శ్రీరాము

పట్టాభిషేకము. అనే మాటదగ్గరనుంచి ఆరంభమవుతున్నది

ఆమాటవరకు కట్టలో వున్నది.

పాపులైతే యిది అయోధ్యకాండయందు యీ ౙయని

పుస్తకములో ఉన్న గ్రంథమున్న మొదలు వున్నది.

అయోధ్యకాండ

శ్రీ నిశ్శంభు సంతుష్టుడై యుండువాని

విమతవిచార|దూతవిలక్ష్య|వాని

వీరవరియుగువాని వివాదకార్యంబు

శ్రీరయునవాలస్యద్వేయువాని పాతం A

తప్పని రూపంబు|తప్రసాదంబుచే|

ఎవని ప్రభుశక్తి నానతడువాని B

గజవాయు రోవాగోష్ఠముద్రైనవాని

విజయలక్ష్మీ సమన్వితుడైనవాని

మానవి రోషంబు మదిలేనివాని

మానుగా శిష్టుల మన్నించువాని

శ్రీశరధ్యుండగువాని ననసూయవృత్తి

ప్రతిదినంబు సుబుద్ధి పాలించువాని

కేవలదాంధవ్యభంగి కోమ|రాందు|వాని

నమితభూజానందము లరించు|వాని|

A గాఢవిచారంబుగలవానిపరమ

గూఢమంత్రంబున గామ|రాందు|రువాని

తప్పని ౹౹

B అనసూరాసురలనునవిజయుడగుచు

ఘనభుజబలమునగడువాలువాని

మానవిరోషంబు ౹౹

అయోధ్యకాండ

తరుణీసముద్రైకడు విలంచువాని

పరులగుణంబులు భాషించువాని

బుద్ధిబృహస్పతి బురసించువాని

విద్యాప్రజ్ఞంబున వినుగొల్చువాని × పాఠం B

[illegible]

[illegible] సుప్పువాని

[illegible] మార్గంబున వర్ధనంబు

భాయు [illegible] నెరపువాని

[illegible] ర [illegible] సరివచ్చు వాని

భూరిగుణంబులు [illegible] వాని

శ్రీరాముపట్టాభిషేకంబుచేసి పాఠం A

భారునిరేపు [illegible] చూచి

తలకాస్త [illegible] దశరథేశ్వరుడు

[illegible] వచ్చి

A శారయతత్పతి నారంగదలపోసి యుబ్బిమతంబెరిగె

గురులన మాతృలగురుపిత్పమున

శరయురాముడు తగునని విచారించి

దశరథనృపుండు ధరణీశనవు

దిశలకీర్తులు నిండ తేజంబుతోడ

నీతిమార్గంబున నేలపాలించి

ప్రతిబొంది [illegible] పుత్రులంబు

అపరవయోవేళ యరుదెంచినేని

నృపవరరాముని నెయ్యపుతనయు

[illegible] జేయుము [illegible] మంతనిన

విభుడువారలు చిత్తవృత్తంబులరసి

బరగన [illegible] బుగప్పి

నరయురాముడు తగునని విచారించి

జనలోకవిభుడు నిర్మలమతితోడ

ననవరతానందముందుచునుండ

శ్రీరాముపట్టాభిషేకంబు చేసి

ధారుణి యేలింప ఇ

B అమిత ప్రజానందము పొరించువాని

కుముదబాంధవు భంగి కోమలుండువాని

వెలయుధను [illegible] పూర్వముందు ప్రాంశుల

అయోధ్యకాండ

యుం. ఇందువంశాదులగు (పుణ్యములు) రాజులు

ఇందుల సుమంత్రాదులగు మంత్రి వరుల

చేరువన్నృపతుల చెలులచుప్పముల

పౌరవర్గుల జనపతుల నాప్తుల

ధీరుల రాజనీతిజ్ఞుల నెల్ల

వారల రావించి వారిని నద

చారుగంభీర సుస్వరముల బలికె ౧౹౹౹

మహాపిత్రి ప్రాప్తమున బ్రేమమున

నీప్రజపాలనంబున్ పెంపెసగ

వారలనేలితిని వారితనీతి

నీరాజ్యమంతయు నేనేలినట్లు

నిజకులాగతిధర్మనిరతుండనగుచు

ప్రజలనెల్లతినిపించి ప్రాప్తనజేలి

యిటువిదయుంత నరయుచు మా రాజ్యపాలనయుదియె

A నాలుగుదిక్కుల నరనాయకులను

నేలిభూసురక్షత్రియులగు శూద్రవరుల

చేరువన్నృపతుల చెలులజుప్పముల

పౌరవర్గుల జానపదుల నాప్తుల

ధీరుల రాజనీతిజ్ఞుల నెల్ల

వారల రావించి వనజాప్తవంశ

వారధిచంద్రుండు వారిదనినద

చారుగంభీరసుస్వరముల బలికె

యెలమి నిస్సామంతులు యేలిన భూమి

నేలయనెంతయు బెద్దకాలమునేలి

యుపరవయస్సు డస్సితి నీరాజ్య

పాపుల భారంబెల్ల విశ్రుతమతియు

గుణవంతుడును నగు కొడుకును గనుచు

గణుతింప రామునికైకొనదలచి

తమ్ములారగనేను గైకొనని నన్ను

మన్ననసుఖలీలనుండగోరెదను

ఇవిరళ శుభదినంబని ప్రేమునను

మ్రవన

భువనవిశ్రుతమైన పుష్పమెల్లుండి A

మాపెద్ద ౨ ౧౦ పేజీ - ౯ - పంక్తులోను

3115

౨

శ్రీ అయోధ్యకాండ

విదితంబుగా నింక వినుడాశ్చర్యము

శ్రీరఘుపతి పట్టంబు జేసెదనని పాలించి

నెరిసితి తచ్ఛత్రంబు నేడనే యుండి

వసుధ సిరి భూభారము నతని కంతె ఘనత

బాధలు జరా భారము సైరించు తన

సాకేత నవి కళిత నవీన పట్టంబు

తావలనిచే భూమి గర్వంబు దక్షతతో పాతం A

తావున నస్థాన ముల్లసిల్లు సానందము

దేవతాపాంత తాపము దీర్ఘ గుణ స్తోత్రము

యుండీ పర సమ్మోహము లైన తోయధాము

సౌందర్య జిత తాపము జగడే రాము పాతం B

ప్రజల పాలింపంగ పట్టంబు గట్టి

సుజనుల లక్షణాని యశాడ సుబక రంబైన

సుందరిదే...

సూరలు గోరుచు సునన్నే దివి లోకను

A రమణీయ సుగుణముల రామచంద్రునకు

సముఖులేరథికులు చరింపగలరే

తలపనే తడు తల్లితండ్రుల భర్తలు

అలరించుగ నిమ్ము నలరించగలడు

ప్రజలెల్ల రాముని పట్టంబునకును

నిజముగా సురలకు నిష్టమై ~~...~~ దురు

జనమనోరథములు సఫలంబులగుచు

ననుపమ సుఖ లీలన మరుగా వుతను

నాపున నారాము ॥

B అరయ నీ నెల చైత్ర మతిశుభ్ర వరము

నేరము పుష్యనక్షత్ర యోగమున

గలదని ప్రస్ఫుటంబుగ పుంగవలయు

మలజులగో నియాడ గురుతరంబైన

యూరపు గోరుచు ॥

అయోధ్యకాండ

శ్రీరాతి సమ్మతి రాహా యుంచు బలుక

ఘన నగేజ్జ తంబ్రులా నతించి యులరు

వనపు ఉయూరంబు లపడుపు త్స్ఫాంచి

వెలుగిక్కలకల శబ్దము ఘరి త్ర్యాశ్రాంతము

లగుచు భూసురము ఖ్నిలగు భూమి సురలు

తపు లోన వ్రాయు పుంతన పూదికొండి

తపు లాప్రకులున కుత్రంత నిష్ఠ నిరి

విరాగాన తిచ్చి నమేవివి పూయ

వారు వీరనక్కెల్లి వారికి హాటపు

వ్రైధయు రంజనకముల భిక్షదంబరిస్తే

శ్రీజగాకి పకల (ప) జ్ఞానందక రుబ్ని

రాజనీతజ్ఞ నిర్మల ధర్మనిష్ఠ

తేజో జగద్ద్వంద్వ నకరబంధు

సన్నిసంధు (ప) సన్మశాంతి సంపద

శ్రీ అయోధ్యకాండ

నత్నే వి ప్రా చన నా స్నే|రతు సచ్చరితు

నతి యు ప్రీతి యు నెష్ట గను నొర్జ

క్షమ తి యు |భూతి యు క్షాంతి యు దాంతి|

శాంతి యు మెలు దత్రైన సద్గుణా వళులు

నెంత యు న్నీ కన్న నె క్కడై యున్న

రామ ను నిల లోకాభి రాము ని నీవు

భూ విలనీ రా జు గా బూన్న దగదె

ప్రేమలోక్న వైన యోం తగదె|ల |జాలు

భూ లోకమేలు ఆద్యుంత చారిత్రంబు

నీ సలతా గ్రణి రాజ్య నిరతుం డై నని

భూ స్థవిజే శిన వ్రస్సంబు గాదె.

కాన్న నపష్టంబు గ్యు విలా|త నిరి|

నమ్మి కి పేవలు నిద్ది రెలు కొ రుదుకు

త్రిను చలబ దార్థం బులై విన్న వింప

A మెలకత్తైన సద్గుణావళులను దాల్చు

అయోధ్యకాండ

విని తనమదిలోన వేడ్క రెట్టింప

భూవిభాళుఁ డష్టుఁడు పొంగి పెల్లి

వామదేవుల్లఁ జూచి వలనొప్పఁ బలికె వసిష్ఠుసు

యీ మధుమాసంబు భద్రదంబగుట

రాముని సకల సాంబ్రాజ్యలక్ష్మినిని

రాజ్య మీయుదము (ద్రవ్యములు) తద్ద్రవ్యవస్తువులు

దెలియ బంచి తెప్పించుఁడు చిత్తశుద్ధిని

త్రిప్పి (ననుపుడు) వారు నయ్యభిషేకయోగ్య

ఘననవవస్తువులు గూర్పఁగ బంచి రంత పాఠం A

మ్రానివల్లభుఁ (డుసు) డాసులంతా డి మంత్రి

కొలిచి (రబంధులగూర్చి) నాపుల బంధుకోటి వేర్వేర

రావించి దైవజ్ఞుల (యుపృడు) వారల సమ్మతింప

వేవేగ రఘురాము విభుని రప్పించె x పాఠం

తన చూపులను సుధారసముల దేరు గా

A సాధితేజుల గురుండగు వశిష్ఠుండు

విడవేదవిధు (పలుకు) యా జన్నమయియొనియపుడు

పరిచారకులఁ జూచి పలికె మీరింక

భూరిసువర్ణంబులు పొలుపుమరత్నములు

నెల్లయోషధులను (యెన్నగు గంధంబు) నెయ్యి ఖండంబు

తెల్లపుష్పంబులు (పుష్పములు నెయ్యి) (తేనె నేలాజలను) తేనియ ఘృతము

లాజలు నూతనలలిత వస్త్రములు

రాజయోగ్యంబగు రథవరేణ్యమును

మణిరంజితానంత మహా (ద్రవ్యములును) యుధములు

ప్రణుతలక్షణోపేత (మైనమహిత) భద్రసామజము

A నవదాతహయమును నాలవప్పములు

(ధవళముల శశి ఛత్రములు) ధవళాతపత్రంబు తగుచామరములు

ఘనకేతనము హేమకలశములున్నారు

కనకశృంగంబులుగల వృషోత్తమము

వరలుసమంచితవ్యాఘ్రచర్మమును (ర్మంబు)

మరియు నువలసిన మహితవస్త్రములు

మొగిదెండు

మొగదెండు మారగన్నావికో తశాలు తను
నగరి వారికెల్లను నగరి వీధులను
పురగోపురంబులు పురసౌధ సేయు
దరుదార శిల్పంబు లుదంద మెరయ
కలవదంబులు పతాకములు తోరణము
కలయంగ బురలక్ష్మి గైసేయు డెలమి
మాజి భూసురులు విను తెర తూటు లైన
భూజనాన్నంబు లొప్పుగ జేయు డెలమి
దక్షిణా ద్రవ్యమునైన ద్రవ్యంబు లెల్ల
సత్రంబు ముగ గూర్చ నదికి యత్నమున
సందరు పూజోపహారాది విధుల
పొందుగా గొలువుండు పురదేవతలను
వారాంగనలు వీరు వారన కెల్ల
వారక నైజేసి వారలనరిగ
రెండవ వాకిటల విదో వచ్చి
యుండగ సురభి పొత్తములను గొలువ
నరిగి పుండ నిన వారెల్ల కార్యములు

మరవక రామించి మది ముదంబొదవ
నావల పిష్ట నిత్తెరనంతయు జెప్ప
గావున దశరథక్ష్మానాధుడలరె
న్నావల్ల భుడును సు ౨ ౧౭ పజ - ౧౦ - పుజ్జైయోను

B ఈ వేగర ఘురాము విభుని రప్పింపు
నావనబలరంగన విసుమంత్రుండు
రాముని దోడ్తేర వమ్ము నవని
ఇనియాతడరుగింప చనుదెంచి మ్రొక్కి
జనపతి లారామచంద్రుండు భక్తి
జననేత్రకుముద ఘనసరిని చెల్లు
జనరాజు నన్న తాసనమున బోలిచె
యుంములనుదయాద్రి మెల్లనొక్కైల
సంముదవరుడైన చంద్రచందంబు
తెరగున సంపూర్ణ తేజమై యొప్పు
తన చూపులను ౨ ౧౭ పే చివరదాపటుపంక్తిలోను

౬౬౧

అయోధ్యకాండ

జననాథుడా రామచంద్రుడనియె

వినుమందఱ కడిదివ్య పెద్ద గాలంబు

జనులెల్ల బాగడ రాజ్యము చేశియేను

దానవులు లే। దర్శ్యములు లేదనర్థయాగములు

మానినవనిష్టతో నాని పేర్చె

కడపటినీయష్టకల్పనాశ్రేలు

కడలు కలగా బడశిలలోచ్చె ద్రోహంబు

రేపునింక భూభారమిటు ద్రోహవజాల

గానని న్యష్టంబు గప్పెద త్రిభి

చెలువారు। పట్టాభిషేకంబు శాంతయు

లలి। తప్ప। నారదయు। లగ్నమెల్లండి

ప్రియన రక్షితయువిల్లప్ప వచనముండె

చనకప పెట్టు। తర నెల్ల సన్నిధి

సప్తజపింప। నేసరిని

౨౧ ఉ॥

శ్రీ అయోధ్యకాండ

వినిపల్లవు రఘురాముడవనీశు జూచి

వినయంబు ధైర్యంబు వెలయ నిల్చి నెదు

జనకాదవన్నా శ్రీపచరణాపద్మములకు

గానకౌసల్యచిత్ర సౌధంబు లంకోవె

ధృతిచనకాంక్షలు గలదెలరకములకె

సుడుగుడి పల్లవి యోగ్యంబులనిన

శ్రీసఘుచారి త్రీకృష్ణవిప్రిత్న ధనుడ

లక్షణులరత్నంబు [illegible] దత్తంగ

లేగువారలు భరతశివాపలింపు

తగిలి గకొను పింంత ధాత్రి వర

శ్రీనిపల్ల రఘురాముడంకొనుచు ।

తననగరికి పోయె [illegible] రంబు । సర్గ-3-తేది

పౌరులరాజుల బంధులువెల్ల

వారలవేఖ్యాష్టవనధాత్రీకులుదు

అంతఃపురంబునకరిగి శ్రీరాము

చెంతనున్నసుమంత్రుబిలువంపించి

తనసవిలాపమునాతనియెలుగూచుకొండ

బనిచియీరానందభాష్పములుప్పతిల్లంగ

నాపాలిభాగ్యంబినానిధానంబు

నాప్రత్యక్షసారంబనాతపఃఫలమ్ము

నాపుత్రరత్నంబునాకలలెందు

జీపించెనుసుశుభవర్తనవిమలత్రవులు

ఘనసదుర్గుణములులసౌహార్దపాంతవులుసు

గనుగాంచుమనసుప్రకల్పంబునాందిగాప్రాంతం B

నాప్రసన్నప్రష్టిరామాగంబునవిప్పుడు

నీప్రష్టిప్పవులుబూచెనిందునాకాకాతోడు

B కడుబ్రీతిపప్పంబుగప్పెదవెడఁగి

కడగినీవీయాజ్ఞగైకొనవలయు

భరయుత్తింనిపుమాదజనదురాజ్యంబు

పరగంగధరనవుపారెంపవయ్య

కడుగడుకలయేనుగంటిరాజ్యంబు

మదియురాజూనకెంతెమురణంబుగలదు

గాననందనకేఁగారవంబార

నీనుండియుభిక్షకమెలచిసేసెదను

ఉపవాససంకల్పమునరించినీతి

స్వపవీరయుండువమునీవుసేతయును

మునుకొనిశుభకార్యమునమువిఘ్నంబు

దనరుగావునవింతదడయురాదనుచు

గావునవుష్ప 2

A నుపవాససంకల్పమునరించినియతి

స్వపవరనుండుమునివసితయును

ఆలస్యములని —౩౬పేజి - ౧పంక్తులోను

అయోధ్యకాండ

ఆలక్షేపలనీయుభవ్యదయమునను|

వీలారకవలంతయునెప్పదుకౌశేంచి

వనవినిదశరథుంనానతియియ్య

కానిమ్రొక్కితండ్రివేడ్కనిరాఘువిభుడు

తనతల్లికినిసుమిత్రకునెప్పవార్త

జనకేలనందనకులక్ష్మణునకుజెప్పి

వారలసంతోషపాత్రబ్దేవించి x పాతం A

యారాఘువిభుడుస్వేహాంకస్త్రీభుడు

తననగరికివచ్చితానుసీతయును

ఘనమైనవ్రతదయవికాసంబుతోడ సుఘను

క్రింతవశిష్ఠతోననిరెంభగాపెళ్ళుడు

సంతోషమలసగంగజనిరాఘవుచంద్ర

మునినాథయుపవాసమునకుసంకల్ప

A తనకొడుకేడుకతనప్పమునకు

పెనుపొందశుభమువెప్పుడుగల్గియుండు

విఘ్నంబుగాకుండవిమలభావమున

విప్రులుదానగావేల్పులసెల్ల

గొలుచుచుకౌసల్యగురుతరబుద్ధి

గలసుమిత్రయునుశత్రుఘ్నుడుసీతయును

తనుజులాదియులరుంగతల్లికిమ్రొక్కి___

జనయిత్రిజానకిసవాతంబుగాగ

నుపవాసనియతితోనుండంగజనిచె

న్నప్పుడుపప్పముగప్పనిర్మలబుద్ధి

యునవుడుకౌసల్యయానందమంది

మనసారదీవించమనుజేంద్రసుతుడు

స్వామిత్రిగనుగొనిసకలభోగములు

భూమినివెలయగాపొందునీవనుచు

తనతల్లికెనిపెనతల్లికినిమ్రొక్కి___

యారాముడప్పుడు ౹౹

శ్రీ అయోధ్యకాండ

వెలసరింపజేయలు పలుయుచే మార్గమున

వేనపుడు బ్రహ్మర ధారూఢుడగుచు

జేనవశిష్ఠుడు రావలెనని X పాఠం A

యిరువుర్యాతువాకిళ్లందాక బోరవ

నిచ్చిన రామచంద్రుడు నగుడంచె X పాఠం B

A తనరాకరామునకుతగనెరుంగించి

యిరువుర్యాతువాకిళ్లను

B యరుతనిపాదంబులకతిభక్తిపెంపున్ [illegible]

సతతప్రత్యక్షురామచంద్రుండువేర్పడ

లోనికిదెల్పెను

A సవినయంబుగకరజలజములమొగిచి

లోనికిపంపెను

ఉ॥౨॥౺॥ ౩౦

శ్రీ యోద్ధకాండ

వెలయు రాఘవుడు పడి వేలధీనవ్రల

నెలవున దక్షిణ గాంగనిచ్చినగానలచు

వచ్చి పశ్చిమదిశ వసువులతేపతితె

శ్రీచ్ఛుగా జెప్పి గ్రంథంబు నకరిరిగ

శ్రీంతఃప్రరంబు నకరగ్ర శ్రీవిభుడు

సంతసంతత రాఘవుడానంద మొదవ నెగెన॥

జానకితో గ్రత సత్యసుదై విష్ణు

మానగా గుణశ్రీ ... మంబు ఫల పుణ్యగా వించె

శ్రీహరి విశేషంబు నవుర బ్రాయించి

యూహా విష్ణుధ్యానమెల్ల నరజ్ఞేయుచును

వినదశ్శ్రీ యుబుద్ధి విఘ్నేలగహా వుసప్రతి

కవశరయున్న చొప్పి కులగు రుక్మాదైన

A గుణదర్భకయ్యగా నామరారియుండు

నంతనాపురజనులానందమొదవ

నెంతయుసంతోషమునగంగనినగి

గలయవేసూత్రి ॥

తెలుగు - ఘ - మంజేలాను -

శ్రీ అయోధ్యకాండ

శ్రీ వసిష్ఠుడు చెప్పిన చందమున

దేవరి షుడు [illegible] రాముచంద్రుని [illegible]

ఉపవాసము [illegible] అయోధ్య లో సంత

విప్రుల సమ్మతమున విలసిల్లువారు

[illegible] సుస్నాత [illegible] వారు

కాలదివ్యలు తప్పులు [illegible] వారు A

శ్రీరుద్రారసు [illegible] మార్గంబులందు

పరినాప్తు దేవతా సదనంబులందు

విఫలి [illegible] గర్భంబుల విధ చిత్రములు

విప్రుల కేతాకలు పెసనెత్తువారు

బలుల [illegible] వములు చిత్రించువారు

పలిమారి వమనే తోరణములు వెత్తువారు

విరుల చప్పరములు విరచించువారు

ప్రకటితకేతనంబులు నిల్పువారు

A కరవిమానెందారులద్దిగ్గ్రాక్షలంతయువారు

అభిషేక ౨ - -

౩౮ కూ॥కూ॥తా

శ్రీ అయోధ్యకాండ

కలువదంబులు డంబుగా గట్టువారు

గద్దెపై సాంద్రంరుల దిద్దగై నేయ్యువారు

చెరయు వినాస్సనా జిఘ్ర దివ్యదంగ

మురజశంఖాదులు మొరయించువారు

సాలుపొందగంధపుష్పాక్షతలరయ

వెలయంగ గైకొని విలసిల్లువారు

అభిషేకసుమపుష్పమాల్యము రచియించువారు

విభుకృత్యసదవర ధువినుతించువారు

ముల్లివేల్పులకు ప్రాజ్ఞ్యలిచ్చువారు

కలకొద్ది దానములేగావించువారు

పురరాజవీధి గుంపులు గూడువారు

సరసత్తపౌంగొష్ఠి సలిపెడివారు | పాఠం A
పాఠం B

కామించి అభిషేకతల్పాన్యముల నతను

చలువ చెప్పరములు సమకూర్చువారు

A నరుదారను తుంగ వార్యంబులందు

సరిసొప్పు దేవతాసదనంబులందు

భూసురోత్తముగృహాంబులయందు మరియు

పాస్సెతెలైన నగవాపాటికలందు

విపణివీధుల యందు వివిధవిచిత్ర

విపులపతాకలు వెసనెత్తువారు

నరుదువాద్యములలను నాడువారు

పరమప్రియంబున బాడెడువారు

చెరయంగ నినాస్సనార్పితిశంఖములు

మురజాదివాద్యములే మొరయించువారు

విదితంబుగా గూడి వేదశాస్త్రములు

చదివెడువారును సంమదంబెసగ

వారవమంగళ వాద్యములేపలుకు

వారును తమతమ వాకిళ్ల నిలచి

పాలుచు వరిమెళగంధపుష్పాక్షతములు

వెలయంగ గైకొని విలసిల్లువారు

పరమసమ్మిళిత ధూపములనందుద

వరరాజ

3ఖ్రె

వరరాజమార్గముల్ వాసించువారు

(తెఛులయందువర్తింప)
సవిరళగవవేద్రులందంద విరుగ

(పైగలిగెడు)
గవదివియులబయ్యి గరమువ్పువారు

రాముడేరాజుగాదా ॥ — కెక్కివచ్చి ఆపంజ్ఞీలు

B సరసవకథాగోష్ఠి సలిపెడువారు — ప్రైవేటు తలొపుంతెవ్వు చుమంటె

చెరయుంగనిసన్నాహభేరమ్ముదంగ

ములకళకంఖాంధులు మొరయుంచువారు

పోలుకుదివ్యసుగంధపుష్పవృష్టితములు

వెలయుంగన్నైలంవిలపిల్లువారు

రాముడేరాజుగాదా దేవా ॥

3౬ [illegible]

అయోధ్యకాండ

రాఘవుని వెనుకొని రంజిల్లు వారు

రాఘవుల రాజుగా భావించు వారు

రాఘవుని గొల్చి సంభ్రమ పడు వారు

రాఘవుకై తన వనుల రాజిల్లు వారు

ప్రాపు వొందిన వరయువులయు [illegible] | ఘుండ | పాఠం A

అప్పుడు ముందర యుసుత్తైన [illegible]

[illegible] | [illegible] | [illegible] × పాఠం B

యుదయము చందమా | [illegible] | [illegible]

వాడలు చుక్కలు [illegible]

వారలందరు [illegible] గార

చారు శరీరు [illegible] సంస్త [illegible] దరు

కౌసల్య నగరిలో | గల కాంతలెల్ల

[illegible] యున్నారు | [illegible]

A పట్టంబున శ్రీరామ [illegible]

పట్టము కట్టుడా యని వారలు వొగడ

నెరవుగ నగరెల్ల నిండి చూడ

[illegible] ౬ ౫॥ ౫॥

అప్పుడు ముందర [illegible]

B యుదయమున సంభ్రమమున పట్టణమున

[illegible] రుడు

[illegible] కౌసల్య ఇల్లు [illegible] ములు

[illegible] చేయుచున్నదియు

యుదయము చందమా [illegible]

౩౮ ౹౪౹౫౹౮

అయోధ్యాకాండ

ఇయాలతాం కౌసల్య యుద | సల్ప్రియ యుబ్బి |

వేలసంఖ్య | ధనసంబుల తెచ్చి వేడ్క చుప |

శ్రీ సుచు స్త్రీ మోదాడి యు గు రాముడు దాంచి

కేసు గాని యు డిగి యు త్వాం నిపలన పాతం B

రాముడు పెద్ద పలు | గ | ట్టి రాజు గా ఖ్యంచు

నాము పెక్కు వకోడు లనినిచ్చె యుంచి

ప్రతి ప్రతి రాముడు బాల్యంబునందు

వనకాలు విరచిన తప్పు సాధింప

బుడి నా | [illegible] | యుస్వ యుచ్చి జింతించి

[illegible] వచ్చి నైక తర సన్నీ యు డెప్పి

వచ్చి పట్టి గోల్ని వాసంబు | సు | జొచ్చి

పచ్చి తన యన్నల పంచంబు విడాడ

[illegible] విపుల పుష్ప దుల పట్టింబు పై పై

బవళించి | [illegible] యుప్తి | [illegible] జూచి పాతం A

A నేదెచూడుదు వినె వేల వేరశివి

తైతి విని ద్రకు యువసరంబుగాని

వాతుల్ భవనీ వచ్చిన భయము

నే మదిదల పో యనెర మెంతయును

లెమ్ము పై పెన్నాబ్రాము ౹౨ శంపెజి - ౧పంజిల్లోను

B మనమారగావినిముందరయెల్లి

రాముపెప్పమల ౹౨

శం ౹౼౹౼౹

అయోధ్యకాండ

తెప్పునై పెన్నై భావపలిదాభిరాఘవ

యిష్టా రుంగప్ప శౌర్య మేమి యునసచు

కానరెడ్డి బచ్చిగ నెప్ప నపైపనైత్రి

తననెప్ప నమాటల పీరుశెత్తిని యెయ్యే పాఠB

పసలధాధిపతి సౌమపలచు శ్రీభాగ్య

పలనపదానపని బైప్ప బ బెంట్లు| యిన్నె

నెడెయుష్ట పనపఢయాలిపై రచి

పజిరా త్రినిను పెడమత్తి పొసప్పచ్చి

భరతుని నౌక పరభరామి

పరిశింపె రఘురాము పట్టంబుగట్టి

దలచుచు నున్నాడు దశరథేశ్వరుడు

నెలత| యూవిధమ్మెన్న నీకేడ (బ) తుకు x పాఠA

నిలువెల్ల కపట మూర్తి పతి నేయుడసు

A అన్నంగనలప్రాగాయు బలరాజన్న

పన్నెనే తగుఖునెన్నడు మూలబోవు

వయసున నైపుగాన వసుమతీ విభుడు

పొసపుచ్చిన వాడు ముగ్ధ నిన్నెపు

మగడు విష్ణుయంబున మరిపెరబియున్న

బగయుండుగాన భూపతినే శుబత్తియు

రాజులమదినమ్మరాదుశోపేల

పజాదులను విర విగదోజాలల ౨ 3 పంక్తులోను

B పాములం చననేకువచ్చిన భయము

నేమదిదలపోయనేర పెంతయును

వసుధాధి ౨ ---- ఘరివిక ౧ం డమందు ప్రంతేన్న

ఏం చేస్తుంటే ---- తరు. గొకట్టని. యె౹౹భా

యుంపు వింతెవమ్ముకవింతనేడు| యూయదనేమియుబు

రంగపునేప్ప| వసుధాధిపతి ౨ --

విలసితబుద్ధిచెప్పిచిగమెతెలియు

రాజులవలెవిప్రసారాదులునేవేల X పాఠం A

బూడలనువిప్రమానదూషించెం

యిష్టమోహావిదూరులయిష్టమంచనుని

యిష్టభూపాలకానేయెందుష్టగాన

మగడేయూవడుమైత్రిమానినయిష్టి

వగవాడుగాకష్టపిష్టనవికు X పాఠం B

సవతికుమారునిజగతియొంతయుటి

భవ్యనిగాజేసినభవశాయుతాటి

వకుమూ। రునసమ। నకుసునాకు

కొరతమబుద్ధిత్రా। సఖపేలక్ష్మియగు

నేత్రంబుగానేతండ్రిక్షేసుప.

కాంత్రేమవచ్చినదానసనసె

నెటస్పనాటస్పనేలైనటేమి

A వైశాఖవేళరుంగరాదూపింబిచలాద

నరనాయకులునూతనప్రియులగుచు

ధరణిబల్కుదురదితప్పనెయందు

ఏమిజప్పనులనునాయీడేంయుటంచు

పేఖాదలనుని - .

B మనసులోవక్రతిమూటలందొరాటి

మనుమణినెరప్రభూపతులనవ్వుదురె

సవతికుమారుని -.

నాతేమిగాన వానావిధంబులను

హాతప్ప జెప్పితినేతినిందుబంబాస్ని

మతినేదుష్ప్రేండు మసుపదలంక్రీ

క్షేమ్మసవేడుకబూనియూత్మైదాన్ని

వినుతించుతాగియవేగంబె జేచి

శ్రీరాము పట్టాభిషేకోత్సవంబు

ఘోరసన్నాహసంగించి పులకవిందు

నేవితిమ్మసుంబు చెలువసేహించు

వాసిగాసలియుంచే పత్రోత్సవముల జగుల ౮।౫౧।౪౫

భరతునీకంటె నే భరతాగ్రజుండు

కోరవెన్నైన భక్తి విధేయుండు నాకు పాతం A

యేవేలు వాతని కన్నవసమచ్చుతీని B

శ్రామురరయు మనసునకు దమకతాపులు

A వరయబంధుప్రియుండైన రాముడును
భరతుడునా కొక్క భంగియెకాదె
ననుపమగుణాఢ్యుడగు రాముడధికు
ఘనశీల బహుంబుగప్పైడిపంట
మనమునకునాకొక్క మరియుండుగలదె
యామేలు వాతర్ ॥

B నీమంచితనమెరుగలేనేర్చ్చి రెవరవ
యూమసికౌసరియుల నాగగలరె
యామకైయను ॥

శ్రీ అయోధ్యాకాండ

కౌ దియ్య | కౌ ష్య | ని యొ సం గు ఱ యము | నా సౌ ఖ్య (సులయము సంగు — సవది)

యీ పత్నియులాడి | యియల్లోము | హారవైచి

పాపంబు వార్త దయుతా పంబు గోపంబు

దీపింప బలికె సత్త్ర రవ తోమరియుల్కా

యిదియేమి విభుమేలు గాని చ్చ నబ్బె ఱవి (సంమితవి)

యిదియేమి వి | మేలు చ్చ | గాని | చ్చితి | నా కు

యిదియేమి ఘనమైన కష్టంబు | విరతవ్రత | దైన్యము

పతకి పతిని నీతి భావింప తేత

పతి తకు మారుసఖి | సాంత్వ్రారాజ్యమ్ము నకు

ధనధాన్య సకల భండార ధనములు భాండ ధనములు

ప్రజలు మంత్రులు రాము పంపునే యుదురు

గజవాజిరథాది బలంబులైన శకటంబ గుసను

దశరథున కుస్వతంత్రము లేదు విదప

నలిపులకియమైన కౌసల్య సంపదల

౭౮ ౫౫ ౹౫౦౫

అయోధ్యాకాండ

విర్రవీగగ సవతి కెల్లదీవెనలొసంగి యుండెదే

చిత్రభాను [illegible] వీరి గద్దియల్లిడగ

అదియుగాక యీలనీ భావ ధూమ సరణి

నాదుగుచు దాసివై యుండంగవలయు ×పాఠం B

భరతుండు నారణ్యపథముల నడచుచు

చెరవేదిభ్రష్టుడై విహరింపవలయు |

రామచంద్రుడేలంగ రఘునాథసీతకును

వీచిన్నకైకలు దొత్తనైకాల్పవలయు ×పాఠం A

నెలత యిట్టిది యెన్నని నీకెయుబ్రతుకు

కలదు పాయం బన్నకౌసల్యంబు వనవాస

వనదుర్గముల రావు వకేయుం చెబుము

వసిష్ఠ మాభూవర వుని పట్టంబు గట్టి కఱుబలు

వనమునను పంపిన నేమేలు

జనసమూహంబు [illegible] సేవిం

౩ యిన్నిదినంబులు నెల్లభామలను

కన్నసన్నలపనులే గావింప మిగుల

వెలుగొందు నీరూపు చెవియొగ్గి వినగ

నలువొందు బలుకుందనపు గద్దెమీద

వసియించి యింద్రాణి వైఖరి దనరి

యెసపరి పగతులు యిడిగముల్ కాయ

ముసుకొని విభునకు మొగమడ్డ ముడుచు

చనువును బలిమి నిచ్చలు నుద్దైకానుచు

చెట్టున గాయశోభనంతుష్టమనవి

యుట్టిచేకురు నుండి యవిపుమ్మ గాగ

యెరితి వెలగెద విసువిరాడ తోడ

వారిలోపల తలవంపై పోవు

లమ్ము సంగతి కట్టి లవ్వుంగ దగునె

కావున్ నామాట కట్టైకాన వేయిలు నేకు

వానివద్దైయిటు సుభోవంగ సవతికిని

దాసివైయున్న నీ తనయుడైనట్టి

భరతుం ... — — —

A వెతఁజింతింపవున్నే చేయుదలప
వేఁదరి సంతోషమేలనే కాదవే
మహానియ్యసుఖకేళులమహారాముడేల
మహామతో కౌసల్యమానసంబునను
నిరుపమసుఖమందనేవు నీకొడుకు
భరతుండు పెడుదురు పరికింపనని
నవిరళబుద్ధిమైనాన్నైన బలికె
రవికులోత్తముడైన రామచంద్రుండు
ధర్మతత్పరుడు నుత్తమగుణాన్వితుడు
నిర్మలసత్యుండు నీతికోవిదుడు
ధరణీశునకు నగ్రతనయుడుగాన
ధరణిపై రాజుగాదగును రాఘవుడు
చెలువార రాజ్యంబుసేయుచు దాయ
లెలమిప్ప బంధువులనెల్లరక్షించు
మదిగార్వమెరుగక మందర నీవు
హృదయంబులోపల నిష్టలవగవ
నదిగాక చిరకాలమవనీతలంబు

పదియుస్థైరాముడు పాలించుగాక

నపహ్లాద భరతుడు యుధిపతి ధరవు

నఘుగాన చింతింపన దియే మతవిన

మరియును గోపించి మందర యనియు

నెరుగనదానిగా నెరిగి తినిన్న

యెసోరితోడనె వెంబవరాత్రు

మానుగాబ్రతుకంగమ విదలించెదవు

నారామురాజ్యంబు నారాము పినుల

నారామసుతున సునర్థంబుగాల

నేడిట్లు వ్రాసిన నీ తనూజునకు

నాడలసిద్ధించునని నాయతాతి

రాముడు నెమ్మది రాజ్యంబు సేయ

సౌమిత్రియును రాజ్యసామ్రాజ్యంబు నొందు

బలుకు వేములె నింక భరతుడు చేడగ

జెలువ శత్రుఘ్నుండు చెడిపోవగలడు

రాముడు రాజైన రాజ్యలోభమున

స్వామి నిభరతుతో బగగానుగాని

సౌమిత్రి యుంకుడు నీ తిరానన్నుండు

నమ్మి నెమ్మది నీవు నామాటజేసి

యెల్లసామ్రాజ్యంబులు యెలమి తోబొందు

తొల్లి నీజేసిన దుర్వనేవి యును

యూసున దలచినేనే తిలైంగులను

కౌసల్యమారెగ్గగావించుగాన

౪౮ పేజి—౧౧ పంక్తులు-

వనదుగగ ౹౹

MANUSCRIPTS LIBRARY

౨౦ [illegible]

అయోధ్యకాండ

శ్రీరాజులేమని [illegible]

[illegible] దశరథ [illegible] చెప్ప x పాతం A

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

A ప్రదితపవిత్రముతైన రామచంద్రుండు
పృథివీశునకును నతిప్రియతనూభవుడు
అట్టి రాముని నడవులను నించి
పట్టంబుగ భూభారతుజ్ఞా విభుండు
ఎట్లడిమాయను

ఆ। ఆశ్వా।

శ్రీ అయోధ్యాకాండ

విభునాథై [illegible] శాస్త్ర నిపుణతి

భూపకుండగ గాచి సంప్రీతి పై జేసి

వసుధేశు చే [illegible] వరములు [illegible]

వపలకవి దసిని పరచితె [illegible]

యోషి నాతి కథ [illegible] గించి పుడచి

శ్రీ పాత్మ ఉరచిన నే నేలిపు రక

పట్టంబు [illegible] రబా [illegible] బునాలుగంట్ల

[illegible] గా వలని వర్గ [illegible] కాడుక

దారుణాకాంతార [illegible] రస్థి। రేసులు ఉక

ధారుణీతల ములేత నయుడే లు ఉక

ప్రేరెండు వరములు [illegible]

యూరెండు దెరగుల్లిని యుక్తాయు బనుప్ర

[illegible] డుగుచో నీ [illegible]

కాదపుతె [illegible] నీ నీ

జడమతి [illegible] గాత సప్తంబు [illegible]

౨౪౹ ఉత్తరార్ధ

అయోధ్యకాండ

విడువకయీరాత్రి విధమెల్ల నాదీంప ౹పాఠం B

వతిబాలింక వేరచు సీతే నెయ్యమున మెల్ల ౹పాఠం A

[illegible] శరింపదుడు నేయుడు మనినవరాగిల్లి...

నీవంటి [illegible] యురావి నీవంటి సఖిని

నీవంటి నయరు గుణాని [illegible] బడు గాన

యీపు నాచే విన్నయీ వరద్వయము

గాపరంబునగా నగావరా రవా

యీప్రేంచి నయు పశెల్లా ఘూవిలకెల్ల

నావర తపయుండు నాయు [illegible]

బాగుగాయు పరంజి బంగారు [illegible]

నేనూసు జాదిగించి నీమలు [illegible]

తిలకంబు నేసూన్నె [illegible]

వలనలప్పు భూషణావళులు [illegible]

నయుయుంచు [illegible] రునియుండ [illegible]

తయులపుంతది [illegible] గ్రమ్మరుచుండ

This page is spurious
not being in the Sanscrit:
and it is both rude and imperfect.
It is found only in one manuscript

౨౨ A

A దద్దరిలంపు దుదశర ద్రాభీ స్వరుండు

అముగాననె పునే దళిగిన భంగి

కుటిలకుంతలపిబ్బాప్పుగన్నములు దొరుగ

వ్రాసినచీరతో వనమున దల్ద్రాశి

దూసరితంబుగా దుశ్శరీంపుచుండు

వసుమతినాథుండు వచ్చినసైన

ముసుకుపుచ్చుకమోసము నగనుంగానుచు

పిలిచినపలుకక ప్రచ్ఛవే షుతాల్మె

నిలుపక తూలంగ నిప్పూపుచ్చు

అలిగినయుడ వీచ్చిండనురకమ్మడగుచు

చెలువనేమాకు జిచ్చైన జూచ్చు

నలుగంగ పెరచునేయులుర కును లుచు

మెలకునను దీరక్ష మారి పోలేదు

రాముడు రత్నంబు గదితెని నన్నాడ్చి

రాముని యుప్తున్న రాణి [illegible]

యేమను లేపంపదుయు [illegible]

దమపె బెనదేను నిపుణే నెనిన

వరుసతో నేరెండు వరముల దరుని

ధరణీశుదలబింబిత గతి దెకొనుచు

వసుమతిపతియునే వరములునను నెసంగు

కృ B

నిష్ఠంగు సత్యము దప్పకుండు యజ్ఞేశ
రాముని రాజుగా నారాజుగా విప
జేమాఁ వినేనని యలనాగ యనుచు
బాలభ్రాంతిపనా భూపాలపుత్రి
చాలంగ వది లోనసంతోషమంది
యదియు పాయంబగునేకరద్వయము
మదిదలంపించితి వందరనేవు
నైమ్మిబొందితినే నునవాతోష్ములకు
గమ్మునరం మంచు కేంగి యజేచిన్
కరమెప్పు వరరత్నకర్ణభూషణము
తిరువంధగరుణతో నొప్పు మెంజియును
నీవంతి పెట్రియురాలి ఇ   కృర పేజి - ౮ - పంక్తిలోను

B ఏడువనయీ వార్యవిభ్రమునాబ్రించు
ఈడరిని వార్ష్ణబుడోరకునె షైన
పతిచోంచ ఇ   కృర పేజి - ౧ - పంక్తిలోను

సఖులెల్ల నీమాలు జవదాటకుండ

సఖియు [illegible] నను చే

[illegible] బట్టి

[illegible]

[illegible]

[illegible]

మలినవస్త్రములు గట్టుక [illegible]

చలము [illegible]

తన లోన నలా పించి తన గల్లి వచ్చి

[illegible] మందర జూచి

జనసాయకుండు రామచంద్రుని జూచి

వనములే మును [illegible]

[illegible]

కరము [illegible] పట్టంబు గట్టిన గాని

శ్రీ [illegible] భరణంబు

ప్రొ నిలుచ్చిన నాల్గ యేమి యిద్దె నాల్గ

విభు లెచి రాసని తె నెనంచు చెలుత

నమ్ములుండు వని లోనన లరుచు స్వంత

త్రిమే యువరరాఘవ త్రినివ ప్పాచి

ధీకర తప్ప వంబెలి బెట్టి దన సుచు

శ్రీరామ త్రి దశరథుం/డచ యుటె తెంచి

చారువరా త్తి తాంచన ధగ ధగిత

యశ గ్రీవాంబు నేక యుక్ర త్రి

కోలంగ పరితెంచి పొడగాన కప్పడు

దవ్వి దికులి జూచి దశరథుం/డలుగ

గారి వనా కుచు కర వలు లు వెయగిచి

దేవయూ కోపమ్ము మందిర ములలో పరికె

దెల్ల చెప్పెలె నెత రగెకో/య్యెలుకగ.

ఇల్లని వా/రు హాయి హా/ కలిసలవ/

దవ డె (గ) ధంబార దారు నాంబ గుచు

వీసుల బడి మూపు వెలవెలబారి

మూసవాట్లనుండు మూనసంబునను

మూనైన ప్రతి వేక ప్రేమ్న చెరిడి ౨ x [illegible] A

ప్రేమాను బంధంబు ప్రేమ్రెల్ల [illegible]

నా మంజిరంబు [illegible] సవచ్చి

[illegible] నిమిష ప్రతి సుంది [illegible]

చసు దెంచి పడి యేసు చంద్రబింబ [illegible]

[illegible] ధర [illegible] యూవిచ

నెర బూసన [illegible] రగడి

వెరవెర పొ [illegible] దన [illegible]

తెరవ దగ్గర [illegible]

[illegible] యింతి [illegible] తెల్లి నం [illegible] రుచుసు

తాయ జాలివమునైత దులవేద దాక్ష ౭ x పాతం B

యిందీవరాక్షి ప్రాణేందు బింబాస్య

A మానంబుజేలాయి మానంబుగాగ

ప్రేమాను ఇ

B మునుంగరతిపుతా నిముత్యమేనిత్తు

యెరింగనకెమ్మోవింరానసేగదవె

చక్కని యుత్తరజంబేమెనిత్తు

పక్కభూరగనేవె పద్మదళాక్షి

బాగైనవజ్రాలపతకమేనిత్తు

వేగరయుక్కునఖెర్పువిమవేందుపదన

కళకుపచ్చలకేలుకడియమేనిత్తు

నెలమికేలంటుంగనేవె బింబోష్ఠి

మొలకనవ్వులముద్దుమోము పెత్తినన్ను

తలకింపుముక్కెదతెరవమేల్లంతి

కపురంపు పలుకులు కస్తూరాలవేల

యిప్పుడునాతో బల్కవె ముద్దులాడి

యిందీవరాక్షి ఇ - [illegible] పాం [illegible]

శ్రీ రాగ

ఆ తా ళ్ళ కాంధ

యుం ది ద రా ల క | యా నే ల, న ల్లి క

భ వ ళిం ప నీ కే ల బా తెం దు ఘా ల

శ్రీ వి ర శ వస్త్రి దు ల ప ర్నిం కెం బు ఖుం ద

శ ఫ ల ల ధ ప శ దు కూ లం బు ఖుం ద

యా పైప్ర ల చే ల నీ షే ల క ఘ్జి తి వి

వ సె ది స లా క్ష తో త్రి తి గ్యై న షే న

భ స గ భూ ష సం ప బు లు బూ న షే వి బుం కి

చ లి వ బ్ఖి కా ర నే ల చం ద పై తా సు దు ఘ్ర

[illegible]

పే లా ల కం బు లే ని గ్స బు దే ర

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

మెలుల పింపవె|యిటి| మెలు ఖ చంద్ర నందు

యుదిదేపు మైత్రికనివిధ చిత్రజాలము

మది దూరావివేకంత మర్ఘుగనేమి యిటి

ఇవ్వీరు నీ దేవ గలు ఉపబ్బలిబి

నెవ్వీరు మం ప్రాణేవి దురవేతొడ

వారిని నెరపుగింపు వారి జనయున

వారి వారింపునె వ్వీరయిటైన

యెవ్వీరు నీ మూడయుదెవిగారి చనిరి

యెవ్వీ గనే టల యుల్లొందనేల

అనపలి లుపుల నందంద (గ) వృష్ణి

మన చెొప్పు ప్రారము లకరి మెలు లదుడిచి

శివిష్టు నీ వ్యకదితప్తె నిచందమున

భూమి మైని ఉ దూరి బారలనేమి యిటి

గామువారెతెవ|నగంటు| మున వైనరాగ

వేలవు వాడుత్తైనో యెరుగింప్రనాను

వజ్జల పలుపంచ్చివి గమాస్త్రై దను

లజ్జంప నేయుతెలలి తాంగినేస్త్రు

శ్రీయుగా నసేతలంపరయు నాండౌన

నెయు తేరిసిలు వునిపల్లు రేలనె చెశదను

వనితవీను వను ఘన వధ్రలుగాని

యునఘస్త్రైరి త్రీల రత్నైన జ్ఞంపదను

చరపంగలిగిన దు, జనన తోయుస్తైన

గ్రంథించి నేవూండ గాచి ప్రచ్చై దను

నేవు శ్రీ యుంబైన నిరస్త్రే బైద నేనైన

చేతాని రాజు గాస్త్రైశ దనెలవి

భావు నే తరుణాను బాలినయుడ్పి

శ్రీ పుంతుస్త్రైన దరిద్రీ స్త్రైశ దను

వేమెవి ట్రాంతైన నెరయు నేనిప్రక

త్రైలోని తావింతు కడు సప్స్మట మున

రేలన నావారునే వింత బుద్ధి |గణ తలె| దవ

గావేర్పు విలు ఘుంద |గా రన్నే ర్యవేప్పు| వివి

తేవల నావమా ఠలావించి |ప్రేయా| వించి

ఫలాం వైవత్రి నావు దెవులుచ్చ ఘటదీర

ఋదిగిన (శ్రీ) రాంబుత్రై వసితే లు

వేడుగ వలు నే వస్త్ర నా వంద మించె

(శ్రీ) సాత్రి తివి భూని నె యస్సె వుత్తి యస్సె మిరిగి

వస్త్రం ఫ్రి వైడె ఉగున బున నాథు |కనిఠెం| గంసులకు

దేవ వెబెప్పిన తెరగునవీప్ర

గావింతు |వసలి బాన భార్యా| గావింటు విని

వరిదిల |త్రిర్తి| గింటు నవి ... నీ తనిన

తెరవ తొదశర ధాదిప్ప ... లని ఠెు |

వరుదెప్పి ఉదేయువిఉ రాంరికి లాన

పారమేష్ఠ్యుడు ధర్మ సమితి లోనెల్ల

యుష్మ నిఖాండ కచేసు సుందరాంగ

పిమ్మట నను బట్టి నే పోదు గాను చు

త్రిపురాపుష్ప నితో [illegible] సేతారె

నెట్టి నగ వింత నేనన్న వలరి

పురు దత్తు శశి నభోమణి దివులు జ్యోతిస

సకల వేదసార శాస్త్రములు గా నొనచిగ

ధరణీశు మన్నీలేని తపము కంబు దెలిపి

తరునా తనర్పుడ బాశి [illegible] బలిసె

తొలి దేవాసుర యుద్ధంబునందు

వలెనొప్పి యిచ్చిన వరములు రెండు

అవినాడు గాన తమేన డిగిన యుష్కుడు

అవిరళమతి నివ్వ అనిపల్కి తేను

భూవర మరచితే బుద్ధిచెంతింప

నా వరద్వయము నిన్నడిగెద దయితుఁడు

దనర నావరము లుదయని కర్పించెలయు

వనవృత్తుఁ జింతించి నతివి నీకొరకై

యిచ్చెద నడుగుము యే వరంబైన

యిచ్చెద నడిగిన యీకుంటు నేని

నయము కాలితైన రామునకు భరతునకు

దయము వలాంతి క్త్రైకేయి తప్పించె రాడ

విని పద్ధి నవ్వుచు కాయింతి యులరి

వినుచేశు గను గాని వురు మాటబలికె

ఆది ష్టి కుల భూదవ గు భూరాజే

శ్రాదిరాజుల కంటె నధి(కుండభక్తి) దృష్టిప్ప

విను జగద్విహు దక్ష విష్ణుత తవు తివి

పెను తర సత్రే తిగలము వోపాల

త పాప దండాడిన తప్పితి నాకు

౭౮ — ఆధారా

అయోధ్యకాండ

కేప్పుక వరములు దశరథు నిచ్చెనని

ధర శిక్షింత ఘటని తగిరా జూచె

భరతు పట్టము గట్టి వంపు నాకే యంతి

[illegible]

సురుదు గర్వములరాము [illegible]

[illegible]

[illegible] పాఠంA

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Bపాఠం.

A యిదినిద్రచందమో యిదిమతిభ్రమయో

యిదిజూడ వికృతంబో యిదియేమి యనుచు

చెలువరి ॥

B కౌసల్యవంటినే సుతునతగా జూచు

నాసేవలాదరించు నేవంపు సేయు

నేయువంయుసుగుణ పూర్ణుడైన శ్రీరాము

నేయువచ్చెచుండి పేదయు మాలి

అడవులపాలునే వంపుమన్న

సెరజూచి జూచి నే నెట్లు పోవుదు

[illegible] రాముని డవుల కనిచి

యీమేను ప్రాణంబులే [illegible]

నృపపుత్ర [illegible]

చపలలోచనకాలసర్పంబు [illegible]

సకల బ్రాహ్మణులను ॥

[illegible]

[illegible]

[illegible] లువుదిరి---

౨౬ - ౪౹౹

శ్రీ అయోధ్యకాండ

కరములు నిష్ఫలభక్తి కౌసల్య నిన్న

సరిగాగ జూచు వాంఛాజన్య నిధిరి

రెండ్లైల జేసెదు రేమనీ తడిపి

తెగ్గిశాంయును విఫలములచే కేదల్లి

సకలభూంజనులెల్ల సన్నుతిశ్లోంయు

శ్రీకలంతుడగుచున్న యూంరాముచంద్రు

కువలయానందంబు కారకుగావించు

మెల్లనదివమ్మజేసి

నవిరళాలాప్స్నవ |కొల్లున నొశంబుచేసి|

రేంబినేరములుగని రేమను కౌనలకు

క్షము

నాముని విని రూభిరాములు బొనక్షేండు x (ప్ర) ఖాభేదం A

వారిజానననీక్షు వనవాసములకు

నాంరాముబనుప్రభున్నప్టిధనుండి

ఆపురగతినాంతుసంతయుశూన్సె

శ్రైపొచుచున్నదిరురసిచూడగను

A కులదైవమున్నైన కొడుకుమునించు

మెలత కౌసల్యసుమిత్రలన్నైన

నారాజ్యమైన 2

రంపజి - ౭ పంజ్తైలసు

అయోధ్యకాండ

అకట రామా మరుదారి మాటలకు

సకలభూభువన రక్షణ దక్షుడైన

అగ్రనందను రాము నడవులకనిచి

వ్యగ్రాంశు కేతుల వ్యడిగె బొప్పునచు

వెరగంది రచ్చల వీడెంత గలరు

తరుచు మయాంకలు గల్గు హస్త దూషించ

కాడుకు నాజ్ఞకై కాని యుల్లదెడల

నాడల నా ప్రాణంబులుండకేడల

నాపలరాజ్యంబు నర్థిగై కొనుడు

నీపు సు భరతుండు నీ బంధుజనులు

అకట రాముడు నీకు అతి మిత్త్రసఖుడు

ఛీ కపిత్త్రవు కాని భరతుని కన్న

కౌసల్యకంటెనింఘున తగాఘూచు

వేనేపలానరించు నీపంక్తిశేయు

114

౪౦ — ౧౮౦।౭।౧

అయోధ్యాకాండ

నయమంటి సుగుణాఢ్యుడైన శ్రీరాముల

నెయమవే బాంవుంటి వేదయూవుంవి

శ్రీదశరథతనినీ వంద్యపుత్రున్న

నెడచేరాంచి చూంచి నీ నెయ్యంబొప్పంగ

నాపలుకుత్తమ్మని రాముని దక్కలకినిచి

యీరేయు నప్రాణంబు వెళ్ళునిల్లుదునను

శ్రీపాదపత్రివనినిన్నునెవ్వగైకొంటి

చపల్లె లేరచనకాలసపర్యంబులైతి

నారాజన్నెప్పైన ప్రాణవృత్తులైననిటు

నారాము విడిచి పొమ్మని పిల్ల బాలపాతం A

ననల స్త్రీ దుర్బుద్ధిని ననాదు వశేయంధుబర్గలుని

మునినితబడతకుండు వలగువరప్త్రిం

చక్కగా నీ పాదజలజంబులు

390

౨౧ A

A జగమున్నానుండు సన్నజలియింపకుండు

నెగినేరువేరున్ననుండు సస్యములు

నాజీవమోర్వదు నాజీవమైన

నాజీవముఖ రాజరాజవరేణ్య

నారావము బాయువేసవుగా నీవు

వాకిజానన నన్నవలయు మంనింప

యిదె నెపుడు దములెరగెద నంత

ముదిలోన ముదముంది మరువునే మాకు

పాత బుద్ధిభరతునకేది ప్రియంబగును

[illegible]తి సాహసంబునన జిగి [illegible] దవని

చెలువరాముండు గుణశ్రేష్ఠుండు బంధు

వలన ప్రియుండు పెద్దవాడును గాన

తన యన్న పట్టంబు దన పట్టు మనుచు

దమకించి భరతుండు ధర్మనిష్ఠుడు

తగనె పెద్దల చేత ధర్మశాస్త్రములు

తగ నీవు వినకున్నదానపైనీవు

పడవిడివవిధుశాస్త్రవనంబులోన

నెడలనెవ్వంగ నేలనుండంగ దగునె

నోలిక యన్యాయము విడనాడ

గూడునె

గాదనెంచు త్వాకులమునని ట్లు
కేకయవంశంబు పాశరత్తులు జెరుప
కాకుస్థకుల పెంపుగల వజూపెదవు
దిక్కులకొడిగట్టె దిక్కువమ్మన్న
దిక్కునీ వాకైన దిక్కేమి నిన్న
నెట్టు విచారించి యీ దుర్విచార
మిట్లని యడుగనే నెట్లు సైరాడె
యిట్టింత కఠినమై యుంతెనె హృదయ
మిట్టి దుర్దినమున మెసగుచున్న దియు
కడునేని నా మీద గల నెయ్యమెల్ల
జెడి పోయెనా చేమి చింతింతు నేను
నెవ్వరు చింతించిరే పాప బుద్ధి
యెవ్వరు కోపాదించిరో తెంపు సేయ
ముప్పున కోపాబ్ధి ముంచి దైన్యమున
నిప్పాయు గోముల నింత డిబ్బ డగ
కరుణా మాలి విపింత గను గానేమి
పరికింప నా రాముల్ప్రశ్నియు బ్రియము
నను వృద్ధు ౨   రాపెజి- ౧౧ పంక్తులు

రా - అయోధ్య

అయోధ్యాకాండ

నైపుణ్యైదయే సురామముని విడువజాల

చెలువమయా పా బింతబింతంప

వలదన్న కోపించి వామాంగ్రిబలికే

రాజేంద్ర సత్యపరాత్ర భవస్థాతిగ

ప్రాజితతెత్తి బొంతంగదగునె

ఆయి ఫ్లి దవత్తింద నై గిన్న భరాండ

తెప్పి దప్పి దతెప్పి ప్తి దివ్వి పాలుదప్ప

వరగుణ్వి నై తన రాయు దలి వూంసంబు

తల్లి తడే గళ్ళ స్నులి బి రాయు సగడే పోత్ర

ఆరి దేవ్వ నత్తి కున్నండ పూరాజు

త్రాణాంబు రాయు సెగడే తన లొరచనములు

చలరేగి జలధి రయు చెలియలికట్టు

బలిమి దాంటె తలొరస్రు బద్ధి రయుం డలదె గలదె

అయోధ్యకాండ

అదియుఘ్లులుంత్తనీయున్నయోధ్యపై

వుడిలోన నవ్వుల మూటలత్తైన

కలన్త్రైన బాంకల్రై త్రప్పెకు

వెలయు కౌసల్యకు వెరచి బాంతెదన్నో

బాంతెడు పాదాక్రప్పు రఘుడేయుకలు

బాంతితినిను బ్రెండు బుద్ధిగా దింక

విచ్చలవిడిన్తె నవ్వవిష వెళ్ళిన పుంగి

చెచ్చెదనవ్వు విూద జెంద్రింట్ల భరత

పావనుండుగురాముల పట్టుంబుగ

నీవు కౌసల్యయు నెమ్మది నుండు

మీని పట్లు యు లోకపుట్టారెట్టుండ

జననాథుడెంతయు సంతాపముంది

వెళ్ళివెల్లగా యు వివేకహీనతయు

గలిగింయూనైకహో (ప) వ్వరబలిసె. స్త్రీ

౮౬ – ౹౭౹౹౭౹౬౭

కిష్కింధకాండ

రామా లక్ష్మై తెల్పిన నీతి తప్పు పాపంబు

బాలి శత్రుం బ్లు నల్ల ప్రాపించె మనవి దీని

ఆశ్రయించగ ద్రోహ్యుడవ నీతి తెరగ

రెయ్య తైల మేలు నా యెన్నియు నేల

నీకల మారుడు ధర్మ నిరతుండు భరతు

డీకలు పాలించి నీవెల్లడి గల్గు

మాకల లాగత మైన మన్నద తేలు

శౌర తాడ న నీవు దగ జూడ కనికలు

యిటు పద్ధ యీ ల్లాలు పాతక భక్తింయున

తప్త సఖిరి తత్వ చందమున

దాసి పై ఖరి సహొదరి తెరంగు నను

నాపేవ లం సరించు నానావిధములు

త్రిష్ఠ కాపల్ల మోహాత్ర పెట్టు బాలి

బిష్టి నద్ధ తానెళ్ళు ప్రాణాము లెబ్బు

౫౫ — [illegible]

అయోధ్యాకాండ.

కౌసల్య మొదలౌ కాంతలు కడు కూర్మి పట్టి

బాసిన సద్భక్తి నెయ్యము ప్రాణములే బట్టి

స్వాదేశ్వి నేల తాం సంతోషదేవ

త్రైదశ్యో నేరిని వగల వేగించు

శ్రీసుమిత్రాపుత్రుడు తన తల్లియగు సు

శ్రీయాసుద్ధి విని శోకమెట్లుండెదర్శు ప్రతిచ్ఛేదం A

శ్రీరాముల పట్టాభిషేకంబు గోరి

పౌరులందరు వేడ్క పడి యుండు వేళ

శ్రీరాముని దొరతన లకని చింతనేని

చేరాక్షేనసుభ్ర ద్ది దెబ్బ తనుండుడుదై

కొప్పనవెళ్లి లోకవములకు మ్రెడు

గావించి యేసౌఖ్యగ తు లంకెదెవు / తిమొంనారలు లజ్జెం దెదవు

యుదియు దెలియకాల తెలింకోర / నేనిపుడు యొనికనెళ్ళి ఘూంటు

వుదితచెప్పెద వింతశిమ్మాని వక్రవులు గనెప్పవి నలవు

A అకట రామచంద్రుడై యాలీవాసులను

సకల బ్రాహ్మణ నరత్పుణాద పుట్టైన

యుగ్ర నందనుడు రాముని నడవులకు నడచి

సుగ్రాంశుకు ఖైరుత్తులుదిగ నొంమనుచు

వెరగందిర చ్చపులు పదులుగలయు

తరుచు మూరులు గప్పుతలపోసి జూచి

కల్లుద్రావిన విప్రు గర్వించునట్లు

పొన్నెకసెంత గర్వింతురో నన్ను

గాంధర్న్నైసెల్లులూ A

అయోధ్యకాండ

కలువరేకుల బోలు కన్నుల వాని

వెలలేని నవ్వుల మోము మురిపెంపు వాని

బలుపైన బాహా జానుబాహువుల వాని

వలరాజు నేలు చక్కని మొగముల వాని

నల్లని కల్వల కాంతి నగు మేని వాని

చల్లని చూపు పైద చల్లెడు వానిగ A

సుధలొల్కు తియ్యని పలుకుల వాని

బుధుల మనముల పొంగ జేసెడు వాని

వలసిన నా చెలి కెడ సేవలు సేయు వాని

నిలువెల్ల ధర్మమై నెగడెడు వాని

రాముని జీవితపు గురు రాముని కాంతి

ధరమును నిత్య శాంతముని శాంతి

రవిసమ — అంధంబుని నేని.

రవికులశ్రేష్ఠుని చూచి

ధాముని మురియు సురవి సహ ధాముని

రాముని సౌందర్య రాముని కాంతి

A కెంపు పెదవి పదగింపు కెమ్మోవి వాని

ఇంపు గుప్పెడు నదరెయు సగెడు వాని

జిగిరంగు పచ్చల బోలు చెక్కుల వాని

మగతెలి దివి జులమురిపించు వాని

సుధలొల్కు ఇ —

1

అయోధ్యకాండ

శ్రీరాముని బాళి రెలనారీలలామ।

నిమిష వలాత్రంబైన నిట్టవనిజాల

కమలాక్షి నీ వెరుగ వెయ్యి దోటి।

ఆవ్రత త్రవెలాత్రముగ దేవుల నేర్పుడు

బొప్పి నాట్యసాధు

కలితోత్పలాలయాంకల్లు ఘంటల

శతవతి గరశెడు సాధ్వి పైయుండి

… ప్రాకారంబు శయు

కాశరాత్రి విగాకకాంత వానేళ్ళ

నడచిరా వము డు కానన వములకేళ్ళ రసగ

నడవుల నెల్లుండు నందరిద్దారగి। ౧ A

పెలత్రని పాంన్పు న నేల తెంత్రు భోగి

చెంత్రి రంగు ననుండు నిలుప్పై గాశయ్య

A వరైపె బంగరు కట్లు వర్ణంబు గట్టు

వెయిలనారచీరవింపు గనెట్లు గట్టు

నిగనిగవు గునిండ్రనేలంపు రుచుల

నెగడించు నాగ పెన్నెరులింక బెట్టు

బెదలు గట్టు గనెట్లు నై రింప నేర్పు

కదునేదపట్టుల గదలక యుండి

బదలు వాడెట్లు పాల్పడునెందరగకు

తదయుకవావి కెందవిరుల కంట్టె

పైత్తని పాన్పు నణ - -

౯౪ — ...

అయోధ్యకాండ

బంతి నివర్ణ్ర వటి బంధులు దాన

సెంతయు నియతితో విందు నారగించు

కేడు వృష్ణి దేవాతి కృంద ములాలములు

నేడుపుష్క భుల జియుంచి నెయ్యు

అత్తి మేవక తి భత్తృ నామున నేమ

వతి కేడు దలచక పన్నించు పుసుచు

నదము శోకంబు నసడు గులమీద

బడిన మెట్టె లినపాదములే దిగుప

భూకాంతు డిలబడి యింకల గ్గ కానక

...దశరధు గని యిల్లలనియెలె

చాలు చాలీ వచ్చి జగ ద్వాని వ్రాంల

చాలింక పుల్ల వ్రాయియ్యె జెండ తేమియిటి

ధర్మంబు వేగాని సత్యము వీడుబుచ్చి

౩౬ —

అయోధ్యకాండ

నిర్మలయశమెల్ల నేఁడు లోకములఁ బొలుచు A

యీవరధర్మయశమును నాకే తేజరించు

భూవరచంద్ర నేఁడు పుత్త్రుండు వీడె

దేవుఁడు నీవు ధర్మమ్ములు నేను

నావరసుతుఁడు శ్రీరాముల బాసి దప్పు B

...సంతత ...నాఁడు ... నీ ...పుడు

తన మది శోధించి తలపోఁచి యుండె

...ంత వేగుచు యుద్ధమ్ములు ...

...ంతంతవంది జనావళి ... గడె

తలఁగాన ... రగంధమ్ములు ... చలి

జలములు జలకంబు చదు రొప్పనాఁడి

పరగఁడి వానింబరాచరణములు భూని

చరతి ... ములుడు సీత తోఁగూడి

తెరగొప్ప ... దేవేంద్రుఁడు ...

A తగుతగదని యాత్మదలపక మిగుల

నగువారికనెరుంగక నొవ్వంతు వేయిళ్లు

భూవరచంద్ర ౨ --

B యీతనుమిక్కిలి యెంతైనగలదె

లోకునకే టిక లోలత బారల

ననుసంత ౨ -

౨౮ — ౫ు౹౹౹

శ్రీ అయోధ్యాకాండ

తెరగున సంప్రాప్త తేజుస్త్రైయెప్పు ప్రతాపోదరం A

మరి యరుంతయ్యు భిషేక పీఠం పత్తిబునకును (దుసనకల--)

నెరివరి షాడ్రదు ఖనింద నె తెంచి X పాంవం B సర్గ-౧౭౮

శ్రీ యరుంధతి మెలుదలగు ప్రస్వసమితి

నాయుత పుణ్యతుల గు|నై వస్యంత్రివరులి (నయమతులగుమం-)

తెగ నొప్పు మతుపవర్ధనచత్రవత్య్

లగుమహారాజుల|నం డు|రప్పించి

పంచపల్లవ|ములు పంచవల్లవములు

పంచామృతంబులు పత్తిపెసలంగు

నవమంత్రి కన్నెలి పామ ప్రేష్ఠభం|జు

నానరత్నాదుంబర యోగ్యతంబు

గంగాది తీర్థోదకములు|లాద్దాగాగ

మాంగల్య వస్తునామ గ్రిద్ధప్పించి (మంగళద్రవ్యములు ... దెబంచి)

వెలయు మంగళ తూర్య నినాదెప్పించి

A నారాత్రి వేగిననమసుమంతుండు

నైవేయు ౨ ౧౦౦ పేజి ౧౦ పంక్తిలో నూ

B ఖపములు నీయుంచి దాంత నీయుంచి

యూంపురుం గతిని-

138

౧౦౦ — పుటలు

అయోధ్యాకాండ

క్షీరమైన గంధమాల్యములు దెప్పించి

వరరత్నభూషావసనావళులు దెప్పించి

తరవాతి దివ్యపాత్రదానములు చేయుచు

నాకలక్ష్మీ కళ | నాకలక్ష్మీ గోవు

లాకల క్ష్మీ యుద్భ్రమంబు లొప్పదెప్పించి

జపములు చేయించి శాంతి చేయించి

విప్రుల హోమంబులు వేదిచేయించి

అసుపమంబగు | అగ్రమాసనమైన

వసుజైన | బిల్వప సుమంతునింబనుప

రాత్రి యు నగరి తెరనొత్తె బొరయు |

వాకిటనిలచుండి వలనె పుబ్బిలి

దేవపూర్ణుడు ప్రొద్దెంచుచున్నాడు

వేవేగ విడారి యు | వెంబ్రాయు | వలయు

శ్రీరాముల పట్టాభిషేకంబు సేయు.

అయోధ్యకాండ

నారదాదులగు లగ్నమాసన్న [illegible]

మనుజేశ [illegible] భిషేకము [illegible]

వినుడు రాజులు మహాత్ములు వచ్చినారు

వారలు [illegible] వచ్చినారు

[illegible] నున్నవారు

[illegible] దశరథుండా [illegible]

తనకులదైవము [illegible] బు [illegible]

విని [illegible] విధముల [illegible]

[illegible] వచ్చితే యనుచు

[illegible] యుంబున [illegible]

[illegible] సుమంతుడు వేగ [illegible]

రాముని [illegible] రాజు [illegible]

[illegible] తండ్రి [illegible] పాఠం A

సీత [illegible] గౌరవంబు

A ఘనమారసజ్జిత మంటపమునను

ననఘాత్ములగు వశిష్ఠాదులేగుదెంచి

ఆయరుంధతి మొదలగు పుణ్యసతులు

నాయతమతులగు సన్మంత్రివరుల

తగపుష్పములు పవిత్ర [illegible]

లగు మహారాజుల నందఱ దెప్పించి

అలవడ నవధాన్యములు దెప్పించి

వలయు మంగళ పల్లవములు దెప్పించి

వరరత్నభూషణావళులు దెప్పించి

పరమైన కనక కుంభములు దెప్పించి

గొడుగులు చామరములు [illegible] గరిమ

కడునొప్పు రథములు [illegible] దెప్పించి

పంచపల్లవములు పంచపత్రములు

పంచామృతంబును బరగ దెప్పించి

జపములు సేయించి శాంతి సేయించి

విపులహోమంబులు వేడ్క సేయించి

అనుపమంబగు లగ్నమాసన్నమైన

మనుజేశు [illegible] సుమంతు బంపు మనుచు

నెంతయు

నెంతయు సంతోషమున గంగ మునుఁగ
నంతఃపురంబున వతఁదెగుడించి
పర్వీంచిన వాఁడె కాద్రివుండనుచు
సర్వశకుచితంబులైన వార్తముల
జెలగి మెల్లనసుముల్ జేయ మేలన్నించి
యలుగు గద్గద్గదో నెరిజిత్న వడఁగ
అరయసంస్తుతులకు నర్హుఁడు గాని
పరుషపాపుని నన్నుఁ బనిబంప నేల
నని పల్కనా ఘూలలా నుముంతుండు
విని వెనుకొన్నింత వెసనొసరించి
పెరపున వదనంబు వెలవెలబార
వెరగందియుండెనా విభ్రుని మాటలకు
నంతగీశయు బుత్రియాం రాజు జూచి
అంతరంగము చూడి నప్పుండు బలికె
భ్రాతలాద్రిప నీవు బోంకనివాఁడ
పైత్రని నీవింత యుడకలంగనేల
నిత్యసత్యనిగుణాన్విత రామచంద్ర

రత్నంత ధీరుండవై వనంబునకు
నిస్పృహత్వము గాఁగ నేవు బోవఁదచి
నిశ్చయము గుచున్న నీ రాజ్యమునకు
బరగంగ భరతుని బట్టంబు గట్టి
గురుదయనాకైన కోర్కులిచ్చిన్
పరితాపమంతయు బాపి చిత్తమున
నిరుపమ సుఖశీలునివుండు గాక
అనిన సుమంతుని నా నరేంద్రుండు
గనుగొని రాముని కదిలె దోదెమ్ము
చనుమన్న రథమెక్కి సరసగతముల
వినుతవాద్యంబులు వివిధలాస్యములు
జ్ఞానగానెడ పరసతల భూమపతులు
కాముకలాగి దచ్ఛిరత మద్రినుండ
నందలంబులవారి హయములవారి
బృందారకేరులకడు సొప్పువారి
నద్రుల పిల్లల్ యనగ జెన్నొందు
భద్రసామజములపై బోల్పువారి

గనుగొన్న

౧౦౩ D

అయోధ్య

గనుగొన్నసూతమాగధవందిబృంద

వినుతపరూపరల్ వినుసునీతించి

సీతపపలీర ౭   ౧౦౨పేజి-శఠాపఘుంపం జ్తెలను

౧౦౪ — ౹౨ [illegible]

అయోధ్యకాండ

కేతనాంచిత [illegible] నికేతనాంచితము

చందనాగరు ధూపసార భాసితము

మందార [illegible] లాలోల మాలి [illegible] తము

ప్రతిష్ఠ [illegible] ద్వార రంభాస్తంభ [illegible]

[illegible] తములు [illegible] రసా [illegible] ంబు

[illegible] సంభ్రమని సర్గంబు

[illegible] రాజమార్గ [illegible] నతి సంగానుచు

[illegible] ంచి [illegible]

[illegible] ంది రమలు [illegible]

[illegible] ంద్ర [illegible] భవరమాసమా [illegible]

[illegible] నిన గరికి జేసు [illegible] ంచి [illegible] ॥౧౩॥

[illegible] జనులచే వేగ

[illegible] ంచి [illegible]

అయోధ్యాకాండ

చిత్రాఖ్య తారక తోశిరుబల్లాకీలై

పైత్రిసెప్పి డుచందమామచందవులవ

సీతాసమేతుడై చెలువందు రాము

భూతలనాథుని కొండగాంచి మ్రొక్కి

రాజీవవిభులు దశరథచక్రవర్తి

యాదేవి కైకేయి గృహంబుననుండి

శ్రీదక్షిలిచిచె తమ్ముని పంచెననుడు

భోదించి చిరునవ్వు పెలుకలిటులని గుడ X పాతA

దరణిజనేయమ్మంచి తాన లక్ష్మణుడు

కరపిల్పి రధముకై కడఁకతో పెడలి

చతురంగబలములసంభ్రమలగాలువ

నతులలవాకైనములబ్బిన్నంది ప్రాయముంగ

వందిబృందంబులుమై వారంబులుగాంగ

A జననాథతనయుండు జానకిఁ జూచి

కనజలోచన మునల వసుమతీవిభుడు

చెలువొంద నన్ను బిల్పించె యుగదలచి

పిలిచి తమ్ముని నాదు ప్రియముండదనుచు

సదిమి వారికి పదారి సడతెంచియచవ

గడుఁ బ్రీతి సౌమిత్రి గాంచిరమ్మనుచు

ధరణిజనయుంచి తాను లక్ష్మణుడు

రరమధరధముకై కడకతో వెడలి ౧౬౯౮॥ సమాప్తము

చనుచెడవొందు రక్ష తఖాంమరలు

అనుపొందప్రియుచునను బుందుగొలువ

చతురంగ॥

౧౦౮ —

శ్రీ అయోధ్యాకాండ

సంచిత్రస్వాంగనవేశాసలుజేసి

ప్రరజనులానందములనజేయ

పరమసత్వదములనుద్భవించిమించి

నరనాథు నగరికేస్త్ర తగ త వచ్చి

శ్రీరదంబుడిగ్గరావలదప్రి ద్రు [illegible] యి

వరమందిరములజొచ్చివలనొప్పి

నరములభేతిల్లిగద్గదకంఠుడగుచు

వదనంబువాంచిప్రైవర్ణంబుమించి

పెదవ్రులుదటప్రిచుపెంపెల్లినుడిగి

శ్రైడులగటికన్నీర్లులొలుకశోకాగ్ని

బడిగ్రొలుదశరథపతిజేచారవ్వేయ

కరములచితివి [illegible]

కరములుల ములసుశించికదలవిస్మయంబు

వెరవెర పాయునను వింపక్కొలత్పంబు

వెరప్రొనువురకప్రొనువేడు జోరదాడి X పాఠ. B

కోరదేవియుదిరేయుమిస్టుశ్రీక్ష్రకుండు

నాడెసచూడదేదు నా తప్పు లేమి

యావిన్న దనవలునుచెప్పిదుఖంబు

నీయావిచారవలురాజుకేపెంటక్తవిసె

ననుబూడనుందరదునా తండ్రియుల్లదు

ననుగానదెంతయులకుకలారేమి

~~కైకయుయారాముబూరి~~
కేనపుడుకైకేయియునదిపు చందమును చందంబు | పాఠం A

వినుపింతునివ్రౌగావింపెదవిన

త్రునవల్లకైకేయి ఘుగావలు దదిరేమిపెరగు

వినుపింప్రొయాయప్ప విశదంబుగాగ

తండ్రివాక్యవలుకైదారుకొల్లిఖల్లు

పెంధ్రవెతానన్నిలోభృశము దధిలోనైన X పాఠ. C

A యనవుడుకైకేయియయ్యారాముజూచి!

వనముచగ్గపమాలిమరిచెప్పదొడగె

తప్పులేమియునేవు తలపనేవలన

తప్పులెన్నడునేవు తండ్రియానతిలె

భూపాలుడేటికిపుత్రునిపోద

ద్రోసెంచునెమంచిగుణములుజూచి

నేనెడసుతమాపనేరనాడనేర

నానతనూనానేనలయుచున్నాడు

నీచిత్తముఠయుంగనేవృద్ధిరుదవు

నాచేతనామాట నరనాథతనయ

వినునావరములిచ్చుడువున్నచ్చి

మనమునకామాటమరచినిన్నపుడు

పుడమిలే విచ్చేయుబూని యూవరము

లడిగిన నేకన్నె యుడుగుచున్నాడు

నేరకతైకొంతనృపనాథసుతుడు

తెలియనీమాటజేసి తీవెను

వినుమన్న నామాట విన్నిప్రభజూచి

జననియామాటలుజనునెసేనాడ

తండ్రి

౧౧౧B

అయోధ్య

తంత్రిమాంసములుమారుతనయులుగలవె

తంత్రిపార్శ్వములనైదారుణశిఖల

వేంద్రమెానస్సిలోవిష్ఫదిలోన్నైన

బడియుదవిష్ఫమైనబర్ఫ్లముపాడ

యేమాపజెప్పినయేజేయువాడ

సామాపమెరుగింపుమంజనేమిలిచిని

యున్నదురందాడనెరుగడురాము

దన్నసంత్రయుమందియూర్తైనబలికె

శరుణాద్రి ౧౧౧౨పేజి - ౫ - పంక్తులోను

B పరిపరివిధములబలుమారుసునివిరె

పరమపుణ్యుడురామభద్రుండుపవిత్రె

పూర్ణవిశి ౧౧౧పేజి ౩ పంక్తులోను

C బరింయుదపూచెదబలుకొండయ్యైన

పుదముయొక్కండనెబూసెదవిక్త్రత

రూపమందెదగుజ్జురూపుదాల్చెదను

తాపసాకృతినుండెదనుకానసలకు

జనియెందమలినవస్త్రంబుగట్టెదను

దీనరంగప్రదమాగవయులనుదూరింతు (హరిరాఖ

హరిరాఖముఖమునన్నైనయుండెదను

నరయుంగనివినాకునరుడుగాదెంచ

బదిబదివిషమ్మైనఇ - -   ౧౧౨పేజి - -

అయోధ్యకాండ

బడియలదవిష ష్ణైవ భ్రష్టించె వాడ।

ఋషి డింయుక విసుపింప్రసత్సమాహా౦

యునవ్రదుల యి యుద్ధా రాము జూచి

మున వము నత్రే ప వమా వి షురి బెట్టి దాం కారగ

కరము స్తా దే వాసుర క్షత్ర బునందు

వరము లు రెండు భూవరుడు నా కొసగె

వనీశు నా రెండు నడిగి మా భరతు

వనికి పట్ట రాము మంటు నాకె యిచ్చి

యుత పత పదుల నాలు గెండ్లు

తప్పు ల తాళ్ల సప్ప మంటు నాకె యిచ్చి

యునవ్రదుల నాగాకె యు నిని చ్చె నీకు

విసుపింప మా తండ్రి పెరచియున్నాడు

కాపన బడులు వల్లి లవము లు। గట్టి

౧౧౪ — ౹౬౫౭

అయోధ్యాకాండ

నేవింత తపసిపై నృప వేషముల డిగి

జనులచే దశరథ జనపతి బాలుంత

దస్వి పించె వల్కల నిరూపు దవ్వ లసుండవు

వెం వృష్ణ వి ని వెలు గంబు నచేరు నవ్వ

(గ) వృష్ణ వలా ఘలిసెం దున్నె సఘు లేకుండ

కరుణా యుత్తి గుణమున సు గతి పొందు యున్న

పరమ పత్ని నాన్న డు రామ భద్రుండు బలికె

యుటు వేయుల ఘన్న వాడిన కులాద్దీశు

దద్దినా సహోదరుండై యరాజ్య కత

యున ఘమా వేపుకొర్తె యుయుద్దేద సేల

కటకహా స్త్రైకిరణ కదా వలుగ్గ హైతి

యుంత పరా(త్ర) వనస్త్రై యున వల్లఘుండు

చింతింపనే ఘలి చెప్పంబు. లోన

అరణ్యకాండ

తనజనకునిమాటచేదాటినవాఁడు

తనయుఁడే తలపోయ ధరదాయగాక

తలనేమి నాతమ్ముఁడేమి యీభూమి

బాసి యడవియందుఁ బ్రస్తరుఁడై యున్న

భరతుని దసనాశల ప్రాణంబులైన

సరకుగా నెన్నరా భక్తుఁడు నాకు సరివే

మనుజేంద్ర తనయుఁ డీమాట

భరతుని దరదీర బనిచెదనే

అరుగుడు వలిన వలు గురుగుసందాక

కుడుపడు పలుకేడు కూచుండ దిగ్గి

పడియుండె స్ఫటుంచు పలికెపల్లి యుఁయు

తపకయాతగనె యీనాతనితో నప్పలనుచు

పయిమూర్ఛనొందె నేలబడియె నారాజు

అంత దశరథ రాముడు వదనీర చంద్ర

A సీనవృడుముఖమందియాళ్ళైకబలిశె

మనుజేంద్ర ఇ

[illegible]

అయోధ్యకాండ

సాంఖ్యస్సనభేష్ఠ్రైతస్స్వప్రచారములు

స్త్రైవివిధయుంతయును బోధింప్రచుమరియు

పివిత్రై తను జూచి పరమహర్షమున

యుంతదేవుండుత్రి/చించితి/యుదియుంతనాకు

నేంతరంగంబు ననుమానపడకు

పరితపించే ధర్మంబు పాయుంతుగాని

పరమ ధర్మ ధర్మంబుగా వింపనేను

పెద్దలవిభు నాజ్ఞవినబడకున్న

నియాస్సిద్ధిగ (సత్య వను) నిత్యవంబెరయు

చారులక్షేత్ర సంచారులఘూలి

కారూఢులగ జైతియు నిచివేషగ

పరమధర్మములగ్గ్రఘుడియులయుండె

భరతునిక్షిలుపించ్రైప ... గ ఋషి

[illegible]

౨౨౦ — ౪౧౬౧౦

అయోధ్యకాండ

జానకీపతి|రామచంద్రు|డుదయమున (రఘు; నిచూంచి)

యుదితాస్తపర్వములకై నెదనసుచు

వదనాబ్జములు రంగవలగాని వచ్చి

తేనతల్లి తినినసుమిత్రావధూమణికి

జనకనందనకు దీచందమంతయును

వినుపించి వారల వేసనూరడించి

చనుదెంచె నో యుప్ప సందివ్రాపదక

మునిరాజు వనకుల మ్రొక్కి యూర్చకరని

తనుగాంచ్చి సౌమిత్రి తగివిరాదగి

చెలువార పిఖ్యాభిషేకంబు కోరక

లవినవుచిగనమంగశత్రుఘ్నముల కెట్టె

మచిత త్రుదష్టిగావెలునరించిచె

మచల ప్పైయువితారప్పై | యుండచూచి వికతిం వి | పాతA

రాజ్యపట్టము మానిరాముండు లేక

A యీవార్త తమ తల్లికెరుగింపదలచి

శ్రీవంగనపయుంతిపుర ములోపలను

రాజ్యపట్టము ౨

ప్రాజ్ఞుండు కాననభూమికేగెడిని

ఎఱుక వడ వారెల్ల కలంబులంబుండు ప్రణయమున - సా॥ ౧౭౭ సా॥

వినబడి దశరథుడు వెలుడు లుగ్గడిలి

ఎలు బట్రి కౌసల్య యు | రఘువీరుడు ... వించు |

నాం బట్రి వనయుండును దక్షిణ కావించు

నాం గుసాలంతారు నాం దుఃఖాదారు

నాంగిరి వరభూరుధ్య నాం కారు |

నాం స్త్రీ స్వస్త్రీ నాతపంక్తులను } యాపదవుయము ౧౦౬ పులిలోలేవు

నాం పౌర లోచనానంద భాగ్యంబు

నాం పుత్ర రత్నంబు వనటాకౌసలకు

భూపాలు డేమని పొందు మన్నని

వీర దిద్ధిన్రాముడిని వినవాన సను |

నాం రధిబి స్త్రీంగ రేడు గురు నమ్మయ సంచు

మిరాధి నవగల రామ దినాంధు

దూరు చుక్కెంపటం రఘురంధరుసు

శ్రీ యుద్ధకాండ

భూలా భపు నై చాండు భ్ర త్రు వే వనుచు

దీవిం [illegible] తల్లి తెర గాల్పి రా పు

దివ్యంబు వీ గ్రించ [illegible]

దేంతా ర్లె పలు సు [illegible] యరు రు గరు పొరు

విరాళ సవిల త్ర శభ థి లేం [illegible] సు తర

కడు జీవి బీ ఋణం చు [illegible] నంబు గవి

వి [illegible] వ కే ళి వి బా ని వి ను పలు చెప్పెదను

వసు ధీశుచె [illegible] వర పలు ఉదొళి

శ్రీ సమాన ఘ తి [illegible] యూ జి లార బ దళ

కాడు కల ప్పి పలు గ [illegible] కొరె నా [illegible]

శ్రీ దవితె నను బంప యు డిగె నా [illegible]

శ్రీ ఘ్రగినదశరథుం డధి లో కపు న

ఎదు పయ్యు వా తం డి పలుకు రక్షింప

శ్రీ దచ్చి లప్పడు నా [illegible] బెంబు లుంద

అయోధ్యకాండ

తగివచ్చితినన్న కౌసల్య వడిని

కలగి నివ్వెఱగందితదుచిన్త బోయి

పలుకనేరక మూర్ఛవడియున్నరవుచు x పొరలు A

వడిగొన్న వగలతో వెయుదలంటు ద్రువ్వి

వడియున్నలత బోలి వడి వలాచక్రబోయి

నడలుచు రఘురాముడప్పుడా తల్లి

నెత్తి [illegible] తెలి నెత్తిన [illegible]

తల్లి యలనంటిన ధూళి కరవులిదుడిచి

కావు రాఘవ [illegible] చరణం [illegible] B

శ్రీ మవులదీరంగ లక్ష్మణుడును దాను

సముచిత గతి నుపచారములు సేయ

నా దవిన వగలతో నాయన్న [illegible]

వెదవ్రలుదడప్ర చెబించ [illegible]

తన పుత్రు రాఘవ నిన్ను [illegible] పుల నుండు

A సరసిన వశి ప్రాలున వనాలయుప్ప

తెరగున నరుదార దివినుండిపడిన

దేవత గతి ముదలు త్రెవ్వంగబడిన

తీవె చందంబున ధ్రాత్రి దూలినెల

బడి మూర్ఛబోయిన పరికించి రాము

డెదరుసంభ్రమమున నా తల్లి నెత్తి

కమియు నంటిన ॥

B స్వామిత్రితో గూడ సముచిత భంగి

నుపమాన ధనుడున్న నంత నా రాము

సెదవిన ॥

పసి పక్షి ప్రవన వెంబడి నరుదు వేసు లక్ష

వలచనత్రి [illegible] ని స్త్రీ పెట్టి పించి యిప్పు

బలకల సెప్పి యి జూతి పాధి [illegible] రుదు

ధరక్షిం తపలిని తన [illegible] గా [illegible]

భరతు పక్షి పలు గప్పి [illegible] యిలుగా [illegible]

[illegible] వా [illegible] నస [illegible] తా కస [illegible] తిలకు

శ్రీ దవిలిని స్త్ర బొప్పనసస్త్ర వెపి

అవివిగా దాంచె శ్రీ ధవుడుగా [illegible]

సవతివసాతిల విసజె సునయ్య [illegible]

[illegible] దిదర్శ విలదిరా [illegible] విలదితె యినచు

[illegible] దిలి [illegible] వాతలై నవ తెవం [illegible] లైన

వలగరుగ [illegible] నలోకలి వెచ్చె [illegible] తని

తిలపతె [illegible] సదిస [illegible] త్రి గా [illegible]

[illegible] తమరపలుచె [illegible]

౧౩౨

అయోధ్యకాండ

ఇంతపాపము చేశెనే నేడు త్రైత

ఏ తప్పులనందు పాపన్న నివిస్త జూచి

నన్నెంచుక ...సె యుతి నేశె ప్పి లాడె|

వనము పున జేరి ప్రాణములైన నడుగ

జననాథుడు |పలుంధర| చనపు గాలైన

తల్లి తల ప్రఖ్యి |తొజ్జనము| పెల తైలై

నాతల ప్రఖ్యతి నానావచంద్ర

లేపు నా కద ప నయి బిజ్జులె తన నె

నీలి పాదము నాకు నెల వాయి ఖ్య

కాడు కలు ఖతేని యసాగా త్రాల్లి కంచె

కథతేని శారకంబు కై విగె నా కకలు

నరనాధ నందన ననుడించి నీవు

తరము తెంప్రన పైపార క్షాం తారములు స్లకు

నల్లి గినప్పుడె నాకు నెరసి చూడగను|

మరణంబు ద[illegible]ంచి వలతి రెయుండనేదు

వస్త్ర ఘ్న [illegible] చిరావలతేగి [illegible]

వస్త్ర నైన పిలిచిన ధలార్య [illegible] కాండు

పెక్కు దానంబులు పెక్కు ధర్మములు

పెక్కు వ్రతంబులు పెక్కు వఙ్జేః

తిర్థగాలములనెల బిక్రులేత

తథయయు [illegible] తనయులుగా [illegible]ంచి

భూయారథి స్వస్తి చోసెండి లేదయె

నారడిబెడి పోయె ననలనాతపము

రెలల విల పెల్లయిరు వడి యేసు వి ప్పరము

లలరి పెంచితే నెన్న నఖిలంబు [illegible]

రెలు ఘ్న నిన్న ఝడించి రెం[illegible] ఆయెదవ

వఝ్లి నే కారకున్న పాలుంచి నఝ్లి

వివిధ వ్రతంబులు వివిధ దానములు

చవ్వు ఉవిత్రనవులు లుచల్లి నల్గియెన్న

భరతుం|గు|డు రాజ్యైన పతి శివార్గజనుమ

కరుణావలా వినయెలల్లి కైకలను వెరచి

వనలగాల్చి వత్తురే నరనాథు నందు

చనే కుం చందంబు జూచి

వానిరియు వస్త్రారియు|వపిట్టి భవంబె దలి

యూసవతులలారవనెల్లు వెట్టింతు

త్రైవ రాజసవుతేక|క|రశిస్త్రింతు

కార్త విలు| |మనేకుగన్నైతి గతేనైతి

వీనులనీవార్తనవి| |వియుత్రె

రేటెనేలచావన్నైతి నవింకతిలత

కదగి|యుగా|రాజ్యంబున్రైకాని త్రైత

కాడులనుపెట్టివలుగమ్మి కానిరేను లు

భూరిదుగగవలునుబారపన్నైవిలుబి

త్రైయూరక్షైనావద్దియుం దప్పే తం(డి)

188

౧౩౮

అయోధ్యాకాండ

శ్రీవశిష్ఠాది సంయమివరులు బాల్యమున

భావించి నీ పాదపద్మములు జూచి

జలజాతపాలకుల చిత్తజనకుల

వులు మొదల గుచి పత్రములు విలోకించి

నిరుపమ భంగురున్ నిఖిలరాజులను

తరవు దిగాలు వనేకచ్ఛత్రము గను

యావన్మంతయు మేత్రస్థులననిరి

యావాలన్నైనా దత్తలంబు చేశా x ప్రతిచ్ఛేద A

నిన్ను జూడకయుండు నిపుణార్థములను

విన్నవై వాక్లైడ విధమున దోచు

యయువంటు మొత్తనియామ దలమేను

కెంటి నీలఖరుండదగా నెల్లు వాళు

యుంత కనుచిగత్తు నేడు గ్లైకేయు

వంతంబు లుడిమ ప్పై పలియించె హనము

వత్త్రినా వార్డియ ప్రతిబంధమగుచు

A నేనిపెక్కు భంగులనరదండబనుప

జననికి సంగ్రామ నిష్ఠామిత్త్రబలిలే ౨౦౪స౪సల

రాజనసభామిలైకేయిమాట

తైనరదండుబాన్ముని సంమతించి

రామాతురుదుపద్మ్మెడు పావురు

దీమియు లేరాజునింత వారించు

యెన్నడిద శరథుడి ౧౮౮పేజి - లెక్కించు

కష్టపడి తైకేయి గతి వెంటబడి రెపు

నని పెక్కు [illegible] గులకొడలు తెపల్లె

[illegible]

గట్ల

శ్రీ అయోధ్యా కాండ

శ్రీ
దేవిఘటి గాఢంబు యింత వాయించె
జనే శూలిం - - - -

శ్రీ
లక్ష్మే యెటి చిచ్చు బొంతగనెరివమచు

చిచ్చు రెలాడ కనేడి ఫ్ల బొంతె

శ్రీ దశివశి ష్ఠాదు లందరు వినగ

గతి
గడశి నీవే పట్టంబు గట్టెదనన్న

ఏలితెసత్తి | తుము బాగా పాటించవలదె

తల వెట్టగాని యిన్ను యి దెయు పన్నె మగ గా తాల్పెయుదు

యెట్లు ఏడి దశరథు నడెక్లె డివరమ

శ్రీ
యెటు ఏడి భరతు పట్టంబు | సలే డెలె

వినమ్మనే నని జమగా విన్నే తమ్మె భొజె

కాని యుతు సప్ప మూ తొర నమె వ్వ ఊర్మె

భరతు స్వదేశ వెలుదలుగా బగ వారి జంపి

వెరలి యూ ప్లరమెల్ల నీరుగా జేసి

వారి పార బ్రహ్మదు ల | దరినవారి

అల్లరి ఘర ఉడి తోలి రము ద | ఖా శ్రీ చె సె | వాడ | పతిభేదం A

A అత్తలో
ఆకైసుతు డారనడచునాదరణ

పాలునిడుని మనవాపుంబువాదు

తగువును ధర్మంబు తప్పినవేనులే

దగజూచి గురుడైన దండింపవలయు

నృపసూనుడే మాయ నెరసించి ఫుచ్చు

విపినభూమికి జన్నవెనుకజనువాడు

వనవహ్ని జొచ్చిన వారలమ్మాయు

వనధిజొచ్చిన దోనవడి జచ్చువాడ

జననినీవును రామచంద్రుడునాదు

ఘనపరాక్రమమేలగను గోనుమనిన

నిడుద కన్నుల నెప్పునీరప్పుడిలచి

కడుదైన్యమున రాముగాసల్ల జూచి

తనయునే కూర్మితో ముండుగాదె

చనవిచ్చి వినవయ్య సౌమిత్రి మారు

సారంబు ౨ ... చి ... పంక్తులు

అయోధ్యాకాండ

తరమిడి తోలి యుద్ధము శేయువాడ ... A

కవుని యొప్పే తేరియూరకంత గాలంత్రు

తమకు శైవ మనోజ్ఞచందనచర్చితములు

నగస్వాభు జావయులు నిస్త్రభిషిక్తశైశి

జాబవిషున

పగతుర జీంచ పాల్పడుచున్నవిపుడు

పుడుపాల్పడియుపుడు

పొంచుంచి నావంటు బంటు గల్గెరయునవు

రేచుంతి పొంత్రజ్ఞ బెల్లి వజ్జింప

అడవి లేనే గెద నన్ను నమ్మి బుద్ధి

విడిచి కౌసల్య సుమ్మి యి పొంగ

వెఋణిస్న కడి మిమ్మైన జన్నిత్రి మెరసి

వృష్టింబు గఖ్యిత ప్రజలస్థాలింప

అనిన కౌసల్యయు నారాము జూచి

వినుము నీ తవ్వు నవిప్రిల వాక్యములు

శౌర్యంబు చేవ పుణ్యశౌర్యంబు జనుల లెస్స గదా

నార్యస్న సమ్మతముగా నవని పాలింప

A తరమిడి తోలి యుద్ధము శేయువారు (యుద్ధసంబంధి కొన్ని గ్రంథములలో పెద్దవకపాఠం వచ్చి అందుకు బదులుగా వచ్చేరీ యే మంటె.

ఘనపాపతిమిరంబు గదువేగ నెత్తు

వనరుహబంధుండు వరకుమారుండు

నతుల శౌకాడు విన దరి ఖండింప

నతులకుఁ దారకమైనాత్మసంభవుడు

తగుకోర్కె నంతున సముద్రము పొంగజేయ

జగతిలో సంపూర్ణచంద్రుండు సుతుడు

యిహపరసౌఖ్యంబు లిందును నందు

మహిపమీరగ నిజ్ఞమాన్యుండు కొడుకు

యురుగకతలకెక్కనిడిన మందులకు

మరచి పెరాహితుడయు మరియాద విడచి

ఆలస్యంతుం బారన రఘునాథరతి

పాలుడటికి పట్టి బంధింతు నతని

తగవు సుధర్మంబు దప్పిన మీద

దెగబూచి గురునైన దండింపవలయు

నృపసూనుడీమాట నెరశించి పుచ్చి

విపినమ్మునకు చన్న వెనుకనే చనుడు

వనవహ్ని జొచ్చిన వారకైనాయు

వనధి జొచ్చిన తో నవధి జొచ్చువాడ

A

జననినీవు నరామచంద్రుండు నాదు

పునపరాత్రమవేలగనుగానుండనిన

నిడుదరెప్పులగన్నునీరప్పళించి

గడుదైన్యమునరాముకౌసల్యజూచి

తనయనీకూరిమితనయుండుగాడె

చనవిచ్చివినయంబుసౌమిత్రివాడు

ంయురపాపంబునకొరగానినన్ను

జిరుపచిత్తంబునజింతింపుమన్న

కైకేయిమాటకుగాంతారమునకు

నీకుబోవగనేలనిలువవేతండ్రి

పరిచర్యజేయుటయుపరమధర్మమున

నరనాథసుతనీవునాయొద్దనుండు

జననిగురుండైనజనకుచందంబు

చనదునేవలదన్నజననసోకమూర

ప్రాణబంధుండవై ఇ-- గారైపేబిమొకటివంక్తి--

కొత్తపేటయులక

రశినటి-- - -

A---

A సవతి తమ్ములకు రాజ్యమిమ్మని యడవి

నివసింప బొమ్మని పలుకు ధర్మంబె

నాయందు గల సుతులందు నాకును శిక్ష

చేయలు విశ్వంత యుక్తము ధర్మ మది

జనకుని వాక్యము రాయ జాలి నను

జనని వాక్యము గాచినను వలయున్న (ఇ)విచ్ఛేదం

ఆనాటి తన మాత్సర్యగుణ మడుచు చున్న

తన తల్లి మాటలు నాచరించుట

తెలివి యుక్త మగునే యింత కన్న

ప్రణమిల్లి యెవ్వరి మాటలు విని పలికితి

బలికిన తండ్రి పనులకు నెదురాడి

చలము నది త్రుంచి తల్లి చంపె భార్గవుడు

తల్లి గాని తండ్రి బనుపు

చలి గాని మాటల కగొను చంపె గుణము

తెరగని తల్లి తండ్రి బనుపు

A ప్రాణబంధువువైన పత్నిని నాశ్చసి

ప్రాణంబులే మరి పరిరక్షింప నాకు

నీచ జీవనమైన నేనున్న నొప్పు

నాచిత్తమెరియంగ నన్నెల బోరుగ

కాదు కనిపెనిన కాదు గ్న బట్టి

విడుతు ప్రాణంబులు వినుమంత మీద

నీవు సద్ధర్మంబు నెరయు బాయుల్లు

నీకారగా నెంతపెల్ల నైకేయి

వెంగనా పర తంత్రుడైన యీ రాజు

వెంగళి మాటలు విని నీయంతనుచు

నందాద విలపింప నా రామచంద్రు

డంచిన ధృతితోడ నెప్పగా బలికె

దేవి పుత్రస్నేహాతిశయము బలికె

ఈ విధంబున దీని నింత యు మయిలె

ధర్మంబు గుల్లెవము ధరణి తుపనుపు

నిర్మల బుద్ధివై నెమ్మి జింతించి

పనిచిన జేసెద పతి వాక్యమున్ను

నన్యతంబుగా నుండు ననిబల్కి నెని

వదలక గురుభక్తి వలయు బుత్రులు

నిదినాకు నంపాదనేర్పడ వినుము

బలువిడి

200

అయోధ్యకాండ

జరగవలెఁ దనాత్మ చంపెత్తాండివుడు

తన వలసాహారమ్మైన తారుణ్యవేళ సగి

తన తండ్రి పలు దివిల దాహ్యా పూర్వరూండదు

తమ తండ్రి పనుపున ద్రవ్యసేవ తాల్చి ౧౪౭ జిల్లో మాడు

తవులెంచి సగర నందనులు సాగరము బునికిని

కడగి తండ్రి పనుపు లచ్చి కాని నాకు

నతడ్రిలనుండు నదిరులుంత పెద్ద

సేవల్లి భలని విఘాత దేవలనునాకు

భావించ్చనెరులు పరమ ధర్మంబు

యాలక్ష్మణుడు బాయుదేవి విరులు నెరుగ

జూలడు వీర విచారంబెత్తాని ×పాతకంబ B

తనినప్పుచును రాఘవుడను జన్మ జూంచి

తన లోసకాంత వుంత రులు దోపబలితే

పవిత్ర వుంబును విభల జూబలవు

౧౪౭ A

B

A A పదునాలుగేళ్లును బతియారణ్యసేరపి

మదినేవు ముదమందవలె విపస్పైదను

నేమసుమిత్రకు మద్రెంద్రసుతకు

నాకు స్వామి శ్రీనరనాథునాజ్ఞ

సేయంగవలయునే చింతచే విడువు

మీరాయమ్మన వన్న సుల్లంబులోన

నెప్పుడు తల్లడంబెసగవు మాదిన్నై

నప్పుడు రాముండు నాదేవి దేచిన్ — సర్గ-౨౧ తీరింది

తండ్రివాక్యము నాకు దైవంబు గాన

తండ్రియానతి జేసి తనన్నుండన గుడు

నరిగెనెమ్మది వచ్చునప్పుయను జన్న

గరుణ నేదగునేదు గావరం జొప్ప

యిదెనను మ్రొక్కెద యుంత పనేవు

వ్యాధియుంబు వదలింకు మేవనంబునకు

వేవిభోయెదనంచు చెగి ప్రదక్షిణము

గావించి మ్రొక్కెలక్ష్మణుతోడననియె

మదిలోన దమకుంబు మానెనొప్పుంబు

వదలి సంతోషంబు వలెనుప్పుబూని

భూమీశు మాయకు బొంకు గాకుండ — నామాట

నామాటవినినేవునామాటగాగ
యీతెఱంగునదశవర్షదయంబులోన
మాతల్లిశైవలంబుమరచితానుడి
నాతెఱంగానరింపుమత్తైకేత్తోడ
నాతమ్ముడగుగాననభరతనాధుతనయ
యాపరిజెక్కితానిదివర్తనంబు
భూతియువల్లభంబులుబూనికాన
లారయుబోయెదయులకైకేయి
అరయుద్దైవాధీనమనుచులోకంబు
పరగునద్దైవంబు(పు)దితెలూలుమైన
యుమిసేయగవచ్చునీవనవాస
మేమున్నదులుచినదినావువచ్చు
ననువుండుదలచాచియుండదవగలు సర్గ - ౨ తీరింది
గానకొన్నచింతించిగొంతసేపుండి
మదివడుకోమలుతోమొగముగంపింప
నుడుగలెభాష్పాగ్నులాణిబర్పుచుండ
రాముసేకమిజూచిరామునిజూచి
సౌమిత్రియడిదంబుర్తుకోపించిబలికె
వగలుమిదిగద్రావిమానంబువిడిచి

తగనుత్తమ

తగనుత్తమక్షత్రధర్మంబుమాని
వాలినతేజంబువమ్ముగాజేసి
యాలయాడేస్త్రీళ్లీలిఖాడనీకు
అన్యమనేతజ్ఞడగుతండ్రిపనుపు
స్త్రీవరదిక్కరించుపాగాదుగాక
కైకేయిశిచ్చిబొంకకనేరనమ్చు
వేశిబ్రియోదకనేదేలబొంకె
నడువశిష్యాదులందరువినంగ
నదగినిగబప్పంబుగప్పిదనన్న
పలుకుసత్యంబుగాపాయుంపవలదె
తలకొనియుదియుసత్యముగాదెతోబుతే
ద్యుతియునుసత్యంబుతెంపునులేని
యుతదుదైవాధీనమనిపల్కుగాని
నేకింతద్వైన్యంబునల్పవీరతగునె
కైకేయింగుపెరాజుగారుణ్యసేమి
ననుమానియొరునెత్తుస్పజేయవచ్చు
ననువంతటలోకులన్నియుమునకు
నేమనంబునరాజన్యతిచింతింపు
భూమిశిరాజపైక్రోధమున్మెల్లి

రామాయ [?]

కామాంతురుడగానన్నై కేయిమనసు
గామించియీవెంయగావించుగావ
తగుపును ధర్మంబు తలపోసి చూచి
తగునని పనిచెనె దశరథేశ్వరుడు
చేకొని యీమాట సేయంగవలదు
నీకు బాపమువేదు నరాజ్యమునకు
నలదనే చేవత్తునైన రూపణాచితు
మలతియుగ్రాదులుమగుడించి వేని
నెపట్టముడు స్తంగ|నృపుత్రుం తవాడు
కోపించిదని క్షైకూడిన యుక్తి
భూపాలులోకంబు ప్రవునై కూల
నేపారదును ముడు నీ ఖడ్గధార
ఘుమగా ఖండముల్ బహు తురంగాంగ
ఘలంబు|గజవక్షబర సమూహములు
రథశకలంబులు రక్తసింధువులు
పృథ్వివై నిండింతు పృథులవేగమున
నలినే చినే నేడు|నా బాహుబలము
కొలిచి జూపెదగనుంగొను రామచంద్ర
కమని యిప్పునేయూరకుంకణాబుంప

తములు

తములు మనోజ్ఞచందనచర్చితములు
నగునా భుజములు నిన్నభిషిక్తు జేసి
బగతుర జంపెద బాల్పడుచున్న దిక్కుడు
తాఁకించినా వంటి బంటుగల్గియును
నేటికి సామ్రాజ్యనిల్లవర్జింప
నడవులకేగెద నను నష్టబుద్ధి
విడిచి క్షాత్రసల్లక్షణపద్ధతి చెప్పంగ
నెప్పునగ జిమిమై నిజశక్తి మెరసి
పట్టంబుగట్టుక ప్రజలపాలింప
మని నన్ను చురాముడి

౧౮౮ పేజి ౧౧ పంక్తులకు-

W33

A తమతండ్రిమాంపమదాపపసగరు

లమితపరాపమ్ములందరుదెగిరి

వడగి ||

అయోధ్యాకాండ

నీవిలువిద్యయందు నేర్పు బుద్ధియందున
నీవు గతనవయునల నెఱుంగుదువు --- ఘు| ఘురియలకరె
పావిత్ర్యనాయందసద్భక్తి గలిగి --- ద్వదిరెల
యంత సాహసము నీ ద్విపు| ఘుగొరితివి X పాఠముA
గొనకొనియయు లేడుల కలవృది తల్లి
యసు నిర్ఘయవ| నిల్లచ్ఛి పొమ్మనన్నాడు జితిశిక్షి
యులయల్లి జేకొని యూరాజ్యపదవి
వలినేలవాడింతనాసహోదరుడు
బలువిడినెయ్ది కైప్రె నగ్నెదేవ
బలిగర్వములు బూపపాదియన్నికలు యిక్కుడు
త్రిజగతి తండ్రి వాక్యవయులేయకంటె
ధర్మంబుగలదె/ మహాతంత్రివాకనంబు --- యుల
పాయమిలకంటెఘుక్త్యతవయునుంగలదె
వేయలువిధంబులవెక్కరిచూచినను
జనకుని పనుపవక్కివయు నీకునాకు

A యెంతయుబుద్ధినాకే కెప్పు పుజెప్పితివి
గొనకానిఇ

అయోధ్యాకాండ

జనవిభుకూతుయిగ
జననలక్షణ సుశ్లాఘ్యయు సహజధర్మంబు

గానయోగ్యతనిపుంచు సౌందర్యగానియును

కానలకేగి సుందుల ద్విగాదనవలదు

పరమపావనమైన భానువంశజుల

చరితంబు ... విచారింపవలెగదె

కావలసిన పనులవేగాకేల మానను

దైవంబు త్రవ్వులిపివిదారించగవలపెంపాతం A

... నివల స్త్రీలకు ఉప్పుడాకోపవలుడెగి

తనవలదిరచుల రాజ్యులు తలచెల్లనెరిగి × ప్రతిభేదం B

జ్ఞాతిశయారతయుండె సాధ్వి కౌసల్య

కాడు ముతెంపు నవసేవిమ కలైపైనవగల

బాగులలిచుక్కలచె ఫెన్నపుచంద్రు

దెగడిల రావుని మోపువులుత్రప్పించె పుష్పుగ్రయుల

నాకుల భూషణా నావు పుల్లలయల్ల

B ఘనమైన బ్రహ్మమే తోక మున నగరముల మునిగిచి

కైకేయ
యినకులాధిప యింక యిట్లుపదయుని

యనయుంగనినుగొప్పియునుతోడ

వనభూములలువత్తువలదన్న జత్తు

నెమ్మియునామవర్ణతుప్పదయుదిన

తమ్మునిరాకకెంతయుసంమతించి

నరనాథనందననాకుభద్రత్వము

పరమప్రియుండవుబాయకెల్లింద

నంమతంబానరించుసుమ్ముడవుగాన

సంమతించితినవుచనుదెంతుగాక

ననినగాసఖయునాకుతప్పుజూచి

తనయునివడవికిదపసిపైపోవ

నవతులలోనుండజాలననుమంట

నవిలోకనావస్థయనుమారుతమున

నలరివిలాపంబులనునిందనవుల

నలఘుకన్నీరనునావచుతుల్మగుడి

తొడరారుచింతనుధూమంబుగలిగి

వెడలునియ్యాపర్ణనువేడిమితోడ

నుడికించుపుట్టినశోకానలంబు

కడుమండు వేసవి కార్తి ప్రబలెను
తరులతాకుంజముల దరికొని కొల్లి
కరణి నా చిత్తంబు కాల్పంగ జొచ్చె
నాకులభూపాపుణ॥

౧౫౩౪ పేజి - తదాయు పూజ్జిలో

A శ్రీ అనిపెద్ద భృంగుల ననునయం బెసగ
ననుజన్మ బోధించి యనపుణ్యాత్మ నీవు
నా కుష్టకృండవయ్యు నా కెంపుసెమ్మి
సైకొనగా వింపుగా వరంబెసగ
యీ నిష్ఠుర వ్రమమెల్ల జో విడువు
మి నరణ్యములకు నేగెద వెనుక
యెల్లభుంగుల శైత్య నెడపక గొలిచి
తల్లిదండ్రుల మనస్తాపంబు వాపు
మని నలక్ష్మణుడప్పుడి॥

అయోధ్యకాండ

నా కూర్మి పుత్త్రు నెయ్యుండ నవ్వ గన్న తండ్రి

శ్రేష్ఠ బాలిక నయోధ్య త్రియల నిప్పు బాలి

జూపదల నాయగెండ్లిం దుండజాల

వినల గూడిచ నడెంతు నిష్ఠురాపకీర్తి

కని ప్రలాపించున రన్న నాడె బలసూరాచి

అనున యాలాపవీనా స్నేహ్రా వలు

దని చెరు వారెంచు వచ్చు ఎచ్చాడంగ దగునె

పతియె ప్రాణపదంబు పతియె చుట్టంబు

పతియె దైవతమ్మాత్మ పరికింప నెల్ల

వతి బాలికా నాళిం పరికింప నసు

వెలి దలంపగ ధర్మమాతల్లి

వసుధీశు నానతి వసువుల తీర్భాగ

వెలసగనె భరతున కిచ్చె దెస్ద్దె

అవనీశు డిచ్చెద నన్న యావరము

౧౫౪

శ్రీ యోగాంద్ర నాంధ

శ్రీ విశారంభ [illegible] ణుల గల [illegible] తప్ప

శ్రీ [illegible] తంబు న [illegible] దిక్కు [illegible] ధరాంబుజ [illegible]

దానరంగ వర వయులి [illegible] సగుల ధవళ

మూతం త్రి ఉదా [illegible] పుల [illegible] నిర్వ [illegible]

[illegible] రంగున [illegible] నాతల [illegible]

చే [illegible] వి ప తి పం క్తి చె [illegible] ంప కేళ

వి శా [illegible] తల [illegible] ని [illegible] వం బరయు

భ [illegible] ని శా న ల తే వల భో యున [illegible] దివ

[illegible] గల ప దే [illegible] ని [illegible] డు

శ్రీ నవ నయుం త్ర చే [illegible] ప [illegible] లు నా న చే [illegible] యు

ఘన నస నస [illegible] లి తంబు ఘనా [illegible] క వ [illegible]

దురిత దూరుండు బంధుర [illegible] రతుడు

భర ణుండు నా [illegible] నిత్య [illegible] రయు

[illegible] తెంప కేళ [illegible] లనైన

భావించి దశరధ పతి [illegible] ధనకల

అయోధ్యకాండ

శ్రీ తేయు విడువక తలలి వతిగ్రంప్ర

నా కస్సేవు వలు గొరు న సు వేడు కొలుప్ప A

శ్రీ ని పలి ప్రైలు స్త్రీ న స్వారా రామచంద్ర

న గంని తా సల్లి స్త్రాం గిలు జేచి

ంపెల దుల శర కా లోకి తనా వులు లందంద

వల్లుచుల రఘురామవు వీప్ప సం. ౧ ...

ధ విల్ల బొ రెలు దెంరు క యనీ వసుచు

దుల కస్ప నివుల కి డేల గృత్తి కె బొప్పి

ంత భ్రాతి బరాని ంరయుల్లం బుతోన   సర్గ-౨౭-సమా

చె లి క్షి స్త్రరు చా తృష్ణే దుడించి

పా వనక్షల వయుల శ్రీ ప్రా కి తాస్సి

రెప్ప వచ్చి ఫ వాస్సి వా వల ప్ర డుకేయుంచి

సరలను ఖేచరు లెల్ల పులును యుతులు

తరులును గిరులును ధాత్రియు గాంతి

మేనుసెమ్మదిపోకమేతించుచుకును

ప్రాణిభాసురులపెల్లులనద్రిగాలువు

మునిపల్లెముల్లైనది

౧౬౦

శ్రీ రామాష్టకాండ

నదులును నిధులును సస్యవనములు సౌకేసములు

సదకంబు పూరుతంబు ఋషియులనగ్రి

జితావలతులు దశదిశలు చంద్రార్క

వాక్కుతి ప్ర ములు ఖులు వలనాప్పనీతు

వేప్రియుల్నిశ్చ దాసంగుదు రనుచు

ప్రసల్రతి క్ష్వేశి యగాభాస్వాం లలాము X పాఠాంతం A

పాలుపొంద వేల్పులం ప్రాజించిరాము

పలచూత నాకరత్నవల (స్వర్గ) గల్గి X పాఠాంతం B

లిగి క్ష్వ త్రాసురు నని జంప బొవ్వ

బలభేది ... గ్స వ ఖ్య పా జిశి తూరి గ్రి

దేవంగళము లిచ్చిరెల్ల దేవతలు

శ్రీవంగళములు విక్ష గల నాము చంద్రి

ఆరుద్రుగాది వినస్త్ర త్రి వ్ర్త తంబు దేశ

కర వేటు క్షి | సరిగెడు గరుడపిలదిన్

T.. పాతం... వతల్ నీకు
ఉదరు వేకుండంగ నేబియన్నైతలి
కరిమిమ్మైవిఖండంబుగావింపవలయు
ధరణీశసుతనీకుతల్లిదండ్రులకు
పరగంగవేళిన॥- -

T...

A వెసవెవియారావెలుxవెలయమనారాషధులు
హాసగంగనుకరక్షేపరాసుగావించి
హాలుపొందన॥- -

B.. తవిశినేషేసినదానధర్మములు
రవికులోత్తమనీకురక్షగావించు వలయు
సోపివిశ్వామిత్రుడాసగినదిశల గుత్తెరవలు
దీపించుశస్త్రాస్త్రదేవతలనీకు॥- - - పాతం T
పరగన్నెషేసినపరివర్తఫలము
లరయనానాటికినగ్గలంబగుచు
నీకాయువునుశ్రీయునెరయనీవలయు
లోకపాలుర్కునీకులేసుగావలయు
క్రూరఖంతువులున్నుపైరరాక్షసులు నశ్వాంబుల
దారుణాలవినీకుదప్పిపోవలయు
నవిగవృత్రాసురు॥- -

౧ ౬౩

అంతరాలాద్రి కాండ

శ్రీ మంగళములిచ్చె ప్రాణ మన్మథుని నత

శ్రీ మంగళములు నీకగు రామచంద్ర × పాతం A

శరభుడా ధారకు సమునయుంప జోదు

నరుడైన సద్భక్తి నాకు మారు నను

శ్రీ మంగళములిచ్చె నింపార గాని

శ్రీ మంగళములు నీకగు రామచంద్ర

శ్రీని రామ మదివించి శ్రీ తల్లి నన్నేచి

గాని మస్త్ర లోంబి మరా కొని నిందు మదిని

శ్రీని పేన తమ్మ తల్లి యడుగుల లక్ష్మారగి

శ్రీమ వజ్ర సహాయుడై యుచ్చియలె దలి

శ్రీ భీషణ విష్ణు వేలాంతం బుదెలిలి

శబ్ది కలు లు రాజులు సచివ్ర ఖసకెల

పౌరులు లొరలించ పాదచారములన

చారు చామర సేవిత పుష్ప వలెమాని

A శ్రీతారకాసురుని జంపు జోదు

నాతతజిలకావిత్యెన శ్రీగ్రాయణుని

కే మంగళములు - -

అసురాగమండుచు నప్రికత్తగా ఘుప్రడు

తననగరికివచ్చి తగవెఱ్ఱిపెఱచి నప్పుడు - - సర్గ - ౭౫॥

అంతఃపురంబున నరుగుచు గాసత

యుంటలు దాసును యేడుగేగుదెంచి

తను జూచి పలిదివిన్న దనవుత్రైకొన్న

ఘనుసునిరాఘవు జూచి కడుచిన్నబోయి

యుది వేలవిలనా ప్రాణవల్లభ దయోళ్లి

పడ నాంబు జవలు కడు పాడుబారిన ది

ఘను ఋణిగా తెగ్గి వేగరణవు దప్పికుండ

పత్రింబు గట్టినే పాండ్యవేళ్లి రుడు

నీరవు పులందలవు తోజారడగు|గెఱడుగు|

నీ పెంపు దప్పిరి నేడు గ్రాడే ల

చామరద్వయమ్ము పాళ్లెంబులెనెఱ్ఱి

రేపు పేరోలగంబున పట్టె పేసుంగురాదు

అరణ్యకాండ

శ్రీ రామలనీ వితాంశి సౌసద్రోస్థైవి

పారులు నినుగాల్చి బలసింరాల

దుందుభి పట్టవాడి దూర్జధైరాషువులు

వందివరాగధులల్లెవారంబు తెల్లి

స్రావి త్రిపెరా వలన బారలదుల్లాన

పేవి చందవెరా ఫొరత్యనరింగింపవలయు
ంబునాకెరుగింపునెదు

అనిపల్కు నతవుగాల్గిలాపవులలకు

మునవులనగ్గంది యోమానిన బూచి

వులనలకు నృపచిత్రావులిగాడవేల

వినవదిరుడ్లగ్నై వివరింతు నేకు

సైకవరాపంద్రిచేకర వెలుప్ప దెల్లి

కాంక్షచే

సైకాస్త్రవరవులు గాంచిరెంచైనెడు

కాడతల పట్టివులు గప్పి కానిరాజన్నెపుల

నదుప్పలనన్నుంద నదిగెగా వ్రనను

వనవర్ధి [illegible] పదునాలుగేండ్లు

[illegible] ఘనసత్య [illegible]

తల్లిదండ్రుల పాదారవిందములు

బల్లిదులైన తమ్ముల సంపదయు క్షేత్రయును

నానా [illegible] నానా విధముల నన్ని

లోకంబులరచేతిలో నుండ [illegible]

[illegible] నర [illegible] కనుగొన [illegible]

జానకి రఘురామచంద్రుని జూచి

కదలి [illegible] విభ్రాంతిగదలి

[illegible]

కదలి చందంబున గడగడ వణకి

చెదరి [illegible] గల

[illegible]

చెదరి యరుంధతి [illegible]

యిది యేమి యన్నియు [illegible] నెమ్మనమ్మ [illegible]

వదలక [illegible]

ప్రాణములనిలుపవుగలన

విను బాలి [illegible] సరబ్రాహ్మణులు

నిల్వకునెరయే

అయోధ్యకాండ

వనుల బట్టి నేరవు నరనాథచంద్ర

అడవుల కేను నవ్వ వద్దె తోవ చూపు

పాద్యుత శంఖ నెవ్వడు దుర్గాలి రాఘవుడు సర్గ 29

కమలాక్షి అడవుల కెందరు మూలములు

వసవిరానెల ఉన్న డచ్చెచు నేను

సారచీరలు కట్టి వనమురుచు పగల

గూరుచుచు శెంద కనుగాలి తోచిర

నేలల వృక్షలించి నిచ్చలు పారి

శాల లేసి యుండుండ జాలుదే యువతీ

కోమల దేహా పుష్పగొల్పుల చేల

తెమలయు నేపాటుమైరుగ వెవ్వ x పాఠం A

తలపని వెక్క దం పుల్లు యుయు

నెలుగులు తోడ్డింళ్ల నిద్రు టి గిరుటి

పాములు గాములు పై బ్రాకునెర

చీమ టి గిరిగి మృగసముల చ్చరులు X పాఠం B

A వనవేలనీవేల వనితనెన్నెల
కానిపోదు దుర్గమకుటిలమార్గముల
కారామవనకేళికహింగతుగాని
పైరారాఘవులందరుందు గ్రుమ్మరదగవు
తలపనివెక్కత ఇ - - -

B ఘూకకాకానేకపైరఘూత్కార
కాకోలరిల్లుల్లి కాకకర్కశధ్వనులు
మానకవర్తింపుమది భయంబాదవ
నేనిదగని యుల్లానేవందువలదు
తలపనీవెక్కత ఇ - - - ఇంకా

౧౧౨

అయోధ్యకాండ

ఘోరుల నివెన్ని స్త హోళ్చర్వ మార్గముల

వీర సంగ్రామ్యుల తా ద్రౌ క్షర్గ ముల

తలప నిశ్ప్రకత బొట్టె నదారు కాయముల

వెలగుడి యెత్తి దమెదినే ప్రతి నయు

కావున కౌసల్యే తడనం దృష్టి ప

శివం ప్రమా సాధ్వి చిత్తం బు సత్యశీలి

శ్రీ మహాదేవతల గాల్చే తెర్ంప్త నన్ను

నమోరమాంబుస్థ మాస్తు యుదుగులతెరగు

భరతుంగు నిను మూర్తి భావన్నం గాలుచు

ప్రశుషం బులాతనివ్వులుక తేమ మబల

యుదె హా యియ పడు నాలుగేండ్లు నిండించి

మయు దెయు ప్పు చేసు దెంతు వ్యు దిత చింతిలకు

శ్రీ నవ్వం డత్తు నాయుకొరకార్త రయివు రామ

తనుగానిసేత నిన్న చించి

అయోధ్యాకాండ

జననాథ సత్యధర్మ చారిత్ర వినుము

జనకస్థుడే సన్నగ్ని సాక్షిగా కొంటి

జనలోక సమ్మతుడవ్వు సత్యసంధుడవు

ననుబెంచి పెండ్లి చేసి నలక్షితాడ గనే

యిన్ని దుఃఖములు నీ వెన్నటి పడితి

ఇన్నియును సౌఖ్యంబులన భూపాలుదయును

యువరాజ పట్టాభిషేక బంధువ్యందు

మావసు సంపద లీజీవనంబు

నీ ప్రణతి పన్న చోని సాసర పరయు

రాష్ట్ర నిచయనికర శైవగింపు

సావిత్రి యనుపు ప్రభ్యస్వనితనపతిని

సేవించి పోయినచెలుప్త నేసు

సేవింపుచు నదేంపు నీదగ్గరిలి

శ్లేషించుసాధ్వి నినదేయు ధర్మంబు × పాఠంA

ననుబాసి యుచ్చు అనీ పసుపు సోర్ని

అయోధ్యాకాండ..

A. తమ తమ భాగ్యములేదగనెల్లజనుల

సమతా నిరక్షించు సముచితస్థితుల

పతులుగా భావించిన భాగ్యంబులైన

సతులను రక్షించు సత్పథంబెసగ

నాపాలివి భుర్తైన నాదైవమైన

నాపుణ్యగతియైన నరనాథనేవే

ఘన తపస్వర్గభోగములనేకంబు

లీను భవించుపకంబెనతిభక్తితోడ

నిష్ఠలు మనవరానీపదాంభోజములు

లిష్టుగా గాల్చుద్ధియుదినాకు సుఖము

స్వపవీరనీ లక్ష్మనిష్ఠురాటవులు

స్వపవనంబులునాకు నూహించిచూడ... ౧౭౬ C

అనే సేతువి చేనలక్ష్మి

ఖగతేశవిను విష్ణు సమున్మైన నేభ

బగదేకవత్రు వశాలిప్త పరగ

గరవెలుపును నీరక్షగలిగినేనన్న

సురరాఖుదల యెత్తిచూడంగవెరచు

౧౨౫ B

అయోధ్యకాండ

నారచీరలుగట్టి నాదేవినేతోడ

నారంగనేతెంచి నటవీప్రదేశ

నమరంగ ఖరావెదన ప్రబలనదులు

గమలాంతరంబులు గడువేశ్రతోత

నన్నుబోత్తానిపావప్పునాథనేవనిన

నన్నాతిగనుగాని నెయెరారావముత్రనియెం

అనిశంబు నతిదురంతాంతరానసమ్మన

వనవాసమేటికి వదఖారాకినీతు

నీయందుచెంబువిత్తుంబునెఱిగిన నన్ననిచి

పోయుకావించెద భూపాలుపనుప - - - పాతిం బూజలన్నిటి

నావుడునిని సీతనరనాథుకూచి

నీవుంతగా నాకు చెప్పంతలుబడిప

వనభూములకేగెదు వరునితోగూడ

ననినాకుచెప్పనారాదేశవిద్యులు

గానయోగ్యవిభవమున నగాంతారమున నకేం

బాసుకువేళ్ళవిలాపాదవములేగాలిచి

వచ్చెదననన్నరావలదనవలదు

449

౧౨౬

అయోధ్యకాండ

నచ్చిన వందిలోనినాభక్తి చూడదు

మునిపాదములు ఉవత్తియుతలంగవినుచు

ననువుతింపమిఖూచియుతిదేనయుగుచు

నెరిగించిసేసితినేవున్నతప్పు

మరచివేసితినేనువున్నింపునన్న

పటుశిలాకంటకప్రచురదేశముల

నటునిన్నగాలిచిరానలతంయలేదు

కరుగావన్నెనీవిచ్చుకందమూలములు

నరుదారనమృతంబుల యెప్పుడు నాకు

భావించిచూచినా ప్రాణబంధుడవు

నీవకావునవచ్చి నీతోడ ప్రతి

బునకుంనిచింతింపకనని చింతింప - - పాతం-A

చనని క్షులకుబంధుబనులుచింతింప

వనములనినుగూడి ఇ - - -   ౧౭౬ పేజి మొదటి...

B ౧౨౫ A అనే పేజీలో వచ్చిన భేదం

న్రుప వనంబులు నాకు నూపించి చూడ- -

యులమునీచంగటనెన నిభుజించు

సలకందపయోలంబులవ్యర్థాన్నపరయ

సరసతమమగుగాఢశయుయునించునేల

పరిశింపబంగల్పబాన్పగునారు

నుల్లాసమైనపవనపుస్తయోపాదయ

వల్లిసైతగుబంధ్రశాలలునారు

బగతేశ్రి - -

ఫ్లైయితావింపెర
వనములనేపేలవనితనిస్తేల
తానిపోదుదుర్లమకుటిలపాక్షములు
ఆరామవనకేళిశ్లైషంబుగాని
పెూరాటవ్రులయుందుగుమ్మరదగదు
పెల్లుగ్రూరాత్మతులుప్రదుష్ప్రదువేక
భల్లూకసింహవ్యాఘ్రవులుప్రగాఢ్వళులు
ఘూరాకులానేకఘూర
లభ్యుళ్లికాకరశధ్వనులు
మూనకవర్తింపుమదిద్రియుల గాడువ
నీనీదగనియుల్లునేవందువలదు
నాథుండువినిఇ -

A వనవాసమూదేవ నీవొచ్ఛెదనేను.

నినువోంశియుల్లర్పునమవ్రమేమూర్ఖ్

వనములనినుగూడిఇ.

శింతోపాంతంలోనుంచిపుట్టింయాం
పాంతము ౧౭ దగలు కుళ్లాయిలు
టిపంక్తినవవింది

౧౭౪

అయోధ్యకాండ

వనవాసములకైన గూడి వర్తింపనేరు, ~~[illegible]~~

పదునాలుగేండ్లు ప్రాణేశ నిన్న

కదలిచె యేస్తైన సాహసంబున

సతులకు భోగములు జనునేంచ దగిన

మతము ప్రతిష్ఠింప మరి వేయేల

యేవరస్త్రీములేకల యుక్తైన నన్న విడిచి

పోవుట నిజమైన పోవు ప్రాణములు

అలుకగాదేని అగ్నిచేనైన × ప్రతిభేదం. A

జలములచేనైన విషంబుచేనైన

యేచిన వేగలత్తో ... యేల నిట్టెత్తు

నా చావు చూచిపో నను డించిపో

నని విలాపింపుచు నడుగుల మీద

జనకజ పడియున్న చందంబు చూచి

కరుణారసనల్ల నకరఘల్ల వమున్న

ధరణీశతనయుండు తనువున్ననెత్తి

A ~~[illegible]~~ -

A అలుకమ్మైగాదేని యగ్నిచేనైన విషముచేనైన

యేచిన ప్రా-

వశిష్ఠునిసభాశీనాదులును
శ్రీ విశిష్ఠిని సదించి శ్రావణంబు వసు

నటు వందవి హారింప నాకిచ్చ్రేదు

నిను దిగ్దానవనేను కాని పోడుపనిపు నాతోడ
నన్నూరి

జనుదేర కుశలంబు ప్రత్యలంబు నాకు

యిచ్చుల నీచిత్త ముర యుంగగ దల్పెచి
మారయుంగ

యిచ్చ్యలాడితి నేనెం ...

అని యనుచు నారఘు ...వ్యుదతి ప్రేమ మూర్తి
రాఘవుర
మనవు దురఘురాము

జనకజరాతకు సచ్చ్ సంతోషింపుచు టయ్యు

వలయుదానంబులు వరుసగావింప్ల

నెలతనీవ నచ్చుటయ్యు నెచ్చ నంబలర్క
నచ్చు ... మ్మెగం

కాంచన రత్నాదికంబులై వెలయు
మెరయ్యు

నంచితదానంబు లచ్చ్ప వాసుతయు

కరము ధీర్గనందదంగా వించెనంత ॥ పాఠం A
సర్గ-౩౦-తీరింది

ఆవేళ లక్ష్మణుండు నిశ్చయము

A. ధరణీశుడును సుమిత్రాపుత్రుడు బూచి

నాతో తనేప్పు సునరసాహాభ్రాతృ(త)

యేమి తెరదల చెదవిడి కార్యము గనె

మునమిద్ధరము ఖన్న మాతృష్టల భక్తి

ననుదినంబును నేర్ప ర త్రయు వారిచెత

మొదలిన సవతిపై ప్రేమ గుస్తికైకేయి

మది లోన నేరాఖ్యమందవిలంక నెందవ

పెర్రిబూపప్రచుదుక్కి ఖచెల్లుగా కకతు

ధర్మంబు తలఫ్ఫి శిక్షగ వేల్లనదపు

ఆనెటుగానన్నేవచ్చునందాక నేను

నిటనుండ దగునన్న నెంతయును గరిగి

శ్రీపుతు నిన్నారా నాన తిఁయిచ్చి

యప్పుడు వలదను తేమి గారగాను

కౌసల్య గర్భపనా కుగా కరారక్షు

శ్రీసుమిత్రకు నేటిక్కాతెఖవురంపు

స్నైన
పదివే వ్రకకు వస్తిక పట్టైపెలుంగలు

నిదిరరూలలచింతింపనిటరామచంద్ర శ్రీంతగయ

భరతుండు నీదెస భయము వలనఛెసి
తిరముగా కౌసల్యదేవి సభ్రక్తిశేయుత
గరము సుమిత్రకు గారవంబు వినయము
మిరవొంద నటుగాన యేను నిందు నిలువ
బాగగా శేసనవాని స్నైపెనుక్క
తగా స్త్రీరత్నములు పున్నానిదుగట్ మహాటివ్రుల
బాంధుగా మిమ్ము నెందుల గాల్వి వలయు
కంధమూలాదులకు తకె దేవలయు
నటుత్ర్యగా పనార్ణములకశిమారుండ
నుటఖంబు సఖ్యయిరుసెనరింప వలయు
పదునాలుగేండ్లను బగలునురేలు
నిదుర వీలేవక శ్రీ వనెరిఖాయిరు వలయు
వచ్చెద నేనన్న వసుధేశుడత్తని
నిచ్చ మెయింగను గాని యేతెంచెదేని
వలయు బందుల నెల్ల వరుస విశ్రాసుము
వలనెప్పగా మము నెన్న వరుగాదే పుండు
మనతంత్రి కెక్కిన మహాతపాపములు

ఘనతర శ్రేణులకు యుగు కౌవధానలు
కరము శెద్యంబగు కవచంబు పశిది
పరుఖుల శెంసెందు పటు కృపాణములు
గానిరమ్మ నాసేగి కామరారబంధు
ఖనులవి శ్యాని శస్త్రశాలక్కు నరిగి
శ్రీ రుద్రంబులు గాంచునరుగు దెంచుటయియు
నాయతాక్షుడు రాముడనుజన్ము బూచి
తమ్ము తవినుమెల్ల ధనముల్లనేను
నెమ్మినిపైద ధరణీసురలకును
మహిత శ్రుతస్మలమునకిష్టమైన
సహాబృత్యులకు ధనములర్థిరక్షించు
సెవనరుహాండు నిఖిలజ్ఞలైన
యీవసిష్ఠుని పుత్రు శ్రీకుసుయజ్ఞుండు
మొదలనమ్ముని చంద్రవము దవు చిత్తముల్న
చెదలంగెనతిభక్తి బూజింప వలయు
మరియు దక్షిన వారి మన్నించ మెల్ల

అయోధ్య

చెరగులేనక్ర రతిదీర్త మర్ధలకు

అనవినికైతదు|ను|నకెు గాకయనుచు

మునిపుత్రునింటికి ముందవులతోనరిగి

రాములవార్ఘ్యము చెప్పిరమ్మనవతడు

నేమంబులన్నియు నిష్ఠతో దీర్చి

సౌమిత్రిసహితుడై వనదేరగాంచి

రాముండు వినయాభిరాముడైతాను

నెలమి పెన్మైత్రితో నెదురుగా వచ్చి

యులఘుతేజోమూర్తి యైన మునీంద్రు

గాని వచ్చి భక్తియుగా పురారనునిచి

వినుతార్ఘ్యపాద్యములొప్ప తానిచ్చి

బహుభూషణములిచ్చి పైపైనొసగి

మహనీయ రత్నములనమానుగానిచ్చి

పనివిరియపర్ణ దబుచ్చి పదిగోట్లు యిచ్చి

యుసమాన వస్తువు లన్నియును|నిచ్చి x ... F

హారకుండలలు - ౧౮౧ పే ఖి ౩ పంక్తి

F లక్ష్మితో నిచ్చి -

కామరారమరికెలుంగోవులనిచ్చి

ధుంఛినగనుగానిపద్యాదంతులంబులేన

నప్పురుపదరంగనధికపొందముస

శ్రీరాము మిధునంబునతడు దీవింప

నారంగరఘురాముదప్పుడుమరియు

యరపక భండారమెల్లదీపించి

తాదగిదీనులకు నర్థులకును

వెలుగివశిష్ఠాదిని - ౧౮౧ పే ఖి ౧౩ పంక్తిలోకలిసేను

భావించి తన పాలి పద్మములే [illegible] యోధ్య

యనఘులాధిపత్యంబు యిప్పుడయోని

తన [illegible] పని యేమి యిధనువు పోపెప్పి

వనువుగా నడవికి వ్యులమీ వ్యుగాచ్చి

చనుదెంతునని [illegible] ధన్యురా మిత్రి జూచి

నాతోడ నీవు గ్లానతం వచ్చెదవని

నాతండ్రి నను బాశి నానావిధముల

విడుతు కౌసల్య సేవింత్రు [illegible]

రుడు కాంచి శోభింతు [illegible] డుగని భక్తి

ననవుడు లక్ష్మణుండని యెమి వావెంటు

వనభూములకు వత్తు వలదన్న జాతు A

యిమ్ముల నా మర్మ విప్పెద యనిన

తమ్ముని గాకెంత యను సమ్మతించె

[illegible] నను [illegible] యాటని చూత

తన పెద్ద వావాని ను [illegible] గుసాన్వేతుని

A నిరవుమాలచింతింపనేటికి రామచంద్ర

భరతుమీఁదయు భయము భక్తి నేయు

తిరముగాఁ గౌసల్య దెసభక్తిఁ జేయు

శరణు సుమిత్రను గావించు వనయు

మెరవం దనయుగా నయు నందు నలువ

అన్నదు నన్నుగ్రమ్మని యానతిచ్చె

యిప్పుడు వల దనుటేమి కారణము

[illegible] బొంకిన పాటి సేవెంటు

తాంబూరములు [illegible] గనమాంగసములు

వంటనేగడు మిమ్ముఁ గాంచి రావలయు

[illegible] తావులనెకాంపుష్పతిలక

[illegible] తపరతంబైన

కందమూలఫలాదిశేషములు దేవలయు

అత్తిగ [illegible] దులకు [illegible]

సుఖ సంప్రసన్న యుసుపరంపవలయు

[illegible] గెంధ్రను పగలును రేయు

నిదుర [illegible] వనేసె యుపవలయు

(వ్యులు ౨) యిక్కడనుండి [illegible] లలో [illegible] [illegible] గాపున్నది [illegible] వయుందుతె [illegible] [illegible] వనింబినా [illegible] వల్లిగాప్పు [illegible] వల్లరి – – – – – –

అయోధ్యకాండ

శ్రీవశిష్ఠుని పుత్రుడైన సుయజ్ఞు
రావించి బహురత్నరాజి పూజించి
హార కేయూర కుండలాంగదములు కనక
చారు కాంచీ సూత్ర భూషణములు
మాతులుం డొసగిన మదగజేంద్రంబు
శ్వేత శత్రుంజయాఖ్యమై మెలుదలైన
కరిసహస్రంబు మేతమునియ్య
సారుచిరదివ్య వస్త్రముల్ తెల్ల నిచ్చి
పసిడి వేలర్బుదంబుచ్చె పది కోటులిచ్చి
ఋషుల సహాసవస్త్రముల్ తెల్ల నిచ్చి
చెల్లెలి అగస్త్యకౌశికులను వారి
కిల రత్నరాశులనేకంబు లిచ్చి
మొగి వశిష్ఠాదిసంయములు మెండ్లకు
తగు పసస్తుల కెలన దగఁ పెట్టి నిచ్చి
వేదపాదల కెలనుప్తి దివిదేవతల
తాదలు బంధువిత్రాశ్రితావళికి

అయోధ్యాకాండ

వందిమాగధులకు వరదానములిచ్చి

లెందును సర్వాంగ ధరించి యుజ్జ్వలించి X పాఠం A

శ్రీయరుంధతికి సుయజ్ఞునిసతికి

నాయితం బగు భక్తి నర్పించి సీత

తనభూషణావళులిచ్చి తనయుధనమిచ్చి

తన యింటగల పదార్థములెల్ల నిచ్చె పాఠం B

శ్రీత్రిజటునకు గోవులిచ్చెను మైన

విత్తమంతయునిచ్చి వేవేగ నప్పుడు

నిలలోన బ్రాహ్మణులకు సువర్ణమిచ్చెను

ఘనతెజ్ఞుల కౌశికకాశ్యపకాండిన్య

లను వారి రావించి యాత వేదముల

కనువందరను త్రిపాత్రులకు నఖిలవస్తువులు

యుగళము లిచ్చి నవారి నెల్లను ప్రార్థించుచు

నలరుచు మనుచు వేగిరాత్మము లను

శ్రీకృష్ణుడు త్రిజటాఖ్యుడైన భూసురుడు

తనుదరిద్రుడు...

A. పన్నగాధిష్ఠంబు బహుదాన తతులు

సన్నుతమతినిచ్చి సావిత్రి యూబి

నీవు నుదానంబు నిమ్మగా వేడ్క

నావు తునా రాజనందనుతలరి

ఘటకులనస్థగాశికులగా గిశాంధిల్య

నవకులర్పించి పెక్కర్థంబులిచ్చి

వేరువారనకెల్లవిధములవారు

నారంగ నెవ్వరేమడిగిన నిచ్చె

ధరణీశునానతి దనబుద్ధిలేన

కొ పాఠం -- తత్తు తెల్లనిచ్చె

అప్పుడరుంధతి ... యిచ్చె ...

ఇరువంగెలుతో ... [illegible]

272

అయోధ్యకాండ

వందిమాగధులు తమ వరదానతతుల

కెందుసును ... ఖండంబుగ ... చేసి ... X పాఠం A

శ్రీయరుంధతి తెలిసి యజ్ఞానిపతికి

నాయతంబగు భక్తి నప్పుడు సీత

తన భర్తాపత్యములిచ్చి తనయుండ్లనిచ్చె

తన యింటి కేగల ... తల్లులనిచ్చె ... పాఠం

శ్రీ సౌమిత్రి యాత్మీయుఁడైన

చనుదెంచి దివించి జనలోకనాథ

సంతసంబుగ నర్థిజనులకు నెల్ల

ద్రవ్యమ్మునవస్తువులొసరి వెల్ల

చనయుగని మిత్రు తెంతెయు సంతసమున

నని మేను మావేదవరుడుంచినాడ

పేదను బిడ్డలు ... ఒక ... పంక్తిలోను

273

458

A. పన్నగానిష్టంబు బహుదానతతులు

సన్నుతమతి విశ్వామిత్రు బూజి

వేఘ్రుడు దానంబులిమ్మిగా నొసఁగి

నాథుఁడు నారాజనందనుఁ డలరి

ఘటములున్నగా శకుంగా గట్టాండ్లు

నటకురప్పించి పెక్కర్థంబులిచ్చె

వేరువారన కెల్ల విభవముల వారు

నారంగ నెవ్వరేమడిగిన నిచ్చె

భరణీశు నానతిదన బుద్ధిలోన

గరము ప్పనిదివమపోక లక్ష్మిదియైన

శ్రీయరుంధతికిని - -

B. ఆవేళ త్రిజటాఖ్యుఁడను ద్విజుండు రాముని

దేవరాముని దానతిరనెల్ల నెరిగి

పతిజూచి దారిద్ర్యభరముచే నేల

అతిరుక్షముల జెందెదవు రామవిభుఁడు

నిత్యపవిత్రుఁడు వెట్ట నిఖిలవస్తువులు

యెవ్వరేమడిగిన నిచ్చుచున్నాఁడు

నీ కుటుంబము జెప్పి నీవేమి జెప్పి

కైకొమ్ము రాముచే గామితార్థములు

అనిన నాబ్రాహ్మణుండా రాముకడకు

చనుదెంచి

౧౫౬౧౫

ఆరణ్యకాండ

మఘ్ను న వేమి చే మను మఘాశె నొంచె | గాత్రపరిణయె |

తన సతియును తాను దైన్యంబు తోడ

ధనము పెచ్చించిన పరువాత బోయి | నెప్పించి |

తపాతపా పడుచునో ధర్మాత్మ రాము

బహుళ కుయుంబిని నన్ను బ్రతికింప్ర

పమ్మద మధ్యున నద్భి జనులకు విల్ల

కొమ్మని వసు త్రులే కోరిన వెల్ల

తనంతుంగ భక్తి తెంతయు సంతసమున

పేదను బిడ్డలు పెక్కండ్రు గలరు

యేమైన వత్తుదానమి మ్మనా తనిన

అవ్వల మందల యూ యున్నవి లు | యవ్వనియున్న |

నీవు నీ చెయి యున్న ... నిజశక్తి మెరశి

యుందాక క్షేమి విక్రలో నెట్ట

మంద న్నది యుయున్న మది సంతసిలి

ఆ రవి క్షౌవతి మెయిల నం తంగ బిగిచి

సురచితైన శిక్షితుడిగాని యెతాడు నేరచి
నరపతులు ప్రాణముల నిలినంటగెప్పి
చిరచిరదన యెముతప్పి చెప్పగా త్రిప్పి
యెలురవులనచెంధ్వంబు|లు ర్రూత లుగాగ
సరయుపుదాక విచ్చలవిడి నేసి
బ్రతుకుటెవరు యెనిబ్రాహ్మణుండదప్పి
వెలుదప్రతిగన్నరామ డుసయోధ్య వుంది
అనఘ సమస్త విప్రావళి సరయు దాటి
పనిచితినని చాల ప్రాధ్యన... | X పాఠం A
X పాఠం B
యిూశ్రీరఘురాముడెల్ల సుస్తుతులు
కోరిన వారికి కోరినట్లొసగి
ముసుజనకుని యజ్ఞమున వరుణుండు
తనకొసంగిన తనలాగా కోదండ
ఘనతర మాశ్రీ రఘు దాన్నాయుధములు
తనకులగురునింట దాచుట జేసె X పాఠం C
ఆ
యిరుసుజూచె దెప్పించి ... |ధరలెంచె|

A - వస్త్రభూషణములవ్వారిగాసెసగ
శాస్త్రోక్త గాంభురనరిగె బ్రాహ్మణుడు
యిూశ్రీరఘురాముడు - - -

} వకగ్రంధమందు యిపన్నా

B అంతనారఘురాముడనురాగమెసగ
కృతకృత్యుడై వచ్చి గృహదేవతలకు
చతురర్థముల కుసన్నుతిచేసి - - -

మతివకగ్రంధమందుయిష్నా సర్గ-31 తిరింది

శరశిఖ ... నితాసులక్ష్మణుడు
శరచాపతూణీరసహితుడై వెడలి
రాఘుసెద్దకు సేకరారఘువచిపన్నాంబు
లేఖగా నకపాకులల్లంబులరయు
రాఘవేద్దులనిండి - - -   ౧౨౦ పేజిలో పంక్తిలోను

C శరము జేర్దంబుగు శేవచముల పలికి
పరశులతెన్నుండు పముత్రిపాంశములు
కాని రవిశ్వాంసేకిరాము రారుబంధు
జనుల దోటూని శస్త్రశాలకువచ్చి
ప్రియుధంబులు గాంచునరు తెంచివేగ
నాంవశిష్టునియింటననువంచినున్న
శాస్త్రకంబులు రానల్ శరముకనదెచ్చి
నముతలినిచ్చినసవిధరియించి
అనుజుని తోకూడ శర-

జనకజాలక్ష్మణసహితుఁడై తనదు

నగరంత వెడలి నానాప్రకారముల

పొగులుచు తన్నె జూచి ప్రజలెల్ల

రాజవీధుల నుండి రచ్చల నుండి

రాజితోన్నత సౌధరాజిపై నుండి

ప్రబ్బిన శోకాగ్ని బొగ్గిల్లుచు గొంద

ఱిట్టి పుణ్యశీల కర్పుఁడే రాముఁ డనఁగ

కొందఱు రాముఁడు బోయిన నింత నందఱము

కొందఱు కోదమ ఖంచు కాంతరనగ

కొందఱు రాజన్న సంజరు లిట్లన

మందిరంబులు విడిచి మన మెల్ల జనఁగ

కొందఱు పౌరజనంపెల్లనెదలి పోవైన

యేపట్టి నిముత్తైన సమాల నవుచు

పరికింప కొందఱు ప్రజవిప్రరంబు

పౌరిపౌరినెలుగుచు ప్రలులుసింప్రవృముల

అయోధ్యకాండ

వత్సలు వరుస ప్రజ్ఞల నలిపి శాంచవలయు

పెక్కు భూతంబులు ప్రేతసంఘవములు
ప్రేతసంఘవయలి - - - -

చౌరులున్ని రేయు తవి పిశాచపతి రావలు దున్న

ఘోరాయరంధ్ర మిత్రంబగు సంచు బలిత

క్రందరన్న బ్రహ్మ విధాత్రం దనైరవము

అందండ నల్లరించు నధికత్రైర్న ముఖ
విసుసుసు - - -

జగతీశు నగరికి జనుదెంచి వులరియు

జగను వుంతుచి గాంచి ధరణీశ సుతుడు

వినుపింప్ర భూరాక్ష విభుని తోవ వినె X A

జనిశోకమున చాల సంతాపముంది

రాజేంద్రు గనిగాని రామలక్ష్మణులు

ప్రాజిత చరిత యూభూత సూజయులు

వచ్చినారని చెప్పి వడి మూర్ఛబోరి యు

చెచ్చెర తెలివంది చేందిన వగుల
చెలువొప్ప తంబుసూల్యాస్త్రలి - - -

వెల్లిన గద్దించు నాసీసుడగుచు

A అతఁడు వేగమెంచని అంతరంగమున

నతులశోకాగ్ని వేనలయుచుండె

రాజేంద్రుడగుచు ఇ - - -

Ayodh

463

Ayod 9

౧౮౪౧

అయోధ్యాకాండ

ఋషులెల్లం బులోద్విగ్న మెట్లింతనేవి X పాతం A

వత్తురుగాక నావత్స భ్రాతృ జూచితే X

వనవుచు గడక ల్లోవల్లనబలుక

విని యయాసు వంతుఁడు వినయంబు తోడ
తెసభయుంబునను

ఇంతపుర్ఘరంబునకరిగి యమరాజు

యింతులెవ్వరు నుర్వులు రోయున బంధుఁడెచ్చి

రామలక్ష్మణులంతయు సేత

పరిపోయి యంతరంగా రాజు మపహానియ్యనేజు

ధీరగాఢ చేరోయ్యాని పేర్వెట్టించి

ఆలింగనము సేయ నద్ధిక తోఁచి

యాలోన నాత్మ కష్టము పరుడై పడిరి

అంతనా శ్రీరాముడారాజుబట్టి
ముఖ్యులునారాఖలుపట్ల

ఆరయంతయు సంభ్రమంబెసగంగ పిలిచి

తాదలప్పైని ధ్వులకానిదు ఖ్యింప కొంత

వివి తన్నంబు వచ్చి కెప్పాచునిండి

తను జూచుచున్నయరా తండ్రిని జూచి

464

A వత్తురుగాకనావనితలందరునను | మునింకే - -

వత్తురుగాక ఇ - -

జనసుతుండగు రామచంద్రుండు బలికె
అనఘాత్మ నీదు సత్యవచనిల్పి నేను
వనభూములకు బోవు వాడనౌ దిరిగి
యీసాధ్వి జననియు [illegible] తనయు
యీసుమిత్రాపుత్రి [illegible] గుల
పలదవి రేలు నెంత పాలింప వినక
శ్రీ లలితా [illegible] పారు
[illegible] వీరుసు నేను [illegible] నలతేగ
నానతి యిమ్మన్న [illegible] రుడు X సాతం A
నీవంటి సత్య [illegible] నిష్టురాటుపల
[illegible] టి బ్రాహ్మణుడు నెట్టి లోగాడు
[illegible] యిమూర్ఖులకేడు పూసవాలి
గా [illegible] కటియ నిల్చిరు [illegible]
శ్రీం తః ప్రారంభమున నెందరు నడల
నెంత [illegible] సల్ప రయు నా సుమిత్ర యుము

A మదిదూరి త్కైకేయిమాటకు మెసన్న
నదయుత బ్రాహ్మణ్షిన కటుగానలకు
పేకోని నామాట తారయుంగనేల
నీకిట్లునందననీకునీయంత
వేనెల్లందరారాజ్యంబుకేయవుదుంగాక
యున్ననామాటకుపాస్తములేమొగిచి
తలపోసి యగురుడవుధారుణీపతివి
యిరులమిపై రక్షింపనిష్టబంధుడవు
అటుగానినీవాక్యమందిత్తరేమోయు
నిటనాకునానతియిచ్చిపొమ్మనుడు
సత్యసంధుండవైజనలోకనాధ
నిత్యంబుగానీవల్లనిఖిలలోకములు
అనఘాదికాలయుపస్నేత్యంతయుశము
వినుతప్రశస్తియువావులవిస్తుమమము
సకలంకధర్మంబునవరంగబొందు
వేయుకేన్నాధయలుసనుమకయుండిమూపుత్రి
శ్రీరంగనన్నను నలయమువిూతప్పె

స రా త్రిభువా ని నీ వె శి పా | వృ ని న
సుంరాంచి నెలమిభా - - |

రాదిచు - |
నే డిమి రెంబ్లె మి ని లువ ంగ వ ల దు |

లమ్మో
నే డె వా ంరు ద న న్నె సె వృ్ పి ద్దా లు పు

షొం
న ర నా ధునే యో గి నా త వృ్ దై న
జూ క్ష

ఫ్రు సనిన - .. |
భ ర తు ంద్రు వ సు మ తి పా లిం ప ని వృ |

వ గ ప్ర వి నా కి ఖ వి నా ద వ ల ద న్న రా ము
నువలరన్న నిలమా ద - - -

తె గు వ కు ద శ ర ధా ధి పు డు నొ రిం చి

నీ వం టె స త్ప్రు త్రు న - - -

47

ఆరణ్యకాండ

వంతలో దాటుచు వగల దూటుచును

వింతగా విభుల జేరి విలపించుచుండ
పొక్కచేరియుండగ - - - - - -

[illegible] మంతటదె యన్న తివల సేమకన్న సర్గ-3 [illegible]

[illegible] శోక వలు వ [illegible] చి వి [illegible] బుచ్చి
[illegible] శోకము [illegible] - - - - - - -

[illegible] వ తర శోక వంత వి [illegible]

[illegible] వల గావి [illegible] దగుచు

వీ [illegible] వలు వగదా [illegible] వరువూతు

వీ [illegible] వల వగల దు

[illegible]

[illegible] వరయు

[illegible]

[illegible] నువులు

వ [illegible] రుంగ

[illegible] నాడు [illegible] యును [illegible]

[illegible] గా [illegible] చిన [illegible]

తైశిరిగియూతడున వ్రినె దేసంశయంబు

యదియైలన వ్వి తైరుగింప్రమనిన

వెదిచెప్రివనుప్రాంగపానిల్లుయ్యానిప్రడు

వెనప్రడునీప్రాగానపానిబెరవ

వినుపెంప్రమనిన విపెలించియుల్లనతదు

నీకెభబూత్రిప్రినరతమ్మునప్రదు

కూశివితనమునవలయెల్లరుదు

శ్రీరయుతనుబిల్లునబ్బిమూతిలకు

నారమునెవెరవలనవెతెల్పమనిన

యదియదియనినివియునగచూప్రదల

చిదిబెరచ్చుకానితనచెలువవోకానుచు

నతిరయంబునబోవపంతనాత్రీవ

నతులితరచిప్పెనలరుచునన్న

వనకూపతలమునవప్పిగువెప్పి

త్రకటుతభీషదంపటులొప్పునుంది

శ్రీ యుద్ధకాండ

పతిజూచి ఆవేళ పలికె నాతి ప్రేఘు

అతిరయంబున బోయి ఆసూతిలోన

అగ్రపుత్రుంబడె అవిదెచ్చియిచ్చి

అగ్రపేఝుంధపై అలరుదుగాక

అనపేలనవ జూచి ననిరెయి నాయుజాళు

ఖసనసచురక్రేన ఖానినియుప్రేడు

నారయునారకంబునందున్నదాని

తేలికితి గొరితివాతవింతతేక

కొరిడివారినెకొరటచాల్లోలు

పే ంానిపస్తుపైతిరగునడెతు

త్రి ఖాలులకుతృ ధాచెడిఖోవనెలవిల

నావిలనిత్రతెంయకాంటుడునాద్రదు

ననపల్లనావటాంటనవనివాలుందు

వినివివేకించితనవెలడిని జూంచి

శ్రీ రామాద్రి రాంద

నెవు పుర యుత విష్ణువని దలంచితివి

రామునిని వాతవిలగలుగు విరసుచు

ఘనసన్నిధిలలు తన్నులగ్రుష్ణ

శ్రీ నరయంబున నప్పు దతిరౌప్యదగుచు

శ్రీ దయు తొంబ్రు లిచెల్ల నదిచె మాత్రి

బదిగాన నాత్రాంటి రాష్ట్ర జత్తైన

నిల లల్లు వరా నితర్లొంటవు

ల్లై లయునిన నాయువి దయుంతయును

తలవాంచి త్రెలెంగాత తదప్పచింతించి

వలెనా దశరథపతి జూచియుష్ణదు

వలస్న విలాకులవలన వలుఖనైనగరు

దలన్న తత్రి ర్త్రెలయుర్తే యెలుచువలు

శ్రీసవుంజ సర్వైత్రిన యుగ్రనందనుని

కాసతత్పరి చెట్ల గొ... దె

రామచంద్రస్వామి వరన్నభూవులకు

౨౦౮ ౨౦౮

అయోధ్యకాండ

తాపసింపతపంక్తి తప్పిమిధీన

అవిని దశరథుండతి శోకమున [illegible]

మునిగి ప్రత్నిత్రరంబున – [illegible]

అప్పు డున్ [illegible] ధర్మమంతనుమంత్రివరుడు

తపయాత్మరాలైనకైకవినియె [illegible]

అసమంజస్తుడు [illegible] బాలకుల (A)

వెసపరయువులోన [illegible] నిచ్చలును

తాపునసగరుండా [illegible] మానసుని

వేవేగ నగరంబు వెడలంగనడిచె

యూరాము నందాక యెన్నగలడె

చారువర్తనగన్న నాజన్మదిపుడు

నావుడు సద్గుంబునావెడబిలిచె

తావున తండ్రివాక్యములు [illegible]

యుగుగానెరవియూరాముడనవుడుమైర

A అసవంబునుం బురపౌరతికేక

నెసగిపట్టిమఖలోనవిల్లవాలకుల [illegible]

పరిగట్టికట్టియూసరయువులోన

బరువతిత్రైవంగ జాలలందరును

సగరుతో శ్పష్టి నఖనహితంబుగనగ

తగవృత్తించిచిరయూరితనయులో విడిచి

యూతప్పుగలిగిన యూరామచంద్రు

విడతకలంకుడై విడుబువాడమెన్ని

అనవినిదశరథుండా వాక్యములకు

మనమునగడు దూరి మరికైకబూచి

యేను రాజ్యము మానియుపురియూరము

వెనకచోయుదనేవ్వవిభవంబుతోడ

భరతునయోధ్యకు పట్టంబుగట్టి

ధరనీయెపెదగాకతగనేల యునగ

ఆమాపలుకు రాముడధిపుతో ననియె

నిఖిలరథూదిత్తై బరగు

యుద్ధనంబిడినాకు నూరామ్మయుండ

యువ్వరునాతోడనేతికేతేర

యేనుగునెల్లయరమెదిగువాని

కైనికైపల్లంబుయేలవెరూవంగ

సారధీరలు దెల్పినరనాధపుత్రి – – – [illegible]

[illegible]

తెగువను దశరథాధిపుడు త్యజించి| (కోపమున)

చాల సంతోషించి జడిగాన్నవగల

తూలుచు నూసుమతి కృష్ణుని జూచి పలికె X పాఠం A

ధనములు ధాన్యములు గోధనములు బంధు

జనములు నవరోధ జనముల పాటుల

గజముల రథములు ఘన తురంగములు

ప్రజల మంత్రుల రాము వెంట ని వెళ్ళనే

వెడలింపు విహారి తెంపు వేడుకైతే

కాడు కేవలు పట్టము గట్టుకొని యేలుగాక

అనియు నా దశరథుం|డాడు వాక్యములు

విని సుమిత్ర కోపించి విభుడు దూరి|పలికె X పాఠం B
(శ్రీ ఇంటి - - -)
(వెసవి చెల్లా - - -)

సౌమిత్రియను దాను జనక నందనయు

రాముడును నారచీరలు|గ్రుచ్చి

A ఖిలంబు విహాంబుల విలసిల్లుమన్న

గజముల రథముల ఘన తురంగముల

ధనముల నెసగిన ధన్యాద్యష్టుల దారల

విసుత గాంతు కుడలను విప్రవర్గముల

నిజముగా వెట కునే భృత్యుల ముల

ప్రజల మంత్రుల ఇ - - -

B రాఘవుంగ వనీవు రామచంద్రునకు

రాజులేని సర్వ రాజ్యసంపదలు

నిజపొడైయున్నయి యీ పురమెల్ల

యిప్పుడు భరతునకే పలుకేల X పాఠం| [illegible]

సౌమిత్రియును ఇ - -

[illegible]
ఆసమంబును నిదనయుగ్ర ఇందనుని
వైసరాళ్లసగరుం బులితాబినతెరగు
జీమ్మానసంబు నదీప్సబంతించి
రామచంద్రు నెడగిరాబెల్లోవడు
సౌమిత్రయును ఇ -

రేమెనల చూచుచునుండ వెల్లిభోగవములి

1 మూనిదుగర్ణవములలో

పాసగదులనీ యిరూగి బాంతులనీ పలుకు

వసుధేశ నీవిచ్చు వరవులు నాల్లి

తప్పితి వన్న దశరథా పుడు

శ్రీపుడు వయాచ్ఛిలి శ్రీవనిపై

ధరణిపై యిలున్న తండ్రి ని జూచి

పరితాపమందుచు పలికె రాఘవుడు

యేలా లక్ష్మతై యేయి యిల్లు రాజు

దూలికోపము మారు దూలనాడెదవు

గురు తండ్రి

పర పతి నన్ను బను

విషమైన ప్రసంగుడు విషమాగ్ని

విషధి రెయ్యైనను జూచుచు, చేరి

వనవాసమునకు వనులలో వర్తింప (వృక్షమూల...)

ఏసను ముతెంచుచు నా తపస్వి వేషమిప్పుడ్డ

తే నారచీరలు దేవి నా తన్వి

ఎలా నాతి విగ్న జజ్జరమ్మ తానెయుండు

నారచీరలు దెచ్చి వరనాథ (శ్రీ)

గారవంబున నీవు కట్టుకొమ్మనుచు

పేకెలుంగున బల్కె (ప్రి)యముగ రాము

డారా జసభల్లోను నారాజు సభ(లో)

ఏహా తల్లి చేయిల్లు యవిబుచ్చుకొనుచు

భ్రాంతిగా మున్ను నోపము లువిడిచి X పాఠం A X పాఠం B

నారంగ | ధరియుంచె నవ్వు | లక్ష్మణు ఇప్పుడు |

వారక నారామువల్లనే ధరించె

సీతకు నానారచీరలు రెండు

చేత్తనిచ్చిన | గోని | చిత్రంబులరన

కలిగి రాముని జూచి కాంతారవాస

A శ్రీ మతితో ధరియుంచె పెంపగ్గలింప

సత్వరి ధరియుంచె నా లక్ష్మణుండు

సీతకు నానారచ...

B ఏరా రామలక్ష్మణులవి ధరియుంచి

శిరసంములనౌరివి గ్రామ్యలంచు

సీతకు నానారచీరలు ఇ...

కలవిష్ఠ్యాయాచేరవెళ్ళగఝదుకో

వలునలలంచు శస్త్రయిమయా ప్రస్థాపించి

ధనరారనాత్రయి తనర్మల దాచి

కత్రి నేరత గనిరా వదతేవ

నత్తి చందవలు గాంచి యెస్ప్వి బోడి

ఘనని తంబవలు కవలు విరారుసత్తి

గని రాజస్నుతులు రాఘవ నిక్షేపించి

నార చీరలు గట్టి నరనాధ పుత్రి

రాజవర పుత్రి A

రాయ గాని శారవవలదు B

మాట ంచె మారెలు ద్దనని చి

సావిత్రి యెయు నవిలు జేసుమేకానలకు

గవశిష్టుండు నెలుకతలో

గసుగాని కలలనాక రాదిశ్రివేపు

A దారుణాగ తివిహాతి తాపసి బోటి

పైరాయ తిపెద

B నేరూంపములలస్థనిన త్రిక్షోంఘులకు

మాంమాంటున్న

అయోధ్యకాండ

భూపాలముష్టికేడు మహాసత్వ్రచ్ఛితిగాన

యీపాపమరయంగ నెయ్యుండునగలఁడె | ఇమునియాజ్ఞలేల

రాజుపుత్రుల [illegible] రఘురాము సాక్షి

పోజుసతుల సుందరి విష్ణుస్వామి గాన

వలదన్న యీ లక్ష్మి దేవించెన గ

కలరుపౌరులతోడ [illegible] నంబులేకు | [illegible]

చేమపుసు [illegible] వారమింత్ర [illegible] రాజు

రామచంద్రుని గాచి రవ్య శేయ్యవేల

భరత శత్రుఘ్నులు బలిమి వచ్చెదరు

పరికింప నేడ్జెయీపాదూరసుందు

పోలంగ రాముండు ప్రత్యక్షముండు

లేలస్ప్రది [illegible] యూ [illegible] పాడు

వరమునబ్జైన పదవి రాఘవ [illegible] పరికింప

భరతుఁడు [illegible] భారతమెుల్లు X పాఠం A

యుక్తిగ భరతుని హృదయమేమియును

A భారతవెల్గులు

పతినష్టపంచింబి పాపంబుదలచి

[illegible]

పతిలోకభవము సతాము నదవులకదచి

[illegible]

భరతునయోధ్యకు పిల్పింబుగత్తి

చిరకీలరాజ్యంబు కైకాయుబూచెదవు

పతిలరాక్ష దప్పుకు భరతుండుతండ్రి

ప్రతి [illegible] యిని యూరాము భద్ర్యుని బూచు

నేమాటవిని దశ్ర నష్టబోవిడచి

రాముని విడచి యారాజ్యంబు గానునే

తలపోసి బూడి [illegible] దశరథుం [illegible]

బాలుపరసేతరుదాబుట్టినన్నైన

యూతప్పు నేమాద [illegible]

మూతగాదలచు నేమదిలోనవిన్న

[illegible]

లేపెంపు భరతున కియ్యకోలగునే

రాపునని [illegible] మొదలుగా నెన్ననేల

నేపదియును గాకని - - - [illegible]

477

Ayod 10

3/

అయోధ్యాకాండ

పలికి యీలాతెరంగున విశ్వామిత్రుండు నీమాట

శాస్త్ర సన్నిధి మేలు గాన నన్ను వలదు

నీవిధియగును గాక నవ్వు కౌస్తుభ

శ్రీరాముని నతుల మైథిలి సీత తమ నార

చీరలిచ్చుట ఉచితము నీచేత వెయ్యగా

నారచీరలు మానిని సకల సౌఖ్యములైన

చారుభూషణములు సకలసంపదలైన

చీనాంబరంబులు చెలువ మెరయ బూని X పాతం A

ఘనముగా నరుగును నానసంయమ్మి విశ్వామిత్రుడు

విను తద్భూషాంబర వితతులిచ్చుటయు

శ్రీ నయంబు మది లోన సహార్షమై ఘోషమంది

నీతయుష్ణుడు నారచీరలు దాల్చె

ఎట్టా తతమతి సుందరి నానవముయముసుమ। B

రాముడు దశరథరాజును వీక్షించి

B కైక యందరు దెప్పగా రాఘవుని వనంబు

నారాంతదేశములు ఆళియులకతో బలికె

తక్కక పాదంబు తలచి రావున నరు।

నక్కట్టా వనవాసమది గతి గాదిక

మేదినీసుతయు సౌమిత్రియు స్థార

లాదరంబున గఖ్యనతి గతి నన్ను

యీ పానవతి శౌతయుంతకు దగునె

యుమిసేసితి నీకు నేతెంపు గాయు

రాముని వనయూభిరాము కాంతార

భూమికి దపసి రూప్పొమ్మన కంటె

మరి రెయుండు పాపంబు మదిలోన గలదె

తరవి శెరి రయు నెలతత్తగానె దక్కట।

పాపబూతిరి నీకు పతి నైన నాకు

పాపంబు కదివమ రెంపరిరింపననగ

నామాట విని రాముడ క్షిప్రతోన నియె

భూమీశ సనబాశి పాదము శోకమున

మాతల్లి కౌసల్య మదిగుందకుండ

శ్రీ మోఘ

పాతిగా కృపమీరు బరగ రక్షింపు

దీనుడు నాదశరధుండా వాక్యములకు సర్గ-౩౮ ఆరంభం

దనరారు శోకాగ్ని దనచిత్త మెరియంగ

మెట్టి పాపముతా జ్ఞేయము జేసె నాడ

చెట్టినాకను భవింప గవాదనెడు

తల్లుల బిడ్డల దరనేద బాయుల

నల్లంబులోపల నార్భంగ వలసి

కైకమాటకు నిన్ను కాంతార భూమి

కైకొని యరుదంచుత బవని గుమంతె

హే పుత్ర హా రామ యనుచు మూర్ఛిల్లె

భూపాలు దేపట్టి బోధింప దెతిని

వారక పదునాల్గు వత్సరంబులకు

నారంగ పరిపూర్ణ మగునట్లు గాక

మెచ్చైన తొడవులు మేలి వస్త్రములు

శ్రీచందన కుసుమ గంధాది వస్తువులు

వలనొప్ప దెప్పించి వరుస నిప్పించె

పలువలు గట్టి యా వరభూషణములు

శ్రీ మోఘ

తనరంగ బూనక ధరియించె నంత

ననయంబు మదిలోన హర్షము పొంగ

నా సమయంబున నా-- ౨౨౨ పేజీర పంక్తిలోను..

480

A బూనరితనపరిబారికలే గలుడ

ఖనుగారక్షా - - —౧౧వ పేజీలో

మరివకేర్వ స్థానములలో ఉన్న శ్లోకాది —

గానము నర్మము వేయులక్షైకే యిచ్చారితి

ఖనుగారక్షా -

శ్రీ అయోధ్యకాండ

యథా పురా తాత్పర్యతో యుచ లగ్గె వర్తికే

[illegible] దుర్గ పుల

పదునాల్గు దినముల పగిది వర్తించె

భరతునే శ తపము సంతాపింపక్షల దు (వల - - -)

భరతుండు నాకంత భక్తుండు

నీతని [illegible] గయ్యి [illegible]

శ్రీ తత్తంబు నీకు (వాక్యములకు) | [illegible] | (1) పాంతం. A

పూతల్లి [illegible] నెప్పుడి పనేయు

నా [illegible] నర [illegible]

శ్రీ నిప్ర వర్తి [illegible] గా ననుబుండు దాన

జనక జ [illegible] | [illegible]

భ్రుడ [illegible] నంద [illegible]

పడి నారచేరలు [illegible] నీ [illegible]

యుడ వనె పదు నా [illegible]

A [illegible] మాంశనము లాంఛిపదము లోంకముల

పెనురుమనము నలవంబుం దులుంపు.

మాంధాత్రినిష్ఠ.

శ్రీ

అరణ్యకాండ

పాదవ్రతులు [illegible] దండ్రోడై సెలసగి

అడవి బారంబు ఘోర [illegible]

[illegible] దీపించె

[illegible] యంబున నర్థి [illegible]

కౌసల్య పాదపంకజములు [illegible]

[illegible] వేషంబు చూచి

[illegible] లపించి [illegible] A

[illegible] లక్ష్మణుని [illegible] దీవించి

జనకజ చూచి కౌసల్య [illegible]

[illegible] మాచర [illegible]

[illegible]

[illegible] గంబున [illegible]

[illegible]

[illegible]

A [illegible]

[illegible] లలోన పృథివిసుత

మిథిలేశసుతను [illegible]

[illegible] యుక్తంబున [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ఘనుని రాఘవుని

నీ పతితోఁ గూడి నీవెగవలెను

నీవిని [illegible] | తివిరి [illegible]

జీవిత [illegible] యగు నీవెడు [illegible]

పతిపేదవాడైన [illegible] గారాదు

నతుల లతల [illegible] విచారించి [illegible] X పాఠం A

[illegible] విని సీతాదేవి [illegible] గాక యనుచు

తన పతి [illegible] తగ [illegible] గెలించి

[illegible] X పాఠం B

[illegible] కౌసల్యదేవి [illegible]

వచ్చి సుమిత్ర [illegible] సర్గ-౪౦ ఆరంభం

[illegible]

శ్రీరాముని దీవించి సీత దీవించి

[illegible] | [illegible]

[illegible] | సుమిత్ర లక్ష్మణుని

A [illegible] పతి [illegible] పత్నులకు

గైకొను [illegible] లోకములందు సుఖము

ఆన విని కౌసల్య నా సీత జూచి

వినుతంబుగా బల్కె వినయంబుతోడ

అనుకూలవై పతిని అనుభక్తిగొలిచి

తన [illegible] ధర్మమార్గమున

మానుగా [illegible] మగువ [illegible]

[illegible] సుతంత్రి [illegible] యును

[illegible] పుత్రులు [illegible]

[illegible] గాక [illegible]

పతికి ప్రియంబైన [illegible]

[illegible] | [illegible]

[illegible] రాఘవుని

[illegible] దేవి పుత్రి [illegible] నీకు

[illegible] | [illegible] లక్ష్మణుని

[illegible] రాముని [illegible]

మునిన సీతాదేవి [illegible] - - -

శ్రీ మోద్య

B.. దేవుని తోడ నాదేవి యుష్లనియె
పృథులాటవుల యోనందు పృథివీశపుత్రి
మధిపేంద్ర సుతను సౌమిత్రినే మరతు
మనినవిూయూనతియు దివంటి జనని
వణనరనాదక్షిగా భుజములక్ష్మణుడు
నానేత ఖూనకి నాకునె క్ష్పింగి
మానసంబున నీక్షిపమురువంగ దృష్టున్నే
యెనువిల్లుంది నస్సింధుద్భనే భంకుము
గాస్వేల వచ్చు వుయ్యాంతుప్పె బధిన
నదిగానసేవింక నదలకు మాతు
వదలకద్ధర్మంబు వగపంగనేకు
భూనాధున నికరాంబు ఖుదులు లు పెము గచి
తానుసీత యలుసుమిత్రానందనుడు సు
శ్రీ వ్యాలు దీవింప్ర దండరున నుచు
నివుత్ర లమృన్నునూత్న యురమా బంధు నకు నరి
సరి బ్రదక్షిణ వులు గావను దెంచి మనసు
సెరి యలుంగ నాతల్లు పెల్లు శోకింప్ప
వినుచు సుమిత్ర కు వినతుమైర్వంత

గను గానివరద్దేపు కాగఘశోచి
శ్రీరాముడీవించె--

అయోధ్యకాండ

బిబిబియుంక్షల్ల రోగ్యభి రాశ్రి బిలితే

రామలని దశరథ రాజు గాజూడు

భూమిజానస్త గాబుద్ధి ...

శ్రీదవిక్షై తెలాధ్నె గానాత్మ లోధల్లప్రి

కేదుభక్తి యలుక్తి రాఘవ(ని)గాచ్చియలుందు

శ్రీయుత జురారకృత్య లభిప్తి బోందు

ధోయిరమ్మ నిష్టప్తి శ్రీదేవించ్చె x పాఠం
x పాఠం-B

ప్రొరవలు లోపల వారు పొగిలిపుజూద

నరపులు బులు కలశించి కేదుభక్తి యలుక్తి

శ్రీతత్త్వస్నెయంతగ్రహదేవత్తలకు

చతురుద్రైవలునలకు జనసులకెల్లరి

ధరణిజోదాలోన్ని తానులక్ష్మిగాదు

నరబాపటూకేరసదాటుద్రైపెదతె

శ్రీశృదరుంధతికిలతయుత్సవెకు x పాఠం A

A తిప్పుబువరుచుందని బుజూదవలతె
నేనివశిష్టుని ఇ..

B రాముచంద్రుని జూచి రఘువరనేను
నేముంబు దలచిన చిత్రంబులోన
అరలేనిస ఖదన్ననసుఖస్థతన్న
నెరవిమున్నోత్తుదు నేమునిష్టవంబర్ఘియు
నయగానని నిత్తని నరిశరిక్షింప్ర
మరవులలో నన్ననగిలగానివియునందు
శ్రీతత్త్వత్తై ఇ

ఈ చరణం ... పాఠం.

నేని వశిష్ఠుని బల్కి నవ్వ హాసితాని

తన బుద్ధి నెంతయు తెలిపోక చూచి

యీరూపమున బోవ దిద్దెవ యోగ

మూరతి చూచుచుండు దమనియెంత

శ్రీ పుడు రఘురాముఁడడవికై బోవ

తప్పక నెడలె నా దశరథ పుడు

మది లోన వగచి సమంత్రుని జూచి

యిదె రాముడడవులకేగుచున్నాడు

కానఁబో వల్లు రథమున్న తలవలయోధ్య

వనపున గానిపోయి భక్తితో నెలుకి

రథమిడె పుత్రెంచె రాజు విరాకతో

రథమెక్కి యియు రఘురాము చంద్ర

శ్రీనవ్వుడు దశరథు నాజ్ఞ దేవుని A

జనకనందనయును లక్ష్మణుడును దాను

A ముని శేషనెరించిమెఁగినాంచగు ధమలు

తన రథ్భాళ్లను జెప్పితాంను లక్ష్మణుడు

మనుకెళ్ళిరి -

జనులెల్ల తనయొద్ద సందడింపగను
ఘనమైన రథమెక్కి తరలె రాఘవుఁడు
అంత పౌరులు వృద్ధులా ప్రయుక్తి
లింతులు బాలురు ... నాత్రికులు
నంత బ్రాహ్మణరాజవైశ్యశూద్రాదు
లంతంత తనవెంట నడచుచు వెడలి ... A
వెంటరు ముందు నిరుపార్శ్వములను వెనుకను
సందడింపుచు మది జడిగొన్న వగల
కడగి యుత్తమకుల గౌరవంబెల్ల
నడచునే మందరయని తిట్టువారు
తగవె దెరఘురాము తపసిగా జేయ
నగునమ్మ కైకేయి యనిదూరువారు
తాలిమి దిగనాడి దశరథాధీశు
డాలిచే వెరచెనే యనిరోయువారు

A నరనాథపుత్రు డిన్నడుగా నిరాకరి
సురుచిరగతినే ... మంచిదారి
చంద్రనిభాననుఁ డెంపలు ... నరాము
చంద్రముఖుని ... దిరుగు తెంచువారు
యింతనుట్ట యెంగనే ... దసట
కౌసల్యమన మెంత ... చుచు
పలుకువారును రామభద్రుని గాంచి
...
...
...
... మరుల పాల్గొని ...

౧౦౧ స్త్రీ ... దశరథ శ్రీ రామ ...
శ్రీ ... ముందు ... ౧౭ ...

అయోధ్యకాండ

చనెవెల్లెద్రోహిరాము నెపిత్రిట్లంట

మేళనక్షత్రై వోదునేరులనిత్రిగువారు

లనెగాన్యసాంబ్రాజ్యభారంబువూని!
లనుబద్ధిమెయితంత్రిపనువునుగాలెని

వ్రానుబద్ధబ్ధిలెల వోదురనాపైరు

యూవదునాలిగింద్గాయుల్లిరదవి

సాపదవిగింటుక్ష్నివాకల్లవారు!

లేలనావునొచనే యూవుపాతసయు

తానని వుదిలోన తలవోయువారు

అతిదుఖ్యవుసరావుదడవికేనిగ

వాతవుతిఘరటుడేయేలుసనువారు

అతివృదుగాత్రియూదుబలభూస్తి

పతిబాంధులేదని ప్రస్తుతించువారు

శ్రీరావుపరదంబు సందందగ్గదిలి

౨౩౮

అయోధ్యకాండ

భూరిశరశాస్త్రలంబొగులుచుంబిరవ

నంతకౌసల్యయువాసుమిత్రయును

చింతాపరంపరచిత్రీకరింప

వారికరంబులులనపొప్పభూమిని

వారిపైత్రాలుచునగలదూలుచును

కలయునంతఃపురకాంతలెల్లదన్న

కొలిచిరాదశరథస్త్రీలపాలకుడు

భూరిలోచనభాష్పపూరంబుదొరుగ

హారామహారామయని సుహృత్ (ఋషులు వార్తా)రు

నెలలగొత్రియేకచ్చుచుర్వైలబినవగల

వలిదూలిస్త్రీగ్లుచునగరంబువెడలె

అష్టపురవిదేపులలదాగిన (నాస్త్రలు) నల వెతలెల్లకానలు

సప్తవెంగ్గ్రమణ (గప్రముక) వరవస్త్రలువలందవరెన్న

ధరణి (బిస్త్రైల) లువారిహారలురాలె

శ్రీ యొాద్ధకాండ

విశ్రమించితి (గ) హా పలుకులు వినుచుండి భార్యా.

శ్రీలలక్ష్మి నెపుడ ధారత్రింతె దంపులకు

తలయన నిశ్శ్వ పలులకు కన్నీరు దారగ

శ్రీపలచిత్రియన్నె వరన్నె స్త్రీ ఖలకు

నావి దల నిదల శూన్య మైత్రి తోచె (ప్ర) జకు.

వారల వీరనతెల్లి వారు స్పష్టలెల

పౌరుల మేద్దులం వంబర వీలి నెపైం దై..

స్వర వర కావి ని. శోక దానవులు. రవపు.

పౌరి జారి వినవచ్చె ప్ర రజెనంబు లపు

శ్రీ ష్టు దల దశరథునందనా రామ రథపు

బాష్ప బాష్పములచే చూడ బాళి దవ
సర్గ-౮౧ ఆరంభం

చంద్ర బింబముతోడ సరిరైన రాము

చంద్రుని వెలుగ వెలితె పౌరి చూచెదను

పౌరసు పుంతు డరథపుతోను ప వ్యాయునుచు

వా సల మం టప దు వినన నక్షి జేరు చల స

వె స్న నా ని ప్ర రి బా ణ వె స వె గ దే ర

వ ల స దే శ జూ చి స మం టప వే న ని రెల

యి దె వ చ్చె చు న్న వా డి న న లే శ రు డు

క్షొ ద క్షొ ద వో ని వ్వ క్షో ని వ్యు ర థ ము

అ ని య ని ర ఘు రా ము డం దం ద భ్ర లు త

పు య న శి రో గ డు ర యు ం బు న్వై రు

అం త వ శి ష్ట డ య్యే వ నే శు జూ చి

అం త రం గ ం బు న న డ యు చు ం బ లి కె పొ తఁ A

అ న ఘ శో కిం ప స ఫ గా గా దు

వ స దే శ స వి ం త వ ర యు మె చ్చ ట

అ న వి ని ద శ ర థు ం డ ఘు వో క ని వి చి

ప న స్వా సు ర ధ ము త ప్ప క చ లా చి చ లా చి

A యిదెపోవుచున్నాడు యినకులాంధిపుడు·

అధిపశోకింపుచుఞ--

అ పల్లవి

మే ల ది ం ర ము గా న క త్త ధా క్షి ణ్య ము చూ చి చూ చి

ంరు ది ం ర ము గా న న బ ంరు ల ము చూ చి చూ ంచి

పా ంరు ని ... య గ త్ని పా రా మ రా మ

పా ంరు ని మూ ర్ఛ న్ని ంరు వ ని పై త్ర కై సర్గ - ౫

పౌ ర లు చు ట్టై ం ధ రా శి బ్రం ంగి క న్ని చ్చి

క ర ము (గ) మ గు ది షై కై యు జూ చి

వీ పా ప మె రు గ క ని న్న మ న్నిం చి

నా పు స్సె పు త్ర ర త్తా మ ము గో ల్వై తి

ని న్న షం ద్నా డి నే నే చు ం ద నై తి

అ న్ని ం మ ల నె ఆ ప్ర ద నై తి

అ ద ర ం ని ం ద ల కె ల్ల నా ధా ర మై తి

క డ ప ట చె రి ప్ప తి కా క స్థ క ల ల ము

రే ము ఱ తె వ చ్చి తి రే ము ను నీ క డ కు

రే ము ఱ తె భా షిం చి తే ను నీ తో డ

ని ను బా డ గా ర్గా దు ని ను వ ము ఝ రా దు

11 Oct

292

Ayod 11

శ్రీ

అయోధ్యకాండ

వనఘం నీతోడ భాషింపగా నాడు

అని దశరథుఁడాడ నా పుత్రుకున్ సమయ

వను కని తనతో [illegible] యి వినుచు

తలపోంచి కాని యుండె దశరథుఁడంత

అలయుచు జని అయోధ్యాపురి జొచ్చి

పాదు [illegible] యెల్లు పక్కై [illegible]

నాడా దనిలుచు [illegible] సల్లె

నగరంబు జొచ్చి యానన ధూళితోద్ధ

ప్రాగులుచు సబిజ్జపై ప్రారపించు నలశి

నలయుచు సొలయుచు నసురుసురనుచు

నలుదిక్కుల చూచుచు నాలుక యుండ

హరరామ హరరామ యనుచు దైవంబు

దూరుచు తనదాని దూషించు కొనుచు

మేను పొందుడు [illegible] రుగని యుల్లి

నా పుత్రరత్నంబు నాడు కొడుకును

శ్రీ అయోధ్యకాండ

యింత దప్పికి గిరి యమ్మ జ్ఞానవారా

రెంత లో గంధ్ధ రా రెమ్మ పగదరా

కందమూలములు అశనములు లుట్లైరతి

తింధుల రా రెమ్మ పరింటురా యమ్మద్ది

శ్రీ నిజ తిరా ముఖల్ రెహా యాసములు లను

తినమది తిలప్పు చుట్టల పోయిచుండ్ర

జ్ఞానసల్లి యెగుల సంతకంపె శోతింప సర్గసార ఆరంభ

నాసుమిత్రాదేవి యుదలారుప్పు చుండె

శ్రీ వనాన్నరంబున కట దూరమైన

సఖారావులు భలాపాలు దాస్సె పఖూంచి

తనలోనె తలపోశి తరలాత్రి ఖూంచి

మనసజేశ తాలక యూమను వప్పు చోటు

యింత దప్పిది యుని యుడిగినరాము

డంత లో కన్నుల సక్కి ప్రారంబు

వెన్ని యెన్ని తోరు గంగ వెల వెల సగుచు

అయోధ్యా కాండ

ప్రశ్నంబు లోపల నాయన్న వెలిసి

అంతఃపురావుడు పౌరులందరు గాలు వ×వాంతం. A

కాంత దప్పి కష్టైక్యాని వారి కనిరెప్పు |సకాకె

అనఘాత్ములార మారందరు కుగూడి

చనుక్త అయోధ్యకు నాకు జంరలము గోరుచుండు

భరతుని యయోధ్య లోపల సవరించి

పౌరయుడు సౌఖ్యమ్ము లె వాండు విలా కనిన

వారు స్తందరు సేవ వాక్యస్థై పలికె

కేకా రావముల యభ్లాద నుచి తమ్ము నీకు

భరతు| ఘాట మా కేల| పట్టంబేలి

వరమండిర వముకేల వ|న భూములెతలుగ

వత్సముల నీ వెంప వల దన్న భెము

వితృరి విహాతి దేని జు వయిని విహాద

నీ నిదయని పలు కుచు నఖిల భూ(ప)జులు

తను గాంచి రార ఘయోధ్య వాడు

A యింతయు గజాకతో యేగినాదలకి

~~తమసా నదీతరతమములనవిధికి~~

తమ రోపి సంధ్యా విధి తుల్లిదచ్చే

~~తరుల వృక్షంలు కలమలములను~~

అయోధ్యాకాండ

తమసా నదీ తీరస్థలముల నవిడిచ్చి

తమసలో సంధ్యలు దీర్చి మొవెళ్లెదెర్చి ×సాలు A
సర్గ-౪౬-ఆరంభం

తగు సారధము నెక్కి దుర్గంబు నందు

వెలుగి పెట్టించి నా మోహ నవరాత్రి

తరు మూల మమ్మ మూలస్థలంబు నందు

ధరణి బవ్వళించు దాను తగ్గి విశ్రమించి

తప్పను చుట్టు స్తోత్రులు తమ యుండగ మరచి

తన యుల కొలచు తగు లు బోవిడిచి

తన వెంట తమ వెంట వచ్చు వారగుచు

నిన్న పౌర బుద్ధి నిద్రింప చూచి

వారల మగి డించవలె సుబింతించి లేక

నాడు రాత్రి మధ్యంబు నందు సుమంతు

తే రాయత పయి చేర్పించి పిలిచి

వారల వంచించు భావమూతనిచి

తెలిపి అయోధ్యకై తేరు బోనిచ్చి

A క్రమముననా ప్రదక్షిణముగా నుండి

ఆవలరు గనందర తన్నిబంధముల

తరుమూలములలన -

౬౦
అరణ్యకాండ

తలకాని మృగము డించి తమ్ము సదాయించి

శ్రీ గాశిలాస్థిత భూమి విల్క్షేరు ధరించి

గనుతింపరాని వేగమున బోవుచును

తమ రాక యెఱుఁగు మహోధన్యాస్తమయము

తమకించి| [illegible] విని వలన |స్వా| వంబు విలుగులు

పెరుపు పక్షుల వారు ద్రుతి దూరి [illegible]

పరుసంబు [illegible] గుల పలు మారు వినుచు

వనతరులెల్ల తమ వరుస జూపుచును

యనకులమ్మల [illegible] నయుక్తి కనకను

మనమున మన్నసని నమ్మ పొంగనుంగానుచు

చనిపె [illegible] దాయి సరయూపు దాయి

నరనాథుడ [illegible] రు| నాం డు మాటి యొచె

కరము వేగమున గంగా నదీ [illegible]

తడయక శృంగిబిడి తరుస మీపమున

విడిశియుచ్చు [illegible] విశ్రాంతి బొంద్రె

శ్రీరయుతవుసలారనద్యై (జిరార్దవ) ఘనిర ఖ్యానిరుబాశ్శి

ఇమేల్లనిపరితించివిక్రూంచి
పౌరులందరును (ప్ర)భాతంబునందు| సర్గ-౮౨-ఆరంభం

నరపుడీర్ధరోమేలు సాంచినవిశలు త్రనిపలుకెసత్తి

పరితించినిప్పైరపిడిశారత్నములనను:|

రాఘవునిగానభరతవలుబొప్పిరవి

రాఘవున్నయోధ్యకురఘువువశాత్రి కోయు
(క్షావిలరవునన రాత్రి నఖుమునుసతి)

శ్రీవనినాధుడుపిల్చిసంపినపురవి

భవనభారవుబలానవ|బాలనొట్టిద్దైలియు|
బెరాయునొరసుము

ననియయోధ్యకువచ్చినచోయిరాఘవు

కేవగానజాలకకడుశోకవవిర్ణ

వినయంబుబొగ్గులుచునభరతరాఘవ్రడు

ముసలవంచించి(శ్రీ)వృషారబారెలననుచు

సుజ్ఞరాముశ్రీపయులు|న్నయుతని|ధర్మంబు
సత్యంబు

బారువర్శనవేయువిచ్చలునుతింప్రచునను

యుతరవస్తువ్రలవైనిచ్చయువూని

ప్రవని॥ యున్నదనుంచువేరె(పి)తలోవుంతె(వి)మంచెమంతె

ననిపోయిపోయిపోదనిన్నొయించి

ముసలవంచించిరి-

అయోధ్యకాండ

ఋషితని దలంప్రచు నేసుతని బాంధవులకు

నంతరంగంబున నతలు యేసుచు నుండి

సంత వక్రుడ గుహుండను చెంచురాజు

శృంగిబేరంబేలుచు రప్పుడ్సీశాలి

గంగాతటంబున రాఘవుడుండు టెరిగి — సర్గ-౫౦-వ 33 శ్లోకం ఆరంభం —

చనుదెంచి రాము లక్ష్మణులను త్రొక్కి

వన (మున---) ఫలాలఫలములు వలయు వస్తువులు

తనతోంబరాదులు తానుకలిచ్చి

వినయము విధేయుడై విన్నపులానచిర్

అచ్చెరువుగ రావు నాత్రతి జూచి

యుచ్చలో పెరగండిది యుదేమి దేవ

నీ పరకాష్ఠ వము లేక నిత్రిలంబు విడిచి (నీ ప్రవేశముదిగ---)

యూ విధి విచ్చేరయు త్రేమి కారణము (కంబున నింతకే---)

వని నాట్ప్రకుల (సమతెలి) నాథ నాయు (వంయ) ఋత్విబంయు

గలుగనీ ష్షంబు (సైన్యంబు---) | (విగ్నేసే నికసు (కేడు---) (యుగనేమిటికి---)

శ్రీ అయోధ్యా కాండ

చన నరపతి విశ్వ [illegible] చేరి న నవె చె పు తు టె

వని బట్టి చంపెద ననె రాఘవుడు

శ్రీ తనసద్భక్తి తి నతని శక్తి తిని

సీత నిధి రాక్షసుల [illegible] చునె

యతని కౌగిట జేర్చి యాదరంబెసగ

సతని తా తనదు వృత్తాంతంబు దెలుప

అంతయు విని గుహుం డాత్మలో [illegible]

చింతించి [illegible] తలపగ చి

దశరథునేరవి దలపోసి పోసి

దశరథాత్మజుని దుర్దశకు శోకించి

రాముడప్పుడు దయారసము గ్రహదగుచు

సౌమిత్రియును దాసు సముచితగతిని

గుహు శోకము [illegible]

విహితసంధ్యా కాలవిధులొనర్చి

గంగాదకముల నాతని దెచ్చి సూత

అయోధ్యా కాండ

శ్రీరంగ చేరాధిపు శ్రీకృష్ణని సేవించ

ధర శీత నగాంబ యుతాన లక్ష్మణుడు

ధర నిల్పి శ్రీ గాంధర్వ భక్తగ విక్రమించె

శరచాపధరాస్త్ర స్వామి త్రియంత

శరవేయ పుష్ప ధ్యానముయుక్త గాతున సబ్బడి

పదునాలుగేండ్లును పగలు నర్పించు

విదుర రబౌవత యుండనియు మంబు చేసి

తమ రిష్ట్ర నబ్బిడెను దత్తుల్లని చెప్పి

ఆమల లమానసు యుండె

పలుకు మారరతారుణ్య శోభనాంగీ కులు

త్రతపవై నంపంస్త్రయుంతె

ఆగ్రామ్య పసతలనెంతయు ధుబ్బ్యమువు లెన

గురాజేడిస కేరగెల్ల గుహునకు చూపి

శ్రీ అయోధ్యకాండ

శ్రీ డళ్ళుత్రాంసల్నే యొంనా సుమిత్ర యును

బడి యుడి |కొల్వంబులు| పలు ఫూరు జెప్పి

సారిది నిద్ర రు |గూండి| కొరతింప్ర చుంద

నీరు నోద యుంబరెన్నె నంత రాఘవ్రుడు

సర్గ-౨౧-ఆరంభం

ఘవుంబు లన్ని రయు నిష్టతోఁ జేసి

పఁ పేర్చు డగు వాన్నిచే వత్రి పాయి

దెప్పించి తారవుల దిక్కు తే వక్షులు

విప్పి యూన్త్రై దేపాం వి పక్షరెన్నై పాంగల

శ్రీ పత్రి పాం|లిబె నె|సందందవడిచి

సౌమిత్రి యు సుదాసు జుటలాప్ప దాపి

ఘసు డురాఘవ్రుడు పై ఖాంనసవ త్రి

నీసు బ్బుండు దాసు బాయు నినిష్టబూని

శ్రీ నఘ సువుంత్రి రవ్వ నిచార బిలిచి

ఉనరారరధ వెంక్ర ఘగ దువురాంతింత

నీరదంబు గానియయోధ్యాప్రారంభునకు
వలరవిపాపృథివిప్రైనె పృథిగాల్పియుండు
పాద్రిద్రేష్ఠిరుననకు పరగత్తల్లులకు
లక్ష్మిద్రిగ్హౌప్రైవుప్రతి పునిచెప్పుపున్నడు
రేపువిలటంకీపూంట పాండనసుచు
సౌమిత్రియుద్రిక శ్లోష్ఠపులు ననిత్యనిరతు
భూపాలశుడాలి స్త్రం ప్రసన్నతిపూలి
రేపువిలయుబనిశింపత్రి పుపు
టనయూలుదానును నస్తుగౌంప్రుకొడుకు
పలనరాజ్యభోగవులతైరాసుగాక
వని ద్రేష్ఠనినప్పజైప్పతివ్వనిచెప్పు
చేననలవలస్త్రవినిరావలచంద్రుండుగినిశి
పానుసౌమిత్రిసుపుంతనెవింత యూవూయులనిలు
భూనాథుతొనిట్టిఖుట్టుంపవలదు

అయోధ్యాకాండ

శ్రీ వసిష్ఠ జిదివి స్వ వసిష్ఠ కదైశా [కొశలవినా]రు।

మానవమానసమున్ డైన్యమరికొం కోకమున్నె

వినిన సభ మంతు దత్తం త[జ్ఞో]క వము న [దు]ఖ్ఖపాటు

మునిని గిజ్జె తిరిగా మునిని జూచి పలికె

కానల విపి వము [ద్రో]చి కడు[ద్దై]న్య [తై] త్రి

రేపు న అయోధ్య పృ రక్షిప్త మని జోతు

రేమ మని చెప్పుదు యొ వాక్య [ప్రు] ఖ్య త్రి

రేమ మని కాని వారదు యొ శమ స్థ రథము

రేమ మని కౌసల్య [సేమా రఖిం]ఖ్యు సారా రత్న।

రేమ మని మైత్రీ పూ వేమ పట్టిం తు

వనము లే సేన మ వచ్చెద గాక

అని ని నా రాము డు నవ్వి యూం త ని జూచి।

వదన కళోత్సవము గంగానది దాటు

504

Ayod. 12

అయోధ్యకాండ

శ్రీ రఘుల జాచ్చుతి మను నువార్తల్లైశ

క్షిత్రి చైత్రిన గానినిజ వులుగా గానదు

చీత్రి శాంతింపక్షత నెప్పి త్తో బావుఘ్ను

నావూరు గానీవు నయుల వాత్ని సరళి

హారు దెలిపు చుచి విభు గాచి యులుందు

శ్రీ నవు దురధపెలి యతి పెద్దిసదగుచు

ధీ నిదెలు సలుపుం బుద్దు సాకేత పురికి

భవభంగ ధవ శాంగభవ పెతాళి సంగ

నవని జయరాగంగ వర్ధి ప్రాద్ధిం వ

గువాలడు చెప్పిన పాద్ధ్య కావు రాప్తనెలి

రిఘు వొమూంళికులు లరత్నము ంత యులు గంగ దాంట

గువాలని సంభావించి గువాలు వేడుకొల్పి

గువాలు వూర ంధర గూర్పి

వులుందర పౌర్తి తవెఘ్నదులు వైనత ద్దానస

శ్రీ

అయోధ్యకాండ

సుందరి నదుల చేతి చూపట్టె గదవి × పాటు A

చని చని మూఁడు యోజనములు గడచి

చని సుదర్శనము సరసి|యోజనం-|దాఁటి

యోరాత్రి భూస్త్రి త్రయు విప్ర దుగాత్రి

కారదవి నిరేలుంచు గాశయునించి

యలుస్ర చందమ్ము|తస్న యలుస్ర చందంబు

తస్ర తల్లులమైన తస్రి శోకంబు

తైలేయి కోర్కులు కీడ వల్లు ఉం యలును

భూకాంతు సర్వంబు భూప్రుజవగప్తి

తస్రేరు దారు గరా ఫలవ్ర దుల లక్ష్మీకాని

తస్ర యలుస్త్రైష్టి గాన లు ప్రే గ ప్రా దప్తు ॥ సర్గ-౫౩-శ్లో

వసువంశ తిలకంబు|కుంభు..| మురునాడు గదవి

వలునుమిడి యోజనంబు|లు...| లు మూఁడు గడచి

A మనమున భయలేశమాత్రము లేక

జనిసుదర్శనా

౨౬౦

ఆరోగ్య శాంత

యమునస్ఘు | గంగా | నది | యమునయు సఖ్ఖు గూడి |

గనన్నాం ప్లుష్ఠ | నన్నె (ప) యూ గన్ధమున న్ప్ర | భోయు |

మునిలోకనను పదైన ముని భరద్వాజు

గని నమస్కారములే | గావించి తనదు

వృత్తాంతమంతయు విన్నవించుచయయు

నత్ర పోధనుని మఖ్ఖనాడా | గాథము విన్న

భేదించి రఘురామదేవు ప్రేమ్య నము |

భావించి యెచ్చెరు వదిదత్తపైచిరిగి

మునలజేశుడనిరెయు యుమ్ముల లక్ష్మణునకు

వన ఝూష్ట్రి రాతేకవ గచుచన్నదియు

యుది యూ(శ) మంబనియుల నాగనేవు

సరంరుత దౌర్జ్యు మ్ము సంతోషమునందు

యుసను రుల లక్ష్మణుడక్షి డవనె టనూడు

గానకాని దోడ్రెర కోమలి మయునికి

పైలు క్రీన సంతోష మయువెంగ నతడు

యుక్తమలాత్రికి యూరాఘుప్రలకు

కంద మయూలోండిఘలాద్రి కంబులిక్ష్వారి గానిచె

కొండలు గా సంతుష్టి బొందించ్చుప్రము

యసమయ్ముని భోజింపి యూరాత్రియుండు

నిష్ఠుద్దింప్రగిరి వచ్చి మరునాడు

గానకాని సంధ్యాదిక్రియలు మయుదీర్చి

మునుల యూశీర్వాదములు చాల వేడలి

అరుదైన చిత్రకూటాద్రి కేతెర

వరప్రసన్నదగు భరద్వాజు చేతెలిసి

అక్షగుబోరామధుయన్న దప్రల

దరమునింపెక్కు బోద్ధ మయుయు చూచుచును

అరణ్యకాండ

శరభద్ధిపెద్దుగదంబులలగడచి

సురుచాపరవమునన్నేలులిత్తుచుబారు|
సస్యాగ్రశాఖారు-

ప్రగమలలచూపొత్తుచుమేదినీసుతను

వనగుల్మప్రసూనంబ్లుచువడతెంచుసేదల

సేలలకిడన్సనచూరద్ర|వనసీరుహాములక(ప్రతిభేదం A
దబివూగిలనద

వలచినప్పోప్రెప|సు|నిత్తిచిదాంధ్రా|సుచు

శరభద్ధి|చెనచని త్రౌఖండిదాయి|
పైకొమ్మవిఘ్నలుగడచి-

వరప్రాన్నేత్రయపెద్దవత్తమువేత్రించె
ఖూముదను

సీతయెప్పరుతార్కపెద్దలుగరి
యుష్టు

యూతరువరమునకంబువెక్కెలె సర్గ-౧౪ ఆరంభం

ప్రార్థించినస్తుద్ధాపార్థివతనయు

లర్థితోయువమునాపువాసనదిదాయి

యూదాత్రియుందుండియుప్పరునాడు

A ఆలకీర్తముంకులనదందువనిబుయువు

నివిచినివిచిన్నా

ఖేలారాంతమ్ములఁ జొచ్చి కులకులమార్గమున

వలనొప్పఁ జని మాల్యవతీచెంగటి పారి

శైలఘు సంయమ్యవములు లతునాటుపొగుచు

సలలితతరులతాసానుకలాపముల

చెలు[illegible]చిన చిత్రకూటాద్రి

గని [illegible] త్రియందు స్తవున వనేశ్వరుల

గని [illegible] ప్రీతిగులల| సత్కారములు వడసి

శ్రీ విష్ణునేంద్రులు చేతఁ గ్రనుమతి వడసి

తపమ్ము దుదాసు సత్రదేవపూజాదుల

కావ్య|ల|దేవ్యలు గాంట్ల[illegible]దింతగను

సమ్య దమ్మన పర్ణశాలయుఁ గట్టి|

లక్ష్మీ [illegible] సాగరము జెంపి గ్రీరాశాంతి [illegible]

[illegible] కులులు శాస్త్ర[illegible] [illegible]

యందుఁ బ్రవేశించి యా పర్ణశాల
చందంబు మెచ్చుచు సౌఖ్యయు దాను
మునుల సేవించుచు మునులతోఁ గలసి
ముని సచ్చరిత్రంబులు మోదింపుచుండె
తనతోడ నలుకనాడు తలఁగించి గాఁగ
నయనాభిరాముఁడు కూర్మి సీతనూఁబ
నెయ్యంబు గీతంద మూలంబులు పహరవయుఁ
తగ నాయుత ముఁ జెయ్యుఁ దరి జైత తెరఁ
తదంతరో వెలకదు త్రికాలంబు
వాడి యలుచు గాశిరోయుచు నప్పఁ జూచి
సీత యూకాంతి చెచ్చు రజోతి
యేమిటి రంగున బో యుండా నప్పఁ జూచి
మనుగవ స్నదుచక్రి చరియ్యున బోడిమ

అనుపమమైన సంచారని యుత
దనకారనవ్వతో తద్దయు మెప్పి
ముని చరిత్రంబుల మోదింపుచుండ
నెగిరెంద మూలంబున.

అయోధ్యాకాండ

ఘనశరాసితంబొల్లగా నిద్ర

కదనన్నిరామధా శాతంబు విరోధ

పడి నిశ్శంకత మలు బొబ్బపై చెపైచు డయలు

విడువకరయడిదా నిదన పుంబదగ్గల

ఒడలరక్తయడి జగత్ర యమ్మల్ల జరిగి పాతం A

తాళ్ళకాలి తావుఘంచు ది ల్పులరబె ఘస్త
తావుకావనుబు

పేట్రు నిలుపు వచ్చి పోదెక్కి స్పేధించె

వారలు తమ చూత వారింపబద్ధ

శ్రీరాము శరత్రంబు జేర్చి మలుట

చెపడెంచి క్షితి తన శరజు బొంచుడయు

ఘనవిన్న నక్షేప తర కౌశంబు జూచి

నాయముస్త్రి ముస్త్రద పబంబు పైలేదు

నీయంగ వెలుకయి దానినెని చ్చి పోవ్వు

512

A --తాళ్ళకావు మపంచు గరువేగమరియు
తాళ్ళుకావనుము--

అయోధ్యాకాండ

శ్రీనవ్య రఘుతనయ నేత్ర ఘూర్ణయుక్తములనను

ఘనభక్తి తోనిచ్చి కాకంబు ద్రోసి యే

చలిగిరా ఘనఘ దంత సేతచేసుప్ర

ఫలములు దేవతాపూగములు ద్రోసి

ఆయువు ఫలములు నందరికి [illegible]

[illegible] యుండి [illegible] నంత నన దసు

రామ పుత్ర నవులారయు మూడునాళ్లు

సేవించి గుహచంత [illegible] మున్నాడు [illegible]

మలిగని వగల సుమంత్రుడు చాల

నలయుచు జనియయోధ్యాపురి [illegible]

సహజమై భవములు సర్వంబు నడిగి

రవాచెడి [illegible] రాజు మాగ్రమున

పేరు గుచ్చో [illegible] రజసులార ధర్మ సులు

పరిశించి దిద్దిన ధరాపు భద్రేంద్రు వచ్చి

వనిసప సంతప జూనిత్రై నరుదేర రథము

ననుగాని రఘురాము కౌనతె వగచ్చి

శ్రీరామ కర్తృడు రాము కోనిరాకరించి

యాత్రిత్ర రథ వేలయు తెచ్చి నసుచు

గుంపులు గుంపులుగాని తన్నియూర

వారిప్రడిగి రాముని సుద్దులనడుగ

రాజగేహము ల్లకి రథము డిగ్గి

రాజ్యస్త యమ్ సింహఃపురంబు నల్లి

ధరాకి గప్పిన ప్రాప్త దార నిశాదు

ప్రాలవిత్రము లల లాల లనరాల

కడతెనివగల తలకొ సల్లె యుండు

బడి ప్ర లాపించు భూపతి గాంచి వెల్లు

భూమిరాశి విహారుల కన్న ప్రీతిడుసేడు

14 Oct

S.M

Ayod 13 4 41

౯౩

రాముడు సత్యపరాక్రమశాలి
సౌమిత్రియును దాను జడలొప్పదాల్చి
తాము సంపతగంగ దాటి తొల్లదటె
అనఘుడై చిత్రకూటాద్రికి బోయె
వనవృత్తుడు దశరథుం డాత్మ శోకించి
శ్రీ నఘ సుమంత్రి రమ్మని చారబిలిచి
తనయుల నిచ్చి తాపంతయు బొల్లపడి సర్గ-౫౭ ఆరంభం
గారవము తిరువు నగితిగాన
మారాము చక్రి సేము ముఖల్లవింటి
సుమ్మల కరువు శోకంబు సుధీర
చోటి నిర్దరయు తని జూచిన గానియులకు
తనువున ప్రాణములే ధరియుండూపిరి
గాని పోయి రఘురాము కూడ వేయుచున్న
వినవయ్య శ్రీరాము వచ్చునని బోవ
గని ప్రజ జూచితించు దైవ దూషించె

౨౮౮

అయోధ్యాకాండ

యిదె విచారము గాదు యిదె బుద్ధి గాదు |

మది నింత వగవకుము మనుజేంద్ర నీవు

త్రైవర్ణ్యంబు పరికింప | ధర్మంబు నెఱుప

వేదార్ణ్య విధి గాని యేరాద మహా నృత్యం | డవగుము

అరవేతనేడవ్వల నఖిలభోగములు

మరచి నీ సౌధ పెరు | వై మ్మ ది నన్న వాడు

అని పల్కి లక్ష్మణుం డన్న | వాక్యములు

విని పంచ్చులు యియు | ను | భూవిభుండు శోకించి

సౌమిత్రి మాయని జంబ్బై నయ ఱ్ఱె |

రామాంభు దను శూరత రత్నం దఖిలుడ

యేను నిను మంత్ర ... యుత నిధి ప్రొవి వి

తనమది శోకించు దశరథుని జూచి

కోపించి రోషంబు గాన్న్కా సల్ల

శ్రీరామ శ్రీరామ శ్రీరామ యనుచు

అయోధ్యకాండ

శ్రీ రాము ... మారు | ... చింతించి |

శ్రీరాముడే కోవి ... రేలు ... చునవు

శ్రీరంగ కౌసల్య ... పతి | ... రెలు ... A
B

యూల | ... | ... ల ... |

యూల | ... ల ... పంచె ... గవే ... |

శ్రీ ల ... ల నా దప | నిందకలు వెరచి

ఆ యూవల ... రయు గరపి

రాము పట్టము గట్టి రాజుగావించి

భూమి సేతలు విడిచెద బోగదాంద ననుచు

అడవుల ... | ... బనిచి

కడు దుష్ట దవు నీకు తెలిసెడి ధర్మములు |

తిష్ట ... లుస కొడి | తవిదె నా కాడులకు

పట్టంబు మాన్పించ | బనిచె గా ...

సాంపెడి రఘురాము ...

A యా రాజవర్యనేను చిత్తము యుష్ట
మేలనయుంచెద ౯

B యూరని మించనేకు బిత వేయుకట
యూలనటి లపెద ౨ -

శ్రీ అయోధ్యాకాండ

చంద్రవర్ణనసెబెట్టి చంపపెట్టెను

తిద్ది గాలములనకల బిడ్డలులేక

లెద్దురులు కారించి పెద్దలు నొచ్చి

తరువలు పొక్కనిగని రమ్ముసు కాంత

అతులు డుల కారి యరుల్ల చోరంగ్రయుం దళిత రమ్మ

ధ్రుసు నిదలారుల కౌసల్య యేసు జివతి జెచ్చాచి

తనపుత్రార్థికథ యిరుల్ల తెగ్గా జెప్పి ద్వారానాగె సర్గ-౯౨-శ్లో

పిత్రజెప్పిన వెల్లిన జవయు కౌసల్యల్ల

భావించి పెసెనఘ్టి పాప కర్మఁడను

వాదల ప్రాణాయులు వ్రంతమ్ము దవ్వనాకు

కదలబెట్టి దవులాడి తాక్షించ్పవలదు।

కడకలతో జెప్పి దకథ విను మెయి కలు

కౌసల్య తన తాంటి కర్మ బంధములు।

[illegible]

దైవంబునీవను నైన తపస్తెర్మఫలము

భావించికనుడలవతె పాయునాదెందు

అదియుఇప్పుదంత్తైన అదిజప్పచోద్య

మదిపెల్లవ్యముగవినుమునచెప్పదానాగె

నాచెల్లెశ్రేతైడు నాప్రన్నకొండుకు

నాడాత్మనాడేనన నడుకొయిభ్రాయు

అరుదైనవేడుల నాసత్తిబొంది

శరచాపములుబూని సరయుత్రిపాంత

శేశిచూడగరాని రెప్పిచెక్రయుటె

దాశినవొదలలో దాగిరేమునుంచ్చె

అశివయుశివప్రగ కొయులయోన్నమ్మవిరు

బెరవెంచిత్రాక్షశబ్దములచేక్రయుటి

వినులద్రిప్తించివెసశబ్దవ్వేదు

త్రైన బాణములెల్లి సందందగిడిపి

తనిరయకరాచేన తన్నియు బెన్నదము
వసుమెకమూర్ఛస్వప్నము

దనఖ్లములని త్రి త్రేండిపురము వానదెలె

దిమచ్చె విధి ఖన్నదెచ్చి నవచ్చి

కామించి వెల్లిన యుకలకంబుములుంచ్చ

కలదియు కవెచ్ఛెత్రైయె ఘుమఘుముచ్చెపెలె

శ్లుదిమత్తగజమునియు ధరిదేలయుటయు

నాతిత్ర [ఖరబాణములదరంపగానేన]

వరవాతవరపస్తాంతయుసనార్తరథములు

కారిబారినామర్తములుగా దివారి

వరములని సత్తమునిల్లి త్రాలి [illegible]
అరిములనిములనిప్రత్త

త్రిమవెలుత్తి నదవ్రులకందమయాలములు

నములుచ్చుంతప్తిపినైనసుగస్తగురులై

చూచి [illegible] లకత్రె [illegible] గొరిక్షినాక

కలిగినవేనే డి ఘ్లు నష్టం బ్బుబావు

రెసు ఘ్లు పా పా త్మ లుద్యూ స్త్రా ల ంధు

నెప్పి నె జంపరు నె శ్రీ జంటు వ్రలను

వగ కొటి నుం ర తితే కి బాండలకెల్లి లగు

వల్లె గములజంవ రి స్మ యు వొ ఉ తేక

రలుల్లి దో శాన స్మ ర్యో నడు నిలిజు

త్రా వావ్వి డి కరవుల క్రే గుంబ్బి న వాడు

వార్డంపు గతి బొ వ్రు వాడ కేలం యుం క

వాదె విసె యలు స్మే వి గలు వ నా వల్లి తెలి

శ్రీ త్రా ల్ల ధ్ధి లై రియం ధులై త మ్మ నలు

దితె పె రునల కేక దేనలై రియున్న

లస్లి దంత్రు ల్బ నె డు తమ్మ లై న వ గల

బ్రతి స్మై రెలు తల్లి ల వెడల న్నీ దదర

కడు త్రొ దాది బొ య్యు నెస్లి డలు బొయుట ద

కౌసల్య దేవి మదిలోన నెంతో కుందు నెలా తల్లి

వసు గన్న తల్లికేల నా రాక చెప్పి

అనుమానపడియుంత యుదయు నా తండ్రి

ఆష్టైలు వుర్త్రిగిరాదని చూతురా క్రా

నీయుకందు పీతేక్షని విచ్చె నన్నిర్తో. క్రా

ఏమని వగతురో యా చావు విన్న

ఏమిగా గల వారో యుష్టిమాదవారు

యుష్టిరుష్ట దశంబు విచ్చెదరెంత

ఎరుష్టిరు వేూచె ... రిటివిూదవారి

యదగిరి యా బాణవెలు క్షిటి నేను వు వృత్తిరము

భక్తతి విలంతె మని పల వింటు విధిని

తెలివి లాపించ్చగ్గ నా విలాప ప్పఝ్ఝ..

విని యుష్టు డెప్పు డ్డ విరింగ్గు నెూతమము

యుష్టుడు చ్చూ కునోూ యువప్ప వో ప్రురుషు

రెయుప్పఘువాఘుల్లై నేనేడు నాకు (నెండు)

ననుచుండ ముదయించె నంత చెంద్రుడుడు

వనధిలో నాకాశ వనధి యువ్వింగె

చందురుండుదయించె |శరదయుప్రదాత్రి| (శరనిధిదాటి)

అందు దత్తె రంబు నందిన మానిద్యత సర్గ-౯౮-ఆరంభం

తనచేతి కలశంబు ధరనిప్పె విడిచి

తనచేతి కలశము స్రుతి పుష్పుల నడిచె

పడిన జడలతో విరిబావదనల

వాడిన మోములు మోమ వసుమతి వ్రాలి

యురవుల నప్పళ్ల నరలుండొండవెదలు (సుకుగళీవిడలు)

సురురక్తధారల్లు నాడవెల్లి |జిల్లిగె| x వాతం A

శరవుల పదిశాస్త్ర స్తనబాబ్బె లోన

పరికించెదవా సంబంధంబు |దలచి లనొచి|

రాలు కర్మవులయందు యోదోదన్నిక

A పడిన జడల్లతో విశ్శబ్ద వదనల

వాడిన మోములతో వసుమతి పై వ్రాలి

నరముప ౨

అయోధ్యకాండ

కైకాని యింద్రియుగ స్రావము బాచుట యు

కడపట్ట రెపాగంబు | గని పస్త్రము రచి

బడిన రెపాగియయు బారవి | బడి ద్మ్యారకస్త

మునికుమారుని జగన్నె హానాతారు

కైసుగాని శ్రేణాంబు గని న్యై నన్ద్యాల

కృష్ణాది జలము త్రిన్నప్పు ప్త్ద్వచ్చి

కస్తూలు దడపి యుంగము లెల్ల దడపి

శ్రీకైహము నినాధ ఇదరి నాకరము

తెయుకైరి దాతి పఠించి నెవిస్తేమ్ము

యుస్నాది జలములకేల విచ్చుటి

తేనింత యూపాప మేమిస్తు గడము

వినచుండ తనకన్నులల్ల విచ్చి

ననుజూచి తనజూచి నాభీతిజూచి

నీవే మిత్రేయుడు నీవేల వగేవ

నీవె చెప్పెద వ్రనాకున్న త్తిగా వింప

దైవ యోగంబున ధరణీశ నాకు

నీవిడి యరణ్య నీవేల శోధింప

రాము ఘనగ యరు సేబుద్ధి శాలి తిగా

ప్రాణి నాధైక పవమన స్మయు

జ్ఞానుల బ్రాహ్మణుడగా నెలమి వైకున్న నతడు

భూనాధ శూద్రి బుల్పి నవాడ

బౌయుగా బ్రాహ్మ హత్యే యరుగా దు|

ఫెము దోష ఫలము నిజ్ ప్రాప్తింప వేదు|

నరనాథ తల కత్తు నా చాప చూచి

తెలిసి నిగా గురులలి నంత యు జెప్పి

నీవు జెప్పు తయున్న నిద్ర యోగ ద్రష్టి

భావించి చూచి యొర్ప దద్దలి శ్రేని

శోధించిన నను గన్న గురు వర్యుని నెన్న

శాపింప రఘుకుల శ్రేయము గాఁ గలదే

యీకాండ పరమార్థ యీకాండ శ్రేష్ఠ

వాక్పటుత్వము నొక్క భ్రాత్రి కృషియందు

నవ్వు దమ్ము నవ్వ శాల గావించి

నెన్నికె గురుల నందగించిన వాడ

కావున గురులకే తలశోధకవయుటె

వేవేగ గాని పోయు విని పింపు ...

మనల జే... మరణాంబు నాకు

త్రిసె చిక్క... బాణా మెల్లన కైరుక

యీశర వేదన నోర్వజాల

నా శరీరము న ప్రాణము లుండ వింత

వినవు ఘనమైన వృద్ధుల నెత్తిరి

ఘనమైన శోకాగ్ని గాయుచు ...

526

Ayod 14

అవ్వుడు బెవ్వరు భూమి యుప్పు పెరచి
త్రిష్టనాతి గుప్తై తల్లి కంపించి
జననిగా సేవగల తల్లి బాలుంబు తరుక
మునికుమారుడు ఓ శ్రీరాముడు విడిచె నంత
తలగుచు నేను స్త్రీలకంబు పొంది
జలములు గాని తదా త్రుమ భూమి తరిగి
అతిప్ర ద్ధానెంధు మైతారవన్నై
గతి కలై నిజ పతా గమన ములు మలె
రెరు డవ నారు చుట్టు రక్షులు విరిగి
పడి రయున్న పత్రుల పగిదిన్నన్నై
ఘన ప్రాణులగు వారి తను గాని భారల
జనుల దండనా కెలి చప్పుడారించి
కొప్రత్ర తడప్ర గాల్పండు దురయన్నే
మాపట్టి రాత్రుల మసలె నోయుసుచు
తలకుచుండి తివిల విధాతల్లి యునే

అరణ్యకాండ

నిలువరి రెయుక చూష్ణ నీవింత దడవు

తనయు నీవెత్తర తర యే కేమయు

తసుగాన గామూకు కన్నులనీవు

శ్రీ తిత్త దర్ల గుల్ల ధార ఖాన

గతితే నివూకు నద్ద తి యు నసు నీవు

యుడెరూల పలుత త్త యు వుంయు నిన్న

నుధ న్నవ్వులుతె దె వ్వం యు న్నో కుమూర కుడ

శ్రీ నిపల్లి వు నిపల్లి నంతరంగ వున

నగాన్న రెకంబు భీతియు

వ్వరు వచ్చి చెప్పగా కుండె

చెప్పక పోదని వ్పె నూగావించి

చెవియుంచి గద్ద దప్ప ర వుయు లేదు

వయు కుల్లు త ఢ బాంయు బ రేయు చేసు ని కెంది

తాపసోత్త వున్నెన దశరధ వేడి

వీపాలకుడ గాన నేప యులి గాను

౩ న్లో

అయోధ్యకాండ

నీచకర్మ ఘటించి విన్న నిందించేసఖ్యి

నీచకర్మములు నాకు నేడు [illegible] దించె

[illegible] యుగంబులయందు [illegible] (వ్రాయ [illegible] వ్రవ్చనియు [illegible])

[illegible] యని పాపంబు చేసి మీ కడకు

వచ్చితి నేమని వా[illegible] నేరు

[illegible] (నను) సంద్రైవ మీ [illegible] ప్ర[illegible] యుక్తైకు (వంబిష్టు..)

సరయువ[illegible] (కదనికి సముయుబ్బానింల) [illegible] తని [illegible]

చిరుగుచుచు [illegible] గముతెంచు [illegible] A [illegible] B

నీ[illegible] కందువ [illegible] నీకుమార[illegible]డు

నీరు వలుంపగ [illegible] బనిన దమూరించి

[illegible] (యిను బుద్ధిపై..) [illegible] తల [illegible] నివితి నెరుగ

నానతి నా[illegible] నవఘవిలాతనంరు

ప్రాణములే (నంజు..) [illegible] గాని [illegible] నా పయి బాణావలు [illegible]

ప్రాణములే రఘు[illegible] పడి మూర్ఛ బోయె

[illegible] మునిపత్నియును [illegible] (ప్ర)యు నుచు

A లేనుల ద్రృష్టించి బి వేసశ జట్టేదు

శైనబాణముల్వేసి [illegible] ంయుందంద ఖంప

నేరుకందువన్న - -

B శరములేయుచుచుమ్ముగ సమితి నింబాంపి

ఆ రిముఖనేవే టలాడుచుచు నుంద.

నేరుకంవన్న - -

అయోధ్యాకాండ

భూవిభుడిటు బడిరితి బాంధవులు

నేర్పు దేవర దలచు నన్నెవరి దెలుప

తెప్పిరి వారు నాదెస మోహములెత్తి

క్షమల నంతయు దశరథ నేలు వుల శోకాగ్ని

గ్రాల ఖ్యాత నయము [illegible]

అడవుల తపసులై అంధులైయున్న

బడుగుల జంపి పాతకము గట్టుకొంటి

ఆ దక్షిణేదగు బాణము దరంపగాన్న

వీడ్కు నప్పుడే వని పల్లెనే కొడుకు

పాయునీవెదన ప్రాణములె విడిచి

పోయు నోవిడు వత ఖారలుచు న్నాడు

వృత్తితైన నొండు నివిల త్రంబులేదే

యుతి సలు తుం దట్టి బాణావల పై బ్రాంప్రి [illegible]

ప్రడవిల వానర్తు సద్ది బొక్కిం యుంచె నేని

చెడు నీంధ్రైన నడచెడడె భూవిభుడు

315

శ్రీ అయోధ్యాకాండ

ఏవనీశమాతృశ్రీ వజ్ఞానబుద్ధి

తవిలి [illegible] శ్రీగానతగదు [illegible] లగ

మా [illegible] ప్రజ్ఞాదశవలవల్మదించి చాల

[illegible] బులారప్రజ్ఞాపవిమాను

శ్రీ నిరునికోతిరచి [illegible] పోధనుల

కొనిపోయె వేదవిద్యాకా [illegible] రుడ [illegible] దయుడు

[illegible] దారవిమలమానసుడు

శ్రీ దేవపోధన విష [illegible] గన్నండు

[illegible] సద్ధిజనవి [illegible] వర్తనుడు

[illegible] నిరంతరవేదతప్పరుడు X పాఠం A

శ్రీ సుచుచేతులు [illegible] యించి [illegible] యుండంద వేదవి

తనయులనొప్పబడి [illegible] కోవి [illegible]

తాదలప్పై [illegible] చి నెత్తుర్లై దాగియున్న

జడల [illegible] సంతాపమంది

పోవిమలాత్మకేపోయజ్ఞాదత్త

పోవిశ్రీతాచారపోధర్మనిష్ఠ [illegible]

A వేదయనుష్ఠానవిమలవర్తనుడు

వేదమార్గ [illegible] ండు విమలబారి [illegible]

శ్రీ నుచుపేతులు॥ - -

అయోధ్యకాండ

రాముం [illegible] చెప్పి నాని

రాముం [illegible] బోవ [illegible] దే మిన్నే [illegible]

నాకేలోకము నకు [illegible] బాప చుండి

నాకేల జెప్పితి నావంకతలక

కదలి [illegible] పాప [illegible]

నడేరేదని [illegible] నదిని బొమ్మంబు

యేచిన గురుభక్తి యల్ల లోకములు

[illegible] నారథి జంపు [illegible]

నాకేటి తపమింక నాకు నే తోటి

లోకంబు [illegible] లోకైక విసుత

[illegible] జేసి [illegible] బ్రాణా

[illegible] దశరథుండు [illegible] నెవ్వ

[illegible] నా [illegible] గు [illegible] నేరు [illegible]

[illegible] నా [illegible] ఫలము [illegible] A

అని తల్లి శోకింప నమ్ముని [illegible] రుడు

A నాకేటితపమింక నాకునేతోరి

లోకంబునాకింకలోకైకవిసుత-

అనితల్లిని-

౩౨౧

అయోధ్యకాండ

తనయుని వ్రైబడి పద్ధరియింపగచి X కాలు A

నీవు న్యాయమధ్యపతి నిష్ఠతో వచ్చితివి

కావింతువు ప్రతి సత్కారవములెల్ల

యేమనని తడతేర్పు చెప్పించియుండక

ధేనువెయ్యవములు కానరు వీటు నిరసు యుదిగసు

కొడుకవే సర్వల గుణకలాపములు

పడతేనె యూ భాగా వివరంబు నందు

వేద వ్యాపిరి జదివింతు నింక వేదములు

రామ. వ్యాపిరి జదివింతు నింక శాస్త్రవులు

రామ వ్యాపిరి ... నింక ధర్మవులు

రామ వ్యాపిరి నేరుగింతు నింక శాస్త్రవులు

ఫలవమూలు ఇల్లవములు బరితెంచినారు

వలయరు తలండగ రామ పైర రసిపెట్టైదరు

చిరాఘుంరయు ... దివింతు ...

నిరాఘుత వయు భాగాని పోతి బెట్టు మనసున్న

A యునశిన శోకాగ్ని దేహబాధ్య బిన్నాల

వివ్వ నిక్షత ఇ...

౨౮ ౩

అయోధ్యకాండ

జీవులైన పుత్ర మిత్ర చిత్రములు వేడు కొంసెద

కా ... చ ఘటి గాని పారంగ దయన్న

పలి పడె శ్వాసం దుసు ప్వర లోక విద్యలు

తనయులున్న పురు తల్లిదండ్రులకు

పరిపోయిందప్పించె పరలోక విధులు

మరణించి చిత్ర ... ము ముల బ్రాయు బనిచె

శ్రీకల దినములు నిష్ఠం పొంద

జేకాని ము ప్పుర క్షించితి

నేయుట్ల కాదు కలను నిజము గాభూని

ఈయంగ బులే గందు ... నిం కనన ...

మరిత దూరుల దవ్వు బంధుర ... ది వి

గురు భ ... గురు భక్తి యుక్తి

పరలోక పరుల లార్స పరులలి దక్కె

పరులెందు ... నిజద్వార ... లు

అయోధ్యకాండ

అన్నదానాదిషు వరదానపద్ధతులు

గన్నలోకంబులు గషు వయునివసుచు

నర మయు ద్వి సగ్ని సంస్కారాదివిధులు

తరమిండి చేసి తమతమ జన్మక్షే

అమరులైరయు తదంతకాలవిధి

నష్టలల విమానంబు నందుండి పవిదె

వొగురులార నేను త్రమలోక

మూగ [illegible] సత్తముడ [illegible]

నరవర్ధి మిము గాన్పి స్తానా పనాదు

మరణంబు నతలు మీరు [illegible] రయ్యె

ఏకాలమె త్రోవ [illegible] గావలయు

ఆకాలమా త్రోవ [illegible] గానె వారలు

ఆయన్నె డు తార్సింబు లక్షి గానె మాన

వయస్సె విచార తని [illegible] లు గ తు [illegible] ను డు [illegible] A

A అనిపెప్పి విధాన్నయుతని కెప్పెను

అనివింషప్రదేశ

అయోధ్యకాండ

నిని విభు ప్రకైగనితడంతలోర్న

తనయుని పైకేహార్మి ధరియుంపలేక

కోయద పుత్రశోకముచను

మాయకి నీవు సమరరాంబునొందు

మనిపొఘారము గుశాపము విగినొమ్మెచ్చై

తపము వొలు విడిచినే తపసులచ్చొద్ది

శ్రీస్వామాసుల కొప్పప్పెధనులి

తర్త సంస్కారాదులు పాంతం A

చెకొన్న పగల పచ్చితెప్పరంబునకు

స్థితి యూస్తసుయె

బీరతచెడి బుద్ధి దిరుగు యు

సారెంద జోచ్చె కన్నలు కౌనరాడ్రి

విలుతుసుయుక్షన రాష్ట్రరాంబునెంక

నిలువ నిలుపం గానెసు

A తనకునీశాపంబు తలగూడుటెల్ల

తన యలులుగల్లుమాదిలిగదారయును

చేసెన్నిల

అయోధ్యాకాండ

నాప్రాణికల్పవృక్షమా నాకోర్కెలిచ్చేదైవమే

నాపరాత్పరుడవే నాగురుస్వామివే

నాభాగ్యదేవతవే నాసంకల్పసిద్ధివే

శోభనగుణాభిరామ [illegible] భూదేవిపతి

అయోధ్యానాథ త్రిలోకగురుడవై నాయకుడవై

శ్రీరామబాలి నాజీవము [illegible]

త్రిభువనపాలించుచున్న రామరామ

అనుచు [illegible] రాజు

[illegible] భూమిపతిని [illegible]

ననిపాలించి అంతఃపురము

పరిశీలించి అనంతరము [illegible]

[illegible] మందిరము [illegible]

దానికి [illegible]

త్రి [illegible]

ధరణీశ పుత్త్రులు నొప్పెంతు లయ్యెండే

చిరతర పుణ్యనేడల నిర్ద్వంద్వశీలి

ధీరవిభుల కానలందుచు దారకొన్నచింత

పరిచారకులు వచ్చి పలికిన జిజ్ఞ దాసి

ధరణీశు డుగ్ర చందమున బోలకనుచు

సురుచిరయుంబులే బొందిదర్యాప్తరుక్మిణీసి

ఈడుగులు గెలుపుల సంతోషంబు చూచి

ఆయుడల వ్రాసములు లేకునికి భావించి

ఆందరబ్బె లుచువుపారదనంబు

అందరం జిజ్ఞయుడునియున్నదనుచు లికాంచి సర్గ-౯౯

అట్టిని కౌసల్య యున్ సుమిత్ర యున్

చెదరియుందరి జూచి త్రైవిశు జూచి

ప్రియుని ... దశరథనాథ

పోయితివి దశరథ భూనాథ ... వెనుచు

విలపింపఁ గైకేయి విని రాఁగఁ జూచి

పలుమారు కైకేయి ప్రియ మాడు కొనుచు

కైక కోర్కులు ఱగఁ బలుకు నేఁడు

కైకేయి తలఁచి తే తాను స్థకులము

అడవులపాలుగ మ్మనిచు రాముఁ ద్రోచి

పడి కోర్కె దశరథేశ్వరుఁ జంపు కొంచు

నెల కొని యుల మీఁద నీవ్ప నిష్టుఁడు

యిల రెండుగ్లై కొని రాముల విభోగింపఁ వాంత A

అనుచు చర్చా కౌసల్య రాదిగా జెనలు

దశ చేరు కొని తల వాంచి కొనుచు

నలి దుఃఖాలి చనుదెంచి నాథునైత్రాలి

పలు దెరంగుల కైక పలవింపఁ జెంద

అతిసమయంబున నడలు దీపింప

కౌసల్య దశరథుఁ గని విచ్చి చూచి

A కన్నులు వల్లగాం గ్రైశంరు గాని

కెన్నంగ గరతెల చెప్పరు నెవ్వ

అనుచు నాకౌసల్య-

శ్రీయోధ్యాకాండ

ధరణీశ నీ [illegible] ధర్మ [illegible]

చెరిపున నే చాల్ర పదు పూరిదగు

పోసపోయితి [illegible] పలవరల నేలల

నీ సత్య సంపద వింత్రింత [illegible]

కడు కష్టమతి దైవ [illegible]

శ్రీ దవి తెరావలు బోవడచిన వగల

పరిమెంచి నీ [illegible] నే పరిచర్య [illegible] X పాతం.. A

ధరియుంచి జూచితి దైవ విహాదవెప్ప

నేయుచ్చు [illegible] నేపంపు [illegible]

పోయు సత్రీ రత్నాల బాండెరాప్పంపు కు

నెల [illegible] సత్యంబు నీవు [illegible] యంచి

బెలశి నివింప సంపద లు గైకొంయు

ధరణీశ [illegible] పలు దైవ నీ [illegible]

పరుసంబు లాడిన పాపంబు దక్కె

A - యుదవంతభయుభక్తినే ప్పుతి యుక్తి

గాలిబియలుండగ నాకులుకలవలయారథేశ

తలపోంకటనెంతంకటు దైవమాదయెప్ప

నేయుప్పు నోకలుండనేపంపుపేశి

పోయుసత్రీరత్నాల బాండెరాప్పంపుకున్న - - -

అవనినాథు బిలువింప నా సుమిత్రాది

సచివులు చెలులు వాపోవుచుండ

అంతంత ద్వారమందు దండ్రుల్లాసె

కాంతల నేమి దుఃఖనౌకల నెల్లనంటె

అంత సూర్యోదయంబయ్యె నదివృద్ధయువను సర్గ-౯౨-ఆరంభం

యంతయు భయముతో వాపులు బాంధవులు

పౌరులు వృద్ధులు వశిష్ఠాది పసులు

ధారుణీసురలు ఋషులు ధానులు వచ్చి

భూరిశోకంబులే బాగుల వశిష్ఠు

రూపమున మంత్రుల సుమతి రాయు

తడయు కేతన రథధర రశ్మిశల మున్న

తోత్రపుల పట్టించి యుంచి

చెలువైన మునిమయు సంవ్యాప్తసమున

కాలువ ప్రస్తరగున గూర్చుండబెట్టి

మంత్రుల సకల సామంతుల రాజు సర్గ-౯౩-ఆరంభం

శ్రీయుద్ధకాండ

తంత్రజ్ఞుల్ నీతిజ్ఞుల్ గూర్చి తగ నెవ్వరితో నవమున బలికె

యీరాజు సామ్రాజ్యభోగము లింకి నెప్పుడు ... A

యీరాజ్యసీమలనా యీభోగసీమల

యితని ప్రాణికై దేవ్వ యింతి యుదాన

పాతవ్రతి ... రాముడే గెకొనలను

భరతుండు తీసె మహాము పట్టాభిషేకంబునకు

సరిగె శత్రుఘ్న సహాయుండై ... గుచు|

మనసము రాముని బిల్చి ముక్తి రాఘవుడు

తన ప్రాణి దేవ్వ కధర్మ వర్తనుడు

కాక్రసధరము రేగ సేనచి లుపింప

గావలయేము సురాభి కార్యములే దేవ

రాజు తేసున్న పురంబు రాష్ట్రంబు

రాజిల్లె దెల్ల వనంబులు గలయు

దండనేతి శ్రీరామ దాన ధర్మవిధులు|

A స్వారాజ్యమున గరికి బని యున్నరతడు..

యితని ప్రాణికై..

అరణ్యకాండ

పెంట్లాడి పడిపోవ మించు వీరు కిరిపులు

జారులు చోరులు సందడింపదురు

కొరి సాధు కోటులు దుర్జనులు

దొరలు సామంతులు దుర్గాధిపతులు

సలిపి పడగ వేలు రని సెక్కి యుంచి

అలఘు మానసులు జయంతుం డాదులు

వలు గురి మంత్రి జనయు మొప్ప పిలిచి

బలు వన్నె చీరలాభరణములెగ నుచు

పొలుచు గిరి ద్ర జాప్రరి

యీ వార్త తెలిపి నరయు తనికి తెల్పి

తా పలికిన పుణ్య శ్రీ ధన విపు వెంచు

కదు వేగ భరతు నప్ప పట్టెం దని తె

శ్రీ డు కరం గం డు వొ వచ్చి నప్ప రంపు కెర్తు

వారలు వారు ప్రధు వారి గానితి

సాకేనానాపురజనపదంబులును

నదనదములు ల్సస్యఘ్సంబులు స్సనసమములు గర్భంబులు

పొదలు పెక్కునై దాతిపొదివిన పొంయి సర్గ-౯౬ ఆరంభం

కరవము నేసం ద్వైకియరాజ్యపురిని

పొరంత నేడవనాస్థరాత్రి

బిలపుట్టి గోవుద్దెపంకము ద్దమున

తలవరియలు గబొలి దండ్రగూలియెపయి

జలనిధి కలానన్నెల్ల సంప్రాంసచంద్ర

బిల గూలు పెపపె పెస్సు గేలు కాచమ్ము

విరుగుటె వెలుదల్లైన విషమంప్రకలలు

తరచుగా గన్పెట్టెచి పద్దియలు భేటి

తనయు ప్రస్సఖులతో హేప్రకారంబు

వినిపించి పగల మ్మై విభవబి రుయు చేసి

భరతు సన్నిధిఁ జేరి ప్రాంజలియై నిలిచి

తరము దీర్ఘము చేతి కానుక లిచ్చి

ఆ వశిష్ఠుఁడు కార్యము క్రమగతిని

దేవ ... తో జేటి వాస్తవ్వ వాఁడు

విచ్చేయుము నవ్వుఁడు విని దూతచేత

అచ్చుగా ... ఆతిథితి చేంది

తమ మామల కేకయి తన్త్రు కారంబు

శ్రీ మవేలు ... సభ్యాకే మల్లెపదలి

ఆ తరుశపగదలి రథారూఢుఁ డగుచు

చతురంగ బలములు సచివులు వేతేర

ఆ ... చెంత ... నాడు వచ్చి

అతిరయంబున నయోధ్యానగరంబు ... సర్గ-౭౦ ఆరంభం

పతి లేని స్త్రీవలె కాపతి లేని రాత్రి

గతి నెంత యునుజు భోగసంపదలను బాసి

కన్నుల కాపురి కడలు వోడపా పోరి
యున్న చందము జూచి యుల్లంబు గలఁగి
యిది యేమి విధమొ యక్కో యూహ చేసి
మది తలఁచుచు నూర్పు లూర్చుచు దిగులుచు నుస్సురనుచు
అని యని తలఁచుచు నతిభీతి తోడ
వెలవెలనై దైన్యంబు మానుగా నివి
పరగ తమ్ముఁడు తాను ప్రజ వెల్లువినగ
భరత శత్రుఘ్నులు పరికించి పురము
కరి రథ భట తురంగంబుల ద్రొందు
అరుదైన మకర తోరణముల ద్రొందు
వర పుష్ప వన ధూప వాసన ద్రొందు
అలలంకృత మణిదీపికావళి ద్రొందు
ప్రకట మృదంగ శంఖాది రవముల ద్రొందు
అరయు మణిప్రాకారంబుల ద్రొందు

చేరి చూపట్టె నాజనవములక్రిందు

అలయుతతస్రూరిపవిత్రిసక్రందు

తేలివముట్లివములవృ్రగ్గ్లోచ్ఛేయక్రిందు

గాడుగులక్రిందును తలంచలక్రిందు

యెయుడిగిక్షురుఘుడు తేనియువిదచందవమున

బావింపవిభవశోభాభానము మెప్ప

యావేదు శత్రిఘ్నదేవు శోనేడు

పౌరులు నను ఝూంచి భ్రాష్ట్రములేదారుగ

చూరుచు దవ్వుల త్రాలని పొయ్యెదరు

ఆంగళ్ల సతల సవస్త్ర వసుధ పి

ప్రాంగారమేయు తెప్పు దట్టించు వచ్చి

నగరివాకిటి | సమప్త్రెరదంబిదిగి | యుపనరదంబుదిగ్గి

సర్గ-౭ ఆరంభం

పుడమిపై తూరు సుఫప్పుడు శూన్యైన

అంతఃపురంబున తరగ మేయి

అయోధ్యాకాండ

రోయంతయుఁ బుత్రు యువల్లుతో నెదురుగా వచ్చి
యింతులు దాసులు...

కౌగలించుచు కైకయు సుతరమూర్ధ్ని

తమ్ముని యుప్పవేగంబున్నవ్వుల్లి...
వగఘ్రాణి ... చెప్పుడు మెల్లి
తన రక్షత్వర...

యిచ్చె పత్రము పామును యిచ్చినతోడవ

క్షేమమును
లిచ్చి వారలసేమము మెర్పడజెప్పి

యసంతయును కూన్నభైయు దేయమువగరు

విందరైయున్నది విభవంబువ్రైడలి

రాము లక్ష్మణులను రాజు వెరుష్ణె లెక

తల్లి తెలుప
సేము వెయున్నభరుచుం తించి నైక

భరతుని జూచి సంభ్రమము వలికెఁ గాంత

పరవశ వదనమ్మై తగ వెదిపలికె

తలకాని హోణి మాతండ్రి నాకరిధి

నెన్నుకై చెప్పిన...
వలను మీరంగరెండు వరములిచ్చు నటయ్యు
చెప్పు నిచ్చిన వరములు...

వతె యిటి బిభరత్ఫునినన్ను విగ్రమేంబ

అయోధ్యాకాండ

నాకేయుటి రఘురాముడు నేసుపద్రములు

సనివేదులకోలయుతంత్రి యూనతిబూనిప్రతిఘం A

జానకిజలక్ష్మణసహాయుద్రములను

సుసుత రఘురాముడడవికిబోయెడు

తనయుని యొదబాసి ధరణీశుడైతె

నేసునవేకు గానేయుపాయమ్మిబు

చెసితిరాజ్యంబుచేకొనుమిలంక

ప్రజలపాలింపసంపదలదేలింపు

భుజబలంబుల గెల్పు ప్రభుడై మెండుగనకు

నవరుదుమువార్తి నెలతలిసి

ఘనవరాష్ట్రపతి పరమేశ్వరులు జూచి సర్గ - 23 - ఆరంభం

తనాతల్లి కరలనేయుబాసి

యూతక్షవర్తనవేలమైకొందుటు

మునివేషము ధరన సమ్మున రాముడుండు

A సనివేదులయుర్రముడదవికిబోయెడు -

తనయునిన్ -

అయోధ్యకాండ

మునిశ్రేష్ఠులై [illegible] నారాదేనే తల్లి

అరయుచు విద్వాంసుల ధర్మజ్ఞులైన రాఘవుల

చేరి తంబుల వేసు విచారింప దగ దైవాత్తం B

రేయి నింక మా తండ్రి తే మని విగ్గతు

రేపు సు రాముని పట్టాభిషేకము ని [illegible]

యింత వేడ్క గుండెదే నాత్మ యిచ్చు లో రాము

డెంత తహ్లోపింపే నొయ్యోలి లక్ష్మణుడు

యుంత దూరాత్మనై తాన తేగి టుసేత

యింత తే మ పెన్నై నా యింతి కంసల్యే

అంతఃపురాంగనలాగు మిత్రయుసు

వంట తోనే మని వగచుచున్నారు

వేరల తడ తేగి విలపింప నాకు

నా రేది దాంపత్య మన సౌఖ్య ధర్మములు X పాఠం A

A యింక యాపురంబుల యాభోగముల

కంకింప ఇ - -

B మహిపాలుర వగదంగ భాగ్యనింతటని

ప్రజ్ఞలన యింత కెప్పు మవన్నెవారి

గలుగ మెలంగ నకరాంత బస్తంబు

తలపోరెడు నవయాల తగవిదనవు

ఘనవరపమున నొంతగ్గుయారతి

వెనమువు బంపిన విను బంతనిష్ఠ

దలపత్లవపంచు దయబూత్రవగుని

తలవంపులాయు నిక్షరలాస నాకు

రేమ నింక మా తండ్రి ఇ-

అయోధ్యాకాండ

శ్లో॥ ంతం తత త్లి యే శరణంబు నాకు

నింత నాద్రిది యు నిదె లేదు గాక

ఘన పాప ఘృతి చేసి తడెగి విరాతన్లె

వినవే నాకు రక్ష [illegible] సూర్యు

గా [illegible] త యు [illegible] గన్న పూ పు రత్నె

గా [illegible] పుం దు [illegible] వే లోడ × పాంపం. C

వనవ పూవి లన్నియు సల్లన పూంచి

వి [illegible] పుం దర [illegible] సె జూచి [illegible] × పాతం A

[illegible] పంబు [illegible] దివె [illegible] యించు

[illegible] నా శత్రి ఘృష్ణ [illegible] దవిత

గూ సు [illegible] వీర త్రి [illegible] దిజ్ఞార

వెలిని సొంపుల్లు లు వీద వెలలు జూడ × పాతం B

వడ తాలు బు [illegible] యూకసమున [illegible]

A యూకైకమే పాపమెరుగనిదాని

కేకిన్న పాపంబు [illegible] - -

B - తనమది రోషంబుతర బరదాని

కరతాలు [illegible] - -

C నాంచిత్తమెరుగక నాంపూలు గ్నొనిక

నిక [illegible] జాంచ్చిన వింత జేసి -

లోకుల చేతన లోకంబు లోన

నాపునిం దలు దెచ్చి నావనిన్నైక

నను మాంపలన్నియుల్లా:

౧౬౮

అయోధ్యా కాండ

ప్ర డ వి ల పై [illegible] ష్ట్రు డు చాల సల్లిగి

[illegible] యి స [illegible] లె [illegible] వ ను త ని [illegible]

[illegible] న వ ధి యిం చి త ద ని [illegible]

భ ర తుం [illegible] డు జూ చి [illegible]

బొ రి గా ని పా పం బు బొం ద నే [illegible] యి రి

[illegible] త ల్లి [illegible] యిం చి న [illegible] ల ను చు

వ ను న ల జూ డ గ [illegible] ము [illegible] రా ము వి భుం డు

[illegible] గా న వ ల ద ని యు ట ని [illegible] చి

[illegible] యిం తౌ స ల్య య [illegible] గు ల [illegible] ర గి

సర్గ-౭౫ ఆరంభం

తా ను త మ్ము డు శో క దం డ మ్ము మూ న

మూ న [illegible] వా రు [illegible] యి గ తి

ప ల విం ప న జూ డా భ ర తు ని జూ చి

[illegible] తౌ స ల్య యు [illegible] ని [illegible] వి తె

పతిబాసి సుఖము బాసి భవనము విడిచితినని

పతి మాట కోరి వరమిచ్చి పురి తగు గాక

సీత లక్ష్మణులతో రాముని వనమునకు

పంపిన పాపమున పోయెదనా A

వ్రత సేవింత రాజ్యమున నేలుచుండు

పతిసేవ మాని పతి ద్రోహము చేసితినని

వేదశాస్త్రముల విడిచి యజ్ఞము చెడగొట్టితినని

తన గాని వారి కొరకు యజ్ఞము చేసితిని

శ్రీరాముని కష్టపెట్టితినని

ధారుణి నేల తలచితినని

దేవతల నిందించితినని

దేవ బ్రాహ్మణుల ద్రోహము చేసితినని

విసము పెట్టి ప్రాణము తీసిన వాని గతి

పసుల స్త్రీల చంపిన వాని గతి

తగి గురుపత్ని బంధించిన వాని గతి

A యుతమైత్రి రాఘవుడేగిన దవులకు

మృతుడు దశరథమహీపతి యని విని

భరతుడంత వచ్చి దగ్గర వెడలెను

గాంచి వనమునకు పోయెను

అన్న సేవించెను—

అయోధ్యకాండ

జగతిపై ననుపొందిచనువాని గతికి A ... D

చనయుతుపై పసిడి వృత్తిచ్చు వాని గతికి

భవనశిఖర గరుహానిచేసిన వాని గతికి

నాస్తియౌంబుం దప్పినవర సాధు గతికి

ధేయయజ్ఞ [illegible] గాడ్డెన గతికి

గురుస్త్రీల దర్శనకామలాత్ము గతికి

నరయుహశ్రేష్ఠ మిత్రద్రోహ మెయుగు వాని గతికి

తల్లిదండ్రుల దిట్టు తనయుని గతికి

కల్లలాడెడి పాపకర్ముని గతికి

పరుల బ్రాహ్మణుల కాసపడు వాని గతికి

శరణాగతుల బ్రోవ నేచపలాత్ము గతికి × పాఠం A B

ఘనతరధర్మవిత్రయుడగు గతికి × పాఠం C

జేసు వాండ్రదేవతల [illegible] యింటయుతి
యింబుసుసాధ్వి దేవతలు - - - - -

A పరుల లక్ష్మికాసపడు వాని గతికి

పరసతి బొందిన పాపాత్ము గతికి

కాని గ్రంథములలో యీ రెండు
పాదములు లేని దైవిష్ణిని వి [illegible]

B పరనిందచేసెడు పాపాత్ము గతికి

దురితములు దలచెడు దుర్మార్గు గతికి

వసుమతిసురల కార్యవిఘ్నముచేసి —

నెసగ వెదన్న వాడేగెడు గతికి

ఘనతరధర్మ [illegible] - -

C విసుము వేళ్లల సారము దినువాని గతికి

తిరువ్రీల సరుమున ధర్మని గతికి

సురాపానముల శంచును ధూము గతికి

మునుకొని గురు బిప్రము [illegible] గతికి

బుసువాడ దేవతల [illegible] -

D తెగి గురు పత్ని బొందిన వాని గతికి

తగు వేరుంగ విగ్రహాద్రాపాకుని పగది

వనదిమ్మక [illegible] -

నాపాపఫలమున జేసె నాకు యీ పాప

మీ పాప కర్మ రాశి ఘు జేసె గాక

రాము సుతా [illegible] గా వింటు

యుష్మ చ కర్మంబు [illegible]

శ్రీమని రాముడు భరత శూ కాకు [illegible]

తనుగాని కౌసల్య [illegible] బోండి

మీయు వంయు ప్త [illegible] నెల దూరితని

యు క యా యు ని [illegible] కౌగి య జెప్పి

భరత శత్రుఘ్నుల ప్రావి [illegible] - సర్గ - ౭౬ - ఆరంభం.

పరితాపమందుచు పలవింపు చుండె

అంత వశిష్ఠ సంయమి వార గాంచుచు

సంతరి ప్ర రంబున కడయుచు బోలి

తనుగాన నగా [illegible] దు నై తే యుగన్న

అయోధ్యకాండ

తనయుఁడు వీడనె తన మీద నన్నె

వినుఁడు పాండు మూనిక పెడయురిగి (వెన్నత్రిపైనరగ… / భిత్తిపైనరగ…)

తను జూడ నాల్గని తల త్రిప్ప నక్షూన

తను గవ మూసిన గతి సున్నతంత్రి

తను గాని భరతుండు వేడి మూర్ఖుండి (మూండ్లెల్ల వేడగి భరతుండు…)

తలిసి గ్రస్సక జూంచి త్రిప్రంపవగల (త్రిప్పుదు…)

తెలుపరింపగరాక విలపింపదొరగి

తన దీశ తేక యూషని ప్రాంతు చ్చాట (యువసుశ్రీశ… / ప్రాంతు…)

నీన దూనపు నెర భూషస్రా పృథ్వి ప్రాణ

గాని వచ్చి నాడు గైకొన నాల వివి

నిను జూడ యిదె నేడు నాథ పన్నెలవి (ననుగన్నవారి…)

తద్దు పాపపు తిరిగి నన్నె యుగస్న

కాడు కని నిక్కుస జూడు గూడు దుగాంన (గానదు…)

దశరథియా సుమిత్రా | తనూభవుడు |

భరత శత్రు బాంధవులు ... ఘటనముగా ... మున్నెడు

తడగిన పాంసు పంక జమున మెయి

మడువ మేని యతి శక్రు ఘృతపై దాళి

యుత నిత యాంత్రం ... మెతని తరి బలు

వితని తారగి ... మి పడి మెట్ జేనే

సేవించి తన వలుసు నీ దండ్యారతి ... |

... గ మారు తయు వేడెం దు బారెడు

... యునే బుద్ధి గలచే నే తండ్రి

నేతి ... మరణంబు నే చేసే నే తలగ

చావ నే ... మిన్నే ... గా తెం దుక పాటA

పడలు ... పించి ... వల్లభుల

... గర్భి యుండ్యాన ... గరుగాక

యాతిష్ట ... నం ... మియగడెడు

A ... యెదుటి ... గాక

పడతులు ...

అయోధ్యకాండ

చేకూర నేనెవినియేయు ధున్యంబు పాతం A

పటిమ హారు విలపించె శత్రుఘ్నుని జూచి పాతు B

తెలిపి పవళి ష్టుండు టెరగొప్పబవితె

ఆనధూత్మ మా తండ్రి యేపని యుంటయుసు

విసతింప నరు పడివేతెండ్లు రేయి

వసపూర్గ ... వేపు లెల్లి

గానకాని పూయుల్లి కొడుకులం

త్రా ప్రవర్ణి శోకవులు మానిపింక

గావింపు మగ్ని సంస్కారాది విధులు

ఆసప్రుడు యేతాగాక యుస్నిమరునాడు

వులసలరాజులు ... బిలిపించి

వలనొప్ప దశరథేశ్వరు కళేబరము

తలగానితైల ద్రోణ దకపులాశ్రిచ్చి

A నవనిధి రతంబు పలుపగయురె ప్రిండ

పలువారు ౨

B పలుదెరంగుల శోకభరమున నలుగు

తెలిపి ౨

అయోధ్య కాండ

ధర ఛత్ర భూషణావళులై చెసి

తర విరిచి వేదోక్త దానములిచ్చి

పరగ విమానంబు పైదెచ్చి పెట్టి

శ్రీ రఘురామ [illegible]

తనతపుత్రుడు నుదహాసి తగవళిపోవి

మనులతో భరతుండు మందరనగ[illegible]

నావిమానమున కేగ నంతట గదలి

పావిరి చేలుడు [illegible]

మునులతోని కౌసల్య మొదలుగాగల్గ

వనితలందరు గూడి [illegible]

నరవరుల పైచేరు వసిష్ఠ భూమియందు

తిరముగా సోదర [illegible] చిత్ర [illegible]

తెలిసిన ఛత్రి వేదోక్త మార్గముచ

అయోధ్యకాండ

నెలకొని దశరథ క్షితిపతి దవాంచె

తగ శ్లాఘ్యప తిలకించ దశవులు భ్రూకి

తగఘ త్రితల పింఛ ప్రదానంబు జేసె

నగరికి వచ్చి యయ్యన్నిభూసురుల సే

గ్రతి ప్రీతి ప్రీతిగా దానములు జేసి

తరగాప్పు దండ్రుడు దీనములు లయు

తరగులి నడిపి పత్రిం ప్రచేస్త తథ సర్గ-2౭

గానకాని యిల్లెల్ల తలకులగు రుండైన

మును నిలి ప్రాణులు కార్యములనెవి చారించి

తా సుగ్రాజ స్వయం తగు మంత్రివరులు

భాసుర సన్నిభ తేజు భరతుని బోంచి

భరతేశ మాతండ్రి పరలోకమును చేసు

వరిగసి శ్రీరాముడు సరిగె కానలకు

చనియె తిరాజు తేకున్న కార్యములు

అయోధ్యకాండ

నిర్భీతింపగరాదు నిఖిలవరు ప్రజలు

ధారుణిచేవిరుంచ్చు ధర్మంబు (యిద్దెి)గు

ప్రైరులు (మిలిం తు) ర్షవర్షవములే కలయు

శివనియరు రాజ్జితప్పెయుండదగదు

త్రివిమలమతినేవ్వ పత్రెంబు బూన్న

శ్రీనిబుద్ధి జెప్పినవేవ్వునినాధు

గను గానిభరతుండునర (వులకిబలితే)

యిదియేలవివనినాధ (యింత పూధుడ)

వడినింటియురు గణమూరులప్రవవు

అన్నకౌనలప్రాచెనెత్తి యానేడు

తన్నతండ్రిని చంపి తడిగిమాతల్లి

యింతచాలదె పూతస్మి(గ్రెత్తి)రాజ్యంబు

చింతింతునేనేమిసుచప్పకున్నింత

మేమియుతొడులకనికడ్డగిపట్టిదర్లో

గాకయీహలప్ప్రలుగలవెనాయెందు

౩౯౦

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

అయోధ్యకాండ

తరచుగా నడువ నత్రి పారజేసి

జనపదమ్ము, లనెల్ల జాతుల వారి

ధనరత్నాసుల దగవరి పాల్పి

ఘను లమాత్యులు మంత్రి ముఖ్యులు గొనుచు

జనత ముఖ్యులు నేదాను తమ్ములు లంపరుసు

వనసీమల గాంచె పురంత యూనంబు వెలి

వెనవర భరతుడు ముఖ్యలు గదలి

పోయి గంగా నదీతీరము

పాంరుత శుభ్రలు దగు గుహాధిపతి

తదగిరాముని మీదికొచ్చె కొడుకు

సరిచు చున్నాడు నెలమోంద సనుచు

సలపఫ్ఫై కోపించి సారలాగించి

బలములతో వచ్చె భరతుని రెల | సర్గ-వర ఆరంభం

భరతుండా ముదురాజు నదవి నెరిచ్చె

అరువైనేము నిపత్తి నదవలసుంద

నీ పుత్రు [illegible] వలు ని [illegible] దనిఖ గూఢి నిజ [illegible] త్రై మెలరని

పోవు చున్నాడవు పో [illegible] నేను (ఘవేసలు) X పాటం A

రేఁబు నురాముని బందు [illegible] వింత నిన్నా

పోసేసు నీబలంబుల సంపూర్ణ రింతు

అదరి మిహాతోడ బోనాడి ప్రాణములు

విడిచిన వరి రాము విభుని పై బాపము

అని కోపమున నగు వాండ్రుడు వాక్యములు

విని భరతుడు నవ్వి వీడు యిట్లై వలికె

వరవులాక్షుడగు రాము ప్రార్థించి తెచ్చి

పరగ నయోధ్య కు పట్టంబు గట్టి

బోవు చున్నాడను బుద్ధి లో నుండు

భావించి నీవు వినుము [illegible] కం గ [illegible] ల దల

అని యుని సోదరుని యుత్తు [illegible] జెప్పి

తనవుచి బొంగుల నాతని చిత్తము మెలరిని

అనవుడు

ఆరసి నరక్షేత్ర రాత్మ నేయుదలు గులతెరని

A పోవెందుకే విభ్రుని ధుంబు గర్వ మయినను

పోయినదే నింక పోనేల యింత్రు

తము రాముని జ - -

శ్రీ యుద్ధకాండ

ఈయన పవ ధన్యంబు త్రైనవ సుప్రభలు

కపిని ధవి యల గవలి తానల కలిచ్చి

కాని వేయి గుహాడు కాకుస్థుండు

విడిచిన చోట నవి డిసిన సత్రేతి

జడలు దాల్చిన చోయు చెనిచెని చూపు

జైసలు లును వలు ఫల్లంగు సచి ఫ్రాయు దాను

ఈనల గాని భరతుండు ...

వనల ... వేస వలత్రి పాయ దెప్పించి

తనతవ్వ్యుడు నదాను ధరియించె జడలు

భరతుండు వరు నాడు బ్రా ... తర్మ

వరు ... గుహాని ... బన్నించి నవ్వి

ఏమి నూరు బలు నావత్తి ... వేగ్గైర

తాను తమ్ములు వలు నల ధగ వెంత్ర వరుట

నకల ... బావ్వవి దాయి

శ్రీయుకలంకను దగు వాన ప్రడు ... నెంచె

అయోధ్యకాండ

సతధృ/తి శ్రీ విన త్రోవ నష్టపోయి పోయి

త్ర తులవాలావు తతి ధాలాపు కబళితవర్ణపు

త్రి త కాంబు దస్త్రము కేవలము చివ

త్రి తలాప్తశి పిన బహి(గ్రం)థ జాల

రచిత్రాంత రాంతర రత్న విచిత్ర

ఖచిత తోరణ పదేత్రము మము రెముక్క

సా భీర దావ జి సంయుస్నమి యోంత్రము మము న ×పాతు A

చతురంగబలములచే తురహ నివిపి

తులల ప్రశాన్తము డగు భీర దావ జి

గని భర్త్రు తోనము స్వాదములే/శాంయు
రంబు--

గని యుష్మ పో పెతాని క దూ నట్టి పలికె

భీర తయూచె తురంగ బల ... ముల గాంచుల

భరిత సన్నైహా సంభ్రమ ముడ ...

కదుల రాంత వృత్తి రా ... కేర న్నల ముల

A శౌభీరతురుపోల్లుసనతి దూరమున సర్గ-౭౦ ఆరంభం

చతురంగబలములు--

బడియుండ నాతని పైఁబోవఁ దగునె

ఏను సుతస్నేహమున నిట్లు [illegible] యుతయ్యె [illegible]

విన తమ్ముఁడై భరతుండు [illegible] వెరవప్పు [illegible]

జానకీపతి [illegible] సకల రాజ్యంబు

బూను మునీ వని బోధించు [illegible] గాని

[illegible] భావమున [illegible] గాదు [illegible]

[illegible] గా దలపకు [illegible] లోన

[illegible] సంతోషించి [illegible]

[illegible] నీ [illegible] మములు

[illegible] యాత్ర [illegible] నేడుండి
[illegible] మంబు [illegible] నుండి

విను [illegible] సరించు [illegible] వింద [illegible] వంతం A
సర్గ-౭౧ ఆరంభం

[illegible] రప్పించి

[illegible] యుండుగ [illegible] యుండు

వారు [illegible] వారి [illegible] దగిన

[illegible] యుండ్లు [illegible] పావనిన

A మరునాఁడు మునిలోక [illegible] గనంబు దెలసి

[illegible] మునిపతి [illegible]

అయోధ్యాకాండము [illegible] ౭౦౧ [illegible] పద్యాలో [illegible]

అయోధ్యకాండ

వైభవరయోజనములనందోత్స పురము

భూదేవిచరణానూపురము నిర్మించె

ంధు కాంచనమయంబైరత్నయుక్త రాజ

మందిరంబమరికి దిక్స్థితభాగమునన్

శ్రీ ంభ్రతకరుణ్య ధారాకరుల సింహాసనముల

చామరి సౌతసభాస్థల సమంచెందె

నప్పుడు మునియూజ్ఞ నశ్రీభరతుండు

శ్రీ సత్యహామున్ప్రవేశించి దివ్యయెండు

సింహాసనముగాంచి శ్రీరామ ప్రతి

సింహాసనంబిని చేతులు మొగిచి

సపాపంబున నదోత్సవ

సాదర నైన మంత్రులందరు గాల్పె

సశ్ర్సచారములనిరలాజ్ఞ సాక్షిత వచ్చి

చిత్రరగంధర్వ షేచరాంగనలు

పశ్చిద నచ్చె ఘ వ్రాఫైలు పాడ్తెటును

అయోధ్యాకాండ

శ్రీచైత్ర శుద్ధ గణాధిక తతి విస్తృతిని

శ్రీదేవి సతుల ఖనావళి యుండగ

నారూఢిచెలగె నాద్య ప్రసంగములు

నిల పిలా ద్ర దివి నిపూ దనె తత్త్వవిశేష

ములు గలవన్ని యుక్తా ములని యూజ్ఞాపత్త్రో A

జొాసు పదులెం పారజ్ఞాసుప్రల్లవారు

స్త్రసముల లారా నరించి చలు వలు గట్టి

మందార వృక్ష దామములు వృక్షాదిదవ్వి

చందనంబులది భూషణములు బెట్టి

వేవేళ్ళ శ్రీరగులవింతగానె వెట్టి

హా ప్రచే తచ్చి ధావళ రంబులొంసగ

పరిత్రి ప్రైద్వి భావ ములు దమత

సరతి విశేషములు లొకాలు చుదెలుపి

జన్మసాఫల్యంబు సములకు నైన సమచు

తీర్చ యూవర్తల దగిలి శ్రీదింప

A వానగనుంగొనవరమునబొగడ

జానుకుదులొ

శ్రీవశ్యుని యగాత్రవుం బిఘుమూరనెప్పి

వివశ్యునా ప్లేక్ష్మే వనింప్ర చునసు

ఖ్యాతిభరతేశనేల్లాన్నై వలు

నారు పిబొంగ డుచు నారాత్రి దేర్చి

మరు నాడు ప్రరపయు తస్యందిరావశేలు

దెరగంటి బెలులు నద్రిస్య పశ్చిమయును

భరతుడు దాన్ని చ్ఛరస భరితుత్రైయుంత

వరతవరనిధి భరదాప్తి ఋనిజేరి

శ్రీ గొంపిల్లి వింతవర బలవు వశిష్ఠు వలులు

శ్రీ రొంతంప వశమ యశ్వు ప్రశస్త వచ్చిన

ఖ్యాతి నింక రఘురామ వలు నివశరయుధ్యాము

గానబోయెద నంచు క్రత్తత్రల్లాలసు

నిష్ఠిక త్రైలు త్రింపనతడువిదెప్పి

చెప్పి రువేర్వి రదెరు గింప్ర మునిపేడు

అయోధ్యకాండ

ధీశాస్త్ర స్మృతి వేద విద్య [illegible] యుల్లె
వారి లోపన్నె యయె వారి యయు గాంచి
కదల ప్రవల్లె గరాము గాంచి యయె వగల
సుడు కుచున్నది వచ్చె రామాగ్ని [illegible]
వరి చిత్తము సాధ్య కౌసల్య
వరి తిం [illegible] వరి సార్వ [illegible]
కౌసల్య గతి రాము కర [illegible] బిడ్డ
[illegible] తలుదిబారయు [illegible] వకరిర
[illegible] రశాఖయు బాలికె [illegible] యున్న
యగా రామ శ్రీ రాము [illegible] డుబాయున్నని
యూ లక్ష్మణుని గన్న యుష్ట్ర [illegible]
రాలు సుమిత్ర పరాకు వను నేంద్ర
[illegible] తల్లి [illegible] వరాయున్న
[illegible] తల్లి నేకవమున యోగ్యమై వరాంతంద్రి

ఘేలతల్లి కరాళి సంసింపహేదిచ్చె

సాంతల్లి మూంతల్లి హాటట్రిన్న వాక్షె

మైత గన్న సవలంచు గద్ద దకంతు

మైకదపయశరకమ్ గలంబైన

మారకన్న చరసూరాచిన యుతని

శ్రీ రుషి ఘాంవిశ్వారగ్గ మఖ జూంచి పలికె

యూమైతలమైత వంక మాగా విచాచె

[illegible] నమచు

ములిరావులు దుష్టుమూర్గంబు దెలిపి

హరగంప్త నపెక్కాని దీవింప వెడలి

శింఘురశ్రీం వాటసాసలావ

మైంధవహాషిత స్యందనసవి.

రవములకవిల రయరన్న వల్లెగాశి

చివిదిన జీవిత నమైసలకుబారె

బలచర సైరంధ్రాతవాంసిసంఘాత

అయోధ్యకాండ

వరివిశేత్రాదివిస్త్రమందయుండగుచు

స్వాచిత్రకూటాద్రి కద్దితో భరతు

ఏచిస్తన [illegible] దానను గస్త్రన్నంత - సర్గ - ౧౦౫ [illegible]

నేడె చిత్రకూటాద్రి యందు రాఘవుడు

కులముల కుంటవిస్సిత గూర్త్తి పొందను.న

కనుగాంచు వేయున్నగంబు బింబోష్ఠి

తనుదవుల్లుల [illegible] సంబు గావించె మనసు

స్త్రగ [illegible] వరము దానెన్నంగవశమె

వస్త్రగతి దైన భావములలాను

గురుత్రైనకలమెమై ఘనుఘన [illegible]

పురువులదించు [illegible] కురులి

బురద్ధించుట నిగాప్పి [illegible] నెవలి

[illegible] రిబారి యేగాడదు ప్రాబోద్ధి చూడు

కాంతరో యూచించు కాంతలగంచె

5.74

శ్రీ ... కాండ

దంతికుంభంబులు తరుచు చన్నుగవకు
కుచకుంభములకు

నీనవచ్చునని ... యిభకుంభదళని

వెలునరించి దన్న... లాప్పి దాప్పెదరు

చిత్రల పంక్తి తదేకంబు గాన

చిత్ర వాసనలు పండించునేతాన

వరత ... కరలక భాసురంబు

శౌరి చూడు గంధర్వ భోగగేహంబు

తిం... ర ... యోగిరి కంధరంబు

... ర ... త పద్మశ్రీ

కలకంఠ రవసహకార పల్లవము

కలకంఠి యొసహకారంబు చూడు

పరిపరివిధము త్రో పరువంపు విరుల

పరిమళంబులు కదంబములు ... చుసు

వలయాని యుండు కోమల యూనవిల

అయోధ్యకాండ

పలులయలు చున్నట్టి దైవనవిలాదనబులఁ బొంత B

అల్లదె చూచితె వాల్లకనికర

ఫలపుష్ప [illegible] పరిమళ [illegible] తయులఁ బొంత C

సాలతమాలకుద్దాలకసాలపున్నాగ [illegible]

[illegible] లవాంతాలలదేవదార్లలకురాలయుతమ్ము

[illegible] నఫలినవఖర్జూరసనాళస్త

సములుచిత్రములనిబద్ధచందనపంక్తులైన

పుండాతినేనవదేవ [illegible] లలేర సర్గ-౯౪ ఆరంభం

పుండరయాసవిలాసపుష్పితశ్రీ

శ్రీనియునిఁ [illegible] చుయిత్రువనేరుహాములు

(A)

లేసలుపట్టు పొదరిండ్ల ఘనకంధరముల

శైలశృంగంబులసానుదేశములు

నాలివివారదింపు [illegible] బొరిగడిని

బలువిడి [illegible] చుభరతసైన్యములు

A మునిజనహోమజేమూతధూమములు

శైలశృంగంబు [illegible]

B మరిగియును వప్పువమాంగసంబుపూని

తరుమగాం చన్గవమ

చిగురాకులనుమపుష్పిన్నవాతెరలు

గవిశినత్తెల్లనుగప్పుమయింగరులు

పండుటాకులను జొంప్పతిసెవెన్నెల

కొండమెల్లగలత్రామ్మెరుంగుబల్లెరన

దనరెడుతీవెచిత్తరులనందంద

ఘనశాఖాశాకేతవలశిలప్పేసులు

వలనుమాకినగితవాంర్లైపులగాంగ

తెలియంగన్నల్లదె దివ్యుడునాథుడు

దివ్యులసంకేతదేశంబుగాంగ

దివ్యభావనలుసంధించెడుభోగ

పరిగలాంలక్ష్మీకథానుసంబిల్ల

పొందమండుగందర్భభూంగదేవంబు

అల్లదెచూచితె-

C సారంగబంబిరసాంగపునాగ

సారచందనఘనసారంబులకు

సాలతమాలలు-

అయోధ్యాకాండ

కలకల ప్రేలసవములా ప్రకటించుచు ప్రేల్చు

కలగి నల్లదల భేరు కర్కివరా పడె

బలుపగంబుల జూచి బల్లిదులాలి జూచి

యిట్టి ధూళి బిడి వబర్కి నేమ కౌరనాష్టు

అయిల భీరుయి యేరుర సిర వృన్ని నల త్రై నిర దుల

వేవేగ నెంత మహోగ్ర భయోగ్ర మెత్తి

భావించి యరుతర భాగంబు పంచు

బలవుల బాడగాంచి భానువంశజుల

బలు బిరుదుల తోడ పడగల జూచి

యిచ్చలో భరతుడు ఘర్షణ రామ వమ్ము మీద

వచ్చుచున్నాడని వడి నిశ్చయించి

పటు వజ్ర పవి నిద్ర బడు భంగి దోప

చటులస ప్రవముల నవ్వ లేపముల గ్గను రెటె

దారుణ రోషదుర్వారుడై వచ్చి

తటుకున దద్దయి గాదా నిగయుండరు

వేవేగనెంత మహోగ్ర - -

అయోధ్యాకాండ

శ్రీరాఘవ విభుల జూచి యనియె లక్ష్మణుడు

అడవి తెవి నిన్నుఁ బో నడచి నీరాజన్న

వుడరి యనంతయు గాని యనంత పబోక

ఘనశక్తి నీవె పోదస్త్రై తేయు కొడుకు

చనుదెంచుచున్నాడు స్వబలుల్తో విద్ధ X పొంటు A

శ్రీడె చూడు కోవిదారాది ద్రుమంబు

లడె చూడు భయులవి రాలా స్పదములు

శరచాప కవచములే సరి బూన్చి నీవు

భరతుని కెదురుగా బోయి విడువ ద్రుష్టి

వెలయ విశ్రుతుల నై వీరు పోసెత యును

కోల గుప్పు స్వేశాంత్వ్య షుద్ధి నింత జేసె X పొంటు B

యెనింకా స్వరింప ష్పిటి వచ్చె నెని

వేనిచంపెద నన్న విని రాఘవుడు దనిరె సర్గ-౯౭ ఆరంభం

A విదితవిక్రమ్ముఁబు విడువకు తాపస

నరులు తమి గానలకు నడువడానీతి

తంత్రి సత్వముల నై తపసుతో వచ్చి

చెంత్ర కలుబు దాల్చి ద్రావి పుతితమి

శ్రీ దశరథు మిగాను నాత్మ గైకొనక

కడన వము నసేతంబి కైకేయి సుతుడు

శరచాప కవచములు ౹౹ —   వరంలో

B శత్రుంజయు యక్కతి సహోదరుండు

మిత్రకుల దశరథ పుత్రను బంధ్రు.

యేనింక సైరింప ౹౹ —   వరంలో

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY, MADRAS

అయోధ్యకాండ

నాకు పట్టమ్ము దప్ప(యిన) నా తోడబుట్టి

నీకిట్టి యవినీతి [illegible]

భ్రాతృ వత్సల మూర్తి పరమ పావనుడు

నీతి కోవిదుడు మానిత ధర్మ రతుడు

భరతుండు నీతండ్రియే భక్తుండు నాకు

భరతుని దెస నెంచ (సాకేతం) పాపంబు లేదు

మనసున నయోధ్యకేల మరల ప్రార్థింప

చేసు దెంచుచున్నాడు సందేహ ముడుగు

[illegible] రాఘవు నాజ్ఞ పెంపు

గడచి భీతిల్లి లక్ష్మణుం డూరకుండె [illegible] A

భరతేశు [illegible] (బలవులు) [illegible] (తబారులు) [illegible]

దారల సమస్త యోధుల సాక్షి చోటి

విడియుంచి తల్లుల వెనుక దోడై రా (రాజునిని)

కడక వశిష్ఠుని కడ్డిద [illegible] సర్గ-౯౯ ఆరంభం

గురుభక్తి సామంతుడు గుహుడు [illegible]

[illegible] తమ్ముడు దాను [illegible] —

A [illegible]

ఆ రాముని భువన మునుకుండ [illegible]

శాంత మూర్తియై [illegible] రాముడు

భరతుడు రాకను [illegible]

భరతే [illegible]

[illegible]

౪౧౪

అయోధ్యకాండ

| వరుస నయస్సేధవిశ్రావలు దెలి |యేపె| సు|
నెరుంగుడుమీ - - -

కరమర్థి సౌమిత్రిఁ గప్పిన యుప్పి

గురుతులు గౌర్తిగ నానుచు నల్లిడల

నెరిబరికెంపుచు నిఖిలాస్త్రశస్త్ర

జాలవాలిత ఝష |విశాలాంగములు| జాంగ సామములను|

జాలచిత్రగు పత్రశాలకేతెంచి

మునివేషము నచాల ముదమందె రాము

సర్గ-౧౦౦ ఆరంభం

భరతుండు తడు శోకమందు - - -
గను గాని |ధరణ్యాత్మలేశ నలగి| శోధించి|
ఉప్పుడు శోకము - -

శోభిచు కాంచన స్త్రీ వాంబునెమ్ముండువాడు |పాఠం

A

తరుచైన జడ |లోప్పి| దాల్చినవాడు

నల్లరి రాజులుగాల్పె నుండెడివాడు

లోలత పృగములలో స్నవాడు

మెలిచందనెమ్ముల పెలయిలు బూయువాడు
|మేనల బాడు బాడు - - - భూసుడు - - -|

భూశిభూసహోమట్లై భూలుచున్నాడు

A లలితలావిపనశాలలునున్నవాడై (నుండు)

హాగదాంత ప్రభావా|సప్పిన నుండువాడు (దశ పువ్వులశా)

ఖగతపై ప్రాకిసప్పిల నెన్నవాడు (నుండు)

నెరశికికిలంబు|నెరిరాల్పువాడు (ముల్)

తరుప్రైన్న - -

౭౭౬

అయోధ్యకాండ

శ్రీయు నరపతి వస్త్రంబరంబులు గట్టువాడు

వలు ని త్రి వల్లలంబులె గట్టినాడు

సగర సామ్రాజ్యము లేక భుజియించువాడు

ఈ సురు గాయు లప్రాదప్పి కడుపుచున్నాడు

చలాచితే శత్రు ప్రశు భవయూర్త్తి కౌవు

చంద వలు న దుఖ్ఖ మీాదు చున్నాడు

తె యు వా పంబు కడుప్పు న బుజ్జి

యూ తప్ర దుర్గ క ... యు జూా ఉ వ లసి

నుచు తమ్ముడు దాసు నారావు విభీని

ని నైప కృపే యు వారి కౌగి ం ఛైచి

స్థల పాం గ్ర త్రు క నావులు దాశేగ

స్త్రలు నివిరి భా ... విం చి

మ వా మాం తు ... లు న కు నా సు మం యు డుసు
నవినా ...

గుహుడు మైయు ... కొనసాగనప్రుడు
నల ర్రార గృహుడును ... సుమంతుండు
నవప్ర ... రంత

అయోధ్యకాండ

భరతశత్రుఘ్నులను సుమిత్రాతనూజులనకు

భరత శత్రుఘ్నులు భ్రాతలిద్దరును వెడలిరి

కేకయదేశమున సుందరముగా నుండగా

దశరథుడు పంపె దూతలను భయము

వలె వారు నడుగుచు భరతుడు వెడల

యిల్లెల్ల లెంత దుఃఖమున కుంచెనని A

తల్లులెల్ల నాదరముల్లో నిల్లా

సల్లాంబు చల్లగా నూరడింపు దురై

కౌసల్య తల్లి గురు వశిష్ఠ

నా పతి పెద్ద కరి పట్టి నల్ల కిరీటమె నీవు

అగ్నిహోత్రములు సంధ్యావందనాల నియతి

శత్రుఘ్నుడు కుండ బ్రాహ్మణులె నీవు

సుజన సంతోషము పల్లె చెలిమి

వజ్రపు ముద్రలు మంత్రవిధి యెఱుంగుదువె

A భూతలాధీశు పంపున రాజవగూడు

నతి తాళి కేకయుదేవి పుణ్యంబు

దశరథేశునకు సీతాపుత్రాత్మునకు

విశదపు గుణ్యనకు గావించు వేళా

తల్లులకెల్లను--

అయోధ్యకాండ

సుపర రాత్రులచే చియేర్ధ చిత్తమున ను
నిపుణత్వజేయుటే పే పని తపంబు
పురలిరుటత మమద్య మాధ్యజేసుల
వెరపుతొప్పని గొందుల వే తగిన
తనివారి యుదన్నైన తగ్గ బ్రాదిదండ
క్షేమ సురత్రి జేయుదే గ్రహపరాధ మెలరిగి
మతిమంటు సకల సమ్మతి సాధ్వి మిమాటని
వితత్తి విత్ర మునై సవి భుజే శి నావె
కొలిచిన వారికి కోరి జీతములు
నెలవరాకుండ సస్త ధరైలు సంగుదువి
చారులవలన రాత్రులు లవార్తలను
పైరుల తెరగు సర్వము నెరుంగుదువి
జాలి పూవాన్మిద సాదల మెయి దలు
వాలాయముగ విందు వాగర్వ ముడిగి

శ్రీ

అయోధ్యకాండ

యోగ్యులై వర్తిల్లు మాచారవ్యవహారత
నియతి

ధర్మంబుల రయుచు దేష్టదబడమండ
వివాహంబులక - - -

జారచోరులు - - -
చోరుల జారుల నుడియుంగ వేక

వాక్కేదండించ తమ్మేవదలకేవమ్ము

చతురంగబలముల సన్నాహాగరిష్ఠ

తేతియులు శిష్టా తమవే యేప్పవేప్పయిరి

ధనధాన్యవస్తు సమృద్ధి సమేతములగ

మనుప్రగాగడి దుర్గములు బలియుంత

అన్యాయములు జేసి యర్థములే గానక

మహాన్న తప్ర్తో తమవేమరి కౌప్రగదల

అర్థలాభములని ప్రాగ్రహారములు

నర్థమై తప్రప్రగదానీరవేసమైన

యుప్రదుగోత్రాప్మా నవాతములగోరుచును

నిప్రసిడమై ధర్మనిష్ఠనుండుడువె

అయోధ్యకాండ

శ్రోత్రియంబును దుష్కృత్యంబులను

పంచాంగములు వేదములు షడ్రస పాయసములు

పదునాల్గు రాజ్యపాపములను దెల్పి

సదయుఁడై శ్రవణ ధర్మశాస్త్ర సంగతిని

దేవతా పితృవులకో దేవతాపూజ

గావించి స్వర్గంబు గాంచు భూవిభుఁడు

నీవు సంతసించి నీతి రాజ్యంబు

గావింపు మేయంచు కౌసల్య దగఁగ

సర్గ-౧౦౧-ఆరంభం

కరములు మోడ్చి గద్గద కంఠుఁడగుచు

భరతుండు రాము భూపతి కిట్లనియె

యా ధర్మ సరణి నాకేమి యెఱిగెదిరి యు

బో ధర్మ నిపుణ యింతకు వార్త వినుము

శ్రుపతులాద్యోర విన్నాగా నలకల

త్రపమూలి ... బోమ్మనన

పదయుక మారె ... తాపసవృత్తి

21 Oct

శ్రీ

అయోధ్యాకాండ

వడవి విచ్చేసి తడి యద్రాదిగా గ
మొదలగు గాంచు

వల తల ద్రుమంబులు యడవ నాడు విల్లు

దిల పృథు వల్లీ తుదరాన్ని దళ రథ్య ల్లెరుడు

వేసవి పత్రి ఫుధ పెల్లను జెప్పి సర్గ-౧౦౨ ఆరంభం

తానల మాఱుంధ గాన్న వచ్చి తిని

అనిపల్లి ని ఘాగి తప్పు

జెనతత్తి వయాచ్చె న్లి

ఫెడవిసత రయు సౌమిత్రి రయు దూవి

వెలి స్రావి గ్రి ష్ఫల్ తు త్తైన వగ్గిది

నీలలి నవ్వ తిరా వయు దా కాంతరల పద

వలు పూరు విలక్షిం వ భరతుడి క్షని రైె

త్రత్తి వతి స్థరమ్ను త్రౌ లి హన్ని చందవయు

వతి శ్రూత వయున బాందవ గు నరన్న న్షర

దవల త్రాను దెవ్వై దెవా రయు వ్వారు

అయోధ్యాకాండ

వేవేగ దశరథుం డాత్మ ...
పరలోకవిధులెల్లఁ బ్రీతిఁ జేయు
ధరణీసుర ... ఘనసరాఘవుడు
మందాత్ములైన ... మతినిష్ఠవెలయు
వందుస్త్రీ తనసఖులై తం త్రికవ్రుడు
ధ్వజపతాకంబులు బోరి ...
జైనగానవశికారపిండ ...
ఘనస ... పిండప్రదానములొసగి
ఘనతరశోకసంకలితుఁడై మగిడి
సస్న ... వనశాల ...
రయమున్న చోర రఘురాముఁ డున్న
సర్గ-౧౦౩ ఆరంభం
పౌరవర్గములతో బంధులతోడ
చారుపర్ణసుశాలవనచిహ్నలతోడ
ఘనసుతువశిష్ఠుండు కౌసల్య మొదలు
జనసు ... దోష్ఠ ... వచనము వెంచు ...

అయోధ్యకాండ

సూనిసేశరతాగ్రజాదివరాఘువుడు

తాసలసీతయును సవిలత్రాతసూనుడుసల A

వారియుండ్రుల మీద ప్రాలిశోకించ

వారలనుశోకించి వారించెనంత

నావసిష్ఠమునీంద్రుడపులవాక్యముల

నాడేశకౌసల్యయువనినందనను

వనవాసకరితలై వన్నెనించుచూచి

తనసదువివిక్షిదలారితద్దయును బోగల

గిరిమీద వర్తించు తెన్నెరగ్రుళుల.

గరుడురగాసుర కాంతలు వచ్చి

రావణునిసతి దశరథరాజుకోడ

లేపుట్టజనకవలవిరోపాలిలె

వివిధసంతపాపములలప్రేగుచున్నదియు

భువిచేరదేవులులగావెపొలతియున్నదిది

A వారిరమేధ్రుమువగలదూలుయుచునూ

వారియుడుగులమాడవావిశోకించిన –

అయోధ్యాకాండ

శ్రీసనిసేతబేరక్షేయుపన్నిదారావు|
దాశరథియుదయవారించి-

డనఘుశ్రైన్య|వని వ్యుర్రేయుడుగులత్రేరని|

జనగులఘుఖ్యాలసచివ్రులవారతుల

వులనైవలకశ్చేశ్చ|పే తవులేనుండుబవిశ్చేవాంతంA

తనతవ్యుడుసుదాసుదర్భాసనవులన

జనలారచనారప్రులచంద్రప్రైంయలంధ్రే

ఆవిశభరతుని అయోత్రతిజ్ఞాచి

సర్గ ౧౦౮ ఆరంభం

ఆలోచనప్రజడులుసునకేవల్లవులు

నీవేలదాబ్బితిన్నిప్రనాజ్ఞబూని

వేవేగజనిముమావిభుడప్పైయల్లండు

మనిపల్లభ్రైయురాముడానవాంబుజము

తనుగానిభరతుండుకేరవులులుమొగిచి

దేవరాఘువత్రైకేధ్రతిమూవిప్రేవప్ను|

భావింపనేరకపావంబుత్రే

శ్రీదప్రులసుందరివ్యస్నవూపిలకు

A శ్రీసభామధ్యంబునందుండిభరతు

దాసముదయంబునవాస్త్రములెమొగిచి

దేవరాఘువ-౯-   యీంపాంతంవులుదయుకుని ౭ పంక్తులుశేలేనవి

అయోధ్యాకాండ

తదనయుల వైవ్రతుల ధీర్ఘతీ గుణ నయ్యిక్ష్వాకు
విభులు బాలిశ దశరథ మేదినీపతియును
నవుర లోకంబున నకరి గనె ఘోర
పాపంబు మాంతల్లి పచరించి నరత
పాపమోయుల ల్యాంక గూలకయున్నె
ఏలు నన విరోధ గురాజ్య విభుమ్ములు [illegible]
గానేర నాచేత గాదు భూనాథ
నీ వయోధ్యకు నింక నే [illegible]
పావన [illegible] ప్రతిచ్ఛేదం A
వల్లభు నే [illegible] గల జెల్లదలు
దల్లిల నూరార్చు [illegible] యోధ్య పట్టు
నచి [illegible] సకల పౌరులును
న చరి త్రో [illegible] పరవశాంచు [illegible]
నన్ను నే బంధువు [illegible] నాడు
వినువంబాలింప [illegible]

వేరే వై [illegible] గ్రంథములలో [illegible] మొమ్మంది
A వైనరనివేయు [illegible] యసెల్లవైతేని
వినుమేను నెమ్మా దవిభు మఖ్త్రాణములు
[illegible] సామిత్రిగతనిస్సు [illegible]
[illegible] తిలకియున్నె [illegible] నుంచుపాంధ
అని దర్శ [illegible] లవనిష్ఠ [illegible]
తనకు తమ్ము నినేత్ర [illegible] గారించి
భరతనవ [illegible] లతనై
[illegible] దర్శగతి [illegible]
ఘనబుద్ధి [illegible] నవి
వినుమనా [illegible] ముబ్బులకై
మేను [illegible] యుల్లజ్ఞాయనైతి
నేని [illegible] దుర్మైయు
నాతండు [illegible] చెంబునాం [illegible]
నతి [illegible] బున [illegible] తంబు
లోకనమ్మతి [illegible] చూచి
నమనెవ్వి [illegible]
పరబుద్ధి [illegible] వర్తములనిండించి
సుతిగతి [illegible]

యని పాదముల వ్రాలి యుండి వేవేడుచు
తనదు తమ్ముని నెత్తి దరిఁ జేర్చి కౌఁగిలించి
భరత నీవిది యేమి బాలుండవైన
కరణి బట్టెదే ధర్మగతి దప్పినట్టిది
యగ్రజాత్మక నేలవో నాడెడు తండ్రి
పోకనుని వేడి వెలిబోగి తేర్చె
ధాత విపోవదిని గాఢంబు గాఢంబు
జ్యేష్ఠ త్యాగ చేసిన చరిత్ర లింపు
ప్ర త్ర పి త్ర క క త్ర ము యి చా యుద్దా యు
ప్రైత్రి రుణాను సంబంధరూపముల
నవని పైబుట్టిన యుష్ణ్రదే చాటు
ప్రేమముల జేతులు నెత్తి నిరూపించి తెరుదు
తనకు లోబడి తప్పైన ధర్మమార్గమున
మునిన వాదిపం పరమాన్నదై యుండు
రాఘవ కునుస్సతంద్రి తమనేయున్న సత్య

భావజ్ఞుడై ప్రేతితులో(ర్చ) జలజాతించి

ఘన దానవ ... గస ... మలు లేదిక

క్షోణ నిరించి రాజ్య సామ్రాజ్య ప్రతిష్ఠించి

ఘన వంశయుతనయులను సాదరగాంచి

జను వెళ్లి గాని యరణ్యద స్వర్గ సుపదదెల్ప

నీతని ర్తై వగచు రాత్న చింతించి

నీతని వాక్య వచువను మామయుతగవ

పితృవాక్య తరగంబె ప్రియ ధర్మ పెంపు

సుతుననుని యుక్తోర్యు సులభ్యుడై వివేకుడు

వనములు పదునాల్గు వర్షములు నన్న

ఘనరాజ్య భోగముల్ తైకాననిన్న

తన సంపద్వైరాగ్య...

ఘనుండ గట్టిదన్నానే సర్వ గుణ...

ఘనుండు వదలిందు ... వెంచు దావలదు

... చెప్పి బోనంత ... ఉగ్రంతె X పొంతం A

A తసువక్షెమార్ప్రనగదశవంశ్రంబు
తలువలువిశేశంబిదములములేమాత్రె
జలజములవిరహాగ్రిజిహ్వవతెవలు
బాగివిచమారములలంచలివేడుకల
దగుగువాలదూరనెంతయుసూర్యతేజ్ఞ
చరమిదచంద్రాకాంతంబులుగరగె
శరనఘులుపొర్లంగినమవానఛియుము
జారచోరులకునసవలస్సములు
శారచూదగనుప్పెరమురాందెదశలు
తనరునవ్వెశమారదములుదెక్షిండ
యునువమద్రేతెప్పక్షయమారాత్రితర్జ
మరునాడు౹౹

వేసు సుపవము స్నైత్రి మ్రైనా రాత్రి బీచిరి

ఘురునాథు సంధ్యా సమాంథు యిదిచిరి

మునివరిష్ఠాదులు మంత్రివర్గములు

విశదంబుగా పదిర్దేశించినారలవ

కులశ్రేష్ఠ తముల నరపుల తుంబురు(ఘ|రు)లుండై

శ్రా సభామునస్యంబు నందుండి భరతు

నా సముయుంబున పత్రములతెలిగించి (ప్రతిభేదం) B

డీవిమాయూనతెఱగున నేవి

భావించుచుప్రశాస్త్ర పద్ధతిప్రకారము

తైలాంయునాభూమిలోద పదియేమ

మాత్రి తద్భవిందు తేవిలయు నన ఫలదుపాతా A

సర్వ(స్వప్నసర్వ)సర్వ|చిత్రభారంబు

బర్హిత్తాప్తగపతి పతియోత్ప్రస్తాతే

అయుసములుదింపగక్షాలవాన్నశమేంద్రికి

పసుద్ధేన సర్వాన మ్ముద్ధ బాలుకను

A పురుషశ్రేష్ఠ|గల|సింహశ్మశ్రుముఖ్యుండై డెంబూయ

నరయుజంబుంకముఖ్యనవాభ్యాతియగుసే

సర్పసర్పం ౨

అఠాణ్ద్రనాంద

యాంధారుణీ భారమే దనేనేర
సాధురక్షణాసేదుచచిరించి భూంద
బాలాధర్మ చేసెప్ప ప్రధమాద్రిఁయుంచు
భోగాలింపమి, కాసె గుఁరు బురు గున్న యుఝ్జు
శ్రీ విధిసేవుందే సింహాసనమున
న్నైసెసుందగసు పద్భునే భూపుత్రజాన
కౌవ్వన చెతానిల క్షేగమలు లమాని
నివారాధ్రసకుపచ్చి నెవి చెప్పించి
యుద్ధవారలకోర్కెనె దేరరాజను
పెల్లిభ్రాతింపుట్టు పిత్తేమిరుల ననల
వనరసేవిఋజాంయసేల్లాలైతేని
వినమేను నిబద్ధ| విదుల పుత్రాంగమలు
కాత్యస్నానాపలంత్రి (గతినిసే గాల్చి | X పాఠం A
కాతుస్థితిల తయుక్ర దసుందుపాద X పాఠం. B

A నైమనుమనోగానియుయనిస్థ- నైకాంనిఋషునిష్ఠక ఋభక్ర | గాంలిచి.

B నైకకు ప్రతిగాంకథలవెళ్ళుతోద.

క్షోణి దర్పకయినట్టి యాతని ధైర్యనన్న॥
శ్రీయని జన్మనెత్తి । యిట్లని రాఘవుడు
యిది రేయి విభరత నీవిట్లాడదగునె
పదునాల్గు వర్షముల్ పరికింప నెంత
యిటదీక్ష పట్టెద యిందు నైమనవు
కూడ తండ్రి వాక్యంబు ద్రోయంగ దగునె
దశరధేశునకు మాతల్లికిన్ మన్న॥
విశదంబుగా నిచ్చువేళ మా తాత
నాకూతునకు గల్గు నందను నఖిల
భూకాంతుగా నీవు బూన్పి మాయనుచు
నమ్మిక వడసి తైన్నెన పెండ్లిచేసె
నమ్మాపె పబ్బిన నవ రత్నేయ
యిలుధ్రంబులో విభుండా సగిన వరము
బుద్ధి దప్పకనైన । భూమీశు నడిగె

ధారుణి సీతకు కాంతారంబు స్నైకు

క్షోణిని దశరథ సూనుని పాలకుడు

వర్ణంబు తప్పక బాడగా వించె

వినీతి స్త్రీలుగాంచె నెగడ్డ కొండదు

ఘనవతుల నపుల జేంత్రి మాంపి పొంటుంచి

ఘనతేత్రి సుత్ర తపయు తేగ్ర కాందవర

నేరుగడె గయ్యు కాక్రైన తన్నె తను

రక్షి దాన ప్పు కాయుడ ఏయుక్తైన

విడుపడే యెయు కేల్తైన ఫ్లె షభమంతెంచు

కాడుకుల గాంచుచు కోరి క్షైతాళ్లు

ధాత్రీ ఘుస్త్రరకే సంత్రాం తస్తైెంనెతన

ప్రత్యెగ్గె యెయుష్పు నీప్పు స్పంబు లెరిగి

యెసె| తంద్రి| యుయు| పక్షి ఖుకాం యస్నై

సని| తంత్రీల సల్లి తెవ డుస్తె యయు

అయోధ్యకాండ

భరయుధారాజాతధాత్రజాయుసేచు।

వరుసైలి మునయేసు దుష్టపదతురుగాన।
నామాత్రేకంబుల - - -

పరబుద్ధిగైకొన్న వరవుని నిందించి

యేరుగుదించెద మునిపేర్మగ్రహాంబ్ముడుగ

నామాలు పాలింప నాపంబె మీద

భూమిలో పతి గ వచ్చి నిక్కింక బావచ్చె

అనిన రావణుడింత నాజిలో చెచ్చె

వనినిల్ప యముపై జేసి రందు నవ్వునులు

మరలు దిగ్గిరులు భ్రాసురద్భర్మనిరత

భరత రాముని మూలు పాటింప్ర మునిని

ఇదుష్టుడు జాబాలి యను మహానారామ।
<u>సర్గ - ౧౦౮ ఆరంభం.</u>

దప్పు తన సుగా నిత్త గవేద్యవితే।

రామయేదిమి నిరర్థక బుద్ధి

నేమించి మును నిక్కి పవేషము దిగి

రాజోపభోగ భోగా రాజ్యంబు విడిచి

యాజ్ఞాద సుందరవేషి కారణము

యుక్తి పితలిదండ్రు వెక్కడి సత్య

మిత్రులిస్నుత ధర్మమిది యన్నిశక్తి

తలిదండ్రు లాండెరు తమ సవ్యక్లవములకు

కలయము చెరా శమ్ర కర్మ వముల స్వేస్త పుంది

యోజ పందాత్రీ తిను దయుంచు నరుడు

జేష్ఠపుత్రము తండ్రి పెక్కెల యిచ్చె

నివేశ రక్షస్థాని ప్రాయు నదేవమున కు

చవలరు భోసిన యుడ్డి| చచ్చి నయుష్టి|

పారితి పరలోక వెద్దీక కర్ర|

వజ్రారతె జ్జినుయు| సయలు లులు వ్వర్థంబు

కావ్య సనావలావె స్త్రై కానిరావు

వేవ యోధ్యకు వచ్చి వ్వె భదత యున్నందు

మనియుజ్జు జూబాలి మున్న| ద్యవాక్యములు

అయోధ్యకాండ

విని వచనము రఘువీరు డిట్లనియెను
యిట్టి నాస్తిక బుద్ధియుక్తి రీతైన
వట్టి బోధింపు జాబాలి మతానేంద్ర
మాకు మాపెద్దలే మర్యాద వదిచె
రాత్రైవడి వెలలంగు పఖిల|సమ్మతము
సత్యవచనాలంబు ఏ సకల ధర్మములు
సత్యంబు కంటె నెంచక ధర్మ మెద్ది
ఇట్టి సత్యము దప్పి కనఘ మాతండ్రి
యిట్టి సత్య వచనస్థుడని చెరావలను
గాన మాతని యాజ్ఞ గడచినప్పు
డనుండు నా కెంత|యితరుండు గలడె
సత్యంబు ధర్మంబు శమములను దమములు|
నిష్ఠ భూ|శౌచ|యుషము నవవిప్ర మలములు
త్రియుమార్గ్రములను దేవపితృ, సంతర్పణాదు
రయు మెయి ష్ట|స్వర్గ మార్గములంచు|బుధులు

శ్రీ అయోధ్యకాండ

యువి యెస్నికల్లగా నీవు బోధించి

శ్రీ వన్నె నీ తేజ్ఞ ప్రియ గ్రజు న్నదవ

నిన్న నబని యే మిల్వేవ్వ శాస్త్రి కుని

వస్త్ర నవళి నవ ఘూ తంద్రి నను ఘ్నై

యేని రాఘవ విభుడాడి న యుక్తి వాక్యములు

విని భీతి జ్ఞా భ్రాంతి పెంది యుని వియె

వస్త్ర శాస్త్రి కుని గా నరనాథ చంద్రు

యస్తత అయోధ్యకే శ్రేష్ఠని పెంచ్చేని

భూమి యేమాలది యస్సు బుద్ధి నిత్యం యు

రాఘవ యోధ్య పలంచు ప్రార్థన జేసి

సింత పవిత్ర సంయమి సార్వభౌమ

మంత యుని ద్రోహు కుదాడి గా యెన్ని

శ్రీ యన ఘుమా కులమున యుగ్ర జుండుండ

నీను జుండు రాజోవే యురశర్వేదు సర్గ-౧౧౦ శ్లోకం

శ్రీ అయోధ్యకాండ

కాష్ఠ న పెద్ద బొత్తి పు పలు వన్నె

భూపాల యుం బెల్లు బూను పొలుప

యంత్రైన పిత్రి వాక్య పాలింపు నను చు

వెంట గాని క్క యు పిల్వ్వ దేమిని

యూదవి నిను గాత్రిప్లై నక్షిన్న నిధైన

పాదుకా యుగళంబు భరతుండు గాచి

నెమ్మది నుండె నీ పాదు కంబు

బుత్రభ్రాతృలు పాటులు నాం క్షలేము

పౌరులు మంత్రులు బాంధవులట్టి

టేరామ యుయునే యులు ఱుచిత ప్పుటెంచు

బలుకగ వెవెగ భరతుండు వెన్నపు

శ్రీశ త పాదు నాభ్యిత యుంబు రాము

మును దరనినిన నంద్రిల్లారు సౌర

విందపల్లవ గర్వి విభక్తైదములు

శ్రీసతివధూతిలక శాపాప్రమోదములు

అయోధ్యకాండ

శ్రీతిరిశైలాభవనవిశ్రీతవిశారదములు

తనదుపాదములుసంతతసనకాది

మునివిష్ఠాదములురాముడుమోపియొసగె

చెకానియుడిరెండుశిరములసదాల్చి

మేయుకాడుకురాఘుఘసతిక్లైనియొ

యోవేషములసనేసుప్రపవేషముడిగి

తావకపాదకాద్వంద్వంబునందు

పదిలంబుగారాజ్యభారంబునిచ్చి

పదునాల్గువర్షములేపాలించువాడ

నాథపాదవిహారయోధ్యకురాతయుత్ర

సొప్పిమిపాదములానపమ్మియొజొత్తు

ననిపలిక్రియుత్తకునేతిభక్తిప్రేల్లె

ననుజుస్నదీవించిస్నేత్తానజేచె

తల్లులసూరాచితధన్యోతాపితాని

వల్లిభులకుమంత్రివరులబాంధవుల

అయోధ్యాకాండ

నెల్లవారలత్రియుం జేసగవిహ్వాయుచే

నుల్లంబు లాకులాకవులు వ్వాంగుచుండె

భరతుఁడప్పుడు రామపాదుకంబులను

శిరమున దల్చెగా సమస్తారవులు జేసి

వసిష్ఠం బ్రభృతసంగు పైనియుల్ల

పెద్ద లారక వలు వెళ్ళ ప్రవుత్తేంప

చత్ర చామరవులు పరి దాల్చి చ్చాల్చి

సత్ర ప్రద్యుమ్న దాసు సద్భుతి గాల్చి

చెలగిన తడిక్రలసనలు గాలువ

కులపవిత్రుడు చిత్రకూటంబు డిగ్గి

యుబ్బంగి భరతేశు తాంతారనతిచి డేదులు చెప సరిగి

యుబ్బుర దావె జూని యుడు గలవెరగి

యుతనెటా నత్తన్న వైత్రాంతంబు దెలిపి

యుత దర్శిన నలపన్న సంబులు దాను

అయోధ్యకాండ

నదీతీరాయ గంగా|మ వా|నదిదాయ

నమ శృంగిబేరంబునందు|నా|గుహుని

వలు యశోధనుని సంభావించి నిలిపి

యమునాతీరాయ మరి యయోధ్యాపురి జొచ్చి

పదంయ తననగరిలో పల్లులనిలిపి

కడు మూలల బలముల కొప్పగా బెట్టి

ముని శ్రేష్ఠి నివ పల్లియ మూర్తి సారాతాశ

ముని శ్రేష్ఠి నివ గవింగు మాన్య చూర్ణికిని

చటుర ఫ్రాన్న దురామచంద్రుండు తాను

శ్రీపతి కూర్పమున గున అయోధ్యాపురి జూచి

శ్రీయ తశుభ్రేలు డెందుండ రోశ

శోయనంది గ్రామ పురిని వశించి

వనివడి రఘురాము వాడు కాయగళ

వలుస రాజ్య భారము పెద్దలనావహించి

అయోధ్యాకాండ

శ్రీ రామా|వలున నలువ్రోలె నేవనే యలుచున
నారచీరలు ఝడలు నవనత వెల్లి తాల్చి
నారాఘవుని ఘన రాగమునంబు
గరుచు ప్రనతని సద్గుణంబులు వెన్నుచును
పరసస ఝబ్బు నమంత్రి సమ్మతి తోడ
భరతుండు మహి యెల్ల పాలించుచుండె
ఇది యయోధ్యాకాండ మెల్లలోకముల
విదితమై బుధలోకవినుతమై గాక
శ్రీవిద్యామంత్ర భాషభాషాధీశ విభుడు
వినుత కావ్యాగమ విమలమానసుడు
పాలితాచారుడు పారధీశరధి
భూలోకవిధి గోన బుద్ధభూవిభుడు
తమతండ్రి విఠ్ఠలధరణీశు పేర
కమనీయ ... కన తాండ్రి పేర A

A ఘనసుధ గుణ ... సరగంధ నిపేర
ప ... గా సతరి గంధ ... రవ్వ పేర
నా ... ॥ -

శ్రీ చంద్ర తారార్కమై యొప్పు మిగిలి

భూచక్రము సవతి ప్రాజ్ఞ మైర తెలుప్పు

శ్రీస పూనల వితత కబ్బార్థ సంగతుల

రశితవేతా చెలువందె రామాయణంబు

వరగనలంకార భావన లెనింద

వరవు ర్తి నరుదార న అయోధ్య కాండంబు జెప్పె

శ్రీ రామాధినాకృయ పుత్రయోదికాప్పెంబు

పైరశితా నందపుత్రయుల్లి నాడు

నిధి సుమతి యెల్ప నిపుణ్య చేరిత

పెట్టి రుచదివిన యెప్ప రువిన్న

సామాది బహుప్వేద చయుడామరాము

నామచంతా మణి సప్త భోగములు

పరమాచార మలయ ప్రభువిచారములు A

నిర్మల కైరుల నిత్య సౌఖ్యములు

A పరిపూర్ణ కామ్యములు ప్రవర్ధమానములు

నిర్మల కీర్తులు ౨

ధర్మశీలవిశిష్టులు దానాభిరతులు

శ్రేయుతారోగ్యంబు లైశ్వర్యసౌఖ్యములును

శ్రేయవిశిష్టచిత్తపాపక్షయంబు

వరపుత్ర లబ్ధియు వైరినాశంబు

పరిశుద్ధి ధనధాన్యచయ సమృద్ధియును

రేపువిస్తృతములు లేత యుండ్రుగ్యాయుండు

లావణ్యరతులైన లలనల పొందు × పొంతం B

కొడుకుల గూడినెప్పుడు కూడియుండుటయు ×

A

సత్పుత్రమిత్రబంధుజనుల గూడుటయు

విద్యల కాన్వంబు తెరపకుండుటయు

సతతంబు దేవతా సంతర్పణంబు

పితృగణతృప్తి ప్రియంబుగా రుచుండ

ప్రాపించి నాకనివరసుభోగ్యములు

వాసవభోగాది వాసులజేయు

A నెడగాకనాపదపల్లవాయువిమ్ము

సంతసంబున ॥

B లావణ్య-

లలితసౌభాగ్యంబులక్షులసౌఖ్యంబు

నేమరంగగారవించునవ్వువారాత్ములవ

యుండాశ ॥-

అయోధ్యకాండ

శ్రీయెందాక కులగిరు లెందాక జలధులు

లెందాక రవిచంద్రు లెందాక దిశలు

యెందాక వేదంబు లెప్పుడు లెందాక ధరణి

శ్రీయెందాక భువనంబు లెప్పుడు దీపించు

వెలుగెందాక రామకథ యసురానంద

సందేలా ... పారమై పరగు

శ్రీరామార్పణమస్తు

౧ ఇయ్యవారాకరఘునాథ సంకీర్తనము

అంకాళమ్మకు ...

౪౨

అయోధ్యకాండ

యెందాక కులగిరు లెందాక భూధరలు
యెందాక రవిచంద్రు లెందాక దిశలు
యెందాక వేదంబు లెందాక ధరణి
యెందాక భువనంబు లెందాక
అందాక రామకథ యుదారానంద
సందోహ ... భారమై వెలుగు
శ్రీరామాయణము సు

౧ యుద్ధాకాండ ... కీర్తనము
అంతాకయూకథ ౯ -